

Inżynier budownictwa

6

2009

NR 6 (63) | CZERWIEC

PL ISSN 1732-3428

MIESIĘCZNIK POLSKIEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

PIIB PRZED KRAJOWYM ZJAZDEM

ROZDZIELNICE MIESZKANIOWE ■ UMOWA O KIEROWANIE MAŁĄ BUDOWĄ

Polacy słyną z pasji...

Etiuda opus 10 nr 12 – Rewolucyjna

Fryderyk Chopin (1810-1849)

Najwybitniejszy polski kompozytor oraz czołowy przedstawiciel okresu romantyzmu na świecie. Inspiracje czerpał z polskiej muzyki ludowej. Twórca ponad 230 utworów. Komponował od 7 roku życia; w wieku 8 lat rozpoczął występy estradowe.

Szalunki to nasza pasja

Palisander®
systemy szalunkowe

Partner firmy

w Polsce

www.palisander.com.pl

SPECJALISTYCZNE PRODUKTY LINII BUDOWLANEJ

Specjalistyczne rozwiązania techniczne pomocne przy wznoszeniu nowych konstrukcji żelbetowych oraz wykonywaniu prac naprawczych w obiektach użyteczności publicznej i przemysłowych, inżynierii komunikacyjnej i budowach hydrotechnicznych a także obiektach zabytkowych.

- ✓ **Domieszki do betonu** (Mapefluid, Dynamon, Viscofluid, Chronos)
- ✓ **Preparaty antyadhezyjne do form i szalunków** (Disarmante)
- ✓ **Preparaty pielęgnacyjne do betonu** (Mapecure)
- ✓ **Systemy naprawy i ochrony betonu** (Mapegrout, Planitop)
- ✓ **Systemy renowacji i wzmacniania konstrukcji murowych** (Mape-Antique, PoroMap, Planitop HDM, Mapegrid G220)
- ✓ **Systemy hydroizolacji i uszczelnień** (Plastimul, Mapelastic, Mapeflex)
- ✓ **Systemy specjalnych powłok ochronnych** (Mapecoat, Elastocolor)
- ✓ **Systemy FRP wzmacniania konstrukcji taśmami i matami z włókien węglowych** (Carboplate, MapeWrap)

MAPEI Polska Sp. z o.o.
ul. Gustawa Eiffel'a 14
44-109 Gliwice

Biurowo Handlowe
ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
Tel.: +48 22 595 42 00
Fax: +48 22 595 42 02
e-mail: info@mapei.pl
www.mapei.pl

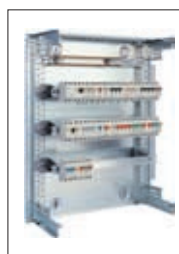

TEMAT MIESIĄCA

32 ■ TRZEBA PRZERWAĆ CIĄG STANOWIENIA SZKODLIWEGO PRAWA

Ustawa – Prawo budowlane oraz ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów nie spełniają oczekiwań środowiska. PIIB podejmuje działania w celu zmiany tej sytuacji, o szczegółach mówi – **Andrzej Roch Dobrucki** – wiceprezes PIIB, a równocześnie szef Komisji Prawno-Regulaminowej.

Skład osobowy organów PIIB	8	53	Tak się buduje w USA Joanna Przęczek
Sprawozdania z działalności krajowych organów PIIB (skrót):		58	Ceny ścianek działowych w budownictwie mieszkaniowym Renata Niemczyk, Elżbieta Witt
Krajowej Rady PIIB		61	Umowa o kierowanie budową domu jednorodzinnego Mirosław Basiak
Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej	9	64	Kalendarium Aneta Malan-Wijata
Krajowego Sądu Dyscyplinarnego		67	Normalizacja i normy Janusz Opiłka
Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej		69	Język angielski: Describing people Aneta Kaproń
Trzeba przerwać ciąg stanowienia szkodliwego prawa	32	71	Mosty Lutosławskiego Sławomir Karaś, Halina Mandacka
Wywiad Barbary Mikulicz-Traczyk z Andrzejem Dobruckim		78	Rozdzielnice w budynkach mieszkalnych Edward Musiał
Czy tak musi być? Kongres Budownictwa	35	86	Budowa wysokiej kultury Barbara Klem
Krystyna Wiśniewska		92	Remonty i wzmacnianie stalowych zbiorników na paliwa płynne – cz. III Jerzy Ziółko
Zjazdy izb okręgowych	38		
Listy do redakcji			
Odpowiadają: Anna Macińska, Andrzej Warwas, Władysław Korzeniewski	44		
Jeszcze raz kierownik budowy	50		
Walka podjazdowa przy opracowywaniu ofert przetargowych	51		

OD REDAKCJI

Lato zaczyna się Krajowym Zjazdem PIIB, a bieżący numer – sprawozdaniami poszczególnych organów Izby. Jakkolwiek nieraz nużące wydaje się czytanie tego rodzaju dokumentów, to zachęcam Państwa do tej lektury. Bo przecież nic o nas bez nas, a zatem dobrze mieć świadomość faktów, można wtedy swobodnie dyskutować o ich interpretacji.

Koniec z obskurnymi tablicami licznikowymi w budynkach mieszkalnych – po raz pierwszy piszemy w „IB” o rozdzielnicach mieszkaniowych. Dowiedzie się Państwo ponadto, jak po odbyciu praktyki młoda pani inżynier ocenia procedury obowiązujące w budownictwie w Stanach Zjednoczonych.

Barbara Mikulicz-Traczyk
redaktor naczelna

W tym numerze:

- Czy jeśli budynki mieszkalne o powierzchni zabudowy powyżej 2000 m² są grupą segmentów oddzielonych od siebie dylatacją to konieczne jest wykonywanie dwa razy do roku kontroli m.in. instalacji gazowej i wentylacyjnej?
- Problemy prawidłowości oceny ofert dokonanej przez zamawiającego i podjętej decyzji o ich odrzuceniu oraz poprawności sformułowania przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu przetargowym.
- Wyjaśnienie pojęcia „szerokości elewacji frontowej”.

Anna Macińska
Andrzej Warwas
Władysław Korzeniewski

Na podstawie swoich doświadczeń, zainspirowany artykułem autorstwa inż. Gilberta Okulicz-Kozaryna „Kierownik budowy – formalność czy odpowiedzialność?” („IB” nr 3/2008) autor opracował wzór umowy o kierowanie budową domu jednorodzinnego. Autor odnosi się także do częstego problemu „ubezwłasnowolnienia” kierownika budowy przez inwestora.

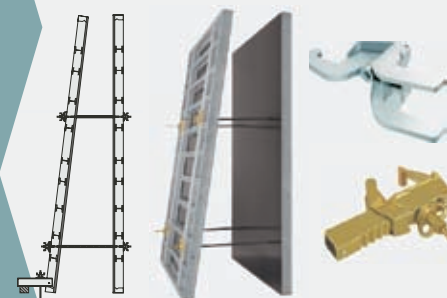
Mirosław Basiak

Od kilkunastu lat instaluje się w polskich mieszkaniach nowoczesnie wyposażone rozdzielnice modułowe. Są na rynku rozdzielnice wielu producentów, o różnej wielkości wyrażonej liczbą modułów.

Kolejny czekający nas krok to zintegrowane instalacje, w tym rozdzielnice, obejmujące obwody elektroenergetyczne i różnorodnie obwody do przesyłu informacji.

Edward Musiał

NOE^{top}SYSTEM DESKOWANIA ŚCIENNEGO
NA MIARĘ XXI w.

Wprowadzenie na rynek systemu deskowania **NOE^{top}** potwierdziło nasze przewidywania odnośnie jego rewelacyjnych właściwości. System **NOE^{top}** charakteryzuje:

- niezwykła wytrzymałość - dopuszczalne parcie mieszanki betonowej sięgające 88 kN/m² (potwierdzone atestem GSV),
- formowanie z użyciem wielkich tarcz o pow. 14,05 m² (5,30 m x 2,65 m),
- wyposażenie tarcz we wzmocnienia w narożach, co czyni je odporne na przesuwanie łosem;
- modyfikacja konstrukcyjna polegająca na wprowadzeniu zintegrowanych w konstrukcję ram pasów montażowych umożliwiających dowolne ułożenie ściągów a przez co formowanie deskowania jednostronnego o wys. 331 cm bez dodatkowej konstrukcji oraz wykonywanie ściany pochyłej bez żadnych ograniczeń,
- przystępna cena adekwatna do możliwości systemu deskowania **NOE^{top}**.

System deskowania **NOE^{top}** szczególnie dobrze sprawdza się zarówno przy dużych obiektach inżynierskich gdzie można w pełni docenić jego zalety jak i na mniejszych obiektach powodując zmniejszenie bardzo istotnych w dzisiejszych czasach nakładów.

SAM WYPRÓBUJ
O SZCZEGÓŁY PYTAJ
W NASZYCH ODDZIAŁACH

<http://www.noe.com.pl>

Mazowsze

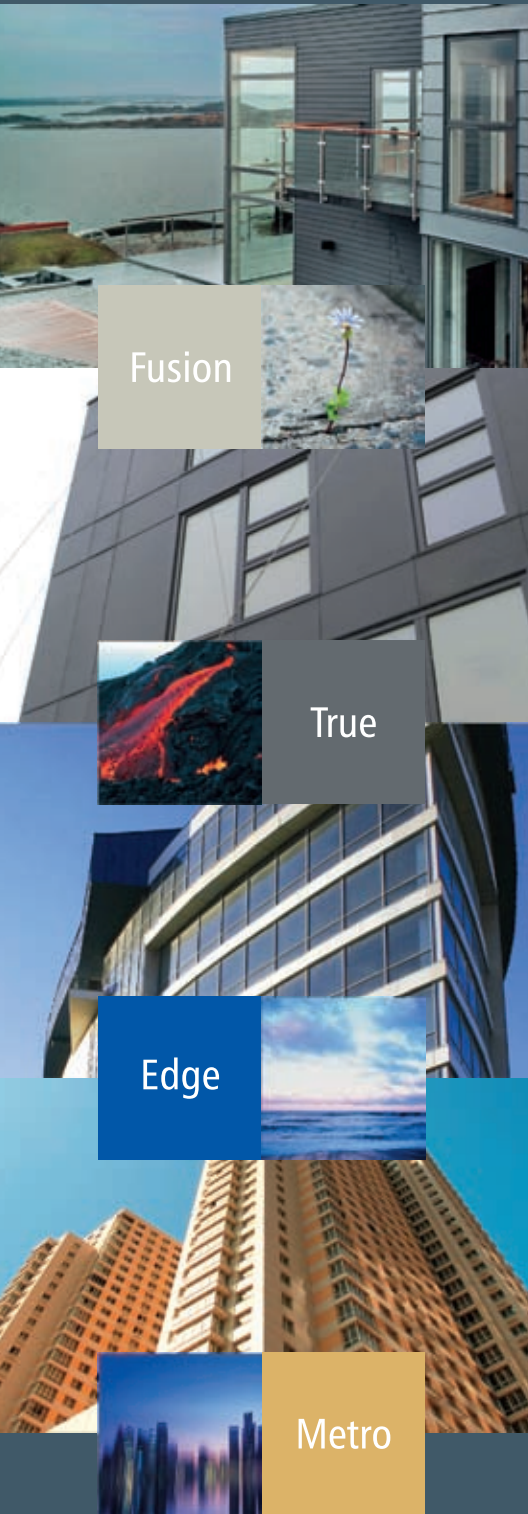
ul. Kłobucka 8 bud. 22
02-699 Warszawa
tel.: (022) 853 00 91
fax: (022) 853 61 71

Pomorz

ul. Handlowa 1
81-061 Gdynia
tel.: (058) 781 75 65
fax: (058) 781 75 66

Śląsk

ul. Ostatnia 3
41-909 Bytom
tel.: (032) 389 20 61
fax: (032) 389 20 61

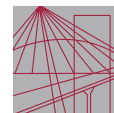

Fusion

True

Edge

Metro

Na okładce: Budowa kompleksu biurowego Adgar Plaza na warszawskim Mokotowie. Jest to w pełni zintegrowany, inteligentny budynek o powierzchni biurowej 11 800 m² (powierzchnia całkowita 32 000 m², w tym 3 kondygnacje podziemne). Oprócz funkcji biurowej, kompleks wyposażono w funkcje centrum konferencyjnego, klub fitness z basenem i kafeleterię. Biurowce zaprojektował arch. Piotr Lasek ze Studio Quadra. Inwestorem jest Adgar Postępu, głównym wykonawcą – HOCHTIEF Polska. Fot. Andrzej Cereniewicz

Wydawca

Wydawnictwo Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa sp. z o.o.
00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40, lok. 110
tel.: 0 22 551 56 00, faks: 0 22 551 56 01
www.inzynierbudownictwa.pl, biuro@inzynierbudownictwa.pl
Prezes zarządu: Jaromir Kuśmider

Redakcja

Redaktor naczelna: Barbara Mikulicz-Traczyk
b.traczyk@inzynierbudownictwa.pl
Redaktor prowadząca: Krystyna Wiśniewska
k.wisniewska@inzynierbudownictwa.pl
Redaktor: Magdalena Bednarczyk
m.bednarczyk@inzynierbudownictwa.pl
Opracowanie graficzne: Formacja, www.formacja.pl
Skład i łamanie: Paweł Pawiński, Dariusz Zamojski
Ilustracje: Kamila Baturo (KB)

Biuro reklamy

Szef biura reklamy: Agnieszka Bańkowska – tel. 0 22 551 56 06
a.bankowska@inzynierbudownictwa.pl

Zastępca szefa biura reklamy: Łukasz Berko-Haas – tel. 0 22 551 56 07
berko@inzynierbudownictwa.pl

Zespół

Renata Brudek – tel. 0 22 551 56 14
e-mail: r.brudek@inzynierbudownictwa.pl
Tomasz Mróz – tel. 0 22 551 56 08
e-mail: t.mroz@inzynierbudownictwa.pl
Anna Niemiec – tel. 0 22 551 56 12
e-mail: a.niemiec@inzynierbudownictwa.pl
Mariusz Pelszyński – tel. 0 22 551 56 20
e-mail: m.pelszynski@inzynierbudownictwa.pl
Małgorzata Roszczyk-Hałuszczak – tel. 0 22 551 56 11
e-mail: m.haluszczak@inzynierbudownictwa.pl

Druk

Elanders Polska Sp. z o.o., Płońsk, ul. Mazowiecka 2
tel.: 0 23 662 23 16, elanders@elanders.pl

Rada Programowa

Przewodniczący: Zbysław Kałkowski
Zastępca przewodniczącego: Andrzej Orczykowski
Członkowie:
Mieczysław Król – Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa
Tadeusz Malinowski – Stowarzyszenie Elektryków Polskich
Bogdan Mizieliński – Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych
Ksawery Krassowski – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP
Jacek Skarżewski – Związek Mostowców RP
Tadeusz Sieradz – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych
Włodzimierz Cichy – Polski Komitet Geotechniki
Stanisław Szafran – Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego
Jerzy Gumiński – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych

Nakład: 115 460 egz.

Następny numer ukáže się: 31.07.2009 r.

Publikowane w „IB” artykuły prezentują stanowiska, opinie i poglądy ich Autorów. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów. Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może odbywać się za zgodą redakcji. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam.

Doroczny Sprawozdawczy Krajowy Zjazd będzie kolejną okazją do przedyskutowania prac Krajowej Rady i jej organów w mijającym roku.

Głównymi problemami były prace nad propozycjami zmian w Prawie budowlanym i towarzyszącymi ustawami. Opinie Komisji Prawno-Regulaminowej poparte były szerokimi konsultacjami społecznymi we wszystkich okręgach, z udziałem ministra Olgierda Dziekońskiego.

Niestety, przedyskutowany ze środowiskiem projekt rządowych zmian w ustawach został zatrzymany i Sejm uchwalił nowelizację według propozycji sejmowych. Projekt ten wywołał szereg naszych uwag (o czym informuje sprawozdanie Komisji Prawno-Regulaminowej na str. 12–14), szczególnie w zakresie poprawek wniesionych przez Senat.

W wyniku protestu środowiska budowlanego rażące poprawki Senatu zostały przez Sejm odrzucone i jednocześnie uzyskaliśmy zapewnienie sejmowej Komisji Infrastruktury, że w okresie 6-miesięcznej vacatio legis będzie możliwość dalszej dyskusji nad uchwalonymi przez Sejm zmianami.

Dalsze prace nad projektami ustaw są więc przed nami. A jednocześnie musimy pamiętać, że pod koniec tego roku będziemy rozpoczynali kampanię sprawozdawczo-wyborczą, poczynając od wyboru delegatów na sprawozdawczo-wyborcze zjazdy okręgowe.

Zwracam się do wszystkich naszych członków z prośbą o aktywny udział w zebraniach sprawozdawczo-wyborczych, tak aby wybrać delegatów i władze, które zapewnią twórcze kontynuowanie działań, służących wykonywaniu przez nas w sposób godny zawodu zaufania publicznego.

*prof. Zbigniew Grabowski
prezes Krajowej Rady PIIB*

Skład krajowych organów Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w II kadencji (2006–2010)

Krajowa Rada

Prezydium:

Prezes:	Zbigniew Grabowski
Wiceprezes:	Andrzej Roch Dobrucki
Wiceprezes:	Zbysław Kałkowski
Wiceprezes:	Wojciech Radomski
Wiceprezes:	Stefan Wójcik
Sekretarz:	Janusz Rymśa
Zastępca sekretarza:	Piotr Korczak
Skarbnik:	Andrzej Jaworski
Zastępca skarbnika:	Renata Staszak
Członek Prezydium:	Joanna Gieroba
Członek Prezydium:	Tadeusz Olichwer

Członkowie:

Ewa Barcicka
Tadeusz Bieńkowski
Zdzisław Binerowski
Stefan Czarniecki
Ryszard Dobrowolski
Danuta Gawęcka
Leszek Gryczko
Marian Jantura
Jerzy Jasieńko
Jerzy Kerste
Zbigniew Kledyński
Józef Kluska
Ksawery Krassowski
Marian Krzysztofiak
Józef Krzyżanowski
Zbigniew Matuszyk
Czesław Miedziałowski
Zbigniew Mitura
Andrzej Myśliwiec
Andrzej Bohdan Nowakowski
Wiesław Olechnowicz
Mieczysław Ołtarzewski
Adam Rak
Zygmunt Rawicki
Jan Skawiński
Jerzy Stroński
Kazimierz Ślusarczyk
Ryszard Trykosko
Henryk Wawrzyniak
Stanisław Zieliński

Krajowa Komisja Rewizyjna

Przewodnicząca:	Krystyna Korniak-Figa
Wiceprzewodniczący:	Wojciech Jędraszak
Sekretarz:	Urszula Kallik
Członkowie:	
	Tadeusz Gałązka
	Grzegorz Kokociński

Janusz Komorowski

Andrzej Pieniążek

Paweł Piotrowiak

Barbara Skorys

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna

Przewodniczący:	Kazimierz Szulborski
Wiceprzewodniczący:	Piotr Koczwarą
Wiceprzewodniczący:	Marian Płachecki
Sekretarz:	Janusz Krasnowski
Członkowie Prezydium:	
	Wojciech Płaza
	Grażyna Staroń
	Bronisław Wosiek

Członkowie:

Jan Boryczka
Elżbieta Daszkiewicz
Andrzej Gałkiewicz
Leszek Ganowicz
Karol Marek Jurkowski
Mieczysław Król
Szczepan Mikurenda
Lech Mrowicki
Zdzisław Soszkowski
Edward Woźniak

Krajowy Sąd Dyscyplinarny

Przewodniczący:	Aleksander Nowak
Wiceprzewodniczący:	Gilbert Okulicz-Kozaryn
Sekretarz:	Roma Rybiańska
Członkowie:	
	Mieczysław Domińczak
	Jacek Kołodziej
	Michał Łapiński
	Tadeusz Łuka
	Barbara Malec
	Maria Mleczko-Król
	Zenon Panicz
	Dorota Przybyła
	Tomasz Siwowski
	Józef Szostak
	Andrzej Tabor
	Barbara Twardosz-Michniewska
	Jacek Zawadzki
	Ewa Zielińska

Krajowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej

	Agnieszka Jońca
	Waldemar Szeleper
	Andrzej Bratkowski
	Jadwiga Gałach
	Jarosław Kroplewski
	Andrzej Adamski

Sprawozdania krajowych organów Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa za rok 2008

Sprawozdanie Krajowej Rady za rok 2008 (skrót)

Dokonania i pozycja PIIB w 2008 r.

W czerwcu 2008 r. kolejny, VII Zjazd Sprawozdawczy wytyczył kierunki prac Krajowej Rady. Kolejne sprawozdania zawarte w tegorocznym opracowaniu ilustrują, w jakim stopniu powierzone nam zadania są realizowane.

Z przedłożonych materiałów wynika zarówno duży wkład pracy w okręgach, jak i organach Krajowej Izby, w których łącznie pracowało ponad 200 członków.

Trudno jest różnicować nakład pracy w poszczególnych organach, ale podkreślić należy bardzo duże zaangażowanie Komisji Prawno-Regulaminowej w opiniowaniu przedkładanych propozycji legislacyjnych. Istotny był udział naszych członków w 16 spotkaniach wojewódzkich poświęconych dyskusji nad nową propozycją rządową dotyczącą Prawa budowlanego i innych towarzyszących zmian.

Podkreślić również wypada pracę komisji kwalifikacyjnych nie tylko w procesie przeprowadzania egzaminów na uprawnienia budowlane, lecz również w przygotowaniu propozycji minimum programowych przedmiotów technicznych nauczanych w szkolnictwie wyższym.

W roku sprawozdawczym przybyło 3957 nowych członków. Krótki opis wyników naszych działań przedstawiono poniżej.

Nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych, uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców oraz nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego

W roku 2008 przystąpiło do egzaminu na uprawnienia budowlane 4561 osób, zdało egzamin 3867 osób, tj. ponad 84%. Jest to świadectwo otwartości naszego samorządu dla ludzi młodych. Nadano tytuł rzeczoznawcy budowlanego 41 osobom posiadającym uprawnienia budowlane. Uznano kwalifikacje zawodowe 3 cudzoziemcom do sprawowania samodzielnych technicznych funkcji w budownictwie.

Ustalanie zasad etyki zawodowej i nadzór nad jej przestrzeganiem, sprawowanie nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu

Krajowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej oraz Krajowy Sąd Dyscyplinarny, sprawując nadzór nad okręgowymi rzecznikami i członkami sądów dyscyplinarnych, egzekwują z coraz lepszym skutkiem należyte wypełnianie obowiązków zawodowych i przestrzeganie zasad etyki zawodowej przez członków naszej Izby.

Doskonalenie kwalifikacji zawodowych inżynierów budownictwa

Podstawowe formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych w roku 2008 to:

- szkolenia, w których wzięło udział 33 075 członków;
- czytelnictwo prasy fachowej, poprzez prenumeratę dla członków uznanych na rynku wydawniczym tytułów. Czytelnictwo czasopism naukowo-technicznych wzrosło wielokrotnie;
- dostarczanie członkom nieodpłatnie naszego miesięcznika „Inżynier Budownictwa”, którego tematyka dostosowywana jest do życzeń czytelników;
- witryny internetowe Izby www.piib.org.pl oraz Wydawnictwa www.inzynierbudownictwa.pl, odwiedzane przez 3000 osób dziennie, są również środkiem przekazu wiedzy i informacji. Zakres merytoryczny tych witryn jest systematycznie rozszerzany i aktualizowany.

Współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego oraz stowarzyszeniami zawodowymi

Krajowa Izba w sposób stały, roboczy i partnerski współpracowała głównie z Ministerstwem Infrastruktury i Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego, których przedstawiciele brali udział we wszystkich posiedzeniach Prezydium i Krajowej Rady. Podkreślić trzeba dobry kontakt z podsekretarzem stanu w Ministerstwie Infrastruktury Olgierdem Dziekońskim (udział w 3 posiedzeniach Krajowej Rady), co pozwala na bezpośrednią wymianę poglądów.

Kontynuujemy współpracę z Ministerstwem Sprawiedliwości w zakresie rekrutacji biegłych sądowych, z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie regulacji prawnej dotyczącej zawodów regulowanych w Unii Europejskiej oraz z Urzędem Komisarza UE w tym samym zakresie.

Podjęta została współpraca z Ministerstwem Gospodarki w zakresie stworzenia systemu wymiany informacji w ramach unijnego rynku wewnętrznego.

Rozszerzenia wymaga współpraca z Ministerstwem Środowiska.

Wzrosła ranga współpracy okręgowych izb z urzędami wojewódzkimi, szczególnie z wojewódzkimi inspektorami nadzoru budowlanego.

Ścisłe współpracujemy z innymi organizacjami zawodowymi, takimi jak: Związek Zawodowy Budownictwa, Stałe Przedstawicielstwo Kongresu Budownictwa, Krajowa Izba Gospodarcza, samorządy zawodowe zawodów zaufania publicznego itp.

Aktywnie patronujemy i uczestniczymy w organizacji różnych targów i imprez branżowych, jak Targi Budma w Poznaniu, targi oświetleniowe w Warszawie itp.

Współpraca z komisjami sejmowymi

Przedstawiciele naszego samorządu systematycznie uczestniczą w posiedzeniach Komisji Infrastruktury oraz jej stałych i nadzwyczajnych podkomisji. Postulaty i wnioski są przygotowywane głównie przez Komisję Prawno-Regulaminową i są prezentowane w czasie obrad ww. gremiów. Niestety nie wszystkie nasze postulaty są przyjmowane. Musimy dalej szukać porozumienia, szczególnie ze stroną rządową.

Współpraca ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi

Współpraca ze stowarzyszeniami jest programową formą działalności Izby. Formy współpracy zostały określone w podpisanych porozumieniach.

Stalą formą współpracy jest czasopismo „Inżynier Budownictwa”. W spółce wydawniczej udziałowcami są stowarzyszenia, których przedstawiciele są członkami Rady Programowej. Raz w roku nasz samorząd organizuje spotkanie ze stowarzyszeniami, na którym oceniana jest współpraca i uzgadniane zamierzenia.

Innym forum współpracy jest Grupa B-8, której działalność przedstawiona została w dalszej części sprawozdania. Stanowiska wypracowane na tym forum coraz uważniej są brane pod uwagę przez organy administracji państwowej.

Niepotrzebnym „zgrzytem” było stanowisko Izby Architektów w sprawie wprowadzenia zmian w ustawie o samorządach zawodowych architek-

tów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, preferujących zawód architekta w Polsce. Dzięki poparciu posłów z Komisji Infrastruktury poprawki do ustawy zostały przyjęte zgodnie z naszym postulatem o równości zawodów architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów w Polsce.

Współpraca z organizacjami zagranicznymi

Podobnie jak w latach ubiegłych współpraca z zagranicznymi organizacjami i instytucjami była realizowana w trzech obszarach:

- odpowiadającym współpracy ogólnoeuropejskiej;
- odpowiadającym europejskiej współpracy regionalnej;
- odpowiadającym dwustronnej współpracy międzynarodowej.

Znaczącym wydarzeniem było przyjęcie przez ECEC „Kodeksu etycznego...”, który ma obowiązywać inżynierów budownictwa wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Przy opracowaniu „Kodeksu...” znaczący był udział PIIB.

W ramach Grupy Wyszehradzkiej istotne stało się podjęcie prac nad ujednoczeniem programów studiów wyższych, m.in. opierając się na naszych opracowaniach minimum programowych.

Dalej dążymy do ujednoczenia wymaganych przepisów w sprawie wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych.

Struktura organizacyjna

W 2008 r. w strukturze Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa znajdowało się 16 okręgowych izb, których obszar działania w pełni pokrywał się z podziałem administracyjnym kraju.

W dwunastu okręgowych izbach działało 46 placówek terenowych, którym okręgowe rady nadały różne nazwy i kompetencje. Sieć placówek oraz stworzone możliwości załatwiania spraw członkowskich w pełni zabezpieczają potrzeby i wymagania członków Izby.

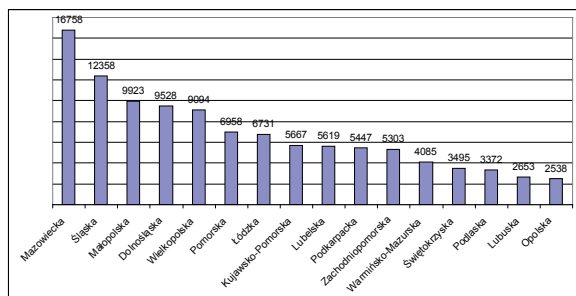
Liczba członków – statystyka

Liczba członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, zarejestrowanych w 16 okręgowych izbach, na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosiła 109 529.

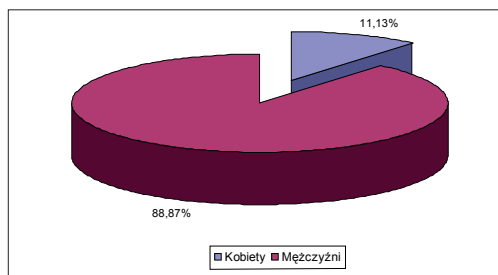
Zestawienie liczby członków – podział branżowy

Branża	Liczba	Udział %
Budownictwo ogólne (BO)	60429	55,17%
Instalacje sanitarne (IS)	20252	18,49%
Instalacje elektryczne (IE)	15948	14,56%
Budownictwo drogowe (BD)	7030	6,42%
Budownictwo wodno-melioracyjne (WM)	2468	2,25%
Budownictwo kolejowe (BK)	1378	1,26%
Budownictwo mostowe (BM)	1188	1,08%
Budownictwo telekomunikacyjne (BT)	819	0,75%
Budownictwo wyburzeniowe (BW)	17	0,02%
Ogółem:	109 529	100,00%

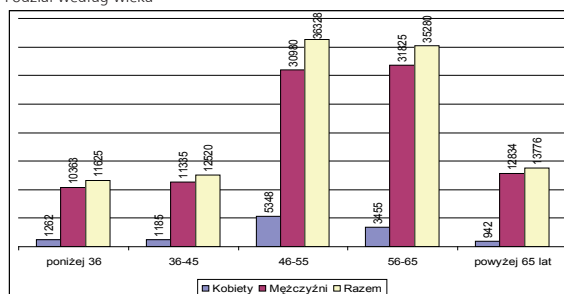
Liczba członków w podziale na okręgi

Podział według płci

Podział według wieku

Informatyzacja

Mając na uwadze rolę, jaką odgrywa w dzisiejszym społeczeństwie proces informatyzacji, Krajowe Biuro Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa prowadzi i rozwija szereg projektów informatycznych mających na celu podnoszenie jakości różnych form obsługi członków samorządu zawodowego. Prowadzone prace zostały skoncentrowane w następujących obszarach:

- systemie ewidencji członków,
- witrynie internetowej,
- Biuletynie Informacji Publicznej.

System ewidencji członków

System informatyczny Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa BUD-INFO jest zintegrowanym systemem obsługi członków. Na dzień dzisiejszy pozwala on na przetwarzanie danych członków w zakresie:

- danych osobowych,
- uprawnień budowlanych,
- wpłat członkowskich,
- ubezpieczeń,
- korespondencji,
- zawiesznień i skreśleń,
- szkoleń.

Dzięki zastosowaniu sprawdzonych rozwiązań informatycznych możliwa jest elastyczna rozbudowa systemu na zasadzie modernizacji istniejących elementów, jak również dodawaniu nowych modułów funkcjonalnych, spełniając tym samym rosnące wymagania członków PIIB oraz pracowników Krajowego Biura i okręgowych izb.

Spełniając wymóg ustawy prowadzenia rejestrów osób, którym Izba nadała uprawnienia budowlane, w roku 2008 został dołączony do systemu BUDINFO dodatkowy moduł o nazwie Rejestr Uprawnień Budowlanych (RUB), rozszerzając i przejmując tym samym zadania wcześniej realizowane przez oddzielną aplikację bazodanową (Rejestr PIIB). Moduł Rejestru Uprawnień Budowlanych został podzielony na kilka obszarów funkcjonalnych spełniających następujące funkcje:

- tytułowego rejestru uprawnień budowlanych wydanych przez okręgowe komisje kwalifikacyjne,

- rejestru nadanych tytułów rzeczoznawcy budowlanego,
- rejestru kar nałożonych przez sądy dyscyplinarne,
- rejestru tzw. cudzoziemców – osób, które pozytywnie przeszły proces uznawania kwalifikacji zawodowych.

Dodatkowo moduł RUB został wzbogacony o możliwość digitalizacji papierowych archiwów kartotek osobowych, przygotowując tym samym Izbę do odchodzenia od archiwów papierowych w obszarach, w których nie ma takiego wymogu. Dodatkową korzyścią z takiego rozwiązania jest szybki dostęp do przetrzymywanych przez Izbę zasobów.

Witryna internetowa PIIB

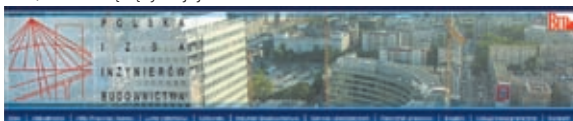
Wraz z powołaniem do życia samorządu zawodowego inżynierów budownictwa została uruchomiona witryna internetowa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – www.piib.org.pl.

Strona internetowa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa zawiera szereg pogrupowanych tematycznie informacji dotyczących bieżących prac Krajowej Rady PIIB oraz pozostałych organów Izby, m.in.: posegregowane chronologicznie uchwały poszczególnych organów Izby. Jako medium informacyjne stanowi ważny łącznik w przekazywaniu informacji członkom zrzeszonym w Izbie, a także osobom interesującym się budownictwem.

Stale dużym zainteresowaniem odwiedzających witrynę www.piib.org.pl cieszy się serwis aktów prawnych związanych z budownictwem. Dzięki współpracy z kancelarią prawną mec. Krzysztofa Zajęca serwis ten jest na bieżąco monitorowany i aktualizowany zgodnie ze zmieniającym się ustawodawstwem.

Należy również zwrócić uwagę, że na stronie znajduje się oddzielna kategoria „Linki”, w której można odnaleźć najbardziej przydane odnośniki do innych stron związanych z budownictwem, a także organizacji, które mogą zaoferować członkom samorządu dodatkowe usługi niezbędne przy wykonywaniu prac budowlanych.

Na witrynie został również zamieszczony serwis poświęcony wydawnictwu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, jakim jest czasopismo „Inżynier Budownictwa”. W serwisie zostały umieszczone wszystkie pełne wydania tego czasopisma, w formacie umożliwiającym przeglądanie wprost ze strony internetowej. Serwis skierowany jest zarówno do członków Izby, jaki i osób interesujących się tematyką budownictwa, ale niebędących jej członkami.

Biuletyn Informacji Publicznej – BIP

Biuletyn Informacji Publicznej, znajdujący się pod adresem www.bip.piib.org.pl, został stworzony w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej w postaci elektronicznej. Biuletyn ten składa się z odnośników do witryn [www](http://www.piib.org.pl), na których Krajowe Biuro PIIB i okręgowe izby inżynierów budownictwa udostępniają informacje publiczne wymagane przez polskie prawo.

Zakres informacji udostępnionej na stronach BIP zawiera m.in.: status prawny, organizację, przedmiot działania i kompetencje, organy i osoby sprawujące funkcje i ich kompetencje, majątek, zasady funkcjonowania podmiotów, tryb działania władz i ich jednostek organizacyjnych.

Serwis BIP jest na bieżąco aktualizowany, co umożliwia członkom samorządu zawodowego przejrzysty wgląd w bieżące prace Izby.

Wydawnictwo „Inżynier Budownictwa”

Obecny merytoryczny kształt pisma „Inżynier Budownictwa” jest wynikiem czteroletniej współpracy redakcji z czytelnikami – członkami Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, oraz z powołaną przy piśmie 11-osobową Radą Programową. Priorytetem przy doborze materiałów do publikacji pozostaje ich przydatność dla inżyniera w jego pracy zawodowej.

Bardzo uważnie dobierani są autorzy publikacji. Dzięki bardzo dobrej ocenie merytorycznej pisma coraz więcej pojawia się nazwisk z „najwyższej półki”. Rada Programowa miesięcznika na posiedzeniu w październiku 2008 r. pozytywnie oceniła pismo, zwracając uwagę na jego wysoki poziom.

Od marca br. pismo zmieniło szatę graficzną i ten fakt jest również odpowiedzią na postulat czytelników, którzy prosili o zachowanie treści, ale podanie jej w nieco luźniejszej formie. Stąd nowy layout to więcej ilustracji, kolorów, nowa czcionka i więcej światła.

Finansowe założenia na rok 2008 zostały zrealizowane. Zaplanowano wydanie 11 zeszytów „Inżyniera Budownictwa” w objętości 80 stron każdy (łącznie 880 stron) i w nakładzie 107 000 egz. oraz wydanie „Katalogu Inżyniera – Budownictwo ogólne” w objętości około 500 stron i nakładzie 30 000 egz. i „Katalogu Inżyniera – Inżynieria środowiska” w objętości 250 stron i nakładzie 15 000 egz.

Przyjęto zakup każdego egzemplarza „Inżyniera Budownictwa” przez PIIB za 1,40 zł netto, natomiast katalogi dla członków Izby miały zostać przekazane nieodpłatnie. Zgodnie z założeniami Wydawnictwo PIIB Sp. z o.o. miało uczestniczyć w kosztach wysyłki „Inżyniera Budownictwa” w wysokości 1,00 zł netto. Planowany zysk brutto na koniec roku – 407 000 zł, a po korekcie – 422 000 zł, został osiągnięty. Zysk w znacznym stopniu osiągnięto dzięki inicjatywie wydawania katalogów.

Łączna liczba stron numerów miesięcznika wydanych w roku 2008 wyniosła 936, a nakład przekroczył 114 000 egz. Katalog „Budownictwo ogólne” ukazał się w objętości ponad 500 stron, a „Inżynieria środowiska” w objętości 272 stron. Obydwa katalogi ukazały się w planowanym nakładzie. Cały nakład katalogów został rozesłany członkom Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa łącznie z „Inżynierem Budownictwa”.

Zwiększył się również udział Wydawnictwa w kosztach wysyłki „Inżyniera Budownictwa” (4 ostatnie miesiące – 1,40 zł netto za egz.), co oznacza, że zamiast zakładanego w budżecie udziału Wydawnictwa w kosztach dystrybucji na poziomie 1 175 000 zł, Wydawnictwo poniosło koszty 1 390 000 zł.

„Katalog Inżyniera” w roku 2008 umocnił swoją pozycję, o czym świadczy coraz większa liczba zamówień na tę publikację, jak również stopniowe poszerzenie jej tematyki – w roku 2009 część „Inżynieria sanitarna” zostanie poszerzona o branżę elektryczną, a nazwa zmieni się na „Katalog Inżyniera – Instalacje”. Cały nakład został rozesłany bezpłatnie członkom Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – w pierwszej kolejności osobom, które go zamówiły, resztę rozdysponowano losowo, biorąc pod uwagę, do których branż adresowany jest dany tom katalogu.

W roku 2008 dalej rozbudowywano i modernizowano witryny internetowe Wydawnictwa. Na stronie www.inzynierbudownictwa.pl pojawiło się więcej materiałów multimedialnych – więcej zdjęć, filmy wideo. Zawartość serwisu www.kataloginzyniera.pl została poszerzona o część instalacyjną, wdrożono też więcej możliwości filtrowania i zawężania wyników wyszukiwania.

Działania public relations w 2008 r.

Działania zewnętrzne w roku 2008 skoncentrowane były na trzech podstawowych celach uwzględnionych w strategii przyjętej do realizacji przez Krajową Radę PIIB:

- budowanie pozytywnego wizerunku Izby,
- wzmocnienie opiniotwórczej roli samorządu zawodowego inżynierów budownictwa,
- budowanie prestiżu zawodu inżyniera budownictwa w społeczeństwie.

Prowadzono je w trzech obszarach:

- 1) badania opinii publicznej,
- 2) doradczo-szkoleniowym,
- 3) informacyjnym.

Działania public relations w obszarze badań opinii publicznej

W dniach 7–12 lutego 2008 r. instytut badawczy Pentor przeprowadził, na zlecenie Izby, badanie dotyczące wizerunku zawodu inżyniera budownictwa na tle innych zawodów zaufania publicznego. Badanie zrealizowano:

- metodą bezpośrednich wywiadów, wspomaganą komputerowo, w ramach wielotematycznego sondażu typu „omnibus”,
- na reprezentatywnej próbie ludności Polski w wieku 15 lat i powyżej,
- łącznie przeprowadzono 1070 wywiadów.

Uzyskane wyniki wskazały na istnienie następujących zjawisk istotnych dla dalszych działań public relations PIIB:

- małej wiedzy na temat inżynierów budownictwa jako zawodu zaufania publicznego – tylko 3% respondentów wymieniało ten zawód spontanicznie,
- relatywnie rzadko – na tle najlepiej pod tym względem ocenianych zawodów prawniczych i medycznych – uznawano inżyniera budownictwa za zawód, któremu słusznie przyznano status zaufania publicznego (48% ankietowanych),
- 41% badanych obdarzało zawód inżyniera budownictwa wysokim zaufaniem.

Raport z badań przedstawiono VII Zjazdowi Sprawozdawczemu, władzom krajowym PIIB oraz opublikowano na łamach „Inżyniera Budownictwa” i stronie internetowej Izby. Ponadto otrzymali go także parlamentarzyści z sejmowej Komisji Infrastruktury, przedstawiciele administracji publicznej (Ministerstwo Infrastruktury, GUNB) i media.

Działania public relations w obszarze doradczo-szkoleniowym

Działania w tym obszarze sprowadzały się przede wszystkim do przygotowywania analiz, stanowisk i projektów wystąpień publicznych dla

członków Prezydium Krajowej Rady PIIB. Opracowano m.in.: „Propozycje kreowania wizerunku Izby w 2008 roku” oraz procedurę postępowania w medialnych sytuacjach kryzysowych dla Krajowej Rady PIIB i jej biura.

11 października 2008 r. w Serocku pod Warszawą przeprowadzono kilkugodzinne szkolenie pt. „Podstawowe uwarunkowania skutecznej komunikacji za pośrednictwem mediów” dla kierowników i pracowników biur izb okręgowych. Jego uczestnicy otrzymali ponadto materiały szkoleniowe dotyczące współpracy z mediami i podstaw prawnych reagowania na nierzetelne publikacje prasowe. Podobną prezentację przeprowadzono w grudniu 2008 r. dla członków Krajowej Rady.

Działania public relations w obszarze informacyjnym

Ten typ działań doradcy ds. komunikacji społecznej PIIB polegał przede wszystkim na:

- stałych i regularnych kontaktach z dziennikarzami,
- regularnym zamieszczaniu komunikatów prasowych z najważniejszych wydarzeń z działalności Izby na stronie internetowej PIIB oraz w mediach zewnętrznych,
- organizowaniu spotkań prasowych dla członków Prezydium Krajowej Rady.

Indywidualne, comiesięczne spotkania z dziennikarzami m.in.: „Rzeczpospolitej”, „Gazety Prawnej”, „Gazety Wyborczej”, „Pulsu Biznesu”, TVN 24 i TV Biznes dotyczyły prezentacji stanowisk Izby w kluczowych dla niej kwestiach. Ich efektem były liczne publikacje na łamach prasy i wywiady z członkami Prezydium Krajowej Rady PIIB. Szczególnie owocne było spotkanie prof. Z. Grabowskiego – prezesa PIIB – z Robertem Lidke – redaktorem naczelnym „Gazety Prawnej”. Jego efektem jest częste publikowanie stanowisk i opinii PIIB na łamach tej gazety.

W grudniu 2008 r. podczas spotkania prezesa Izby z Moniką Mizielińską – prezesem zarządu „Media-Trend” – podjęto próbę stałej współpracy PIIB w organizowaniu debat publicznych z udziałem przedstawicieli rządu, parlamentu, samorządów zawodowych i przedsiębiorstw, poświęconych ważnym zagadnieniom z obszaru budownictwa.

W zakładce „rzecznik prasowy” na stronie internetowej PIIB regularnie zamieszczane są komunikaty prasowe z najważniejszych wydarzeń z działalności Izby. Wszystkie komunikaty i inne materiały prasowe rozsyłane są do kilkudziesięciu dziennikarzy z prasy branżowej, codziennej oraz radia i telewizji. Licząca kilkadziesiąt nazwisk baza danych dziennikarzy jest stale powiększana.

W kwietniu 2008 r. odbyło się spotkanie prasowe prezesa i sekretarza PIIB z dziennikarzami „Rzeczpospolitej”, „Pulsu Biznesu” i „Muratora”. W listopadzie 2008 r. Andrzej Dobrucki – wiceprezes PIIB – wraz z m.in. Olgierdem Dziekońskim – wiceministrem infrastruktury, uczestniczył w debacie publicznej nt. świadectw energetycznych, zorganizowanej przez „Media-Trend”, przy udziale doradcy ds. komunikacji społecznej PIIB. Efektem obu wydarzeń były liczne publikacje w prasie codziennej, branżowej i branżowych portalach internetowych.

Posiedzenia Krajowej Rady i Prezydium KR w 2008 r.

W roku 2008 odbyło się 10 posiedzeń Prezydium Krajowej Rady oraz 7 posiedzeń Krajowej Rady. W ww. okresie Krajowa Rada podjęła 19 uchwał, których pełna treść znajduje się na stronie internetowej Izby, w zakładce „uchwały”.

Sprawozdanie Komisji Prawno-Regulaminowej

Podstawę prawną funkcjonowania Komisji stanowią następujące uchwały Krajowej Rady PIIB: uchwała nr 8/R/03 Krajowej Rady PIIB

z dnia 19 marca 2003 r. w sprawie powołania Komisji Statutowo-Regulaminowej; uchwała nr 25/R/03 z dnia 10.09.2003 r. w sprawie przekształcenia Komisji Statutowo-Regulaminowej w Komisję Prawno-Regulaminową oraz uchwała nr 21/R/04 Krajowej Rady PliB z dnia 15.12.2004 r. w sprawie zmiany zasad funkcjonowania Komisji Prawno-Regulaminowej.

W 2008 r. w skład Komisji wchodził przedstawiciel wszystkich 16 okręgowych izb inżynierów budownictwa. Pracami Komisji w okresie sprawozdawczym kierował Andrzej Roch Dobrucki – wiceprezes Krajowej Rady PliB.

W okresie sprawozdawczym Komisja Prawno-Regulaminowa w swoich pracach położyła główny nacisk na omówienie i wypracowanie stanowiska wobec tak ważnych kwestii, jak:

- regulaminy organów statutowych Izby, zasady gospodarki finansowej oraz Statut Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa,
- potrzeba nowelizacji ustawy – Prawo budowlane i rozporządzeń z nią związanych, zgodnie ze zgłoszonymi przez członków Izby, na okręgowych zjazdach sprawozdawczych oraz VII Krajowym Zjeździe Sprawozdawczym PliB, wnioskami dotyczącymi tej materii,
- ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,
- projekty innych ustaw i rozporządzeń, przedłożonych do konsultacji społecznych przez organy rządowe i komisje sejmowe, które zawierały istotne dla naszego środowiska zawodowego regulacje.

W odniesieniu do regulaminów organów statutowych Izby oraz Statutu PliB, po omówieniu wniosków zgłoszonych przez poszczególne OIIB, Komisja wypracowała szereg wniosków w odniesieniu do regulaminu Krajowej Rady PliB, okręgowych rad, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i okręgowych rzeczników. Odnośnie do propozycji dotyczących zmian w Statucie, szczególnie w odniesieniu do kadencyjności, Komisja nie osiągnęła konsensusu w tej materii i wystąpiła z wnioskiem, żeby propozycje tej zmiany w Statucie rozstrzygnął Krajowy Zjazd Sprawozdawczy.

Zasadniczym impulsem dla Komisji do zajęcia się problematyką związaną z ustawą – Prawo budowlane były zgłoszone przez członków Izby, w oparciu o uzyskane przez nich doświadczenia stosowania na co dzień przepisów tej ustawy, wnioski i postulaty na okręgowych zjazdach sprawozdawczych i Krajowym Zjeździe Sprawozdawczym PliB, wskazujące na potrzebę zmian w ustawie – Prawo budowlane. Kanwą do przeprowadzenia szerokiej konsultacji w przedmiotowej sprawie był przedłożony przez Ministerstwo Infrastruktury projekt z dnia 17.06.2008 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Konsultacja była przeprowadzona w dwóch etapach. Pierwszy, na szczeblu okręgowych izb inżynierów budownictwa, przez działające przy nich zespoły prawno-regulaminowe, zakończony został wypracowaniem stanowiska do poszczególnych zapisów projektu oraz zapisów ustawy Pb, które nie znalazły się w projekcie, a które zdaniem członków naszej Izby powinny być zmienione lub wprowadzone do ustawy Pb. Drugi etap to przedłożenie tego stanowiska na posiedzeniach Komisji Prawno-Regulaminowej przez przedstawicieli okręgowych izb, którzy są członkami Komisji. Po merytorycznej dyskusji podejmowano decyzje, które ze zgłoszonych wniosków i propozycji znajdują się w ostatecznym stanowisku Komisji Prawno-Regulaminowej. Wspomnieć również należy, że przedstawiciele naszego samorządu zawodowego, w tym członkowie Komisji Prawno-Regulaminowej, zgłaszali uwagi do danego

projektu na spotkaniach konsultacyjnych z udziałem podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury Olgierda Dziekońskiego, które były organizowane w drugiej połowie lipca 2008 r. we wszystkich województwach.

Efektom prac Komisji było opracowanie, w formie tabelarycznej, 99 uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (projekt z dnia 17.06.2008 r.) oraz 43 uwag do zapisów aktualnej ustawy – Prawo budowlane (Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.). Tabele z uwagami i propozycjami zostały przekazane do Ministerstwa Infrastruktury w dniu 14 sierpnia 2008 r. Opublikowane również zostały (w dniu 18.08.2008 r.) na stronie internetowej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Przekazanie uwag do MI poprzedziło, przekazane w dniu 21.07.2008 r. do podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury Olgierda Dziekońskiego, wstępne stanowisko w odniesieniu do przedłożonego projektu zmian w ustawie Pb. Natomiast w piśmie z dnia 12.08.2008 r., skierowanym do ww. podsekretarza stanu, PliB przedłożyła propozycje odnośnie do koniecznych zmian w ustawie – Prawo budowlane. W piśmie z dnia 17.09.2008 r., skierowanym do ministra infrastruktury Cezarego Grabarczyka, PliB odniosła się do tak ważnej dla członków naszej Izby sprawy, jaką jest audyt energetyczny, w tym sporządzanie świadectw charakterystyki energetycznej budynku. Należy również zaznaczyć, że w najistotniejszych sprawach wniesione zostały do Ministra Infrastruktury oraz do sejmowej Komisji Infrastruktury własne propozycje Izby, dotyczące wprowadzenia do ustawy – Prawo budowlane koniecznych i oczekiwanych przez nasze środowisko zmian.

W ramach współdziałania z Komisją Wnioskową przedmiotem prac Komisji Prawno-Regulaminowej były również pozostałe wnioski przyjęte przez VII Krajowy Zjazd.

W odniesieniu do ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów Komisja Prawno-Regulaminowa w pełni popierała działania władz naszej Izby na rzecz umacniania idei samorządności zawodowej oraz budowania prestiżu inżyniera budownictwa jako zawodu zaufania publicznego. Tym samym wyrażała sprzeciw wobec podejmowanych prób ograniczenia (lub zniesienia) samorządności zawodowej inżynierów budownictwa.

Przedmiotem prac Komisji Prawno-Regulaminowej w okresie sprawozdawczym było również zaopiniowanie przedłożonych do konsultacji społecznych projektów innych ustaw i rozporządzeń, m.in.:

- na początku 2008 r. wypracowanie stanowiska wobec projektu ustawy (z dnia 11.12.2007 r.) o zmianie ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów;
- odniesienie się Komisji do opinii GKUA (z dnia 17.12.2007 r.) w sprawie celowości wznowienia prac legislacyjnych nad projektem ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- odniesienie się Komisji do przedłożonego przez GKUA projektu ustawy o zmianie ustawy Pb, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz innych ustaw wraz z uzasadnieniem;
- omówienie i przyjęcie stanowiska PliB wobec projektu (z dnia 10.01.2008 r.) ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne, ochrony środowiska oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- odniesienie się Komisji do projektu Ministra Infrastruktury o uchyleniu ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o gwarancji zapłaty za roboty budowlane;

- odniesienie się do projektu ITB i wypracowanie uwag odnośnie do przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- odniesienie się do projektu ustawy o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności;
- odniesienie się do projektu ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi wraz z projektem aktu wykonawczego;
- odniesienie się do projektów kolejnych rozporządzeń Ministra Infrastruktury w sprawie metodologii obliczenia charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej;
- zaopiniowanie rządowego projektu nowelizacji zakresu i formy projektu budowlanego oraz rządowego projektu nowelizacji warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- odniesienie się i zgłoszenie uwag do procedowanego przez komisje sejmowe: Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej oraz Infrastruktury, komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1048).

W roku 2008 tematyka prac zespołów działających przy okręgowych izbach inżynierów budownictwa była skorelowana z podejmowanymi pracami przez Komisję Prawno-Regulaminową PIIB, szczególnie w zakresie zebrania opinii środowiskowych, a następnie wypracowania stanowiska w odniesieniu do przedkładanych przez organy rządowe lub komisje sejmowe, do konsultacji społecznych, projektów ustaw i rozporządzeń. Dotyczyło to również przedkładanych do zaopiniowania regulaminów organów statutowych Izby, zasad gospodarki finansowej, Statutu PIIB oraz wniosków zgłoszonych na okręgowych zjazdach sprawozdawczych i VII Krajowym Zjeździe Sprawozdawczym PIIB.

Duże zaangażowanie i aktywność zespoły wykazały przy przeprowadzeniu konsultacji środowiskowych i wypracowaniu uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw z dnia 17 czerwca 2008 r.

Stanowisko i wnioski zespołów, w wymienionych wyżej przedmiotowych sprawach, były przesyłane drogą elektroniczną lub przedstawiane bezpośrednio na posiedzeniach Komisji Prawno-Regulaminowej PIIB przez reprezentantów okręgowych izb, biorących udział w pracach Komisji.

Sprawozdanie Komisji Wnioskowej

Powołana uchwałą Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa nr 8/R/08 z dnia 10 września 2008 r. Komisja Wnioskowa rozpoczęła swą działalność po VII Zjeździe i kontynuuje ją do chwili obecnej. Doświadczenia, o które komisja, jako Komisja Uchwał i Wniosków, została wzbogacona w poprzednich latach, pozwoliły zarówno wnioskodawcom, jak i Komisji Wnioskowej pracować sprawniej. W skład Komisji Wnioskowej weszli przedstawiciele wszystkich izb okręgowych. Zebranie wniosków, ich posegregowanie oraz ujęcie tabelaryczne było pracą bardzo żmudną i czasochłonną. Po zakończeniu prac przygotowawczych wszystkie wnioski rozesłano do załatwienia do organów PIIB.

Do Komisji Wnioskowej podczas VII Zjazdu PIIB wpłynęło łącznie 99 wniosków (74 wnioski przekazane ze zjazdów okręgowych i 25 wniosków zgłoszonych przez delegatów podczas VII Zjazdu PIIB):

- 16 wniosków w głosowaniu VII Krajowy Zjazd nie akceptował,
- 4 wnioski zostały wycofane przez wnioskodawców,
- 10 wniosków, które dotyczyły statutu i regulaminów, zostało załatwionych uchwałami przyjmującymi zmiany w statucie i regulaminach,
- 15 wniosków zostało skierowanych przez Krajowy Zjazd do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej,
- 5 wniosków zostało skierowanych przez Krajowy Zjazd do Komisji Prawno-Regulaminowej,
- 36 wniosków zostało skierowanych przez Krajowy Zjazd do rozpatrzenia przez Krajową Radę,
- 12 wniosków, dotyczących uprawnień techników i inżynierów I stopnia, głosowano po zagregowaniu i skierowano do Krajowej Rady,
- 1 wniosek skierowano do Wydawnictwa PIIB „Inżynier Budownictwa”.

Komisja Wnioskowa przekazała do właściwych organów Izby zestawy wniosków w celu ich rozpatrzenia. Zdecydowaną większość odpowiedzi, dotyczących realizacji wniosków, Komisja otrzymała do grudnia 2008 r. Informacja o stanie realizacji wniosków skierowanych do KR PIIB została przyjęta w formie uchwały nr 6/R/09 z dnia 28 stycznia 2009 r., po czym została rozesłana do poszczególnych okręgów w celu zapoznania się z nią wnioskodawców.

Z posiedzenia Komisji Uchwał i Wniosków w dniu 21 czerwca 2008 r., na VII Krajowym Zjeździe PIIB, sporządzono sprawozdanie. Komisja Wnioskowa po VII Zjeździe odbyła ponadto jedno posiedzenie w dniu 16 grudnia 2008 r., na którym przekazano informacje dotyczące realizacji wniosków, a także odpowiedzi kierowanych do wnioskodawców.

Podsumowując działalność KW w okresie od VII Zjazdu do połowy marca 2009 r., należy stwierdzić, że w stosunku do lat poprzednich poprawiła się komunikacja Komisji Wnioskowej z poszczególnymi izbami okręgowymi oraz z wnioskodawcami. Forma działania przyjęta dla Komisji Wnioskowej ograniczyła możliwości jej działania, nie wpłynęła jednak na jakość jej pracy.

Doświadczenia z lat poprzednich pozwoliły na posortowanie wniosków, przekazanie do realizacji poszczególnym organom Izby oraz monitoring ich realizacji. Podejmowano skuteczne działania zmierzające do uzyskania maksymalnie precyzyjnych informacji o stanie realizacji wniosków. Do końca lutego 2009 r. wszyscy wnioskodawcy otrzymali informacje o stanie ich realizacji.

Większość wniosków, wymagających działań legislacyjnych, pilotowanych jest przez Komisję Prawno-Regulaminową. Procedura ich realizacji jest jednak długotrwała, niejednokrotnie wieloletnia. Stąd też wynika konieczność informowania o kolejnych etapach ich realizacji członków Krajowej Rady, przez przewodniczącego Komisji Prawno-Regulaminowej, co regularnie w formie pisemnej informacji jest czynione.

Wnioski realizowane (w trakcie realizacji) należy monitorować w najbliższym okresie międzyjazdowym.

Współpraca z komisjami sejmowymi i senackimi

Przedstawiciele PIIB aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach sejmowych komisji: Infrastruktury, Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, Przyjazne Państwo oraz posiedzeniach stałych i nadzwyczajnych podkomisji:

- stałej ds. budownictwa oraz gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej,

- stałej ds. transportu drogowego i drogownictwa,
- stałej ds. transportu kolejowego, łączności i nowoczesnych technik informacyjnych,
- nadzwyczajnej do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

Współpracowano również z biurem Marszałka Sejmu, opiniując różne propozycje aktów prawnych z obszaru budownictwa i gospodarki przestrzennej oraz nawiązano współpracę z senacką Komisją Gospodarki Narodowej, głównie w zakresie opiniowania zmian w ustawie dotyczącej samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Komisja Infrastruktury oraz stałe podkomisje odbyły posiedzenia wyjazdowe w siedzibie Izby. W trakcie tych spotkań omówiono zasady dalszej współpracy oraz przybliżono posłom rezultaty działań PIIB. Pozwoliło to na zajęcie przez Komisję Infrastruktury stanowiska przeciwnego do propozycji Komisji Przyjazne Państwo, zmierzającej do likwidacji m.in. samorządu zawodowego inżynierów budownictwa.

Członkowie Krajowej Rady przedstawili ponadto swoje stanowisko w sprawach procedowanych aktów legislacyjnych z całego obszaru budownictwa, nie ukrywając dezaprobaty dla zgłaszanych propozycji zmian w prawie, jak np. likwidacja samorządu zawodowego, zmian w Prawie budowlanym według projektu poselskiego, certyfikatów energetycznych.

Niestety nie wszystkie propozycje PIIB zostały przyjęte, co będzie wymagało dalszych starań, aby w przygotowywanym rządowym projekcie zmian ustawy dotyczących Prawa budowlanego uwzględniono postulaty Izby.

Izba zabiega ponadto o uznanie budownictwa jako działu gospodarki narodowej, którego rozwój w znacznym stopniu ograniczy skutki światowego kryzysu.

Zauważalnym działaniem Izby były także liczne protesty jej członków, skierowane do Marszałka Sejmu i posłów, w sprawie propozycji likwidacji samorządu zawodowego.

Współpraca z organami administracji państwowej

Polska Izba Inżynierów Budownictwa przejęła od administracji państwowej szereg obowiązków, a jednocześnie z racji zapisów ustawowych ma prawo uczestniczyć w procedurze konsultacji społecznych podczas opracowywania różnych aktów prawnych. Z tego względu wskazana jest ścisła współpraca PIIB i organów administracji państwowej, a najściślejszy charakter ma współpraca z Ministerstwem Infrastruktury i Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego oraz z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Tak jak w latach ubiegłych współpraca ta dotyczyła przede wszystkim legislacji w obszarze spraw związanych z wykonywaniem zawodu inżyniera budownictwa oraz spraw istotnych dla przebiegu procesu budowlanego, w tym także standardów nauczania w procesie dwustopniowego kształcenia przyszłych inżynierów budownictwa, w kontekście wymagań stawianych inżynierom mającym uprawnienia do projektowania lub tzw. uprawnienia wykonawcze do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.

Największe znaczenie, jak się wydaje, miała dyskusja toczona w sprawie zmiany zapisów ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, a dotycząca uznawania w Unii Europejskiej kwalifikacji zawodowych. W wyniku stanowczej postawy przedstawicieli PIIB zapisy o uznawaniu kwalifikacji dotyczą w takim samym stopniu wszystkich trzech samorządów: architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów, mimo że samorząd architek-

tów jednoznacznie domagał się zapisów o uznawalności kwalifikacji jedynie architektów. Dyskusje na ten temat toczyły się zarówno w Sejmie podczas posiedzeń komisji, na spotkaniach z przedstawicielami Izby Architektów, jak i na łamach prasy. Ostatecznie możemy być dumni z wywalzonego zapisu, który gwarantuje jednakowe traktowanie przedstawicieli wszystkich trzech samorządów zawodowych działających w obszarze budownictwa.

Z zagadnieniem omówionym wyżej jest także związana dyskusja na temat zasad i systemu nauczania osób pracujących w obszarze budownictwa, w tym roli i miejsca techników budownictwa, ponieważ znacząca liczebność tej grupy zawodowej jest wyznacznikiem ich ważnej pozycji w procesie budowlanym. Jednak ze względu na postanowienia Deklaracji Bolońskiej, przewidującej dwustopniowe nauczanie (stopień I dający tytuł inżyniera i następujący po nim stopień II dający tytuł magistra lub doktora), wykształcenie techników nie predysponuje ich do pełnienia zawodu zaufania publicznego, jakim jest inżynier budownictwa. Zatem zgodnie z toczącą się dyskusją należy wskazać w polskich przepisach kategorii robót i budów, do wykonywania których powinni być uprawnieni technicy budownictwa, bez potrzeby uzyskiwania uprawnień budowlanych w obecnym ich kształcie. Takie zapisy z pewnością ułatwią prowadzenie procesu budowlanego i zaspokoją oczekiwania techników, w szczególności ludzi młodych, o krótkiej praktyce zawodowej, ponieważ problem nie dotyczy techników zrzeszonych w Izbie, którzy mają uprawnienia i nie mogą być ich pozbawieni. Takie stanowisko zostało zaprezentowane m.in. w Kielcach, podczas konferencji „Kadra inżynierska budownictwa wobec EURO 2012”, towarzyszącej Finałowi Ogólnopolskiego Mundialu Budowlanych – Mistrzostwa Polski w Piłce Nożnej Firm Budowlanych, nad którym Polska Izba Inżynierów Budownictwa sprawowała patronat branżowy. W konferencji udział wzięli m.in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury Olgierd Dziekoński oraz posłowie na Sejm RP: Andrzej Biernat, Adrian Furgalski i Janusz Piechociński.

Dzięki dobrej współpracy między członkami komisji działających w Sejmie w obszarze infrastruktury wypracowano szereg posunięć korzystnych dla inżynierów budownictwa. Między innymi uzupełniono zapisy ustawy – Prawo budowlane o dopuszczenie do możliwości wykonywania świadectwa oceny energetycznej budynku także inżynierów budownictwa, wobec wcześniejszej propozycji zapisu ustawowego dopuszczającego do wykonywania takich świadectw osoby posiadające tytuł magistra dowolnej specjalności i ukończony stosowny kurs doszkalający.

Sporo trudu włożono w wykazanie, że stwierdzenia zawarte w inicjatywie ustawodawczej Komisji Przyjazne Państwo posła Janusza Palikota są całkowicie błędne i niezgodne ze stanem rzeczywistym. PIIB prezentowała swoje stanowisko w tej sprawie zarówno posłom, jak i w prasie. Przekonanie opinii publicznej do obiektywnej oceny naszego samorządu jest równie ważne z samooceną członków Izby. Ponieważ niniejsze sprawozdanie na VIII Krajowy Zjazd PIIB ukazuje pełen zakres działań Izby, tutaj zacytujemy jedynie fragment kończący jeden z artykułów prasowych, wykazujących znaczenie i potrzebę istnienia samorządu inżynierów budownictwa:

Zniesienie obligatoryjnej przynależności do samorządu skutkuje likwidacją jego publicznoprawnych kompetencji i koniecznością przejęcia ich przez państwo. Stwierdzenie zawarte w uzasadnieniu, że koszty generowane przez proponowaną regulację (...) można ocenić jako generalnie niewysokie – prawdopodobnie nawet w stanie docelowym nie istnieje konieczność zatrudnienia na stałe w urzędach wojewódz-

kich (...) osób zaangażowanych w pracach orzekania w sprawach odpowiedzialności zawodowej, można włożyć między bajki.

Koszty takiego przedsięwzięcia będą bardzo wysokie. Koszty powołania Izby były wysokie, ale ponieśli je członkowie samorządu. Koszty ponownego przejścia przez państwo obowiązków pełnionych obecnie przez Izbę będą z pewnością dużo większe, a liczba niezbędnych etatów może być porównywalna z liczbą ponad 1000 osób pracujących społecznie w 16 izbach okręgowych: w komisjach kwalifikacyjnych, w sądach dyscyplinarnych i jako rzecznicy odpowiedzialności zawodowej. Ich trudu nie wolno zrnarować, postępując się niczym nieuzasadnioną opinią, że przymus przynależności do izb (...) jest zbędnym obciążeniem, niewnoszącym wartości dodanej.

Współpraca ze stowarzyszeniami i samorządami zawodowymi

Polska Izba Inżynierów Budownictwa ściśle współpracuje ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi i samorządami zawodowymi działającymi w obszarze budownictwa. Ważne jest jednak zaakcentowanie ponadbranżowego charakteru Izby. Członkowie władz i organów, zarówno na szczeblu okręgowym, jak i krajowym, mają obowiązek dbania o interes nie tylko przedstawicieli branży, z której się wywodzą, ale przede wszystkim o wspólne dobro wszystkich członków Izby – dla poprawy kondycji całego budownictwa i uznania obywateli naszego kraju. Z tego też względu członkowie działający we wszystkich organach Izby reprezentują wszystkie branże, które brały udział w tworzeniu naszego samorządu, a także branże, które zostały wyodrębnione w terminie późniejszym.

Kontakty przedstawicieli okręgowych rad i Krajowej Rady z zarządami stowarzyszeń naukowo-technicznych są jednym z zasadniczych działań samorządu inżynierskiego.

Istotną codzienną płaszczyzną współpracy Izby i stowarzyszeń naukowo-technicznych jest współdziałanie w obszarze podnoszenia kwalifikacji zawodowych naszych członków. Stowarzyszenia albo pomagają Izbie, albo wyręczają Izbę w organizacji szkoleń, w typowaniu tematyki wykładów i wskazywaniu najlepszych wykładowców. Wielu przedstawicieli różnych branż, a jednocześnie członków PIIB, zasiada w radach programowych czasopism naukowo-technicznych, biuletynów izbowych, w tym i „Inżyniera Budownictwa”. Izba i stowarzyszenia naukowo-techniczne współuczestniczą w organizacji różnego rodzaju konferencji, sympozjów i bardzo popularnych wśród członków Izby warsztatów projektanta. Wspólne działania sprzyjają integracji całego środowiska i coraz ściślejszej współpracy poszczególnych branż.

Trudniejszym problemem jest współpraca między samorządami zawodowymi – samorządem architektów, urbanistów i naszym. Wieloletnia współpraca przybrała formę Porozumienia Urbanistów, Architektów i Inżynierów Budownictwa (tzw. Porozumienia B-8), w skład którego wchodzi: Izba Urbanistów, Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Stowarzyszenie Architektów Polskich, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Izba Projektowania Budowlanego i Izba Gospodarcza Projektowania Architektonicznego. Zespół ten, choć nie posiada formalnego umocowania, pracuje nad formułowaniem wspólnych opinii na temat tworzonych lub nowelizowanych aktów prawnych dla administracji państwowej.

Spotkania Porozumienia B-8 są płaszczyzną, na której istnieje możliwość prowadzenia dyskusji z pozostałymi samorządami, także na tematy drażliwe. W ubiegłym roku problemem nabrzmiałym i budzą-

cym wiele emocji były zabiegi Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa o zagwarantowanie w ustawie o samorządach zawodowych takich samych praw do uznawania kwalifikacji zawodowych dla architektów, inżynierów budownictwa i urbanistów. Dążenia samorządu architektów do nadania członkom ich samorządu wyjątkowych uprawnień zakończyły się fiaskiem, zatem nic dziwnego, że nowego drażliwego charakteru nabrały dyskusje na temat pozycji architektów i inżynierów budownictwa w procesie inwestycyjnym. PIIB musiała odierać zarzuty na temat zbyt niskiego poziomu wykształcenia członków naszej Izby i wykazywać znaczenie odpowiedzialności inżynierów budownictwa za bezpieczeństwo budowli. To pewnie nie koniec dyskusji na ten temat, ale wszyscy powoli osuwają się z pojęciem zawodu zaufania publicznego i z tym, że zawód architekta, urbanisty i inżyniera budownictwa jest właśnie tego typu zawodem.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa brała udział w formułowaniu poglądów środowiska na wydarzenia w kraju – m.in. wypracowano wspólne stanowisko 16 samorządów zawodowych dotyczące zawodów zaufania publicznego w związku z inicjatywą posła Palikota, dotyczącą zmiany przepisów w funkcjonowaniu samorządów zawodowych.

Współpraca z uczelniami i instytucjami naukowo-technicznymi

Współpraca PIIB z uczelniami i instytucjami jest prowadzona systematycznie w ramach szkoleń oraz codziennych kontaktów zawodowych. Korzysta z niej także Krajowa Komisja Kwalifikacyjna oraz komisje kwalifikacyjne działające w izbach okręgowych. Widoczne jest także zaangażowanie PIIB we współorganizowanie konferencji, seminariów i innych form spotkań naukowo-technicznych.

Kontynuowane jest zainteresowanie PIIB systemem i programami studiów na wydziałach budowlanych polskich wyższych uczelni technicznych. Chodzi tu głównie o zgodność kierunków kształcenia ze specjalnościami objętymi uprawnieniami budowlanymi. Krajowa Rada PIIB jest w związku z tym zwykle reprezentowana na corocznych ogólnopolskich spotkaniach dziekanów wydziałów budowlanych krajowych politechnik. Oprócz tego PIIB czynnie włączyła się w przygotowanie LV Konferencji Naukowej KILiW PAN i KN PZITB (20–25 września 2009 r.), której częścią problemowa to „Kształcenie kadr technicznych dla budownictwa”. Prezes PIIB – prof. Zbigniew Grabowski – jest członkiem Komitetu Naukowego, czuwającego nad merytorycznym przygotowaniem tej części konferencji.

PIIB bierze też systematyczny i czynny udział w przygotowywaniu konferencji naukowo-technicznych o zasięgu ogólnopolskim. W 2008 r. była, tradycyjnie już, reprezentowana na LIV Konferencji Krynickiej (16–21 września 2008 r.). Ponadto XXIV Konferencja Naukowo-techniczna „Awarie budowlane” (Międzyzdroje, 26–29 maja 2009 r.) będzie się odbywać przy udziale PIIB, między innymi w formie patronatu honorowego jej prezesa.

PIIB również jest zaangażowana – mniej lub bardziej instytucjonalnie – w przygotowanie szeregu tzw. branżowych konferencji i seminariów naukowo-technicznych, zarówno o zasięgu ogólnopolskim, jak i lokalnym. Tytułem przykładu wymienić można konferencję na temat rzeczoznawstwa budowlanego, organizowaną we współpracy z Instytutem Techniki Budowlanej.

Współpraca z zagranicznymi organizacjami i instytucjami

W okresie od zakończenia VII Krajowego Zjazdu współpraca PIIB z zagranicznymi organizacjami i instytucjami była intensywnie kon-

tynuowana. Realizowano ją konsekwentnie w trzech zasadniczych obszarach, a mianowicie: w obszarze odpowiadającym współpracy ogólnoeuropejskiej, w obszarze odpowiadającym europejskiej współpracy regionalnej oraz w obszarze odpowiadającym dwustronnej współpracy międzynarodowej. O formach i zakresie współpracy ogół członków Izby był systematycznie informowany na łamach miesięcznika „Inżynier Budownictwa”.

Międzynarodowa współpraca ogólnoeuropejska PIIB związana była głównie z działaniami podejmowanymi w ramach Europejskiej Rady Izb Inżynierskich (ang. European Council of Engineers Chambers – ECEC). Na dorocznym walnym zgromadzeniu ECEC w Hamburgu Grecja została przyjęta jako 13 kraj członkowski tej organizacji. Czynione są obecnie starania o akces następnych państw europejskich, zwłaszcza skandynawskich oraz bałtyckich (Litwy, Łotwy i Estonii). Świadczy to o rosnącym znaczeniu ECEC w Europie.

Delegacja PIIB w dwuosobowym składzie: prezes Krajowej Rady, prof. Zbigniew Grabowski, oraz wiceprezes, prof. Wojciech Radomski, wzięła udział w V Ogólnym Zgromadzeniu ECEC w Hamburgu w dniu 3 października 2008 r. Dzień wcześniej odbyło się zebranie Zarządu ECEC, w którym uczestniczyła także strona polska. Przedstawiciel PIIB, prof. Wojciech Radomski, wraz z przedstawicielem Węgier, Gáborem Szöllösym, zostali ponownie wybrani na audytorów, kontrolujących działalność finansową ECEC.

Podczas V zgromadzenia Ogólnego ECEC przyjęty został „Kodeks etyczny” (pełna nazwa angielska „Code of Conduct for Engineers in Europe”), mający obowiązywać inżynierów budownictwa wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej, zwłaszcza zaś krajów członkowskich ECEC. Dokument ten został przygotowany przez specjalną grupę roboczą Zarządu ECEC, która korzystała z kodeksu etyki obowiązującego członków PIIB. Postanowiono, aby wszystkie kraje należące do ECEC rozpowszechniły kodeks wśród członków swoich izb inżynierskich, także udostępniając go na stronach internetowych. Ponadto krajowe izby zostały zobowiązane do poinformowania o tym kodeksie narodowych przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego oraz odpowiednie władze państwowe.

Podczas V Zgromadzenia Ogólnego ECEC poinformowano o nowej (z czerwca 2008 r.) inicjatywie Komisji Europejskiej, polegającej na promowaniu drobnej i średniej przedsiębiorczości, ponieważ odgrywa ona dużą rolę społeczną i gospodarczą, a często ulega konkurencji ze strony dużych firm. Przygotowywany jest obecnie ważny akt prawny dotyczący tej problematyki – Prawo Małego Biznesu (ang. Small Business Act). Ponieważ wielu inżynierów w Europie, w tym także w naszym kraju, prowadzi swą działalność zawodową w ramach małych przedsiębiorstw, ważną sprawą jest zagwarantowanie swobody ich rozwoju w warunkach silnej konkurencji. Postanowiono, że w ramach ECEC zostanie powołana specjalna grupa robocza ds. Prawa Małego Biznesu, aby wyartykułować w nim interesy inżynierów budownictwa. W dniu 24 stycznia 2009 r. odbyło się w Wiedniu pierwsze zebranie wspomnianej grupy roboczej. Na przewodniczącego został wybrany Gábor Szöllösy z Węgier. Stałym delegatem PIIB w tej grupie jest Włodzimierz Szymczak z Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Bieżące prace odbywają się za pośrednictwem poczty elektronicznej. Następne spotkanie planowane jest w Wiedniu 9 maja 2009 r.

Prof. Wojciech Radomski, przewodniczący grupy roboczej ECEC, zajmującej się relacją między jakością usług inżynierskich i ich wynagrodzeniem w krajach członkowskich ECEC, złożył podczas V Zgroma-

dzenia Ogólnego kolejny raport, stwierdzając nikłe zainteresowanie tą problematyką – wszystkie dotychczasowe opracowania na ten temat wykonał sam. Były one wysoko ocenione przez prezydenta ECEC, Mirko Oreškoviča, który jako inicjator powstania tej grupy roboczej nadal wykazuje duże zainteresowanie przedmiotem jej działania. Swoją rolę w pracach grupy zapowiedzieli Bułgarzy, uznając, że temat ten jest bardzo ważny w działalności inżynierów w obszarze europejskim. Postanowiono, że kraje członkowskie ECEC złożą na piśmie swoje stanowisko, co do celowości kontynuacji działania ww. grupy. Podczas V Zgromadzenia Ogólnego ECEC delegacja polska otrzymała zapewnienie poparcia ze strony tej organizacji w sprawie utrzymania samorządu inżynierów budownictwa w Polsce wobec zauważalnej u nas tendencji, w pewnych kręgach politycznych, do zlikwidowania samorządów zawodowych. Ze sprawą tą wiąże się stosowanie nazwy zawodu „architekt”, która powinna być stosowana w pełnym znaczeniu odpowiadającym dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z 2005 r.

Na zaproszenie PIIB następne zebranie Zarządu ECEC odbędzie się w Krakowie 28 marca 2009 r. Podobnie do lat poprzednich przedstawiciele władz ECEC zostali także zaproszeni do udziału w VIII Zjeździe PIIB w Warszawie.

PIIB pozostaje w stałym kontakcie z władzami ECEC, które na bieżąco przekazują wszelkie akty prawne, mające bezpośredni związek lub mogące mieć wpływ na działalność inżynierów budownictwa w Europie w warunkach obowiązywania dyrektywy o swobodzie przepływu usług, także technicznych, w krajach UE. Poza dyrektywami UE do aktów takich należą na przykład postanowienia Europejskiej Rady Wolnych Zawodów (ang. The European Council of the Liberal Professions – CEPLIS). Kontakty z ECEC umożliwiają szybką orientację w kierunkach zachodzących w Europie zmian i zajmowanie przez PIIB własnego stanowiska w sprawach ważnych dla środowiska polskich inżynierów budownictwa.

Europejska współpraca regionalna była w okresie sprawozdawczym rozwijana przez PIIB przede wszystkim w ramach krajów Grupy Wyszehradzkiej (Grupy V-4), którą tworzą Polska, Czechy, Słowacja i Węgry. Przedstawiciele organizacji inżynierskich i samorządowych (izb) wymienionych krajów od wielu już lat spotykają się corocznie. W okresie sprawozdawczym spotkanie takie odbyło się w dniach 9–11 października 2008 r. w Szeged na Węgrzech i było połączone z konferencją nt. „Miasto i jego rzeka – zagrożenia i możliwości”. W spotkaniu w Szeged uczestniczyła delegacja polska w składzie: wiceprezesi Krajowej Rady PIIB, mgr inż. Zbysław Kałkowski i mgr inż. Stefan Wójcik, oraz delegaci z ramienia PZITB, a także reprezentujący również PIIB mgr inż. Leszek Ganowicz i dr inż. Zygmunt Rawicki.

W czasie wymienionej wyżej konferencji dwa referaty zostały przygotowane przez uczestników z Polski: Zbigniewa Kota z Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa pt. „Kraków i jego rzeka” oraz Stefana Wójcika ze Śląskiej OIIB pt. „Katastrofalna powódź w 1997 roku – Racibórz, Opole, Wrocław”.

W trakcie rozmów, w których uczestniczyły tylko oficjalne delegacje krajów Grupy V-4, omówiono bieżące prace legislacyjne w budownictwie oraz problemy, przed którymi stoją środowiska inżynierskie w krajach tej Grupy. Ponadto poruszono sprawy kształcenia na wyższych uczelniach, zmierzającego do ujednoczenia programu studiów w celu ułatwienia starań absolwentów o uprawnienia budowlane. Wszystkie delegacje prezentowały też swoje działania dotyczące pro-

pagowania zasad etyki zawodowej inżynierów budownictwa, ujednoliconych w państwach UE.

Strona polska poruszyła też sprawę potrzeby stosowania nazwy zawodu „architekt” w rozumieniu odpowiadającym znaczeniu w starzych krajach UE, a więc obejmującego także inżynierów na przykład projektujących konstrukcje. Ma to związek z aktami prawnymi Parlamentu Europejskiego i Rady Europy.

Następne spotkanie inżynierskich organizacji samorządowych i zawodowych państw Grupy V-4 odbędzie się w 2009 r. w Karlovych Varach w Czechach.

Międzynarodowa współpraca dwustronna w okresie od zakończenia VII Krajowego Zjazdu PIIB dotyczyła głównie kontaktów z inżynierskimi organizacjami amerykańskimi i brytyjskimi i była kontynuacją działań podjętych w latach poprzednich.

Uzgodniony został nowy tekst dwustronnego porozumienia między PIIB i ASCE (American Society of Civil Engineers) w związku z wygaśnięciem terminu ważności poprzedniej umowy. Kontynuowana jest wzajemna wymiana informacji oraz zaproszeń na konferencje i spotkania organizacyjne między PIIB i ASCE. Bezpośrednich spotkań delegacji obu wymienionych organizacji inżynierskich w okresie sprawozdawczym nie było.

PIIB interweniowała także w przypadku nieprawidłowości w realizacji umów z organizacjami brytyjskimi: ICE (Institution of Civil Engineer) i CIOB (The Chartered Institute of Building). Kilka takich nieprawidłowości zostało zasygnalizowanych przez polskich inżynierów pracujących w Wielkiej Brytanii. Nieprawidłowości te udało się na ogół pozytywnie wyjaśnić.

Do dwustronnej współpracy PIIB ze stroną amerykańską zaliczyć można zaangażowanie Izby w nadanie mostowi przez Wisłę w Fordonie imienia Rudolfa Modrzejewskiego. Prezes PIIB, prof. Zbigniew Grabowski, był w Komitecie Honorowym uroczystości, a mgr inż. Andrzej Myśliwiec, przewodniczący Kujawsko-Pomorskiej OIIB, wchodził w skład Komitetu Organizacyjnego. W uroczystym nadaniu mostowi imienia Rudolfa Modrzejewskiego w dniu 15 maja 2008 r. uczestniczyła liczna grupa profesorów amerykańskich oraz przedstawiciele Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej (Council of Polish Engineers in North America).

Podsumowując współpracę PIIB z zagranicznymi organizacjami i instytucjami, stwierdzić trzeba, że wysoka pozycja naszej Izby na arenie międzynarodowej jest ugruntowana. Jest ona doceniana i spotyka się z uznaniem. Główne zadanie PIIB w tej sferze działalności polega przede wszystkim na tym, aby polscy inżynierowie budownictwa mieli te same prawa co inżynierowie innych państw europejskich, a także aby mieli ułatwiony dostęp do różnych form podnoszenia własnych kwalifikacji przez kontakt z ośrodkami i zawodowymi organizacjami zagranicznymi oraz udział w prowadzonych przez nie szkoleniach. W obecnych warunkach, zwłaszcza europejskich, międzynarodowa współpraca PIIB jest więc nie tylko sprawą prestiżu, ale przede wszystkim ma konkretny wymiar praktyczny dla środowiska polskich inżynierów budownictwa w kraju i poza nim.

Ubezpieczenie OC członków Izby

Na przestrzeni 2008 r. nie uległy zmianom warunki ubezpieczenia obowiązkowego członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Uległa natomiast zmianie suma ubezpieczenia, która ze względu na obniżenie się kursu euro zmniejszyła się i zgodnie z tabelą nr 1/A/NBP/2008 wyniosła 179 875 PLN.

Szkody zgłoszone w 2008 r.:

- a) szkody zgłoszone – 190 szkód, w tym:
  - 190 szkód – TU ALLIANZ POLSKA SA.
- b) szkody wypłacone – 52 szkody – TU ALLIANZ POLSKA SA,
- c) szkody odmówione – 54 szkody – TU ALLIANZ POLSKA SA, Głównymi przyczynami decyzji odmownych zakładu ubezpieczeń były: brak odpowiedzialności ubezpieczonego z tytułu pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (np. brak winy, zaniedbania); szkody nie powstałe przy wykonywaniu samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie; szkody związane z odpowiedzialnością cywilną z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej; szkody wynikłe z czynności wykonywanych przez członka Izby przed dniem 01.01.2003 r.; nieprzedłożenie lub wycofanie roszczeń przez poszkodowanego; brak udokumentowania poniesionej szkody przez poszkodowanego.
- d) szkody w toku likwidacji – 78 szkód, w tym:
  - 78 szkód – TU ALLIANZ POLSKA SA,
- e) rezygnacja – 6 szkód – TU ALLIANZ POLSKA SA,
- f) kwota wypłaconych odszkodowań – 1 685 537,43 PLN,
- g) wartość zgłoszonych roszczeń – 13 530 337,48 PLN.

Szkody zgłoszone w latach 2005–2007,

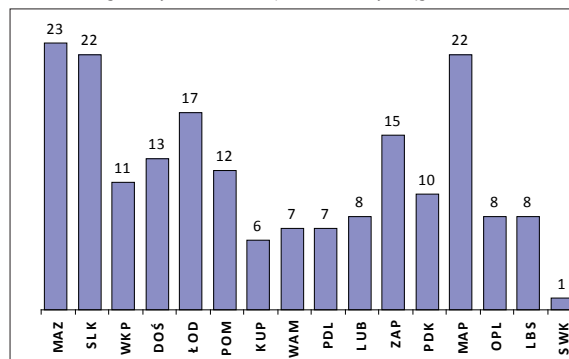
a) wypłacone w 2008 r.:

- a) liczba szkód – 47,
- b) kwota wypłaconych odszkodowań – 1 671 099,98 PLN.

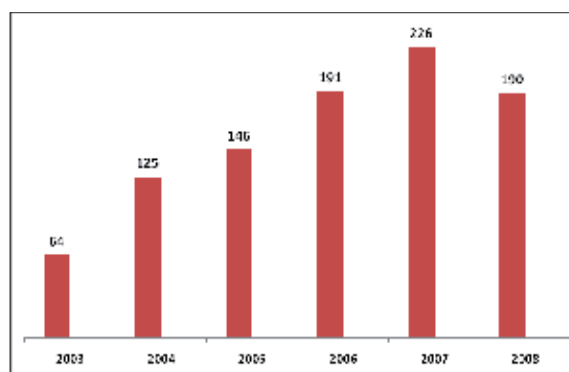
Łączna kwota odszkodowań wypłaconych w 2008 r.

– 3 356 637,41 PLN.

Liczba szkód zgłoszonych w 2008 r. w podziale na izby okręgowe

Liczba zgłoszonych szkód w latach 2003–2008

Ubezpieczenie OC nadwyżkowe w 2008 r.

Liczba ubezpieczeń na sumę:

100 000 euro – 84 zawarte umowy,
200 000 euro – 102 zawarte umowy,
300 000 euro – 86 zawartych umów,
400 000 euro – 23 zawarte umowy,
500 000 euro – 54 zawarte umowy.

Łącznie zawarto 349 umów nadwyżkowego ubezpieczenia OC inżynierów budownictwa (w TU Allianz SA).

Ubezpieczenie obowiązkowe OC architekta (będącego członkiem PIIB) – 30 umów.

Ubezpieczenie OC działalności gospodarczej (pracownie projektowe, firmy budowlane i instalacyjne) – 255 umów (w PZU SA).

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków samorządu

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów znajduje się między innymi następujący zapis:

Art. 8. Do zadań samorządów zawodowych należą w szczególności: (...) 8) współdziałanie w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych architektów, inżynierów budownictwa lub urbanistów.

Ustawodawca, uznając znaczenie ustawicznego podnoszenia kwalifikacji, w szczególności w zawodach określanych mianem zawodów zaufania publicznego, na samorząd zawodowy nałożył obowiązek wspomagania inżynierów budownictwa w ich staraniach o podnoszenie swoich kwalifikacji i uzupełnianie wiedzy fachowej. Polska Izba Inżynierów Budownictwa wypracowała szereg form działania, które umożliwiają realizację wspomnianego wyżej obowiązku ustawowego. Najpopularniejszymi w minionym roku były: popularyzacja czytelnictwa branżowej prasy naukowo-technicznej, ułatwienie dostępu do Polskich Norm, szkolenie członków organów PIIB, organizacja szkoleń branżowych, dofinansowanie i udział członków w konferencjach naukowo-technicznych, zakup kalendarzy z wkładką o tematyce budowlanej, organizowanie wycieczek technicznych, wspieranie kursów doskonalenia języka angielskiego.

W niniejszym sprawozdaniu skoncentrowano się na udziale członków okręgowych izb w szkoleniach i konferencjach naukowo-technicznych oraz na ramach organizacyjnych, jakie powinny obowiązywać w okręgowych izbach, aby pod hasłem „szkolenia” we wszystkich izbach rozumiano to samo i stosowano jednolite zasady dofinansowywania szkoleń.

Szkolenia dla członków Izby są organizowane na szczeblu okręgowych izb. Realizacja tego zadania jest w poszczególnych izbach rozwiązywana indywidualnie, stosownie do potrzeb i możliwości każdej z izb. Uznano jednak, że w celu poprawnej oceny zakresu szkoleń we wszystkich okręgowych izbach należy stosować możliwie jednolite podejście do form i zasad szkolenia. Z tego względu zostały zorganizowane szkolenia dla członków zespołów zajmujących się szkoleniami w poszczególnych izbach (29–31 maja 2008 r. w Jedlni-Letnisko k. Radomia i 13–15 listopada 2008 r. w Ustroniu).

W wyniku wysłuchanych wykładów i wymiany doświadczeń zespoły ds. szkoleń wypracowały następujące wnioski i postulaty:

- Czytelnictwo prasy naukowo-technicznej jest istotną formą podnoszenia kwalifikacji członków PIIB, realizowaną stosownie do

możliwości finansowych okręgowych izb. Są możliwe trzy sposoby wspierania prenumeraty czasopism naukowo-technicznych: prenumerata nieodpłatna zamawiana w ramach składki członkowskiej; prenumerata z częściową dopłatą wnoszoną przez członków Izby; rezygnacja z dopłaty wnoszonej przez Izbę w ramach składki członkowskiej.

- Wskazana jest aktualizacja zakresu prenumeraty stosownie do wyników ankietyzacji zamówień prowadzonej okresowo wśród członków Izby.
- Należy promować Izbę, przekazując archiwalne egzemplarze czasopism naukowo-technicznych do bibliotek lub czytelnicy w szkołach średnich i wyższych.
- Ustalono następujące formy szkoleń (przyjęto, że podstawową jednostką szkolenia jest godzina lekcyjna h = 45 min):
  - konferencja wielodniowa – co najmniej 14 h szkolenia w formie prelekcji;
  - konferencja jednodniowa – co najmniej 7 h szkolenia w formie prelekcji;
  - warsztaty (szkolenie warsztatowe) – co najmniej 7 h szkolenia w formie prelekcji i ćwiczeń praktycznych;
  - seminarium – co najmniej 5 h szkolenia w formie prelekcji;
  - wykład – co najmniej 3 h szkolenia w formie prelekcji.
- Wskazane jest opracowanie zasad dofinansowywania imprez szkoleniowych, stosownie do form szkolenia. Należy opracować zasady określające warunki udziału w konferencjach. Zasady dofinansowywania szkoleń powinny zawierać zastrzeżenie, że dofinansowanie jest udzielane do wyczerpania funduszy preliminowanych na ten cel w budżecie okręgowej izby.
- We wszystkich okręgach druki dotyczące szkoleń powinny mieć, w miarę możliwości, jednolitą formę. Opracowano wzorzec projektu zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu i wzorzec projektu ankiety uczestnika szkolenia.

Najpowszechniejszą formą wspierania samokształcenia członków Izby jest współorganizowanie przez okręgowe izby: szkoleń, wykładów i różnego rodzaju krótkich seminariów oraz wspieranie finansowe konferencji naukowo-technicznych. Coraz częściej szkolenia mają charakter wykładu łączonego z pokazem lub wycieczką techniczną.

Udział członków w szkoleniach oraz w konferencjach w poszczególnych okręgowych izbach przedstawia się bardzo różnie. Ocena statystyczna dowodzi jednak, że w roku 2008 ponad 35% członków PIIB uczestniczyło w jakiejś formie szkoleń, a statystyczne zaangażowanie w podnoszenie swoich kwalifikacji – to średnio około 2 godzin szkoleniowych przypadających na 1 osobę.

W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła zarówno ogólna liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniu (z 28 594 osób w 2007 r. do 33 075 osób w 2008 r.), jak i liczba określająca procentowy udział członków Izby w szkoleniach (z 27,1% do 32,6% przeszkolonych członków PIIB).

Wzrosła także liczba osób, które uczestniczyły w konferencjach (z 2069 osób w 2007 r. do 2598 osób w 2008 r.). I chociaż statystycznie w konferencjach uczestniczyło zaledwie 2,4% członków PIIB, to w 2008 r. nastąpiło zwiększenie udziału o 20% w stosunku do roku poprzedniego.

Należy mieć nadzieję, że ta tendencja będzie się utrzymywać, choć z wielu izb płyną sygnały, że zainteresowanie szkoleniami ze strony członków Izby jest mniejsze niż odnotowywano to w latach ubiegłych.

Wydaje się jednak, że nowe wyzwania stawiane przed inżynierami budownictwa, w tym przygotowania do Euro 2012 oraz do oceny energetycznej budynków, zmobilizują zarówno członków, jak i okręgowe izby do podejmowania trudu podnoszenia kwalifikacji zawodowych na różnego rodzaju szkoleniach organizowanych przy naszym izbowym współudziale.

Sprawozdanie finansowe i realizacja budżetu

Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1.01.2008 do 31.12.2008 r. Badanie sprawozdania finansowego PIIB za 2008 r. zlecono firmie audytorskiej „Euro-in i Partnerzy” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Targowa 22.

Informacje o bilansie i rachunku zysków i strat

Bilans po stronie aktywów i pasywów zamyka się kwotą

15 845 174,98 zł

1. Aktywa obejmują:

- aktywa trwałe	3 708 962,89 zł
w tym: wartości niematerialne i prawne	14 961,76 zł
środki trwałe	368 317,93 zł
nałożności długoterminowe	225 053,76 zł
inwestycje długoterminowe	3 100 629,44 zł
- aktywa obrotowe	12 136 212,09 zł
w tym: zapasy	19 880,00 zł
nałożności krótkoterminowe	837 701,13 zł
inwestycje krótkoterminowe	11 236 723,51 zł
rozliczenia międzyokresowe	41 907,45 zł

2. Pasywa obejmują:

- fundusz statutowy	5 923 984,08 zł
- wynik finansowy 2008 r. (dodatni)	1 496 882,06 zł
- zobowiązania	8 424 308,84 zł
w tym: krótkoterminowe	5 835 268,84 zł
w tym: środki z tytułu OC	
do przekazania ubezpieczycielowi	5 128 916,21 zł
składki członkowskie dotyczące 2009 r.	2 589 040,00 zł

3. Rachunek zysków i strat:

- przychody wyniosły	10 947 808,68 zł
w tym: składki członkowskie	6 551 895,00 zł
rzeczoznawcy i cudzoziemcy	86 600,00 zł
zwroty kosztów wysyłki wrzutek od OIIB	446 360,45 zł
zwrot kosztów wydania „IB” od OIIB	1 063 296,90 zł
zwroty kosztów kolportażu „IB”, wysyłki wrzutek od Wydawnictwa PIIB i innych	1 545 537,25 zł
zwrot kosztów druku opłat	19 519,50 zł
zwrot kosztów konferencji i noclegów	10 098,04 zł
przychody z tytułu obsługi ubezpieczenia Allianz	361 857,98 zł
wynajem pomieszczeń, zwrot kosztów energii i telefonów	109 626,71 zł
inne przychody	46 212,53 zł
pozostałe przychody operacyjne	34 432,21 zł
przychody finansowe	672 372,11 zł
- koszty wyniosły	9 443 498,62 zł
w tym: działalności statutowej	3 367 055,60 zł
działalności pozostałej	3 168 569,31 zł
ogólne	2 904 477,36 zł
pozostałe koszty	3 396,35 zł

4. W roku 2008 osiągnięto wynik finansowy dodatni w wysokości

1 496 882,06 zł, który proponuje się przeznaczyć na zwiększenie funduszu statutowego PIIB.

Informacje o realizacji budżetu za 2008 r.

VI Krajowy Zjazd uchwaślił budżet w wysokości 6 860 000 zł.

Krajowa Rada PIIB w dniu 17.12.2008 r. uchwaliła 19/R/08 dokonała korekty budżetu na rok 2008. Ogólna kwota preliminowanych wydatków 6 860 000 zł nie uległa zmianie.

Realizację budżetu przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Wpływy	Plan zł	Wykonanie zł	%
1	Składki członkowskie	6 000 000,00	6 551 895,00	109,20%
2	Odsetki otrzymane	400 000,00	632 627,66	158,16%
3	Opłaty za rzeczoznawców i cudzoziemców	100 000,00	86 600,00	86,60%
4	Opłata za obsługę ubezpieczenia Allianz	360 000,00	361 847,98	100,52%
	razem	6 860 000,00	7 632 980,64	111,27%

Lp.	Wydatki – koszty	Plan zł	Wykonanie zł	%
1	Czynsze i utrzymanie biura	500 000,00	469 503,53	93,90%
2	Wyposażenie biura, serwis urządzeń	370 000,00	335 745,20	90,74%
3	Usługi pocztowe, telekom., bankowe, inne	300 000,00	299 871,17	99,96%
4	Materiały biurowe, prasa, książki itp.	280 000,00	240 514,36	85,90%
5	Płace, ryczałty, ekwiwalenty	2 130 000,00	2 123 490,23	99,69%
6	Delegacje i koszty transportu	420 000,00	406 894,40	96,88%
7	Koszty zakupu „IB” ponoszone przez KR	790 000,00	785 564,19	99,44%
8	Koszty kolportażu i masowej korespondencji	680 000,00	475 684,98	69,95%
9	Koszt zjazdu sprawozdawczego	250 000,00	247 737,47	99,09%
10	Koszty szkoleń i konferencji	380 000,00	354 562,85	93,31%
11	Koszty obsługi prawnej i ekspertyz	520 000,00	482 514,22	92,79%
12	Koszty promocji, materiały prasowe	120 000,00	101 003,32	84,17%
13	Koszty współpracy z zagranicą	60 000,00	50 449,52	84,08%
14	Nagrody fundowane przez PIIB	60 000,00	27 841,59	46,40%
	Razem	6 860 000,00	6 401 377,03	93,31%

Wpływy z tytułu składek członkowskich były wyższe, niż preliminowano w budżecie uchwalonym na VI Zjeździe PIIB, o 551 895,00 zł i wyniosły 6 551 895,00 zł, przy planowanych 6 000 000,00 zł.

Odsetki otrzymane wyniosły 632 627,66 zł i były wyższe od zaplanowanych o 232 627,66 zł.

Wpływy z opłat (rzeczoznawcy i cudzoziemcy) były niższe od zaplanowanych i wyniosły 86 600,00 zł, przy planowanych 100 000,00 zł.

Wydatki ogółem były nieco niższe niż planowano i wyniosły 6 401 377,03 zł, tj. 93,31%, przy planowanych 6 860 000,00 zł. W żadnej pozycji budżetu po stronie wydatków nie nastąpiło jego przekroczenie.

Sprawozdanie Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej za rok 2008 (skrót)

Niniejsze sprawozdanie z działalności Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w roku 2008 przedkładać jest delegatowi VIII Krajowego Zjazdu Sprawozdawczego PIIB odbywającego się w Warszawie w dniach 19–20 czerwca 2009 r.

Działalność Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

Pracami KKK kieruje prof. zw. dr hab. inż. Kazimierz Szulborski. Funkcję sekretarza, odpowiedzialnego m.in. za poprawny przebieg sesji egzaminacyjnych, pełni inż. Janusz Krasnowski.

Realizację zadań, zgodnie ze statutowym zakresem działania Komisji, powierzano zespołom specjalistycznym, wyłanianym spośród członków Komisji. Przewodniczący KKK w roku 2008 powołał 141 zespołów. Aдекватnie do kompetencji merytorycznych członków zespołów rozpatrywano następujące sprawy:

- wnioski o tytuł rzeczoznawcy budowlanego,
- odwołania od decyzji OKK w trybie nadawania uprawnień,
- zażalenia na postanowienia wydawane przez OKK w sprawie wyjaśnienia treści decyzji o uprawnieniach budowlanych.

Ponadto powoływano zespoły niezbędne do rozwiązywania zadań bieżących, takich jak weryfikacja zestawów testowych na potrzeby sesji egzaminacyjnych czy realizacja wniosków zgłoszonych do KKK przez VII Krajowy Zjazd PIIB.

Bardzo poważne i odpowiedzialne zadanie – wypracowanie stanowiska KKK PIIB w sprawie standardów programów studiów wyższych na wybranych kierunkach kształcenia – powierzono zespołowi specjalistów wyłonionych spośród członków KKK i OKK.

Posiedzenia Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

Zgodnie z przyjętym harmonogramem w 2008 r. odbyło się 7 protokolowanych posiedzeń plenarnych Komisji przy 88,2% frekwencji. Przewodniczący OKK 3-krotnie uczestniczyli w posiedzeniach plenarnych KKK. Prezydium KKK spotkało się 6-krotnie przy 93% frekwencji.

Merytorycznymi tematami posiedzeń były m.in. następujące zagadnienia:

- podejmowanie uchwał oraz przyjmowanie stanowisk KKK,
- opracowanie szczegółowego harmonogramu przeprowadzenia XI oraz XII sesji egzaminacyjnej, zatwierdzenie zbioru obowiązujących przepisów według aktualnego stanu prawnego i aktualizacja bazy CZPE, opracowanie raportów o wynikach sesji, przyjęcie sprawozdań członków KKK z wizytacji przebiegu sesji w OKK, przyjęcie założeń przeprowadzania egzaminów na uprawnienia budowlane w roku 2009,
- analiza orzeczeń sądowych dotyczących rozstrzygnięć KKK i OKK,
- omówienie aktualnych problemów prawnych w działalności KKK,
- analiza programów kształcenia, opracowanie standardów nauczania na kierunkach odpowiadających 9 specjalnościom uprawnień budowlanych nadawanych przez PIIB (minima programowe),
- informacje ze zjazdu dziekanów wydziałów budownictwa wyższych uczelni publicznych, współorganizowanego przez KKK w siedzibie PIIB 21.XI.2008 r., poświęconego problematyce standardów kształcenia na wyższych uczelniach technicznych na kierunkach odpowiadających specjalnościom nadawanych uprawnień budowlanych,
- prace nad realizacją wniosków zgłoszonych na VI oraz VII Zjeździe Sprawozdawczym PIIB skierowanych do KKK, przygotowania do VII Krajowego Zjazdu Sprawozdawczego PIIB,

- analiza aktualnych problemów nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego – praktyka i znaczący dorobek zawodowy, zakres rzeczoznawstwa budowlanego, opracowanie wytycznych KKK dla przewodniczących OKK,

- omówienie materiałów do publikacji w „Inżynierze Budownictwa”. Ogółem rozpatrzono 94 tematy. W okresie sprawozdawczym KKK podjęła 9 uchwał, 7 stanowisk oraz sporządziła jedną wytyczną dla OKK.

Publikacje

- W miesięczniku „Builder”
W ramach współpracy z organami centralnymi przewodniczący KKK PIIB – prof. Kazimierz Szulborski – na łamach miesięcznika „Builder” skierował do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego – mgr. Roberta Dziwińskiego, trzy pytania dotyczące warunków zaliczania praktyki zawodowej, rozszerzania uprawnień budowlanych oraz uprawnień do sporządzania charakterystyki energetycznej budynku. Odpowiedzi opublikował „Builder” w nr. 11/2008 r. Poruszona problematyka spotkała się z szerokim zainteresowaniem w środowisku.

- W miesięczniku „Inżynier Budownictwa”
W ciągu roku 2008 w miesięczniku „Inżynier Budownictwa” ukazało się 14 artykułów prasowych – wywiadów, informacji, odpowiedzi na listy czytelników. Autorami publikacji byli: przewodniczący KKK – prof. Kazimierz Szulborski, członkowie KKK – mgr inż. Jan Boryczka i mgr inż. Piotr Koczvara, oraz dr Joanna Smarż z biura Krajowej Rady PIIB.

W miesięczniku zamieszczono ponadto sprawozdanie z działalności KKK na VII Krajowy Zjazd Sprawozdawczy PIIB.

Sprawozdanie z przeprowadzonych sesji egzaminacyjnych na uprawnienia budowlane

Przygotowanie pytań egzaminacyjnych

Doświadczenia KKK zdobyte w latach ubiegłych pozwalają skutecznie optymalizować procedury egzaminacyjne. W dalszym ciągu realizowana jest zasada przeprowadzania egzaminów testowych równocześnie we wszystkich okręgach. Zestawy pytań testowych, generowane z bazy pytań, weryfikowane są przed każdą sesją egzaminacyjną przez zespół specjalistów złożony z członków KKK, którzy miennie odpowiadają za ich jakość. Po każdej sesji egzaminacyjnej dokonuje się analizy efektów egzaminu pisemnego, co pozwala eliminować ewentualne błędy oraz optymalizować bazę Centralnego Zestawu Pytań Egzaminacyjnych (CZPE).

Największym problemem jest ciągła nowelizacja prawa w obszarze branży budowlanej (od roku 1994 w Prawie budowlanym wprowadzono około 50 nowelizacji). Zbiór przepisów, których znajomość jest niezbędna do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu na uprawnienia budowlane, wymaga aktualizacji na potrzeby każdej kolejnej sesji egzaminacyjnej. Zmiany te zawsze wymuszają modyfikację CZPE.

Równocześnie nadal znacząca jest liczba zdających osób, które w myśl przepisów przejściowych zachowały swe prawa do uzyskiwania uprawnień budowlanych na uprzednio obowiązujących zasadach. Powoduje to konieczność utrzymywania archiwalnych zbiorów przepisów oraz starych zasobów pytań, z których przygotowuje się

odpowiednie zestawy testów. Stan taki prowadzi do nadmiernego skomplikowania procedur egzaminacyjnych oraz trybu nadawania uprawnień. Dla przykładu na potrzeby XII jesiennej sesji egzaminacyjnej konieczne było przygotowanie zestawów testowych dla 5 przedziałów czasowych.

W celu zapoznania kandydatów, przygotowujących się do egzaminu, z charakterem i zakresem pytań KKK zamieszcza na stronie internetowej PIIB zaktualizowane wykazy obowiązujących aktów prawnych, zaopatrzone w odnośniki do poszczególnych specjalności oraz przykładowe pytania testowe.

Sprawozdanie z sesji wiosennej i jesiennej 2008 r.

W 2008 r. odbyły się dwie sesje egzaminacyjne: XI sesja (od 16 maja) oraz XII sesja (od 28 listopada).

Egzaminy, podobnie jak w minionych latach, przeprowadzane były dla 9 specjalności z uwzględnieniem rodzaju i zakresu uprawnień.

Łącznie KKK przygotowała 170 rodzajów zestawów testowych na potrzeby XI wiosennej sesji egzaminacyjnej oraz 154 rodzaje zestawów testowych na XII sesję jesienną. Testy zawierały 30–90 pytań, generowanych losowo z bazy CZPE przez wyspecjalizowany program komputerowy.

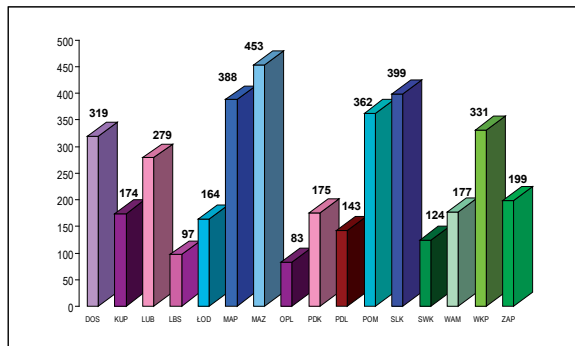
W 2008 r. do okręgowych komisji kwalifikacyjnych zgłosiły się łącznie 4564 osoby z wnioskami o nadanie uprawnień budowlanych. Do egzaminów testowych we wszystkich izbach okręgowych przystąpiło 4328 osób oraz 233 osoby do poprawkowego egzaminu ustnego.

Średnia zdawalność, liczona łącznie dla dwóch sesji egzaminacyjnych w skali kraju, po uwzględnieniu ustnego egzaminu poprawkowego, ukształtowała się na poziomie ~ **84,5%**. Na uwagę zasługuje fakt, że osoby zdające jedynie poprawkowy egzamin ustny zazwyczaj uzyskiwały ocenę pozytywną.

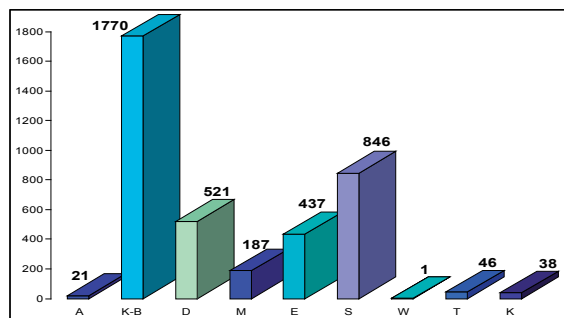
W roku 2008, w rezultacie przeprowadzonych egzaminów, branża budowlana w Polsce pozyskała **3867** osób uprawnionych do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych. Poczynając od roku 2003, samorząd zawodowy inżynierów budownictwa wydał łącznie 19 390 decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych.

Można przyjąć z pewnym przybliżeniem, że od roku 2003, w wyniku przeprowadzanych egzaminów na uprawnienia budowlane, Polska Izba Inżynierów Budownictwa powiększyła swoje szeregi o około 18 500 nowych członków (liczba ta jest mniejsza od liczby wydanych decyzji, ponieważ część osób rozszerzała posiadane uprawnienia).

Rozkład pozytywnych wyników dwóch sesji egzaminacyjnych przeprowadzonych w poszczególnych izbach okręgowych dla 9 specjalności budowlanych prezentują poniższe wykresy.

Liczba osób, które w roku 2008 pomyślnie zdały egzaminy w poszczególnych izbach okręgowych

A – architektoniczna, K-B – konstrukcyjno-budowlana, D – drogową, M – mostowa, E – instalacje elektryczne, S – instalacje sanitarne, W – wyburzeniowa, T – telekomunikacyjna, K – kolejowa
Liczba osób, które pomyślnie zdały egzaminy w roku 2008 w poszczególnych specjalnościach

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna składa wszystkim okręgowym komisjom kwalifikacyjnym gratulacje i podziękowania za sprawne przeprowadzenie egzaminów na uprawnienia budowlane.

Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego

Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego należy do kompetencji Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, która w trybie art. 15 ust. 1 Prawa budowlanego, po wstępnym zaopiniowaniu wniosku przez okręgową komisję kwalifikacyjną, wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego osobom posiadającym uprawnienia budowlane.

W wyniku nowelizacji Prawa budowlanego dokonanej przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 163, poz. 1364), która weszła w życie 26 września 2005 r., ustawodawca wprowadził możliwość uzyskania tytułu rzeczoznawcy budowlanego przez osoby nieposiadające uprawnień budowlanych, ale posiadające szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi (art. 15 ust. 3 Prawa budowlanego).

Zadaniem najtrudniejszym przy rozpatrywaniu wniosków kandydatów na rzeczoznawcę budowlanego jest kwalifikacja wymaganego ustawą, udokumentowanego, znaczącego dorobku praktycznego (twórczych osiągnięć zawodowych), co najmniej dziesięcioletniej praktyki zawodowej oraz określenie zakresu specjalności rzeczoznawstwa na podstawie uprawnień budowlanych kandydata, praktyki zawodowej i znaczącego dorobku praktycznego.

Na podstawie rozpatrywanych wniosków o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego członkowie składów orzekających KKK wielokrotnie zgłaszali potrzebę zawężenia – uszczegółowienia (dookreślenia), w protokołach postępowania kwalifikacyjnego specjalistycznych zespołów kwalifikacyjnych OKK, zapisów dotyczących określenia zakresu rzeczoznawstwa budowlanego.

Omówieniu tych zadań poświęcono wspólne posiedzenie KKK PIIB i przewodniczących OKK OIIB. Efektem wymiany opinii i dyskusji były „Wytyczne KKK z dnia 10 marca 2008 r. dla przewodniczących OKK w sprawie kwalifikowania wniosków o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego na szczeblu komisji okręgowych”, zawierające praktyczne, robocze wskazówki z zaleceniem ich stosowania w codziennej praktyce orzeczniczej.

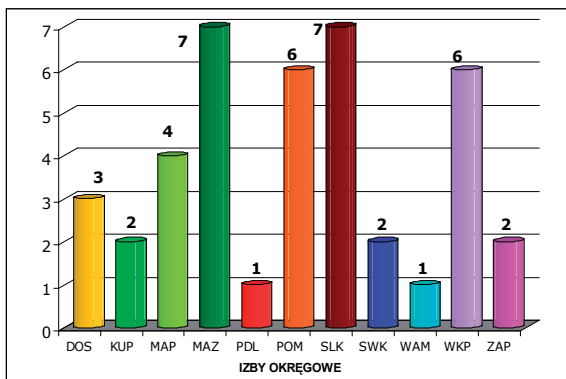
Praktycznie na każdym posiedzeniu KKK były analizowane sprawy nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Odnotowywano systematyczną poprawę przygotowywanych przez kandydatów dokumentów oraz postęp w ujednocnianiu (choć w skali całego kra-

ju w sposób zróżnicowany) trybu nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, pomimo widocznej poprawy, uznała swoje wytyczne z 10 marca 2008 r. za przydatne i zamierza nadal rygorystycznie ich przestrzegać w roku 2009. Wypracowane w 2008 r. zasady postępowania zwiększają udział i odpowiedzialność OKK w całym postępowaniu kwalifikacyjnym nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego, a także – co jest bardzo istotne – ujednolicają te działania na szczeblu OKK w skali całego kraju. W 2008 r. do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej PIIB wpłynęło łącznie 69 wniosków o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego, w tym 57 złożonych po raz pierwszy. Warto zwrócić uwagę, że 5 izb okręgowych (lubuska, lubelska, podkarpacka, opolska oraz zachodniopomorska) nie odnotowało żadnego kandydata na rzeczoznawcę budowlanego.

KKK w 2008 r. rozpatrzyła łącznie 60 spraw, w tym: w 48 przypadkach wydała decyzje, w 2 przypadkach wnioski zamknięto bez rozpatrzenia, w 1 przypadku wydano postanowienie KKK, oddalając wniosek, w 2 przypadkach zwrócono się do wnioskodawcy o uzupełnienie dokumentacji, w 6 przypadkach dokumentację wnioskodawcy przekazano do OKK celem jej uzupełnienia i ponownego zaopiniowania wniosku, w 1 przypadku sprawa wpłynęła bezpośrednio do KKK i dlatego przekazano ją do rozpatrzenia właściwej OKK.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna w 2008 r. wydała 48 decyzji – w tym 41 decyzji pozytywnych o nadaniu tytułu i 7 decyzji negatywnych o odmowie nadania tytułu rzeczoznawcy. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego wpisał 41 rzeczoznawców na listę Centralnego Rejestru Rzeczoznawców Budowlanych.

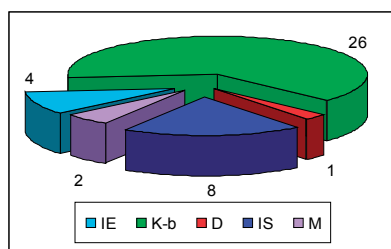
Pozytywne rozstrzygnięcia w poszczególnych izbach okręgowych zilustrowano na wykresie poniżej.

Tytuły rzeczoznawcy budowlanego nadane w poszczególnych izbach okręgowych w roku 2008

Tytuły rzeczoznawcy budowlanego otrzymali inżynierowie reprezentujący tylko 11 izb okręgowych.

Proporcjonalny udział poszczególnych specjalności nadanych tytułów rzeczoznawcy budowlanego przedstawia poniższy wykres.

Tytuły rzeczoznawcy budowlanego nadane w 2008 r. w poszczególnych specjalnościach

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna w 2008 r. nie nadała tytułu rzeczoznawcy budowlanego w specjalności architektonicznej, kolejowej, wyburzeniowej i telekomunikacyjnej.

W toku załatwiania jest 9 spraw, w tym 1 po wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Podsumowując, należy podkreślić, iż wnioski załatwiane są na bieżąco, terminowo i bez zbędnej zwłoki. Wszystkie decyzje KKK są na bieżąco wpisywane do Centralnego Rejestru Rzeczoznawców Budowlanych, co świadczy o dobrej współpracy KKK PIIB z Głównym Urzędem Nadzoru Budowlanego.

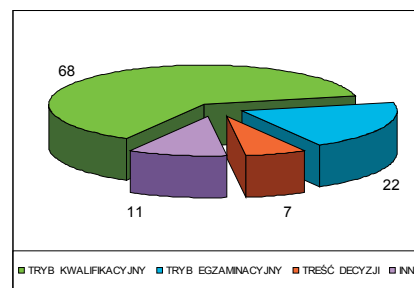
Odwołania

Odwołania od decyzji wydawanych przez OKK

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna, jako organ II instancji w sprawach nadawania uprawnień, rozpatruje odwołania osób ubiegających się o uprawnienia budowlane od decyzji organów I instancji, czyli okręgowych komisji kwalifikacyjnych.

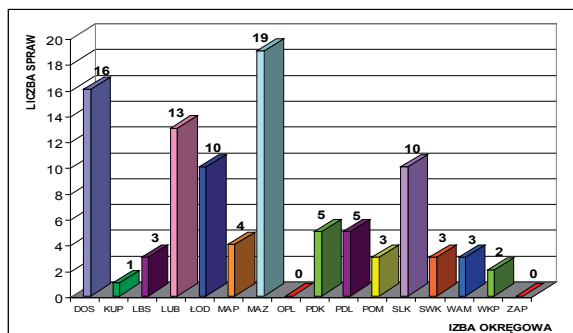
W 2008 r. do KKK wpłynęło łącznie 108 spraw odwoławczych, w tym 7 rozpatrywano ponownie. Głównym powodem składanych odwołań były decyzje OKK odmawiające prawa przystąpienia do egzaminu (68 odwołań w trybie kwalifikacyjnym) bądź decyzje odmawiające nadania uprawnień z powodu niezdania egzaminu (22 odwołania w trybie egzaminacyjnym) lub decyzje kwestionowane z powodu przyznanego zakresu uprawnień (7 odwołań w sprawie zmiany treści decyzji o uprawnieniach). Ponadto wniesiono 11 odwołań, które nie dotyczyły bezpośrednio procedur nadawania uprawnień budowlanych – wnoszono o stwierdzenie nieważności decyzji KKK odmawiającej przyznania tytułu rzeczoznawcy budowlanego, zmianę treści decyzji o uprawnieniach uzyskanych wcześniej z powodu zmiany danych osobowych lub postulowanego rozszerzenia zakresu uprawnień.

Na wykresie poniżej zaprezentowano udział poszczególnych kategorii odwołań wniesionych do KKK w roku 2008.

Odwołania wniesione do KKK w 2008 r.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna sprawuje nadzór nad przebiegiem egzaminów i wydawaniem decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych w skali kraju. Szczególnie bacznie obserwuje zatem odwołania, które dotyczą trybu nadawania uprawnień. Jak pokazuje powyższy wykres, najbardziej znaczący jest udział odwołań dotyczących etapu kwalifikacji wniosków o uprawnienia budowlane. Najczęstszym powodem ich odrzucenia przez OKK są niestety problemy z zaliczeniem praktyki zawodowej, która w większości spraw wniesionych nadzorowana była przez osoby nieposiadające odpowiednich, wymaganych przez ustawodawcę uprawnień budowlanych. Ilościowo sytuację tę w poszczególnych okręgach przedstawiono na wykresie.

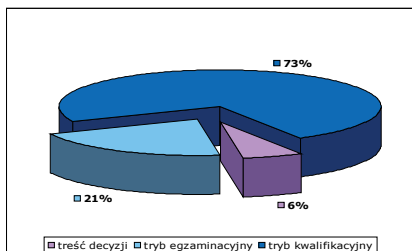

Odwołania wniesione do KKK w 2008 r. w trybie nadawania uprawnień budowlanych w poszczególnych izbach okręgowych

KKK rozpatrzyła w roku 2008 łącznie 108 spraw. W tej grupie znalazły się 33 sprawy z przeniesienia z roku 2007 oraz 75 spraw bieżących. 33 odwołania wniesione w roku 2008 są w trakcie rozpatrywania. Wydane decyzje odnosiły się do następujących obszarów działalności KKK:

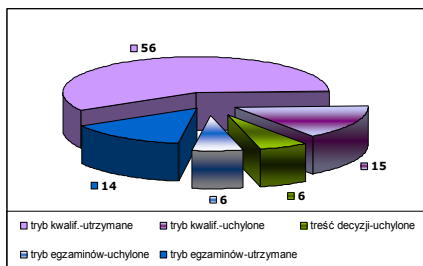
- 97 odwołań dotyczyło trybu nadawania uprawnień budowlanych,
- 11 odwołań dotyczyło innej problematyki – stwierdzenia nieważności decyzji o odmowie nadania tytułu rzeczoznawcy (2 sprawy) lub zmiany treści decyzji o uprawnieniach budowlanych wcześniej wydanych, np. zmiany nazwiska lub posiadanego wykształcenia bądź zmiany zakresu uprawnień (9 spraw).

Na wykresie przedstawiono proporcje (wyrażone w %) rozpatrywanych przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną spraw – odwołań od decyzji OKK w trybie nadawania uprawnień budowlanych – łącznie dla 97 przypadków.

Specyfika odwołań w trybie nadawania uprawnień budowlanych rozpatrzonych w 2008 r.

W trybie kwalifikacyjnym, czyli na etapie dopuszczenia do egzaminu, Krajowa Komisja Kwalifikacyjna rozstrzygnęła 71 odwołań. Utrzymano decyzję organu I instancji w 56 przypadkach i uchylono w 15 sprawach, przy czym w 4 przypadkach arbitralnie dopuszczono odwołujące się osoby do egzaminu. Tryb egzaminacyjny kwestionowano w 20 sprawach – utrzymano decyzję okręgowych komisji 14-krotnie, w 6 sprawach wątpliwości rozstrzygnięto na korzyść osób wnoszących odwołanie. KKK rozpatrzyła

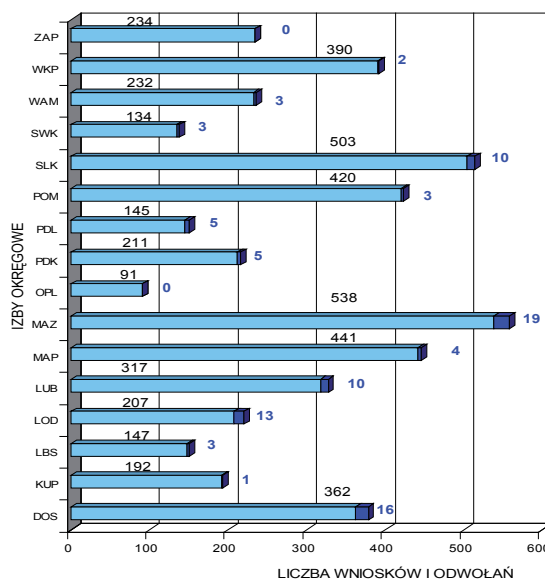

Rozkład decyzji wydanych przez KKK w trybie nadawania uprawnień budowlanych w 2008 r.

również 6 spraw, w których pojawiły się żądania zmiany treści decyzji przyznanych uprawnień budowlanych. W tym zakresie wszystkie decyzje OKK uchylono, a w 4 sprawach rozstrzygnięto arbitralnie zakres wydanych przez organ I instancji decyzji o uprawnieniach budowlanych. Szczegółową analizę podjętych rozstrzygnięć zilustrowano na wykresie. Analiza powyższych danych prowadzi do wniosku, iż główną przeszkodą w uzyskaniu uprawnień budowlanych jest odbycie i zaliczenie praktyki zawodowej zgodnie z wymogami obowiązujących regulacji prawnych. W celu zilustrowania skali kwestionowanych decyzji OKK przez osoby aplikujące do uprawnień budowlanych należy powyższe dane skonfrontować z liczbą wszystkich rozpatrywanych wniosków o nadanie uprawnień budowlanych w poszczególnych izbach. Otóż w skali kraju średnio tylko ok. 2,1% rozpatrywanych spraw jest kwestionowanych przez osoby aplikujące w okręgowych komisjach kwalifikacyjnych do uprawnień budowlanych.

Te pozytywne rezultaty świadczą jednoznacznie o wysokiej jakości pracy tych komisji.

Wyniki porównawcze zaprezentowano na wykresie poniżej.

Udział wniesionych odwołań od decyzji OKK w skali wszystkich rozpatrywanych wniosków o nadanie uprawnień budowlanych

Postanowienia wydawane na podstawie art. 113 § 2 k.p.a.

Zgodnie z art. 113 § 2 k.p.a. organ, który wydał decyzję, wyjaśnia w drodze postanowienia na żądanie organu egzekucyjnego lub strony wątpliwości co do treści decyzji. Wyjaśnienie wątpliwości co do treści decyzji konieczne jest wówczas, gdy decyzja jest niejednoznaczna lub dotknięta zawilżością utrudniającą ustalenie sensu rozstrzygnięcia sprawy.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa, będąc następcą prawnym organów administracji państwowej w przedmiocie nadawania uprawnień budowlanych, została upoważniona do wydawania postanowień w odniesieniu do uprawnień wydanych zarówno przez swoje organy, jak i organy uprawnione poprzednio.

Prawomocne postanowienia wydane w powyższym trybie stanowią integralną część decyzji o nadaniu uprawnień lub stwierdzeniu przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie i są wiążące dla wszystkich organów orzekających w sprawach indywidualnych. Organem uprawnionym do dokonywania wyjaśnień w I instancji jest właściwa miejscowo ko-

misja kwalifikacyjna okręgowej izby inżynierów budownictwa. Natomiast zażalenia na przedmiotowe postanowienia rozpatruje Krajowa Komisja Kwalifikacyjna PIIB, jako organ II instancji.

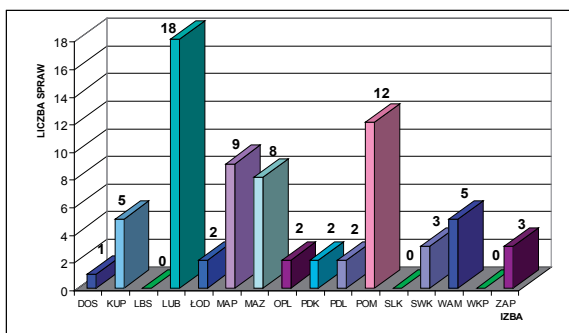
Należy również podkreślić, że KKK, sprawując nadzór nad działalnością okręgowych komisji kwalifikacyjnych oraz dbając o ujednoczenie stanowisk w sprawach wyjaśniania wątpliwości odnośnie do treści decyzji, kontroluje wszystkie postanowienia wydawane w trybie art. 113 § 2 k.p.a. przez organy I instancji.

Punktem odniesienia w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 113 § 2 k.p.a. jest wyłącznie treść decyzji, co do której strona zgłasza wątpliwości, i treść wniosku strony. Wyjaśnienie wątpliwości co do treści decyzji nie polega na interpretacji gramatycznej, logicznej czy celowościowej, lecz jedynie na objaśnieniu, jak organ wydający decyzję rozumiał jej sens. Dokonując wyjaśnienia treści decyzji, organ nie może wyjść poza treść dokonanego rozstrzygnięcia, gdyż przez wyjaśnienie treści decyzji organ nie może doprowadzić do nowego rozstrzygnięcia sprawy ani też go uzupełniać. Wypowiadanie się w ramach postanowienia wyjaśniającego decyzję w kwestiach, które nie były tą decyzją rozstrzygane, prowadzi do zmiany przedmiotowej tożsamości sprawy i de facto treści decyzji przez nowe określenie jej zakresu, co jest niedopuszczalne.

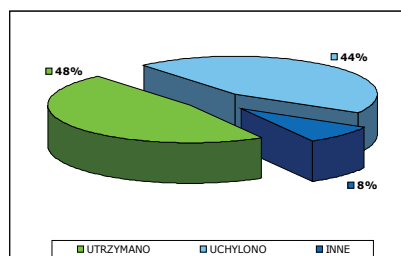
Natomiast członkowie Izby żądają zazwyczaj wyjaśnienia decyzji w kwestiach, które nie były tą decyzją rozstrzygane. Wnioski takie wykraczają zatem poza treść decyzji, na podstawie której wnioskodawcy wykonują samodzielne funkcje techniczne, a tym samym nie mogą być rozpatrzone w trybie art. 113 § 2 k.p.a.

Wyznaczone przepisem art. 113 § 2 k.p.a. pole działania organu jest ograniczone bowiem wyłącznie do wyjaśnienia stronie zgłaszanych wątpliwości co do użytych w decyzji wyrażen, niejasnych sformułowań bądź zastosowanych skrótów utrudniających ustalenie sensu rozstrzygnięcia. Natomiast wątpliwości interpretacyjne przepisów prawa powinny być wyjaśniane w drodze właściwej wykładni, która nie może obejmować treści decyzji niebudzącej wątpliwości. W takich przypadkach organ może wyłącznie w formie zwykłej korespondencji zinterpretować obecnie obowiązujące przepisy prawa i przedstawić swoje stanowisko co do zakresu uprawnień.

W 2008 r. okręgowe komisje kwalifikacyjne, na podstawie art. 113 § 2 k.p.a., wydały łącznie 383 postanowienia, z czego na 65 postanowieniach członkowie Izby złożyli zażalenie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. W sumie Krajowa Komisja Kwalifikacyjna w 2008 r. rozpatrzyła 72 zażalenia – w tym 13 spraw z 2007 r. – oraz 1 wniosek o stwierdzenie nieważności postanowienia wydanego przez OKK. Do rozpatrzenia w 2009 r. zostało jeszcze 5 spraw z 2008 r. Szczegółową sytuację w poszczególnych okręgach oraz ilustrację podjętą przez KKK rozstrzygnięć zaprezentowano na wykresach.

Liczba zażaleń na postanowienia poszczególnych okręgowych izb inżynierów budownictwa rozpatrzonych w 2008 r.

Rozstrzygnięcia podjęte przez KKK w wyniku spraw zażaleniowych rozpatrzonych w 2008 r.

Część spraw rozpatrywanych przez KKK znalazła swój finał w wojewódzkim sądzie administracyjnym. Na 72 postanowienia wydane przez KKK w II instancji do WSA złożono łącznie 24 skargi, z czego 15 skarg dotyczyło spraw z 2008 r., natomiast 9 skarg dotyczyło spraw z 2007 r.

W 2008 r. sąd rozpatrzył 22 sprawy – w 14 przypadkach podzielono stanowisko KKK i sąd oddalił skargi, natomiast w 8 sprawach sąd uchylił postanowienia KKK. Do rozpatrzenia w 2009 r. pozostały 2 sprawy.

Z powyższego wynika, iż w większości spraw sąd podzielił stanowisko zajęte przez Krajową Komisję Kwalifikacyjną, uznając, że rozstrzygnięcie przez nią podjęte jest prawidłowe.

Skargi na decyzje KKK rozpatrywane przez sądy administracyjne

Od decyzji i postanowień wydanych przez KKK przysługuje prawo złożenia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

W 2008 r. WSA rozpatrywał 53 skargi na rozstrzygnięcia KKK, w tym 6 wniesionych w 2007 r. Wśród rozpatrywanych spraw:

- 24 skargi dotyczyły postanowień wydanych w trybie art. 113 § 2 k.p.a.,
- 24 skargi dotyczyły decyzji o nadaniu bądź odmowie nadania uprawnień budowlanych,
- 3 skargi dotyczyły odmowy nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego,
- 2 skargi wniesiono na rozstrzygnięcie w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych cudzoziemców.

W 2008 r. zakończyły się 43 sprawy rozpatrywane przed WSA. W 29 sprawach sąd utrzymał w mocy rozstrzygnięcia przyjęte przez KKK, oddalając złożone skargi. Natomiast w 14 przypadkach sąd uchylił rozstrzygnięcia KKK, kierując sprawy do ponownego rozpatrzenia. Pozostałe 10 spraw oczekuje na rozstrzygnięcie przez WSA.

W 2008 r. w 13 przypadkach skargi trafiły do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który rozstrzygnął 10 spraw, a pozostałe 3 oczekują na rozstrzygnięcie w 2009 r.

Zestawienie spraw sądowych WSA w 2008 r.

Stan	Rzeczoznawstwo	Uznawanie kwalifikacji	Postanowienia	Decyzje	Liczba
W toku	1	–	2	7	10
Oddalone	–	–	14	15	29
Uchylone	2	2	8	2	14
łącznie	3	2	24	24	53

Zestawienie spraw sądowych WSA i NSA w 2008 r.

	WSA 2008 r.	NSA 2008 r.	łącznie
Wygrane	29	6	35
Przegrane	14	4	18
W toku	10	3	13
łącznie	53	13	66

W 2008 r. sąd, kwestionując rozstrzygnięcia Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, ograniczył pole działania KKK w trybie art. 113 § 2 k.p.a.

Wątpliwości interpretacyjne przepisów prawa powinny być wyjaśniane wyłącznie w formie zwykłej korespondencji, gdzie organ przedstawia swoje stanowisko co do zakresu uprawnień.

Przy wyjaśnianiu treści decyzji musi być uwzględniony stan faktyczny i prawny sprawy z dnia jej wydania, a wyjaśniane kwestie nie mogą należeć do problematyki objętej ewentualnymi roszczeniami strony, kreującymi osobną sprawę administracyjną.

Analiza programów studiów wyższych na kierunkach kształcenia upoważniających do ubiegania się o uprawnienia budowlane

Uwagi wstępne

Obowiązek opiniowania programów studiów przez PIIB wynika z ustawy o samorządach zawodowych w budownictwie (art. 8 pkt 7). Ponadto nadawanie uprawnień budowlanych należy do głównych zadań Izby. W procesie tym dokonywana jest kwalifikacja wykształcenia opartego na odpowiednim programie studiów. Stąd wynika potrzeba dokonywania oceny programów studiów osób ubiegających się o samodzielne funkcje techniczne w budownictwie.

W roku 2008 prowadzone były zasadnicze prace nad propozycjami programów studiów we wszystkich specjalnościach, w których nadawane są uprawnienia budowlane. Prace te prowadzone były przez 9-osobowy zespół wykonawczy, w skład którego wchodził członek KKK i OKK. Koordynatorem generalnym był prof. Kazimierz Szulborski, koordynatorem merytorycznym programów – prof. Mieczysław Król.

Obecnie w szkolnictwie wyższym zachodzą zmiany w procedurach kształcenia. Efekty kształcenia w rozumieniu procesu bolońskiego zawierają się w tym, co absolwent ma wiedzieć i rozumieć, jakie ma mieć praktyczne umiejętności oraz jakie ma osobiste i zawodowe predyspozycje. Miernikiem poziomu kształcenia stają się punkty kredytowe ECTS (European Credit Transfer System).

Współcześnie poziom kształcenia ma się kończyć określeniem następujących kwalifikacji absolwenta:

- jaką posiada wiedzę,
- jakie posiada lub nabył umiejętności,
- jakie nabył kompetencje osobiste i zawodowe.

Programy studiów kształtowane są samodzielnie przez wyższe uczelnie i ich jednostki naukowo-dydaktyczne (wydziały) z zachowaniem wymagań określonych w standardach nauczania ustalonych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Współcześnie w wyniku realizacji dyrektyw unijnych i zasad Deklaracji Bolońskiej wprowadzono na uczelniach wyższych system dwustopniowego kształcenia: stopień I – inżynierski, i stopień II – magisterski. Kształcenie kadr inżynierskich dla potrzeb budownictwa prowadzone jest przez różnorodne uczelnie wyższe (publiczne i niepubliczne), tj. politechniki, uniwersytety, wyższe szkoły zawodowe, wyższe szkoły wojskowe i akademie rolnicze.

Analiza programów studiów

KKK PIIB przeprowadziła szczegółową analizę standardów nauczania wybranych uczelni, które nadesłały swoje programy. Bardzo szczegółowo dokonano analizy programów studiów na kierunku budownictwo, mając na uwadze wymagania zawarte w Prawie budowlanym, warunkach technicznych w budownictwie i obowiązki wynikające z rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

W wyniku dokonanej analizy programów studiów można stwierdzić m.in., że:

- systematycznie prowadzona jest redukcja podstawowych przedmiotów kierunkowych i zawodowych (redukcja tzw. tygodniowej siatki godzin),
- w niewystarczającym stopniu uwzględnione jest fundamentowanie i wykopy głębokie, w tym współczesne technologie realizacji garaży podziemnych,
- nie w pełni uwzględniona jest problematyka elementów i konstrukcji zespolonych,
- brak zagadnień bezpieczeństwa pożarowego oraz zagrożenia ludzi,
- niewystarczająco omawiane są problemy związane z procesem wytwarzania elementów konstrukcji, kontroli jakości i zagadnień technologicznych,
- zbyt mało uwzględnia się problematykę oceny technicznej i kontroli technicznej utrzymywania obiektów i napraw konstrukcji budowlanych.

Ponadto w zawężonym zakresie omawiane są zagadnienia termorenowacji, budownictwa energooszczędnego, bezpieczeństwa i higieny pracy w budownictwie.

W analizowanych programach uczelnianych wystąpiło aż 39 specjalności zawodowych.

Propozycje KKK dotyczące standardów nauczania na studiach inżynierskich i magisterskich

W wyniku przeprowadzonych analiz KKK opracowała propozycje standardów kształcenia na studiach inżynierskich i magisterskich, które spełniają wymagania programowe kształcenia osób ubiegających się o uprawnienia budowlane do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Propozycje KKK prowadzą do spełnienia postulatów zgodności programów studiów z wymaganiami stawianymi osobom aplikującym do uprawnień budowlanych. Szczegółowe propozycje programu kształcenia w specjalnościach nadawanych uprawnień zostały podane w Raportcie KKK z 30 grudnia 2008 r., który poddany zostanie zatwierdzeniu przez Krajową Radę PIIB w roku 2009.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna kieruje szczególne podziękowania do przewodniczących OKK i specjalistów, którzy włączyli się do prac Komisji.

Odpowiedzi na zapytania

Samorząd zawodowy, realizując zadania określone w ustawie, polegające między innymi na współdziałaniu z organami administracji rządowej, jest uprawniony do opiniowania aktów normatywnych dotyczących budownictwa. Reprezentuje i ochrania interesy zawodowe swoich członków.

Pytania kierowane do KKK w 2008 r. obejmowały bardzo obszerną problematykę.

W sprawach świadectw energetycznych budynków członkowie samorządu zawodowego przedkładali opinie dotyczące celowości wprowadzenia ustawowych uprawnień do sporządzania świadectw dla osób z tytułem przykładowo magistra historii po zaliczeniu kursu trwającego łącznie 50 godzin. KKK udzielała wyjaśnień treści zapisów Prawa budowlanego dotyczących upoważnienia do sporządzania świadectw energetycznych przez osoby z tytułem magistra inżyniera posiadające stosowne uprawnienia budowlane. Ustawodawca nie wymaga od tych osób przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego. W odpowiedzi na pytania KKK przedkładała członkom PIIB informację o działaniach podejmowanych przez Izbę na rzecz stworzenia możliwości sporządzania świadectw energetycznych przez uprawnionych inżynierów po studiach zawodowych (bez tytułu magistra).

Pytania kierowane do KKK dotyczyły opinii w sprawie zakresu uprawnień budowlanych wydanych przed rokiem 1994 w dostosowaniu do treści aktualnych przepisów prawa. Dotyczyło to głównie osób ze średnim wykształceniem technicznym, które uzyskały uprawnienia budowlane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. Nr 8, poz. 46 z późn. zm.) – przepisy jak wyżej obowiązywały do 12 kwietnia 1994 r.

Wiele pytań dotyczyło prawnie dopuszczalnych form zatrudnienia przy odbywaniu praktyki zawodowej wymaganej do uzyskania uprawnień budowlanych. Przykładowo chodziło o sprawy zaliczania okresu zatrudnienia w organach nadzoru budowlanego, dziennego czasu pracy na budowie, procedur i treści zapisów w książce praktyk.

Zakres pytań, obok spraw systemowych, wymagał również szczegółowych odpowiedzi, na przykład dotyczących uprawnień budowlanych wymaganych przy projektowaniu instalacji uzdatniania wody w basenie kąpielowym i w fontannach ogrodowych.

Ogółem w formie pisemnej w roku 2008 KKK w odpowiedzi na pytania i wnioski przedstawiła 506 informacji i opinii.

Ponadto pracownicy biura KKK udzielali informacji i odpowiadali na pytania w zakresie spraw przedstawionych wyżej w formie telefonicznej, średnio dziennie ponad 10 informacji telefonicznych.

Współpraca KKK i OKK

Przyjęto zasadę, że dwa razy w roku, około 3 tygodni przed każdą sesją egzaminacyjną, organizowane jest spotkanie przewodniczących

OKK połączone z posiedzeniem plenarnym Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej. W roku 2008 spotkania takie odbyły się 7 marca 2008 r. w Szczyrku (dając okazję uczestniczenia w XXIII Ogólnopolskiej Konferencji „Warsztat Pracy Projektanta Konstrukcji” – 2008) oraz 4 listopada 2008 r. w Warszawie.

W trakcie tych spotkań prowadzone było szkolenie, wymieniano doświadczenia uzyskane w terenie, jak również uwagi dotyczące usprawnienia i ujednoczenia procesu nadawania uprawnień budowlanych oraz wstępnego kwalifikowania wniosków w sprawie nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego w poszczególnych izbach okręgowych.

W ramach nadzoru w trakcie sesji egzaminacyjnych w 2008 r. członkowie Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej kontynuowali wizytację przebiegu egzaminów w OKK. Zdobyte doświadczenia i uwagi służą doskonaleniu procesu przeprowadzania kolejnych sesji egzaminacyjnych.

Krajowa Rada PIIB uchwałą nr 18/R/08 z 19.11.2008 r. ustanowiła rotę ślubowania, dotyczącą przestrzegania zasad etyki zawodowej, którą składają inżynierowie otrzymujący uprawnienia budowlane.

Warto podkreślić fakt, iż wiele izb okręgowych wdrożyło uroczystą formę wręczenia decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych osobom, które pomyślnie zdały egzamin.

Zdaniem KKK w okręgowych komisjach kwalifikacyjnych pracuje kadra specjalistów dobrze przygotowanych do przeprowadzania egzaminów na uprawnienia budowlane, co bezpośrednio przejawia się w przebiegu kolejnych sesji egzaminacyjnych i pomyślnych wynikach osób zdających.

Sprawozdanie Krajowego Sądu Dyscyplinarnego za rok 2008 (skrót)

Podczas VII Krajowego Zjazdu Sprawozdawczego Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, który odbył się w dniach 21–22.06.2008 r., nie został zmieniony skład Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

W 2008 r. KSD zbierał się dwa razy na posiedzeniach wyjazdowych w dniach 31.05.2008 r. w Serocku oraz 15.11.2008 r. w Spale, prezydium KSD zebrało się raz w dniu 31.05.2008 r. w Serocku. Członkowie KSD spotkali się z przewodniczącymi OSD raz w dniu 14.11.2008 r. w Spale.

W minionym roku przewodniczący KSD powołał dwa składy orzekające (3-osobowe), które orzekały jako sąd I instancji, dwadzieścia trzy składy orzekające (5-osobowe) oraz dwa składy orzekające (3-osobowe) na rozprawę sądu I instancji. Ogółem odbyło się 25 posiedzeń składów orzekających KSD oraz 2 rozprawy w sądzie I instancji.

Członkowie KSD w roku 2008, poza uczestnictwem w składach sędziowskich i orzekaniem, zajmowali się wieloma problemami związanymi z dążeniem do jednolitego sposobu orzecznictwa OSD oraz analizą postępowania z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej KSD i OSD, biorąc udział w warsztatach organizowanych przez KSD i rodzime OSD. W okresie sprawozdawczym odbyły się 2 szkolenia: 30–31 maja 2008 r. w Serocku i 14–15 listopada 2008 r. w Spale, połączone z warsztatami dla członków KSD i KROZ oraz przewodniczących okręgowych sądów dyscyplinarnych i okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, których przedmiotem były „Warsztaty na bazie dotychczasowych spraw wpływających do sądów dyscyplinarnych i rzeczników odpowiedzialności zawodowej”. Przedmiotem warsztatów było pogłębianie znajomości zagadnień prawnych oraz doskonalenie uczestników w zakresie rozpatrywania spraw na bazie rzeczywistych tematów, które wpływają do rzeczników i sądów dyscyplinarnych.

Z poprzedniego okresu sprawozdawczego KSD do rozpatrzenia w 2008 r. weszło 11 spraw, w tym:

- 10 spraw z 2007 r.

- 1 sprawa z 2005 r.

W 2008 r. do KSD wpłynęło 9 skarg i wniosków, dotyczących następujących OIIB:

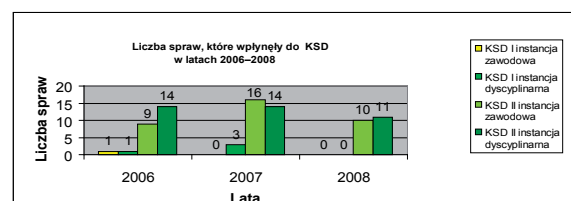
- Podkarpacka – 1,
- Lubuska – 6,
- Zachodniopomorska – 1,
- Kujawsko-Pomorska – 1.

KSD wydał 8 następujących (ostatecznych) rozstrzygnięć dotyczących skarg i wniosków, które wpłynęły do KSD w 2008 r.:

- wyznaczenie OSD innej okręgowej izby do rozpatrzenia sprawy – 6 spraw,
- wyłączenie przewodniczącego OSD z prowadzenia sprawy – 1 sprawa,
- pismo do przewodniczącego OSD OIIB – 1 sprawa.

Na rok 2009 przeszła 1 sprawa.

W 2008 r. do KSD jako sądu I instancji nie wpłynęła żadna sprawa.

Do KSD jako sądu II instancji wpłynęło 21 spraw, w tym z odpowiedzialności:

- zawodowej – 10,
- dyscyplinarnej – 11.

Sprawy te dotyczyły członków z następujących OIIB:

- Zachodniopomorskiej – 6 (w tym 2 sprawy dotyczyły członków Lubuskiej OIIB),
- Lubelskiej – 2,
- Łódzkiej – 2,
- Małopolskiej – 2,
- Mazowieckiej – 2,
- Pomorskiej – 2,
- Dolnośląskiej – 1,
- Kujawsko-Pomorskiej – 1,
- Podkarpackiej – 1,
- Warmińsko-Mazurskiej – 1,
- Wielkopolskiej – 1.

W 2008 r. KSD wydał 20 następujących (ostatecznych) rozstrzygnięć spraw w postępowaniu odwoławczym (14 spraw z 2008 r. i 6 z 2007 r.):

- utrzymano w mocy zaskarżoną decyzję – 7 spraw,
- uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia – 2 sprawy,
- pozostawiono zażalenie bez rozpoznania – 5 spraw,
- stwierdzono uchybienie terminu do wniesienia odwołania – 1 sprawa,
- uchylono i orzeczono karę upomnienia – 1 sprawa,
- uchylono i umorzono – 4 sprawy.

Na rok 2009 przeszło 7 spraw z 2008 r., 4 sprawy z 2007 r. i 1 sprawa z 2005 r.

Najczęstsze wykroczenia z odpowiedzialności zawodowej, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, to:

- 1) niedbałe wykonywanie obowiązków z tytułu pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie,
- 2) wykonywanie zakresu robót budowlanych niezgodnie z wydanymi decyzjami pozwolenia na budowę oraz prowadzenie prac w zakresie wykraczającym poza posiadane uprawnienia budowlane,
- 3) nieznanomość ustawy – Prawo budowlane i obowiązków nałożonych na uczestników procesu budowlanego przy wykonywaniu samodzielnych funkcji technicznych,
- 4) brak rzetelności w opracowywaniu opinii eksperckich.

Najczęstsze wykroczenia z odpowiedzialności dyscyplinarnej to naruszenie zasad etyki zawodowej oraz próby oszustwa i wyłudzenia wynagrodzenia za niewykonaną pracę.

Od orzeczeń KSD w roku sprawozdawczym wpłynęło 1 odwołanie do WSA. Skarga obwinionego została odrzucona.

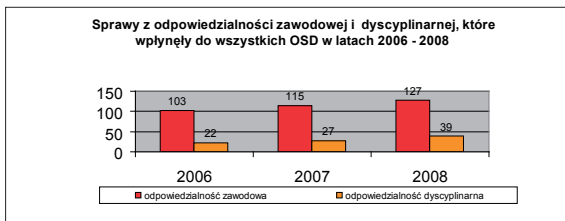
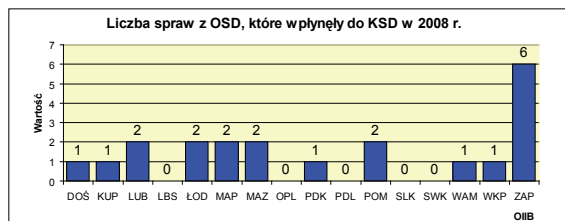
W roku 2008 sądy administracyjne rozpatrzyły 3 odwołania z lat poprzednich, we wszystkich sprawach WSA skargę oddalił.

Na dzień 31.12.2008 r. w WSA znajdowała się w toku 1 sprawa z 2007 r. W NSA w toku były 2 sprawy – jedna z 2005 r. i jedna z 2007 r.

Krajowy Sąd Dyscyplinarny, jako organ nadzoru nad okręgowymi sądami dyscyplinarnymi, otrzymał od nich sprawozdania z ich działalności za rok 2008. Sprawozdania dotyczyły między innymi spraw z działalności organizacyjnej oraz regulaminowej okręgowych sądów dyscyplinarnych.

Liczba spraw, które wpłynęły do okręgowych sądów dyscyplinarnych w roku 2008, wyniosła 166, z czego:

- w trybie odpowiedzialności zawodowej – 127 spraw,
- w trybie odpowiedzialności dyscyplinarnej – 39 spraw,
- w tym zatarcie kary – 8 spraw.

Z roku 2008 oraz z lat poprzednich na rok 2009 przeszło 69 spraw.

W wyniku postanowień okręgowe sądy dyscyplinarne:

- w 72* sprawach ukarały winnych,
- w 46* sprawach umorzyły postępowania,
- w 15* sprawach uniewinniły obwinionych od zarzucanych im czynów,
- w toku pozostało 69* spraw,
- 12 spraw zawieszonych*,
- w 8 sprawach – zatarcie kary*,
- 12 spraw przekazanych do innego OSD,
- w 11 sprawach – zwrot do OROZ*,
- 1 sprawę pozostawiono bez rozstrzygnięcia, gdyż został wycofany wniosek o ukaranie.

* z rozstrzygnięć ostatecznych

Najwięcej wszczętych postępowań w 2008 r. było:

- w Izbie Zachodniopomorskiej – 25,
- w Izbie Małopolskiej – 25,
- w Izbie Podkarpackiej – 20,
- w Izbie Mazowieckiej – 14,
- w Izbie Śląskiej – 12,
- w Izbie Lubelskiej – 12,
- w Izbie Pomorskiej – 11.

Najmniej wszczętych postępowań było:

- w Izbie Świętokrzyskiej – 1,
- w Izbie Podlaskiej – 1,
- w Izbie Opolskiej – 2.

W dniu 28 listopada 2008 r. została przeprowadzona przez sekretarza KSD PIIB kontrola dokumentów sądowych i korespondencji sekretariatu KSD PIIB. Stwierdzono poprawność prowadzenia sekretariatu KSD pod względem prowadzenia dokumentacji sądowej, korespondencji oraz utrzymania, kompletowania i przechowywania dokumentów.

W ramach nadzoru KSD nad OSD zostały przeprowadzone kontrole działania w trzech okręgowych sądach dyscyplinarnych przez zespoły kontrolne członków KSD:

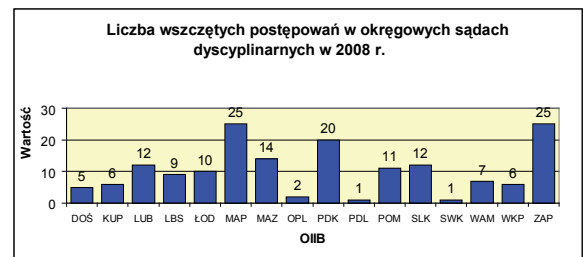
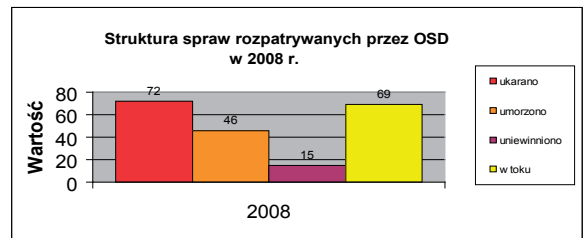
- OSD Podlaskiej OIIB,
- OSD Wielkopolskiej OIIB,
- OSD Śląskiej OIIB.

W kontrolowanych OSD nie stwierdzono nieprawidłowości w ich działaniach. Kontrole pozytywnie oceniły prace OSD od strony formalnoprawnej i merytorycznej prowadzonych postępowań. Ogólny wniosek dotyczący kontrolowanych w tej kadencji OSD dotyczył polepszenia warunków zapewniających odpowiednie zabezpiecze-

nie przechowywania akt ze względu na ochronę zbiorów zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych.

W ramach kontynuacji z ubiegłego roku procesu legislacyjnego ustaw dotyczących bezpośrednio członków PIIB, pełniących funkcję biegłych sądowych, w styczniu 2008 r. zakończyła prace działająca w ramach programu Unii Europejskiej „Wsparcie polskiego systemu prawnego” dotyczącego biegłych sądowych grupa ekspertów z Ministerstwa Sprawiedliwości Austrii i Polski. W wielobranżowym zespole biegłych sądowych brał udział, reprezentując PIIB, członek KSD – mgr inż. Michał Łapiński.

Na spotkaniu w Ministerstwie Sprawiedliwości w Warszawie z udziałem prezesów sądów okręgowych zostały zaprezentowane wyniki prac grupy ekspertów, które zawarto w opracowaniu pt. „Wsparcie polskiego systemu sprawiedliwości – biegły sądowy. Analiza porównawcza systemów prawnych austriackiego, brytyjskiego, francuskiego, hiszpańskiego i polskiego”. Opracowanie to zostanie omówione na najbliższym spotkaniu warsztatowym członków KSD i KROZ w roku 2009.

Sprawozdanie Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej za rok 2008 (skrót)

Sprawy organizacyjne

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej działał w 2008 r. w niezmiennym 6-osobowym składzie.

Obsługę organizacyjno-administracyjną zapewniał sekretariat KROZ w ramach Biura Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w osobie pani Doroty Tofil.

W 2008 r. odbyło się 5 spotkań organu Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w następujących terminach:

- 3.01.2008 r. – Warszawa,
- 30–31.05.2008 r. – Serock z OROZ,
- 1.10.2008 r. – Warszawa,
- 14–15.11.2008 r. – Spała z OROZ,
- 3.12.2008 r. – Warszawa z zastępcą GINB.

Na spotkaniach tych rozwiązywano problemy organizacyjne Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, dokonywano przydziału spraw poszczególnym rzecznikom, rozliczano terminowość załatwienia postępowań oraz konsultowano aspekty techniczne i prawne podejmowanych decyzji czy postanowień.

W związku ze spotkaniem w dniu 3 grudnia 2008 r. z zastępcą GINB – ministrem Pawłem Ziemskim – KROZ zawnioskował o zorganizowanie wspólnego szkolenia w I etapie – Krajowego Rzecznika i okręgowych rzeczników koordynatorów, w II etapie – okręgowych rzeczników koordynatorów z powiatowymi inspektorami nadzoru budowlanego, w celu dopracowania współpracy między sobą. Szkolenie ma na celu ustalenie zasad kooperacji z PINB w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej, zgodnie z art. 97 Prawa budowlanego.

Zespół w ramach spotkań prowadził też konsultacje z przedstawicielami Kancelarii Prawnej mec. Jolanty Szewczyk, która obsługuje organ w ramach pomocy prawnej.

Członkowie zespołu KROZ pełnili dyżury w siedzibie Izby. Ogólna liczba dyżurów wyniosła 55.

W ramach nadzoru nad działalnością okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej członkowie zespołu KROZ wizytowali przydzielone okręgi, względnie konsultowali poszczególne sprawy telefonicznie.

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej uczestniczył w posiedzeniach Krajowej Rady PIIB i w posiedzeniach Prezydium Krajowej Rady PIIB.

Szkolenia

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, wspólnie z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym, zorganizował w 2008 r. dwukrotnie dwudniowe szkolenia dla członków obydwu organów.

Pierwsze szkolenie odbyło się w dniach 30–31 maja 2008 r. w Serocku dla członków władz krajowych oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i przewodniczących okręgowych sądów dyscyplinarnych.

Drugie szkolenie odbyło się w dniach 14–15 listopada 2008 r. w Spałe, również dla członków władz krajowych oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i przewodniczących okręgowych sądów dyscyplinarnych.

Szkolenia od strony merytorycznej prowadzili mec. Jolanta Szewczyk i mec. Krzysztof Zając w formie wykładów oraz warsztatów, zwracając uwagę na popełnione błędy w trakcie postępowań, szczególnie złą kwalifikację rodzaju odpowiedzialności.

W czasie warsztatów dużo czasu poświęcono technice przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Szkolenia przeprowadzono również w niektórych izbach okręgowych dla wszystkich członków okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i okręgowego sądu dyscyplinarnego.

Można przyjąć stwierdzenie, że w okręgach, w których były przeprowadzone szkolenia, poziom i jakość postępowań wyjaśniających, prowadzonych przez rzeczników był wyższy niż w okręgach, gdzie nie prowadzono takich szkoleń.

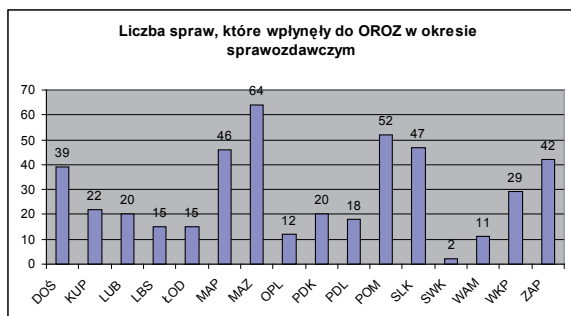
Działalność okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej

Do okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej w 2008 r. wpłynęło 454 spraw, w tym:

- 313 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
- 79 dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- 62 były poza kompetencją Izby.

Najwięcej spraw wpłynęło do Izby Mazowieckiej – 64.

Najmniej spraw wpłynęło do Izby Świętokrzyskiej – 2.

W 308 sprawach wszczęto postępowanie, w 35 nie wszczęto postępowania.

116 spraw umorzono, 85 przekazano do okręgowych sądów dyscyplinarnych, 36 do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. 149 spraw było w toku na dzień 31.12.2008 r.

Skargi, które wpłynęły do OROZ, dotyczyły przede wszystkim:

a) w sprawach odpowiedzialności zawodowej:

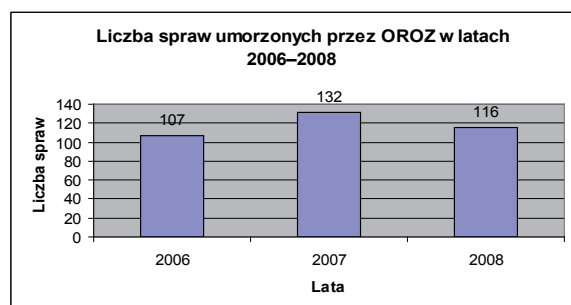
- przekroczenia zakresu posiadanych uprawnień budowlanych;
- nierzetelnego wypełnienia obowiązków, głównie przez kierowników budów oraz inspektorów nadzoru inwestorskiego, nieprawidłowego prowadzenia dokumentacji budowy przez kierownika budowy i inspektora budowy;
- uchylania się projektantów od obowiązku pełnienia nadzoru autorskiego;
- poświadczenia nieprawdy (oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym i warunkami pozwolenia na budowę);

b) w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej:

- nieetycznego postępowania rzeczoznawców przy opracowywaniu opinii i ekspertyz oraz występującego tu zjawiska tendencyjności;
- fałszowania dokumentów stwierdzających nadanie uprawnień budowlanych oraz zaświadczeń przynależności do Izby.

Należy podkreślić, że w okręgach rzecznicy odpowiedzialności zawodowej pełnili dyżury, co ułatwiało kontakt z członkami izb i niewątpliwie przyczyniło się do zmniejszenia liczby wszczętych postępowań.

W postępowaniach wyjaśniających, prowadzonych przez okręgowych rzeczników, liczba umorzonych spraw z tytułu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się.

Główną przyczyną umorzenia spraw:

z odpowiedzialności zawodowej jest:

- niespełnianie przesłanek z art. 95 Prawa budowlanego;
- przedawnienie:
  - w art. 100 Prawa budowlanego m.in. jest zapis blokujący

wszczęcie postępowania po upływie 6 miesięcy od dnia powzięcia przez organy nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu powodującego tę odpowiedzialność,

- zbyt późne powiadomienie rzecznika o naruszeniu przepisów przez członka Izby, w sytuacji kiedy sprawa była znana w inspektoracie nadzoru budowlanego, uniemożliwia przeprowadzenie postępowania;

z odpowiedzialności dyscyplinarnej jest:

- brak podstaw do sporządzenia wniosku o wszczęcie postępowania przed sądem dyscyplinarnym I instancji;
- przedawnienie:
  - art. 52 ust. 1 ustawy o samorządach:
    - pkt 1: upływ 3 miesięcy od dnia powzięcia przez okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej wiadomości o popełnieniu przewinienia,
    - pkt 2: upływ 3 lat od chwili popełnienia przewinienia.

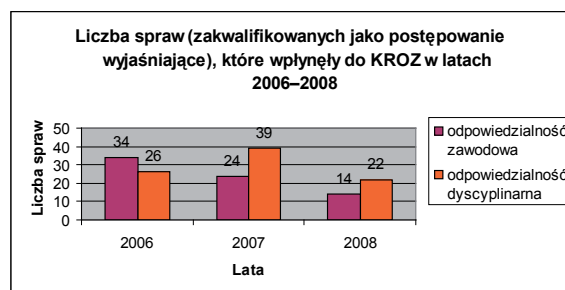
Działalność Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej

Z poprzedniego okresu sprawozdawczego KROZ do rozpatrzenia w 2008 r. weszło 10 spraw:

- 7 z 2007 r. dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- 3 z 2007 r. dotyczące odpowiedzialności zawodowej.

W roku 2008 r. do KROZ wpłynęło:

- 40 spraw, które zakwalifikowano jako skargi i wnioski, w tym z odpowiedzialności:
  - zawodowej – 19,
  - dyscyplinarnej – 20,
  - w 1 sprawie nie wszczęto postępowania przez OROZ;
- 36 spraw, które zakwalifikowano jako postępowanie wyjaśniające, w tym z odpowiedzialności:
  - zawodowej – 14,
  - dyscyplinarnej – 22.

W ramach wymienionych spraw (postępowanie wyjaśniające oraz skargi i wnioski) wpłynęło:

- 9 odwołań od decyzji OROZ;
- 22 zażalenia na postanowienia OROZ;
- 13 skarg na działalność organów Izby;
- 28 wniosków;
- 4 sprawy rozpatrywane przez KROZ w I instancji (dotyczyły one członków organów Krajowej Izby i izb okręgowych).

W 2008 r. KROZ wydał następujące (ostateczne) rozstrzygnięcia spraw, które wpłynęły do KROZ w roku 2008 i w latach poprzednich. Zakończono 64 sprawy z roku 2008 i 10 spraw z roku 2007 – razem 74.

W wyniku przeprowadzonych postępowań:

- w 10 sprawach umorzono postępowanie – główną przyczyną

umorzeń było to, iż odwołanie zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną w rozumieniu art. 28 k.p.a. (w tym dwie z roku 2007);

- w 18 sprawach utrzymano w mocy wydaną decyzję, względnie postanowienie – główną przyczyną było to, iż orzekanie w sprawach o czyny określone w art. 91 pkt 2 ustawy – Prawo budowlane następuje w trybie prawnokarnym, a nie w postępowaniu dyscyplinarnym, prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów od odpowiedzialności dyscyplinarnej wyłączone są czyny podlegające odpowiedzialności zawodowej, określone w art. 95 ustawy – Prawo budowlane, oraz czyny podlegające odpowiedzialności porządkowej zgodnie z przepisami kodeksu pracy (w tym trzy z roku 2007);
- 4 sprawy uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia przez OROZ – główną przyczyną był brak przesłanek, które mogłyby przesądzić o zasadności stawianych zarzutów (w tym jedna z roku 2007);
- w 1 sprawie stwierdzono uchybienie terminu do wniesienia odwołania;
- w 1 sprawie odmówiono wszczęcia postępowania;
- 1 sprawę połączoną ze sprawą ze skarg i wniosków;
- w 1 sprawie (z roku 2007) stwierdzono nieważność postanowienia;
- 7 spraw było w toku na dzień 31.12.2008 r.

W wyniku skarg i wniosków rozstrzygnięto następująco:

- w 5 sprawach przedłużono postępowanie wyjaśniające w sprawach z odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- w 5 sprawach przyjęto do wiadomości, iż termin do przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego ulegnie przedawnieniu w sprawach z odpowiedzialności zawodowej;
- w 8 sprawach zawiadomiono o odmownym załatwieniu skarg i wniosków (w tym jedna z roku 2007);
- w 4 sprawach wyłączono OROZ i przekazano do rozpatrzenia przez innego OROZ – główną przyczyną było to, iż zachodziły okoliczności, które dawały podstawę do zastosowania w przedmiotowych sprawach instytucji wyłączenia okręgowego rzecznika. Zdaniem

Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej zachowanie bezstronności wobec okoliczności i faktów, jakie miały miejsce w przedmiotowych sprawach, było niemożliwe;

- 1 sprawę uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia przez OROZ;
- 6 spraw przekazano zgodnie z właściwością do innego organu (w tym jedna z roku 2007);
- w 8 sprawach nie wydano postanowienia – sprawa zakończona pismem;
- w 1 sprawie (z roku 2007) pozostawiono wniosek bez rozpoznania;
- 5 spraw było w toku na dzień 31.12.2008 r.

Podsumowanie

- Do Krajowego Rzecznika wpłynęło (z zakresu postępowania wyjaśniającego) 27 spraw mniej niż w 2007 r., co stanowi ok. 40%. Oprócz tego wpłynęło 40 spraw zakwalifikowanych jako skargi i wnioski.
- Do okręgowych rzeczników wpłynęło o 59 spraw mniej, co stanowi ok. 12%.
- Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej stoi na stanowisku, że w każdej izbie okręgowej powinny być obowiązkowo przeprowadzone szkolenia dla członków zespołów OROZ i OSD, minimum raz w roku z udziałem radców prawnych.
- W każdym okręgu powinny być prowadzone dyżury OROZ, co ułatwia kontakt z członkami izb i przyczynia się do zmniejszenia liczby wszczętych postępowań.
- Ustalono wzajemną współpracę z GINB w celu wypracowania stanowiska mającego na celu uniknięcie okresu przedawnienia spraw z tytułu odpowiedzialności zawodowej, zwłaszcza spraw mających szeroki oddźwięk społeczny – wspólne szkolenia z PINB.
- Z uwagi na niewłaściwe prowadzenie postępowań wyjaśniających w OROZ należy ujednolicić orzecznictwo poprzez organizowanie szkoleń wraz z radcami prawnymi obsługującymi organ rzecznika. Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej PIIB składa podziękowania za współpracę w minionym roku 2008 Prezesowi Krajowej Rady PIIB i jej członkom, a także wszystkim Krajowym i Okręgowym Rzecznikom Odpowiedzialności Zawodowej, obsłudze prawnej oraz pracownikom biura PIIB obsługującym Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

OPROGRAMOWANIE DLA BUDOWNICTWA

Dołącz do tysięcy zadowolonych użytkowników programów Norma. Kosztorysuj z InterCenBudem!

InterCenBud, czyli Ogólnopolska Baza Cen w Budownictwie, jest największą tego typu bazą dostępną w sieci Internet pod adresem www.intercenbud.pl lub w wersji na CD aktualizowanej co kwartał.

- ceny materiałów i najmu sprzętu konkretnych dostawców
- baza uśrednionych cen M i S w budownictwie
- baza cen robót podstawowych wg KNR-ów z serii AT
- bezpośredni import wyszukanych cen do programów kosztorysowych
- zbiór danych teled adresowych dostawców i producentów
- 24-godzinny serwis pomocy technicznej on-line
- wpis do Katalogu Kosztorysantów Polskich i bezpłatny dostęp do www.e-kosztorys.pl

Trzeba przerwać ciąg stanowienia szkodliwego prawa

– stwierdza Andrzej Dobrucki, wiceprezes PIIB,
w rozmowie z Barbarą Mikulicz-Traczyk, redaktor naczelną „IB”.

Nie jest dobrze z naszym prawem – myślę o regulacjach wyznaczających – może trzeba powiedzieć ograniczających – działalność zawodową inżynierów budownictwa, co PIIB na to?

– Dwie najważniejsze dla nas ustawy – Prawo budowlane oraz ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów faktycznie nie spełniają oczekiwań środowiska. Dali temu wyraz delegaci na przeprowadzonych w 2008 r. okręgowych zjazdach sprawozdawczych oraz Krajowym Zjeździe PIIB w czerwcu 2008 r. Zgłoszono szereg uwag i wniosków dotyczących tej materii. Najważniejsze to:

- wprowadzenie zapisu, który da prawo inżynierom, nieposiadającym tytułu magistra, ale posiadającym tytuł inżyniera i odpowiednie uprawnienia budowlane, do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynku;
- umożliwienie inżynierom, po ukończeniu odpowiednich studiów wyższych zawodowych i mających odpowiednie uprawnienia, zdobycie uprawnień do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń;
- umożliwienie technikom budowlanym (z maturą) zdobycie prawa do uzyskania ograniczonych uprawnień budowlanych w wykonawstwie dla obiektów nieskomplikowanych;
- ustalenie zakresu praw i obowiązków rzeczoznawcy budowlanego;
- wprowadzenie definicji „ocena techniczna” i „ekspertyza techniczna”.
- wprowadzenie kategoryzacji obiektów budowlanych, co pozwoli na różnicowanie uprawnień zarówno w projektowaniu, jak też wykonawstwie;
- wprowadzenie specjalności hydrotechnicznej i wodno-melioracyjnej;
- zmiana zapisu z „nadania (nadawania) uprawnień budowlanych” na zapis „uznania (uznawania) kwalifikacji”.

Wnioski zjazdowe – to wydaje się być trochę mało...

– Tak, ale gdy wszystkie te postulaty znajdują potwierdzenie w wynikach przeprowadzonej w naszym środowisku zawodowym ogólnopolskiej konsultacji rządowego projektu zmiany

ustawy (z 17 czerwca 2008 r.), wtedy jest to już całkiem dużo. Te konsultacje prowadzone były przy dużym osobistym zaangażowaniu ministra Olgierda Dziekońskiego, który wielokrotnie rozmawiał z nami i zgadzał się z naszym stanowiskiem.

Naszym, czyli Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa?

– Tak, to nasz samorząd podjął niezbędne działania, żeby pełne wyniki tych konsultacji wraz z uzasadnieniem zostały przekazane do ministra infrastruktury oraz sejmowej Komisji Infrastruktury. Opracowane w formie tabelarycznej szczegółowe uwagi, zarówno do projektu ustawy (z 17 czerwca 2008 r.) o zmianie ustawy – Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (99 uwag), jak również uwagi do zapisów aktualnej ustawy – Prawo budowlane, do których nie wprowadzono propozycji zmian, a które zdaniem członków PIIB powinny być wprowadzone (43 uwagi), 14 sierpnia 2008 r. zostały przekazane do Ministerstwa Infrastruktury. W piśmie z 12 sierpnia 2008 r., wcześniej skierowanym na ręce ministra Olgierda Dziekońskiego, PIIB przedstawiła propozycje odnośnie koniecznych zmian w Prawie budowlanym.

Jedną z ważniejszych kwestii jest sprawa osób uprawnionych do sporządzania świadectw energetycznych.

– W kolejnym wystąpieniu z 17 września 2008 r., skierowanym do ministra infrastruktury Cezarego Grabarczyka, PIIB odniosła się do tego problemu. Nasza Izba kategorycznie stwierdziła, że obowiązujące w tej sprawie przepisy są nieodpowiedzialne i sprzeczne z art. 10 unijnej dyrektywy. Polska jest zobowiązana do przyjęcia takiej formuły prawnej, aby świadectwo było wykonywane przez wykwalifikowanych ekspertów. Podstawą są tu studia zawodowe na kierunku architektura, budownictwo, inżynieria środowiska, elektrotechnika lub kierunkach pokrewnych. Nie jest możliwe uzyskanie stosownej wiedzy po odbyciu jedynie kursu. Cele dyrektywy nie zostaną osiągnięte, jeżeli nałożone nią obowiązki wykonywać będą osoby nieposiadające rzeczywistej wiedzy i przygotowania zawodowego.

13 maja br., Kongres Budownictwa. O lewej: Andrzej Dobrucki, Zbigniew Grabowski, Wiesław Olechnowicz

Sama negocjacja to trochę mało...

– Zgadza się i dlatego PIIB wniosła zarówno do ministra infrastruktury, jak i sejmowej Komisji Infrastruktury własne propozycje zapisów dotyczące wprowadzenia do ustawy – Prawo budowlane koniecznych i oczekiwanych przez nasze środowisko zawodowe zmian. Najważniejsze propozycje dotyczyły art. 5 ust. 8 pkt 2 i 4, aby wprowadzić zapis:

- W punkcie 2: *ukończyła co najmniej studia wyższe w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym na kierunku: architektura, budownictwo, inżynieria środowiska, elektrotechnika lub pokrewne.*
- W punkcie 4: *posiada uprawnienia budowlane bez ograniczeń do projektowania albo kierowania robotami budowlanymi w specjalności architektonicznej, konstrukcyjno-budowlanej lub instalacyjnej i jest członkiem samorządu zawodowego albo odbyła szkolenie i złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin przed ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.*

I jak sprawy się potoczyły dalej?

– Postulaty naszej Izby zostały tylko częściowo uwzględnione w rządowym projekcie z 5 stycznia 2009 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami. Art. 5 ust. 8 pkt 2 otrzymał w projekcie brzmienie w punkcie 2: *ukończyła, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej: a) studia magisterskie albo b) studia inżynierskie na kierunku: architektura, budownictwo, inżynieria środowiska, energetyka lub pokrewnych.*

Obecnie projekt tej ustawy jest procedowany w Komisji Infrastruktury. Izba nasza poprzez wystąpienia na piśmie do przewodniczącego komisji oraz posłów (pismo z 8 kwietnia 2009 r. do Zbigniewa Rynasiewicza oraz pismo z 7 maja 2009 r. do posła Wiesława Szczepańskiego), a także bezpośrednio udział w posiedzeniach tej komisji uzasadnia potrzebę wprowadzenia zgłoszonych wcześniej, oczekiwanych przez nas, zmian w przywołanej wyżej ustawie. Ponadto Izba wnosi, aby w art. 5 ww. projektu skreślić cały ustęp 3, bowiem niezrozumiałe jest, dlaczego zdaniem projektodawców osoba sporządzająca świadectwo charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącego samodzielną całość techniczno-użytkową nie może: *być uczestnikiem procesu budowlanego, w wyniku którego wybudowano ten budynek (...); być wykonawcą robót budowlanych wykonanych w tym budynku (...); być właścicielem lub zarządcą (...); mieć powiązań kapitałowych (...)* itd. Przecież sporządzanie świadectwa energetycznego, zwłaszcza dla nowych budynków, które zostały zaprojektowane i wykonane przez osoby sprawujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, reprezentujące zawód zaufania publicznego, powinno być nierozdzielnie związane z procesem budowlanym.

Co jeszcze, poza kwestią związaną z uprawnieniami do sporządzania świadectw, postulowali Państwo?

– Najważniejsze inne propozycje naszej Izby odnośnie do pożądaných zmian w ustawie – Prawo budowlane to:

- w art. 14 ust. 3 pkt 3, żeby otrzymał brzmienie:
  - 3) do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń:
    - a) ukończenie inżynierskich studiów, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
    - b) odbycia dwuletniej praktyki na budowie;
- w art. 14 ust. 3 pkt 4, żeby otrzymał brzmienie:
  - 4) do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie:
    - a) ukończenie inżynierskich studiów w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym na kierunku pokrewnym dla danej specjalności,
    - b) odbycia trzyletniej praktyki na budowie.

Ta propozycja PIIB została w całości uwzględniona. W rządowym projekcie z 30 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw – art. 14 ust. 3 pkt 3 i pkt 4 otrzymał w całości brzmienie zaproponowane przez PIIB. Została również przyjęta propozycja uzupełnienia art. 3 ustawy – Prawo budowlane o definicję „ocena techniczna” i „ekspertyza techniczna”. W art. 15 ust. 3 został skreślony, czyli niemożliwe jest nadanie tytułu rzeczoznawcy osobie nieposiadającej uprawnień budowlanych. Uwzględniony został postulat, żeby do wniosku o rejestrację zamierzonej inwestycji dołączać 3, a nie 4 egzemplarze projektu budowlanego. Niezależnie od tego uwzględniono również kilka istotnych, zgłoszonych przez Izbę, uwag porządkowych.

Czyli sporo zostało załatwione?

– Niestety nie, bowiem ww. projekt rządowy z 30 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw został 16 stycznia 2009 r. skierowany do rozpatrzenia przez Komitet Rady Ministrów i tam pozostał... Nigdy nie wpłynął do Sejmu RP.

W takim razie, co zostało uchwalone 23 kwietnia tego roku?

– Przyjęty i uchwalony został przez Sejm w tym dniu, po wcześniejszym rozpatrzeniu poprawek Senatu, zupełnie inny dokument, a mianowicie projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane, zgłoszony z inicjatywy poselskiej Komisji Przyjazne Państwo – tzw. projekt Palikota. Ta obowiązująca obecnie regulacja nie uwzględnia żadnego z wniosków i postulatów zgłoszonych przez nasze środowisko zawodowe. Zrozumiałe zatem są krytyczne opinie formułowane przez wie-

lu naszych członków, notabene również przez członków Komisji Prawno-Regulaminowej PIIB reprezentujących Okręgowe Izby Inżynierów Budownictwa, wobec tego, co stało się w 2008 r. w odniesieniu do konsultowanego projektu rządowego Prawa budowlanego. Cały bowiem wysiłek zarówno Komisji, jak i wielu członków naszej Izby, zaangażowanych w przeprowadzenie konsultacji, wypracowanie uwag i postulatów, poszedł ich zdaniem na marne.

Ale przecież nie można spasować?

– Naturalnie, że nie. Mimo że projekt tej ustawy nie był przedłożony do konsultacji, Porozumienie Urbanistów, Architektów i Inżynierów Budownictwa, które skupia dziesięć największych zawodowych organizacji, wystąpiło do Marszałka Sejmu RP (16 marca 2009 r.) z apelem o spowodowanie odrzucenia poprawek ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, zawartych w uchwale Senatu RP z 5 marca br., które ewidentnie osłabią kontrolę budowlaną, ograniczą możliwość kontroli procesów inwestycyjnych przez właściwe organa oraz ułatwią samowole budowlane i szkodliwe rozpraszanie zabudowy. Naszym zdaniem, wbrew argumentom wnioskodawców, te zmiany prawa nie tylko pogorszą stan naszych miast, lecz również utrudnią inwestowanie. Apel ten pozostał bez echa.

Powtórzę – spasować nie można.

– A ja powtórzę – oczywiście nie. Mandat społeczny, który posiadamy, obliguje nas do podejmowania dalszych dostępnych działań i wykorzystywania wszelkich możliwych środków, aby obecny ciąg stanowienia szkodliwego prawa przerwać, mając nadzieję, że władze naszego kraju podejmą trud kompleksowego uporządkowania sfery gospodarki przestrzennej, budownictwa i architektury.

Skupiliśmy się na Prawie budowlanym, a przecież w obszarze drugiej, równie istotnej dla inżynierów, ustawy też sporo się dzieje.

– Odnosząc się do ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów, nasza Izba, opowiadając się za umacnianiem idei samorządności zawodowej oraz budowaniem prestiżu inżyniera budownictwa jako zawodu zaufania publicznego, wyrażała w roku 2008 i wyraża dzisiaj sprzeciw wobec podejmowanych prób ograniczenia (lub zniesienia) samorządności zawodowej inżynierów budownictwa. Wyrazem tego między innymi było stanowisko Krajowej Rady PIIB wobec sejmowego komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów,

które zostało przekazane do Kancelarii Sejmu RP 28 lipca 2008 r. W stanowisku PIIB został wyrażony pogląd, że w przedłożonym kształcie projekt ten nie nadaje się do dalszych prac legislacyjnych. 7 stycznia 2009 r. zostało opublikowane stanowisko PIIB w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie Konstytucji RP, przygotowanego przez grupę posłów z klubu parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość. Oponujemy szczególnie w odniesieniu do propozycji zmiany art. 17 ust. 1, która to zmiana ma na celu wyeliminowanie wpływu samorządu zawodowego na dostęp do zawodu osób, które pragną go wykonywać, a tym samym ograniczenie lub zniesienie aktualnych ustawowych kompetencji samorządów zawodowych. Krytyczne stanowisko nasza Izba

zajęła również wobec wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich z 12 stycznia 2009 r., skierowanego do Trybunału Konstytucyjnego, dotyczącego stwierdzenia niezgodności ustaw regulujących funkcjonowanie samorządów zawodowych, i podjęła działania zmierzające do jego oddalenia.

Dziękuję za rozmowę.

www.inzynierbudownictwa.pl/forum5

Czy tak musi być? – pytali, opisując stan polskiego budownictwa mieszkaniowego, uczestnicy posiedzenia Stałego Przedstawicielstwa Kongresu Budownictwa, które odbyło się 13 maja w Sali Kolumnowej Sejmu.

Stałe Przedstawicielstwo skupia 22 największe polskie organizacje pozarządowe budownictwa. Patronat nad obradami tegorocznego Kongresu

objął wicemarszałek Sejmu Jerzy Szmajdziński. Na wstępie obrad marszałek Szmajdziński podkreślił, że posiedzenie odbywa się w sytuacji, gdy „nie ma dobrej pogody dla budownictwa”. Obrady prowadził przewodniczący Kongresu Roman Nowicki, a w prezydium Kongresu zasiadał m.in. prof. Zbigniew Grabowski – prezes Krajowej Rady PIIB.

Roman Nowicki stwierdził, że rząd nie zauważa, że **budownictwo mieszkaniowe to potężny rynek, o który – szczególnie w czasach kryzysu – warto dbać.**

Referaty wygłosili m.in.: Olgierd Dziekoński – podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury, dwaj wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Infrastruktury – posłowie Janusz Piechociński i Wiesław Szczepański, Kazimierz Kirejczyk – prezes REAS, Adam Kowalewski – przewodniczący RN Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Sławomir Najnigier – wiceminister budownictwa w latach 1992–1993.

Olgierd Dziekoński skupił się na właściwej polityce miejskiej: niezbędne są zmiany w przepisach kształtujących procesy zagospodarowania przestrzennego. Miasta nie powinny „rozlewać się” na obszary rolne, potrzebne są działania na rzecz właściwego transportu w miastach oraz minimalizacji zużycia energii w gospodarce komunalnej i w budynkach.

W referatach oraz dyskusjach wskazywano na złą sytuację

Fot. K. Wiśniewska

polskiego budownictwa mieszkaniowego. Polska jest na ostatnim miejscu w Europie, jeśli chodzi o liczbę mieszkań na 1000 mieszkańców (ok. 340 mieszkań, podczas gdy np. we Francji – ok. 500). Tylko co trzeci Polak mieszka w warunkach odpowiadających warunkom mieszkaniowym w Europie Zachodniej. Wprawdzie rok 2008 przyniósł najlepszy od 20 lat wynik pod względem liczby oddawanych mieszkań i domów, ale wynikało to z wysokiej liczby budów rozpoczynanych w latach 2006–2007, przy czym zdecydowana większość nowych mieszkań powstała w wielkich miastach. Nastąpił jednak drastyczny spadek w zakresie udzielania kredytów i osłabił koniunkturę w budownictwie, toteż, choć według statystyk nadal wiele mieszkań jest oddawanych do użytku, to nowe inwestycje nie są rozpoczynane.

Zakup mieszkania jest poza sferą możliwości finansowych bardzo wielu Polaków, a budownictwo komunalne i socjalne rozwija się wyjątkowo powoli.

Andrzej Bratkowski, minister budownictwa w latach 1992–1993, stwierdził w dyskusji, że ludzie o niższych dochodach powinni mieć szerszy dostęp do mieszkań socjalnych i komunalnych. Rozwiązanie problemu mieszkaniowego nie oznacza, że każda rodzina ma mieszkać w lokalu będącym jej własnością, w całej Europie rzeczą naturalną jest wynajmowanie mieszkań czynszowych. Brak środków na remonty i modernizacje starszych domów wynika m.in. z nieprześląanych ułatwień, które umożliwiły nabycie mieszkań osobom niezamożnym, które nie mają środków na właściwe utrzyma-

nie swoich domów (np. we wspólnotach mieszkaniowych). Również pani Aleksandra Kurzyk z Polskiej Federacji Organizacji Zarządców i Administratorów Nieruchomości zwracała uwagę na konieczność wspierania remontów starszych zasobów mieszkaniowych.

Zdaniem Adama Kowalewskiego odpowiedź na pytanie zadane w tytule konferencji jest następująca: uporządkować prawo, zreformować instytucje publiczne, ustanowić i realizować politykę przestrzenną, urbanizacyjną i mieszkaniową. W opinii ekspertów Kongresu, ze względu na spadek popytu na mieszkania i wstrzymywanie nowych inwestycji, powinna zostać zmieniona polityka mieszkaniowa państwa, konieczne jest przygotowanie programu rozwoju budownictwa w postaci odrębnej ustawy.

Na zakończenie szef Kongresu zadał kilka retorycznych pytań:

- Czy problem braku mieszkań może być rozwiązany bez zaangażowania Państwa?
- Czy miliony mieszkań, które trzeba w naszym kraju wybudować w najbliższych latach, mogą powstać tylko z oszczędności przyszłych ich lokatorów?
- W co mają być inwestowane oszczędności gospodarstw domowych w Polsce, które obecnie osiągnęły już 700 mld zł?

Więcej na www.kongresbudownictwa.pl.

Krystyna Wiśniewska |

z ostatniej chwili

Sądy i rzecznicy są dobrze przygotowani

Jesteśmy gotowi na przyjęcie większej liczby spraw, wynikających z przyjętej przez Sejm 23 kwietnia br. nowelizacji Prawa budowlanego. Zwiększa ona bowiem nie tylko uprawnienia inżynierów budownictwa, wykonujących samodzielne funkcje techniczne, ale także obowiązki. Półroczną vacatio legis powinniśmy wykorzystać na dostosowanie orzecznictwa Izby do nowych regulacji prawnych – uważa Aleksander Nowak, przewodniczący Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. Był to jeden z zasadniczych tematów szkolenia przewodniczących okręgowych sądów dyscyplinarnych i rzeczników odpowiedzialności zawodowej, które odby-

ło się w Jadwisinie k. Serocka w dniach 15–16 maja br., z udziałem prawników z kancelarii prawnych doradzających PIIB. Obecny na otwarciu spotkania prof. Zbigniew Grabowski, prezes PIIB, przedstawił jego uczestnikom aktualny stan prac nad zmianami w Prawie Budowlanym i ustawach towarzyszących. Nowa wersja „konstytucji budowlanej” w znaczącym zakresie zwiększa uprawnienia i obowiązki inżynierów budownictwa jako uczestników procesu inwestycyjnego. Możemy w związku z tym spodziewać się znaczącego wzrostu spraw kierowanych do rzeczników odpowiedzialności zawodowej i rozpatrywanych przez sądy dyscyplinarne. Dlatego powinniśmy dobrze się przygotować do nowych wyzwań, m.in. poprzez lepszą współpracę z urzędami nadzoru budowlanego oraz podnoszenie kwalifikacji rzeczników od-

powiedzialności zawodowej i sędziów sądów dyscyplinarnych – stwierdził prezes PIIB. W zrzeszającej ok. 110 tys. członków PIIB rzecznicy odpowiedzialności zawodowej, funkcjonujący we wszystkich 16 izbach okręgowych, pełnią podobną rolę jak prokuratorzy w powszechnym wymiarze sprawiedliwości. Pracę rzeczników koordynuje Agnieszka Jońca – Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej. Okręgowe sądy dyscyplinarne, orzekające w sprawach odpowiedzialności zawodowej i etycznej członków PIIB, są organem pierwszej instancji, od których orzeczeń strony sporów mogą odwoływać się do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego.

Antoni Styrzczała

WSZYSTKIE DROGI...
...prowadzą do Polbruku.

Drogi lokalne i autostrady, ronda, skrzyżowania i nawet najbardziej zaawansowane pod względem konstrukcyjnym węzły komunikacyjne – do wybudowania każdego metra nowej trasy można wykorzystać wyroby Polbruku. Nasz kompletny, najszerszy w kraju system krawężników drogowych, spełni wszystkie potrzeby inwestorów i wykonawców. Krawężniki i inne elementy z Polbruku sprawiają, że polskie drogi wreszcie mogą wyglądać tak, jak w Europie.

Zapraszamy na naszą trasę...

ZJAZD ŚLĄSKIEJ OIIB

VIII Zjazd Sprawozdawczy Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa obradował 18 kwietnia br. w sali konferencyjnej Biura Centrum w Katowicach.

Zjazd otworzył przewodniczący Rady ŚOIIB Stefan Czarniecki. Chwilą ciszy uczczono pamięć zmarłych członków ŚOIIB. Zaproszenie na Zjazd przyjęli: poseł do Parlamentu Europejskiego Genowefa Grabowska, prezydent Katowic Piotr Uszok, wicewojewoda śląski Adam Matusiewicz, Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego Małgorzata Mazur, dyrektor Wydziału Inwestycji Urzędu Wojewódzkiego Grażyna Kamińska, przedstawiciele izb architektów i urbanistów, stowarzyszeń naukowych oraz Śląskiego Forum Budownictwa. Polską Izbę Inżynierów Budownictwa reprezentowali wiceprezes Stefan Wójcik oraz skarbnik Andrzej Jaworski.

Wybrano jednomyślnie Prezydium w składzie: przewodniczący Roman Karwowski, wiceprzewodniczący Franciszek Buszka i Grzegorz Górzewski, sekretarz Urszula Kallik, zastępca sekretarza Barbara Twardosz-Michniewska. Miłym akcentem była dekoracja przez wicewojewodę śląskiego i prezydenta Katowic honorowymi odznakami osób wyróżniających się w pracy dla regionu śląskiego oraz Izby. Otrzymali je: Piotr Szatkowski, Janusz Kozuła, Marek Karnowski i Jerzy Kocyga.

Zaproszeni goście podkreślali dobre relacje ŚOIIB z władzami lokalnymi i potrzebę dalszej współpracy oraz zwracali uwagę na ważną rolę samorządu przy ustanawianiu przepisów prawnych, dotyczących branży budowlanej.

Delegaci wybrali komisje: Mandatową, Wyborczą Uchwał i Wniosków oraz zatwierdzili Regulamin obrad Zjazdu. Ko-

Od lewej: przewodniczący Rady ŚOIIB Stefan Czarniecki, wicewojewoda śląski Adam Matusiewicz, Piotr Szatkowski, Janusz Kozuła, Marek Karnowski, Jerzy Kocyga, prezydent Katowic Piotr Uszok

misja Mandatowa ogłosiła prawomocność obrad przy prawie 70-procentowej frekwencji, wynikającej z obecności 150 spośród 207 czynnych delegatów.

Stefan Czarniecki zapoznał delegatów z działalnością Rady w okresie sprawozdawczym. Po wysłuchaniu sprawozdania finansowego za 2008 r. oraz sprawozdań przewodniczących poszczególnych organów ŚOIIB i informacji o realizacji wniosków z zeszłorocznego zjazdu, delegaci przyjęli 18 uchwał, dotyczących przyjęcia poszczególnych sprawozdań, udzielenia absolutorium Radzie ŚOIIB i przyjęcia budżetu na 2009 r.

Zjazd stał się okazją do podsumowania 7-letniej już działalności ŚOIIB. Za jedno z najistotniejszych osiągnięć uznano skuteczny system samokształcenia członków, którzy mają możliwość udziału w konferencjach, seminariach szkoleniowych i wykładach, finansowanych częściowo lub w całości ze środków Izby. Istnieje możliwość nieodpłatnego korzystania w siedzibie Izby w Katowicach i w punktach informacyjnych w regionie ze zbioru norm,

a przez stronę internetową – z serwisu budowlanego.

Ważnym nurtem działalności Izby jest prowadzenie przez OKK postępowań kwalifikacyjnych w sprawie nadawania uprawnień budowlanych oraz tytułu rzeczoznawcy budowlanego. W 2008 r. egzaminy na uprawnienia budowlane zaliczyło 399 osób, z których większość zasiła szeregi ponad 12-tysięcznej już rzeszy członków ŚOIIB.

W ramach współpracy z izbami spoza granic Polski, z myślą o inżynierach pragnących podjąć pracę w naszym kraju, Komisja do Spraw Współpracy z Zagranicą wydała poradnik z przydatnymi informacjami.

Komisja Uchwał i Wniosków rozpatrzyła 12 wniosków. 7 wniosków zostanie przesłanych do rozpatrzenia przez VIII Krajowy Zjazd, jeden – przez Radę ŚOIIB, a 4 uznano za bezzasadne lub nieaktualne.

Za rok odbędzie się IX Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy, który wyłoni nowe władze ŚOIIB na III kadencję.

Maria Świerczyńska
redaktor „Informatora” ŚOIIB
Fot. Zbigniew Dziennyński

ZJAZD OPOLSKIEJ OIIB

18 kwietnia br. przy ponad 67% frekwencji, pod przewodnictwem Marii Mleczko-Król obradował VIII Zjazd Sprawozdawczy Opolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Obrady zainaugurował wykład prof. B. Rymczy i dr J. Rymczy pt. „O tworzeniu spójnego systemu aktów prawnych i przepisów technicznych w drogownictwie”. Prelegenci dokonali analizy aktów prawnych funkcjonujących w infrastrukturze drogowej oraz wskazali na niezbędne zmiany w celu dostosowania ich do aktualnego poziomu techniki w budownictwie drogowym. Jednak największym zainteresowaniem wśród delegatów cieszyła się prezentacja dotycząca renowacji minaretu przy Katedrze w Kamieńcu Podolskim.

Delegaci w formie uchwał zatwierdzili sprawozdania za rok 2008 Okręgowej Rady, Sądu Dyscyplinarnego, Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Komisji Kwalifikacyjnej i Komisji Rewizyjnej. Udzieliłi absolutorium Radzie Izby i zatwierdzili sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2008 oraz przyjęli nowy budżet na rok 2009. Podjęto także uchwałę o zakupie lokalu na siedzibę Izby, przeznaczając na to środki zaoszczędzone w poprzednich latach.

Następnie sekretarz PIIB Janusz Rymcza w imieniu prezesa PIIB wręczył Złotą Odznakę Honorową PIIB Tadeuszowi Tarczyńskiemu oraz Srebrną – Januszowi Kurzycy i Henrykowi Milewskiemu.

Przyjęto także program działań na bieżący rok, w tym najważniejsze: kontynuację bezpłatnych szkoleń dla członków Izby zgodnie z tematyką ustaloną na podstawie wpływających wniosków, wspomaganie działalności wydawniczej własnej i stowarzyszeń naukowo-technicznych, ułatwienie dostępu do norm i informacji techniczno-prawnych, zapewnienie dostępu do „serwisu budowlanego”, promowanie nowych form szkoleniowych dla członków Izby, podjęcie współpracy z wydziałami wyższych uczelni regionu, kształcących w specjalnościach objętych uprawnieniami budowlanymi, w zakresie wypracowania optymalnych programów studiów i doksztalcenia inżynierów budownictwa.

Wśród gości Zjazdu byli obecni dyrektor Wydziału Infrastruktury i Geodezji Urzędu Wojewódzkiego Marek Świetlik, który w imieniu Wojewody Opolskiego przedstawił problematykę zamian procedur realizacji inwestycji w aspekcie nowego prawa budowlanego i prawa ochrony środowiska.

Dyrektor Elektrowni Opole, w której sali konferencyjnej odbywał się Zjazd, omówił plan jej rozbudowy o dwa bloki energetyczne.

W dyskusji delegaci zwracali uwagę na aktualne problemy nurtujące środowi-

sko, a szczególnie wskazywali bariery i problemy utrudniające proces budowlany. Przykładem może być konieczność przedkładania oryginalnych zaświadczeń o przynależności do samorządu zawodowego w postępowaniach administracyjnych, prowadzonych w sprawach budowlanych. Uznano, że wymagania te nie korespondują z obowiązującą zasadą maksymalnego ułatwiania obywatelowi czy też instytucjom procedury administracyjnej w sprawach budowlanych, stąd delegaci domagali się przywrócenia uprzedniej procedury. Zgłoszono wniosek, aby sprawę tę rozwiązał Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego przy mediacji Wojewody Opolskiego.

Janusz Rymcza przedstawił działania krajowych organów Izby w zakresie umacniania roli naszego samorządu w aspekcie wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego.

Po zakończeniu Zjazdu delegaci mieli okazję do zwiedzenia obiektów Elektrowni Opole.

dr inż. **Adam Rak**
przewodniczący Rady Opolskiej OIIB
Fot. Jan Broniewicz

ZJAZD PODKARPACKIEJ OIIB

VIII Zjazd Sprawozdawczy Podkarpackiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa odbył się w Rzeszowie 18 kwietnia br. Wzięło w nim udział 82 z ogólnej liczby 120 delegatów (frekwencja – 68,3%).

Zjazd otworzył przewodniczący Rady PDK OIIB dr inż. Jerzy Kerste. Następnie, tradycyjnie już, minutą ciszy uczczono pamięć siedemnastu zmarłych od poprzedniego zjazdu członków Izby.

Delegaci jednogłośnie zaakceptowali kandydaturę Ryszarda Pabiana na przewodniczącego Zjazdu, a następnie wybrali pozostałych członków prezydium: zastępcę przewodniczącego Andrzeja Ostrowskiego oraz sekretarza Leszka Kaczmarczyka.

Po zatwierdzeniu porządku obrad, przyjęciu regulaminu Zjazdu, wystąpieniach gości i wyborze komisji regulaminowych, przedstawiono sprawozdania poszczególnych organów Izby. Wszystkie zostały przyjęte przez delegatów w postaci formalnych uchwał. Zjazd udzielił też absolutorium Radzie PDK OIIB za rok 2008.

Omawiając program działania PDK OIIB w 2009 r. Jerzy Kerste poruszył następujące tematy:

- ustanowienie nagrody PDK OIIB dla wyróżniających się członków Izby,
- przygotowanie zebrań w okręgach wyborczych,
- zacieśnienie współpracy z władzami województwa podkarpackiego oraz organizacjami technicznymi,
- propagowanie idei organizowania praktyk i staży zawodowych w przedsiębiorstwach, których właścicielami lub pracownikami są członkowie Izby,
- organizowanie razem z Politechniką Rzeszowską oraz organizacjami naukowo-technicznymi konferencji i konkursów, np. na najlepsze prace dyplomowe, budowę roku itp.

D o d a t k o w o L. Kaczmarczyk poinformował o powstaniu Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie jako organu konsultacyjno-doradczego przy Okręgowym

Inspektorze Pracy w Rzeszowie. Pomoże ona rozwinąć współpracę na rzecz zmniejszenia rosnącej liczby wypadków w budownictwie.

W dalszej kolejności dyskutowano wniosek dotyczący ewentualnego zakupu siedziby dla PDK OIIB, a także propozycję rozpoczęcia prowadzenia przez Izbę działalności gospodarczej. Ciekawym wnioskiem przyjętym przez Zjazd była propozycja Zbigniewa Chrobaka, aby poprzez uzgodnienia na szczeblu centralnym dać możliwość kolegom z różnych izb brania udziału w szkoleniach izby okręgowej, na której terenie aktualnie przebywają realizując kontrakt. Zjazd uchwalił program działania na rok 2009, a także zasady gospodarki finansowej i budżet.

Po sprawozdaniu Komisji Uchwał i Wniosków oraz podjęciu stosownej uchwały w sprawie przyjęcia zgłoszonych wniosków przewodniczący Zjazdu podziękował wszystkim zebrany i zamknął obrady.

Leszek Kaczmarczyk
sekretarz Rady Podkarpackiej OIIB
Fot. Piotr Woliński

Rozumiemy potrzeby dużych przedsięwzięć

Allianz – ubezpieczenia od A do Z
www.allianz.pl

Allianz

Allianz Arena ab 2005

ZJAZD WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ OIIB

17 kwietnia br. w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbył się VIII Zjazd Sprawozdawczy Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Wzięło w nim udział 124 delegatów (64,25% ogółu uprawnionych). Zaproszono też ok. 60 przedstawicieli władz zaprzyjaźnionych organizacji.

Zjazd otworzył przewodniczący Okręgowej Rady Zdzisław Binerowski, który powitał zaproszonych gości, m.in.: prezesa PIIB prof. Zbigniewa Grabowskiego, wiceprezydenta Miasta Olsztyna Halinę Zaborowską-Boruch, przedstawicieli: Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, organów administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa oraz pozostałych zaprzyjaźnionych z Izbą organów, organizacji, stowarzyszeń, szkół i in.

Goście opowiadali o podejmowanych przedsięwzięciach, prowadzonych na rzecz poprawy infrastruktury województwa, oraz podkreślali znaczenie lobbingu w sferze ustawodawczej poprzez parlamentarne działania PIIB.

Prezes Hanza Brokers Tomasz Stupnowicz zapowiedział stworzenie nowego produktu dla członków PIIB pod nazwą Inżynier

Profit i poprosił delegatów o wnoszenie konstruktywnych podpowiedzi na ten temat.

Prof. Zbigniew Grabowski oraz Zdzisław Binerowski w asyście przewodniczącego Zjazdu Janusza Nowaka wręczyli Srebrne Odznaki Honorowe PIIB zasłużonym działaczom W-MOIIB.

Podpisano też list intencyjny w sprawie zawarcia porozumienia o współpracy W-MOIIB z Instytutem Politechnicznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu. Wręczono nagrody i listy gratulacyjne laureatom konkursu na najlepszą pracę dyplomową oraz wytypowanym przez dyrekcje szkół najlepszym uczniom średnich szkół technicznych za przejawianie ponadprogramowych inicjatyw.

Sprawozdania z działalności poszczególnych organów W-MOIIB przedstawili ich

przewodniczący, a sekretarz Rady Izby Krzysztof Prymas zreferował zakres wykonania wniosków VII Zjazdu oraz przedstawił program działania Izby na okres od maja 2009 r. do kwietnia 2010 r. Sprawozdania zostały przyjęte większością głosów. Zatwierdzono także sprawozdanie finansowe za 2008 r. oraz budżet na 2009 r. Delegaci dyskutowali problematykę promocji zawodu inżyniera budownictwa w kontekście działań już rozpoczętych przez samorząd inżynierów budownictwa w Saksonii. W związku z tym podjęto uchwałę w sprawie wniosku do Zjazdu Krajowego o zapoczątkowanie kampanii pt. „Nic nie dzieje się bez inżyniera”.

Zjazd podjął też uchwałę w sprawie wniosku do realizacji przez KR PIIB: zobowiązać Krajową Komisję Kwalifikacyjną do wyjaśnienia pojęć „typowe” oraz „o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych i schematach technicznych”, występujących we wszystkich specjalnościach uprawnień budowlanych.

Więcej informacji: www.wam.piib.org.pl.

inż. Grzegorz Karpa
Fot. Jacek Kowalski

MOŻEMY SPRZEDAĆ TANIO BO SPRZEDAJEMY DUŻO

Jarosław Chudzik
Prezes Zarządu

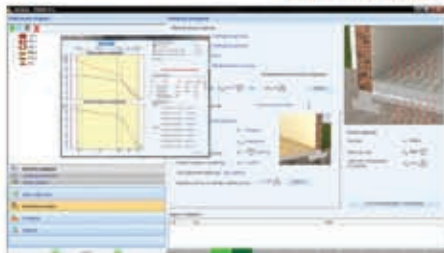
...branża komputerowa w tym zakresie kieruje się własnymi prawami; cenę poszczególnej licencji programu determinują nie tylko koszty poniesione przy realizacji projektu i dystrybucji samego oprogramowania, lecz przede wszystkim liczba sprzedanych egzemplarzy. Jakość oprogramowania jest dla nas czynnikiem najważniejszym i jakkolwiek oszczędność w procesie realizacji projektu jest nie do przyjęcia. INTERsoft sprzedaje tysiące licencji dla branży budowlanej. Możemy sprzedawać tanio, bo sprzedajemy dużo.

INTERsoft®
WYŁĄCZNY
DYSTRYBUTOR **ArCADia**®
SOFT

Złoty Medal EUROPA 2009

NOWA WERSJA

funkcję budynku EPm, obliczenia wentylacji mieszanej, audyt wg Rozporządzenia MI z dn. 17.03.2009.

Wszystkie trzy wersje programu (TERMO, ArCADia-TERMO, ArCADia-TERMO PRO) działają przez 30 dni bez żadnych ograniczeń funkcjonalności. Na żądanie - można przedłużyć działanie programu do końca października 2009.

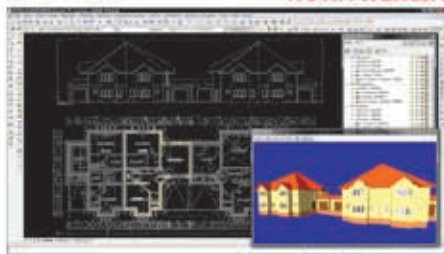
ArCADia TERMO 1.5

Program przeznaczony do kompleksowych obliczeń cieplnych budynku. Program dodatkowo pobiera z rzutu architektonicznego stworzonego w systemie ArCADia lub przeniesionego do ArCADii z innych programów architektonicznych posiadających interfejs IFC np. takich jak Allplan, ArchiCAD, Revit lub z ArCona geometrię budynku wraz z niezbędnymi danymi i w zasadzie za kliknięciem myszki wykonuje obliczenia cieplne pozwalające na oszacowanie strat w pomieszczeniach, określenie sezonowego zapotrzebowania na ciepło, wykonanie świadectwa charakterystyki cieplnej (certyfikat), audytu energetycznego oraz projektowanie instalacji c.o.

Nowości: obliczenie sezonowego zapotrzebowania na chłód wg normy PN EN 13790:2008 (Qc, nd), rozszerzona i uzupełniona baza materiałów, definiowanie wielu źródeł ogrzewania, ciepłej wody, chłodzenia i światła, wykonanie świadectwa energetycznego dla grup zawierających więcej niż jedną

cena od: 350 zł netto

NOWA WERSJA

Inteligentne nakładka rozszerzająca program ArCADia-IntelliCAD/Autocad o funkcje niezbędne do tworzenia profesjonalnej dokumentacji technicznej. Program umożliwia narysowanie precyzyjnych rzutów architektonicznych (ściany wielowarstwowe, stolarka okienna/drzwiowa, słupy, kominy, dachy, itp.), automatyczne ich zwymiarowanie, zdefiniowanie dowolnej ilości przekrojów pionowych, stworzenie zestawień stolarki i pomieszczeń. Dodatkowo nakładka pozwala na komunikację obiektową z innymi programami CAD (Allplan, Autocad, Revit i ArCon) i przejęcie danych potrzebnych do wystawienia świadectwa energetycznego (do ArCADii-TERMO).

Zawiera następujące grupy funkcjonalności: **ArCADia-Elementy budynku**, **ArCADia-Narzędzia**, **ArCADia-Export/Import**. Wszystkie grupy działają przez 30 dni bez żadnych ograniczeń funkcjonalności. Na żądanie - można przedłużyć działanie programu do końca października 2009.

cena od: 390 zł netto

ArCADia-Architektura 3.6

NOWOŚĆ

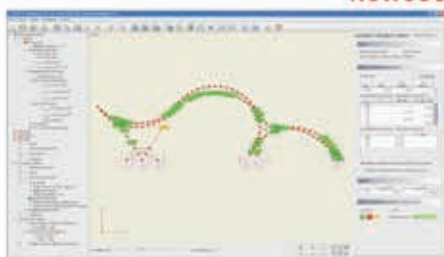

Inteligentne narzędzie rozszerzające program ArCADia-IntelliCAD/Autocad o funkcje niezbędne do stworzenia profesjonalnej dokumentacji z zakresu projektowania zewnętrznych sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia. Program kierowany jest zarówno do projektantów sieci, instalacji urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych jak i do wszystkich osób związanych z branżą elektrotechniczną. ArCADia-Sieci elektryczne umożliwia szybkie sporządzenie rysunków sieci elektroenergetycznych zewnętrznych na planach zagospodarowania przestrzennego, a także wykonanie własnego przedstawiającego sieć rysunku - począwszy od transformatora, a skończywszy na tablicy rozdzielczej w budynku. Program pozwala na projektowanie sieci elektroenergetycznych kablowych i napowietrznych. Umożliwia szybkie i sprawne wykonanie projektu przyłącza elektroenergetycznego do obiektów budowlanych oraz zaprojektowania instalacji oświetlenia zewnętrznego np. oświetlenia dróg, ulic, parkingów.

cena: 580 zł netto

ArCADia-Sieci elektryczne

NOWOŚĆ

System do analizy statycznej dowolnych płaskich układów prętowych.

Program można rozszerzyć o moduły do automatycznego wymiarowania indywidualnego i zbiorczego całego układu złożonego z prętów i elementów w zakresie konstrukcji stalowych (**Interstal**) i drewnianych (**Interdrewno**).

R2D2 Rama 2D to rozbudowane możliwości graficznego definiowania i edycji układu statycznego oraz prezentacji wyników obliczeń w sposób wzorowany na typowych rozwiązaniach aplikacji CAD.

cena: 390 zł netto

R2D2-Rama 2D 7.0

edycja:
czerwiec 2009

Pobierz bezpłatne w pełni funkcjonalne wersje programów ze strony www.intersoft.pl lub zamów płytę DVD.

INTERsoft sp. z o.o., wyłączny dystrybutor ArCADiasoft, 90-057 Łódź, ul. Sienkiewicza 85/87, tel. +48 42 6891111

Odpowiada Anna Macińska – dyrektor Departamentu Prawno-Organizacyjnego Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

Czy wystarczy jedna kontrola w roku?

Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo budowlane należy przeprowadzić okresową kontrolę (potocznie przeglądy) w zakresie, o którym mowa ust. 1 pkt 1 lit. a), b) i c), co najmniej dwa razy w roku (do 31 maja oraz do 30 listopada) budynków o powierzchni zabudowy powyżej 2000 m².

Konsekwencją tego zapisu jest nakaz wykonywania dwa razy do roku w budynkach mieszkalnych kontroli między innymi w zakresie instalacji gazowej i wentylacyjnej i ponoszenia przez mieszkańców znacznych kosztów. Czy muszą je ponosić?

Budynki mieszkalne wielorodzinne składają się z elementów nośnych o stosunkowo małych rozpiętościach (stropy, płyty dachowe) i tym samym są „odporniejsze” na rozprzestrzenianie się katastrofy budowlanej, poza tym praca przestrzenna takich budynków zapobiega skutecznie rozprzestrzenianiu się katastrofy, np. spowodowanej wybuchem gazu w pojedynczym mieszkaniu.

Jednak najważniejszym argumentem przemawiającym za niewykonywaniem kontroli dwukrotnie w roku jest to, że budynki mieszkalne o powierzchni zabudowy powyżej 2000 m² są w rzeczywistości grupą oddzielnych budynków (segmentów) oddzielonych od siebie dylatacją przebiegającą od dachu po fundament. Dzisiaj, w świetle na początku wspomnianego przepisu, jest wykonywana kontrola raz do roku budynku mieszkalnego 16-piętrowego z instalacją gazową, a w budynku 3-piętrowym dwa razy do roku, bo jest grupą segmentów o powierzchni zabudowy powyżej 2000 m². Wydaje się nam, że nie taka była intencja ustawodawcy po katastrofie budowlanej w Katowicach. Stąd pytanie:

Czy prawidłowa byłaby interpretacja art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo budowlane o nieprzeprowadzaniu drugiej kontroli budynku mieszkalnego o powierzchni zabudowy powyżej 2000 m² składającego się z oddzielnych dylatacją od siebie segmentów, których powierzchnia zabudowy jest mniejsza niż 2000 m².

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 10 maja 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane (Pb) oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 99, poz. 665), zgodnie z art. 62 Pb, na

właścicieli lub zarządców obiektów budowlanych zostały nałożone dodatkowe obowiązki w zakresie kontroli okresowych obiektów. Zgodnie z nowymi regulacjami, na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 3 Pb, ustawodawca nałożył obowiązek przeprowadzania co najmniej dwukrotnych w ciągu roku obowiązkowych okresowych kontroli stanu technicznego – przed i po okresie zimowym – w stosunku do dwóch rodzajów obiektów. Obowiązkiem tym zostały objęte budynki, które posiadają określoną powierzchnię zabudowy (przekraczającą 2000 m²), oraz inne obiekty budowlane posiadające dach o wskazanej w przepisie powierzchni (przekraczającej 1000 m²). Obowiązkowa okresowa kontrola budynków zależy zatem od powierzchni ich zabudowy. Natomiast pozostałe obiekty budowlane (poza budynkami) kontroluje się ze względu na powierzchnię dachu. Jeżeli powierzchnia zabudowy budynku jest mniejsza niż 2000 m² – budynek ten nie podlega okresowej kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 Pb.

Natomiast **zarówno powierzchnia zabudowy budynku, jak i powierzchnia dachu**, określona w ww. przepisie, **odnosi się do samodzielnego konstrukcyjnie całego obiektu budowlanego, oddzielonego od innego obiektu przerwą dylatacyjną, poczynszy od fundamentu do dachu**. W stosunku do każdego tak rozumianego obiektu budowlanego należy rozważać zasadność przeprowadzania odrębnej okresowej kontroli.

Jednak ostateczna kwalifikacja, czy w konkretnym przypadku mamy do czynienia z samodzielnym konstrukcyjnie budynkiem, czy z zespołem przylegających do siebie odrębnych budynków, nie należy do kompetencji GUNB. **Ocena rodzaju obiektu budowlanego (w odniesieniu do obowiązku przeprowadzenia okresowych kontroli) należy do obowiązków właściwego organu nadzoru budowlanego**, który na podstawie pełnej znajomości stanu faktycznego, np. dokumentacji budynku, jest kompetentny do zajęcia stanowiska w tym zakresie.

Niniejsza odpowiedź nie stanowi wykładni prawa i nie jest wiążąca dla organów administracji publicznej orzekających w sprawach indywidualnych.

Odpowiada inż. Andrzej Warwas – specjalista w zakresie kosztorysowania i rozliczania robót budowlanych oraz zamówień publicznych.

O udzielenie zamówienia publicznego

Jestem współnikiem spółki cywilnej i zajmuję się m.in. przygotowaniem dokumentacji przetargowej.

Sprawa 1

Do SIWZ na „wykonanie ścieżek rowerowych” zamawiający dołączył załącznik „Doświadczenie zawodowe”, w którym jako przedmiot zamówienia uściślił – „wykonanie ścieżki rowerowej w mb”. Oferent w swojej działalności nie wykonywał tak sprecyzowanego zakresu robót, ale wykonywał „chodniki z kostki polbruk” z taką samą technologią robót jak dla „ścieżek rowerowych”, co zostało wykazane w załączniku do oferty wraz z dokumentami potwierdzającymi, że roboty zostały wykonane należycie.

Czy w tym przypadku nie jest to naruszenie art. 22 pkt 2 ustawy – Prawa zamówień publicznych (Pzp) ze strony zamawiającego? Nadmieniam również, że jedynym kryterium wyboru oferty wg SIWZ była cena. Oferta została odrzucona przez zamawiającego z uzasadnieniem, że nie spełnia warunków SIWZ, ponieważ nie wykazano wykonywanych „ścieżek”, lecz wykazano wykonywane „chodniki”.

Czy jest to zgodne z art. 91 pkt 2 Pzp ze strony zamawiającego?

Sprawa 2

Ogłoszono przetarg ograniczony i do wniosku o dopuszczenie do udziału w przetargu znów dołączono załącznik „Doświadczenie zawodowe”, w którym jako przedmiot zamówienia zamawiający uściślił „wykonanie drogi wraz z chodnikami”. Oferent w swojej działalności tak sprecyzowanego zakresu robót nie wykonywał. Wykonywał natomiast parkingi dla samochodów ciężarowych i osobowych z drogami dojazdowymi do parkingów, z obowiązującą technologią jak dla „dróg”, co zostało uwidocznione w załączniku do Wniosku.

Wniosek o dopuszczenie do udziału w przetargu został odrzucony, bo nie wykazano „dróg wraz z chodnikami”, lecz wykazano „parkingi”, „chodniki” jako oddzielne pozycje w załączniku „Doświadczenie zawodowe” wraz z dokumentami potwierdzającymi, że roboty zostały wykonane należycie.

Czy nie jest to naruszenie art. 22 pkt 2 Pzp ze strony zamawiającego?

Czy w obu przypadkach oferent ma prawo skorzystania z art. 180 pkt 1 Pzp?

Przedstawione przykłady i opisane w nich problemy dotyczą zagadnień związanych z określaniem warunków udziału w postępowaniu, oceną spełnienia tych warunków i w konsekwencji decyzją zamawiającego o wykluczeniu wykonawcy i odrzuceniu jego oferty.

Dlatego należy je rozpatrywać w kontekście dwóch podstawowych zagadnień:

- prawidłowości dokonanej przez zamawiającego oceny ofert i podjętej decyzji o ich odrzuceniu,
- prawidłowości sformułowania przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Pzp) zamawiający opisuje w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) warunki udziału w postępowaniu, sposób dokonywania oceny spełniania tych warunków oraz zamieszcza wykaz oświadczeń lub dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu.

W art. 22 ust. 1 ustawy zostały ustalone ogólne przesłanki, które powinni spełniać wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia publicznego, w tym wymóg posiadania niezbędnej wiedzy i doświadczenia oraz dysponowania potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia. Sprecyzowanie warunków w odniesieniu do konkretnego zamówienia należy do kompetencji i obowiązków zamawiającego, w ramach wyżej wspomnianych punktów SIWZ, przy czym musi być przestrzegana zasada, aby sposób określenia warunków nie utrudniał uczciwej konkurencji.

Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz.U. Nr 87, poz. 605 z późn. zm.), w celu potwierdzenia opisanego przez zamawiającego warunku posiadania przez wykonawcę niezbędnej wiedzy i doświadczenia zamawiający może żądać przedłożenia przez wykonawcę wykazu wykonanych robót budowlanych w okresie ostatnich pięciu lat przed dniem wszczęcia postępowania

o udzielenie zamówienia, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, odpowiadających swoim rodzajem i wartością robotom budowlanym stanowiącym przedmiot zamówienia, z podaniem ich wartości oraz daty i miejsca wykonania oraz załączeniem dokumentów potwierdzających, że roboty te zostały wykonane należyście.

Na podstawie wyżej opisanych regulacji zamawiający w SIWZ w ramach określenia warunków udziału w postępowaniu wymagają od wykonawców posiadania doświadczenia zawodowego, którego potwierdzeniem jest wykonanie robót odpowiadających swoim rodzajem i wartością przedmiotowi zamówienia.

Zamawiający zgodnie z treścią zapytania sprecyzował w SIWZ, że robotami budowlanymi odpowiadającymi swoim rodzajem przedmiotowi zamówienia jest w pierwszym przypadku „wykonanie ścieżek rowerowych”, a w drugim „wykonanie drogi wraz z chodnikami”.

Przy takim określeniu wymaganego doświadczenia, tj. wskazaniu konkretnych rodzajów obiektów budowlanych (ścieżki rowerowe i droga wraz z chodnikami), stosowaną zasadą, potwierdzoną w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej, jest, że zamawiający, dokonując badania i oceny ofert zgodnie z postanowieniami SIWZ, sprawdza wykonanie przez wykonawcę dokładnie wskazanych robót – ścieżek rowerowych lub drogi wraz z chodnikami.

W opisanej sytuacji zamawiający jest zobowiązany uznać za roboty potwierdzające posiadane przez wykonawcę doświadczenie wyłącznie roboty polegające na wykonaniu odpowiednio ścieżek rowerowych oraz drogi z chodnikami, zwłaszcza że zgodnie z Polską Klasyfikacją Obiektów Budowlanych (PKOB), a także Wspólnym Słownikiem Zamówień (CPV) rozróżnia się tego rodzaju objekty.

Wyciąg z PKOB

2112 *Ulice i drogi pozostałe Klasa obejmuje: Drogi na obszarach miejskich i zamieszkanych, w tym: skrzyżowania, węzły komunikacyjne i parkingi, np.: drogi, ulice, aleje, ronda, drogi gruntowe, drogi boczne, drogi dojazdowe, drogi wiejskie i leśne, ścieżki dla pieszych, ścieżki rowerowe, ścieżki do jazdy konnej, drogi i strefy dla pieszych, wraz z: Instalacjami do oświetlenia dróg i sygnalizacji, nasypami, rowami, słupkami bezpieczeństwa, pod drogami i urządzeniami odwadniającymi drogi.*

Wyciąg z CPV

45233161-5 *Roboty budowlane w zakresie ścieżek pieszych*

45233162-2 *Roboty budowlane w zakresie ścieżek rowerowych*

45233222-1 *Roboty budowlane w zakresie układania chodników i asfaltowania.*

Ponieważ w SIWZ zamawiający nie dopuścił innych rodzajów obiektów i robót przy ocenie doświadczenia wykonawcy, brak jest podstaw do uznania chodników zamiast ścieżek rowerowych oraz parkingów zamiast dróg, nawet gdy odpowiadają pod względem technicznym, technologicznym i organizacyjnym robotom wskazanym w SIWZ.

Biorąc powyższe pod uwagę, uzasadnione jest wykluczenie wykonawcy, który nie spełnia określonych w SIWZ warunków udziału w postępowaniu (na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 10 ustawy Pzp) i odrzucenie jego oferty (na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp).

Odrębnym zagadnieniem jest natomiast to, czy w sposób prawidłowy, zgodny z art. 22 ust. 2 Pzp, zamawiający sformułował w SIWZ warunki udziału w postępowaniu, w tym przede wszystkim wymagania dotyczące wykazania doświadczenia w wykonaniu robót odpowiadających rodzajem robotom budowlanym stanowiącym przedmiot zamówienia.

Dla wyjaśnienia tej kwestii właściwe jest przywołanie fragmentu jednego z wyroków Krajowej Izby Odwoławczej (wyrok z dnia 23 lipca 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 702/08), w którym stwierdzono m.in., że:

Zamawiający ma prawo wymagać wykazania się wykonaniem robót m.in. „odpowiadających rodzajem robotom budowlanym stanowiącym przedmiot zamówienia”. Użyte w tym kontekście przez ustawodawcę słowo „rodzaj” nie pokrywa się znaczeniowo z pojęciami wskazanymi przez Odwołującego (którymi posługuje się Prawo budowlane i Polska Klasyfikacja Działalności).

Zamawiający ma nie tylko prawo, ale i obowiązek tak określić warunki udziału, aby do udziału w postępowaniu dopuścić tylko takich wykonawców, którzy mają doświadczenie w realizacji robót podobnych do przedmiotu zamówienia. Wymagania Zamawiającego muszą być adekwatne do przedmiotu zamówienia – ani zbyt wysokie (utrudni to uczciwą konkurencję), ani zbyt niskie (przez selekcję przeszluby wykonawcy niezdolni do realizacji zamówienia). Zamawiający w sposobie określenia warunków udziału w postępowaniu nie jest związany przepisami ustaw szczegółowych (Prawa budowlanego czy innych), może nawet używać języka potocznego – przy zastrzeżeniu jednak, że warunek zostanie opisany w sposób czytelny, tj. jasny i jednoznacznie zrozumiały dla uczestników postępowania.

Biorąc powyższe pod uwagę, w przypadku opisanych w pytaniu postępowań można uznać, iż zamawiający zbyt rygorystycznie określił wymagania dotyczące doświadczenia wykonawców w realizacji robót budowlanych.

Brak jest uzasadnienia do ograniczenia zakresu robót odpowiadających swoim rodzajem robotom objętym przedmiotem zamówienia wyłącznie do „ścieżki rowerowej” w pierwszym przypadku oraz do „drogi wraz z chodnikami” w drugim przypadku.

Dla sprawdzenia doświadczenia wykonawców, potwierdzającego ich zdolność do wykonania przedmiotu zamówienia, celowe i zgodne z regulacjami ustawy Pzp i rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane, jest **wskazanie zbliżonych rodzajów obiektów o konstrukcji i technologii wykonania odpowiadających przedmiotowi zamówienia.**

Znaczenie ma bowiem dla ww. potrzeb nie sama nazwa obiektu (ścieżka rowerowa, droga z chodnikiem), ale ich charakterystyka techniczna.

Dlatego też wykonawcy ubiegający się o zamówienie, którzy nie mogą wykazać się wykonaniem obiektów o ściśle okre-

ślonej nazwie, ale wykonywali roboty budowlane o bardzo zbliżonych parametrach technicznych, konstrukcji, technologii i organizacji robót, mogą zgodnie z przepisami ustawy Pzp wystąpić do zamawiającego o wyjaśnienie treści SIWZ w części dotyczącej warunków udziału w postępowaniu lub złożyć protest.

W podsumowaniu opinii dotyczącej przedstawionych w pytaniach problemów należy podkreślić, że w przypadku naruszenia przez zamawiającego przepisów art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych przez ustalenie w SIWZ warunków udziału w postępowaniu i zasad oceny ich spełnienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję, wykonawca ma „prawo skorzystania z art. 180 pkt 1 ustawy”.

Protest może dotyczyć jednak postanowień SIWZ, a nie, jak podnoszono w pytaniach, czynności zamawiającego polegającej na odrzuceniu oferty wykonawcy.

Odpowiada mgr inż. Władysław Korzeniewski

Co to jest „szerokość elewacji frontowej”?

W nawiązaniu do art. 61 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) zwracam się z prośbą o wyjaśnienie zasad przyjmowania szerokości elewacji frontowej budynku. Bardzo proszę o dokonanie wyjaśnień w oparciu o załączony rysunek domu jednorodzinnego (czy szerokość elewacji frontowej wynosi 10,7 m czy 11,7 m).

Jednocześnie proszę o podanie fachowej definicji szerokości elewacji frontowej i podanie, gdzie jest opublikowana.

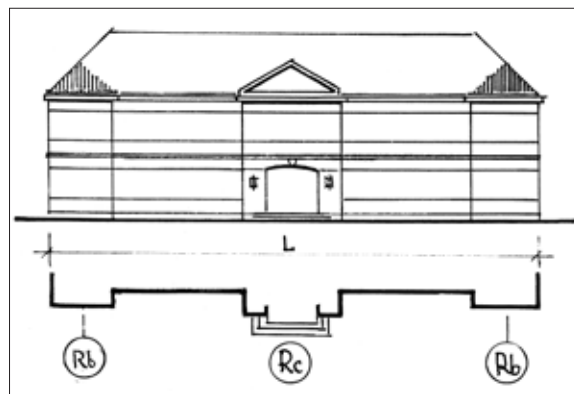
List dotyczy jednego z trudniejszych problemów związanych z bardzo szeroko stosowanym postępowaniem administracyjnym w sprawie wydania przez organ gminy, na podstawie art. 59 powołanej ustawy, decyzji o ustaleniu warunków zabudowy działki budowlanej położonej na obszarze nieobjętym obowiązującym planem miejscowym.

Wyjaśnienie stanu prawnego

1. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie określa enumeratywnie treści decyzji o warunkach zabudowy, ale powołuje się w art. 64 ust. 1 na art. 54, który

ustala treść decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego. Jednak w art. 54 nie mówi się w ogóle o ustalaniu szerokości elewacji frontowej ani innych gabarytów obiektów budowlanych.

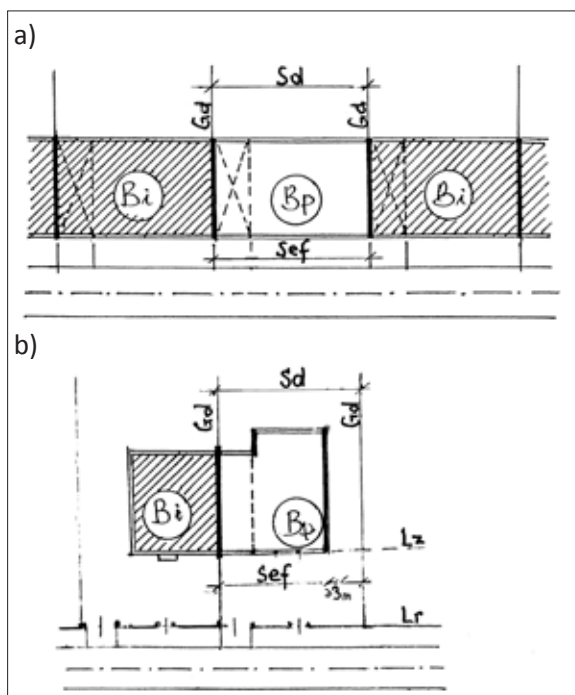
2. W art. 61 ust. 6 ustawa zawiera delegację dla ministra właściwego ds. budownictwa, gospodarki przestrzennej

Rys. 1 | Zasada mierzenia długości elewacji frontowej budynku zryzalitowanego, wskazująca, że mierzy się ją tak samo jak długość elewacji płaskiej (jednoliniowej), czyli jako odległość między skrajnymi krawędziami budynku: L – długość elewacji, Rb – ryzality boczne, Rc – ryzalit centralny. Należy rozumieć, że przedstawiona na rysunku długość elewacji (frontowej) budynku odpowiada pojęciu szerokości elewacji frontowej wg przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

i mieszkalnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego. Natomiast w art. 61 ust. 7 wyszczególnia się, jakie wymagania powinny zostać określone w tym rozporządzeniu i wymienia się w pkt 3 również „szerokość elewacji frontowej”.

3. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (**Dz.U. Nr 164, poz. 1588**) została sformułowana w § 2 pkt 5 definicja „frontu działki”, określająca, że *należy przez to rozumieć część działki budowlanej, która przylega do drogi, z której odbywa się główny wjazd lub wejście na działkę*. Nie została natomiast ustalona definicja prawna „szerokość elewacji frontowej”, czyli uznano to za pojęcie powszechnie zrozumiałe i niewymagające definiowania w akcie prawnym.

Rys. 2 | Przykłady charakterystycznych form zabudowy pierzei ulicznych: zabudowa zwarta, np. kamienic czynszowych lub budynków szeregowych, w której długość (szerokość) elewacji frontowej odpowiada szerokości frontu działki budowlanej; zabudowa analogiczna do bliźniaczej, w której długość (szerokość) elewacji frontowej budynku usytuowanego przy granicy z sąsiednią działką budowlaną jest mniejsza od szerokości frontu działki budowlanej: Bi – budynek istniejący, Bp – budynek projektowany, Lr – linia rozgraniczająca od ulicy, Lz – linia zabudowy, Sd – szerokość działki, Gd – granica działki (boczna), Sef – szerokość elewacji frontowej.

4. W sprawie sposobu ustalania szerokości elewacji frontowej można powołać jedynie następujący przepis rozporządzenia: § 6.1. *Szerokość elewacji frontowej, znajdującej się od strony frontu działki, wyznacza się dla nowej zabudowy na podstawie średniej szerokości elewacji frontowych istniejącej zabudowy na działkach w obszarze analizowanym, z tolerancją do 20%.*

2. *Dopuszcza się wyznaczenie innej szerokości elewacji frontowej, jeżeli wynika to z analizy, o której mowa w § 3 ust. 1.*

5. Powołanie w § 6 ust. 2 na analizę, o której mowa w § 3 ust.

1, wymaga wyjaśnienia, ponieważ przepis ten określa, że: § 3. 1. *W celu ustalenia wymagań dla nowej zabudowy i zagospodarowania terenu właściwy organ wyznacza wokół działki budowlanej, której dotyczy wnioski o ustalenie warunków zabudowy, obszar analizowany i przeprowadza na nim analizę funkcji oraz cech zabudowy i zagospodarowania terenu w zakresie warunków, o których mowa w art. 61 ust. 1–5 ustawy.*

Warunek dotyczący szerokości elewacji frontowej nie został wymieniony **enumeratywnie w art. 61 ust. 1–5**, ale trzeba rozumieć, że wymiar ten jest jednym z wymiarów określających gabaryty obiektu budowlanego, które wymagają ich ustalenia w decyzji o warunkach zabudowy, zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1.

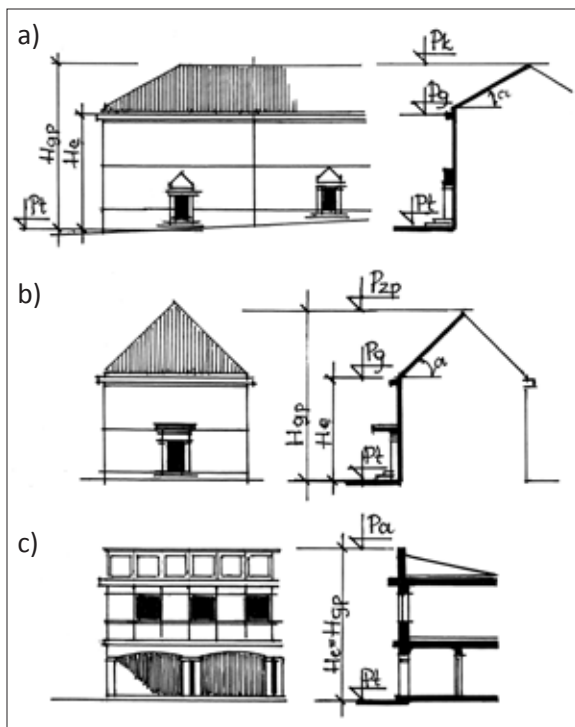
Ocena trafności regulacji prawnych

W przedstawionych przepisach prawnych można zauważyć pewną nieścisłość semantyczną zastosowanego terminu „szerokość elewacji frontowej”, która utrudnia w niektórych przypadkach właściwe rozumienie odnośnego warunku zamieszczonego w decyzji o warunkach zabudowy, a nade wszystko jego właściwe zinterpretowanie, jako wskaźnika określającego pośrednio sposób kształtowania zabudowy pierzei ulic i placów. Tymczasem powołane akty prawne nie wymagają takiego określenia w decyzji o warunkach zabudowy.

W związku z tymi nieścisłościami przepisów prawnych należy wyjaśnić następujące okoliczności:

1. Każda z podstawowych elewacji obiektu budowlanego (frontowa, tylna i boczna) ma odpowiedni **wymiar długości (L, rys. 1)** i **wysokości (H, rys. 3)**. Zastosowane w ustawie pojęcie „szerokość elewacji frontowej” można tłumaczyć przeniesieniem z języka potocznego i przyjętego także w normatywach urbanistycznych stosowanych do koń-

Rys. 3 | Zasady określania gabarytów elewacji frontowej budynków: w zabudowie zwartej lub bliźniaczej z dachami kalenicowymi, w zabudowie wolno stojącej (punktowej) z dachami namiotowymi, w zabudowie zwartej z dachami połączonymi i elewacjami attykowymi:
 A – kąt nachylenia dachu określany w decyzji o warunkach zabudowy, He – wysokość elewacji, Hgp – wysokość gabarytu pionowego budynku, Pa – poziom krawędzi attyki, Pk – poziom grzymsu głównego lub krawędzi okapu, Pk – poziom kalenicy, Pzp – poziom punktów zbiegu połaci dachowych, Pt – poziom terenu w zasadzie określany przed głównym wejściem do budynku.

ca lat 80. XX w. i nadal w praktyce urbanistycznej, wymiaru „szerokości działki budowlanej”, którą to nazwą określa się długość granicy działki budowlanej od ulicy lub placu. Zastosowana w powołanym wyżej rozporządzeniu wykonawczym definicja pojęcia **frontu działki**, określająca, że należy przez to rozumieć część działki budowlanej, która przylega do drogi, z której odbywa się główny wjazd lub wejście na działkę, potwierdza to rozumowanie i wyjaśnia pośrednio sens zastosowanego w ustawie pojęcia „szerokość elewacji frontowej”, chociaż może czasem nasuwać trudności interpretacyjne w szczególnych przypadkach ukształtowania układu ulic i pożądanego sposobu zabudowy ich pierzei (rys. 2).

2. Z określonej w decyzji o warunkach zabudowy szerokości, czyli długości elewacji frontowej, nie można wyprowadzić wniosku co do sposobu zabudowy działki budowlanej od strony ulicy lub placu, poza jednym przypadkiem, gdy wymiar szerokości (długości) elewacji frontowej będzie

odpowiadał ściśle wymiarowi szerokości frontu działki od strony danej ulicy lub placu. Oznacza to bowiem, że przy danej ulicy ma być zastosowana zabudowa zwarta (rys. 2). W przypadku działki o nierównoległych granicach bocznych długość elewacji frontowej wymagałaby jednak geodezyjnego określenia wymiaru długości elewacji frontowej w linii zabudowy, jeżeli nie pokrywa się ona z linią rozgraniczającą.

3. W razie ustalenia w decyzji o warunkach zabudowy szerokości (długości) elewacji frontowej mniejszej od szerokości frontu działki budowlanej mogą powstawać dużo większe wątpliwości co do sposobu pożądanego zabudowy, ponieważ można domniemywać, że dopuszcza się zabudowę wolno stojącą albo usytuowanie budynku bezpośrednio przy jednej z bocznych granic, jak np. w przypadku zabudowy bliźniaczej lub analogicznej (rys. 2a). Będzie to zależało od różnicy między faktyczną szerokością działki w linii zabudowy a koniecznością zachowania wymaganych w danym wypadku odległości od granicy z sąsiednią działką budowlaną lub od innego budynku.
4. Przedstawione wyżej przypadki wskazują, że ustalenie w decyzji o warunkach zabudowy szerokości (długości) działki budowlanej nie wystarcza dla zapewnienia pożądanego sposobu ukształtowania zabudowy pierzei ulicy ze względów gospodarczych, ekologicznych, konserwatorskich i kompozycyjnych oraz wymaganego ze względów prawno-technicznych. Do osiągnięcia tego celu byłoby niezbędne jednoznaczne ustalenie w decyzji o warunkach zabudowy sposobu ukształtowania zabudowy pierzei ulicznej przez określenie, czy ma być ona zabudową zwartą, wolno stojącą czy też bliźniacza lub analogiczna do bliźniaczej.
5. Należy zauważyć, że określony w ustawie zakres ustaleń w decyzji o warunkach zabudowy działki budowlanej w wypadku braku planu miejscowego, także z ich uzupełnieniem przez jednoznaczne wskazanie sposobu ukształtowania zabudowy od strony frontowej granicy działki (rys. 3), nie rozwiązuje ważnych problemów urbanistyczno-architektonicznych, a w konsekwencji także prawno-technicznych w odniesieniu do większych działek budowlanych przeznaczonych pod zabudowę wieloobiekтовую o różnym przeznaczeniu. Świadczy to o konieczności odpowiedniej rekonstrukcji przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Jeszcze raz kierownik budowy

Czytając tyle o etyce zawodowej inżyniera, o autorytecie i odpowiedzialności zawodowej inżyniera, o podkreślaniu prestiżu zawodu zaufania publicznego, jakim promuje się zawód inżyniera, a szczególnie o nowej tradycji ślubowania składanego przez otrzymujących uprawnienia zawodowe inżynierów, odnoszę nieodparte wrażenie, że albo ktoś w coś tu gra, albo błądzimy. Młodość mam już za sobą i z perspektywy widzę, że Prawo budowlane i jego nowelizacje z pewnością nie są dziełem ludzi młodych, lecz raczej tych, którzy mają już sporo czasu... albo którym na czymś zależy. Z uwagą przeczytałem ustawę – Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. wraz z ciekawym komentarzem autorstwa Roberta Dziwińskiego i Pawła Ziemińskiego, którzy piszą, że:

- **inwestor** ma **5** podstawowych obowiązków (art. 18 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5);
- **projektant** ma **7** podstawowych obowiązków (art. 20 ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 2, 3, 3a, 4a, 4b) oraz **2** prawa (art. 21 pkt 1, 2a, 2b);
- **inspektor nadzoru** ma **4** podstawowe obowiązki (art. 25 pkt 1, 2, 3, 4) oraz **2** prawa (art. 26 pkt 1, 2);
- **kierownik budowy** ma **13** podstawowych obowiązków (art. 22 pkt 1, 2, 3, 3a, 3b, 3c, 3d, 4, 5, 6, 7, 8, 9) oraz **2** „prawa” (art. 23 pkt 1 i 2), które jednak mają charakter obowiązków.

Ponadto kierownik budowy jest 11-krotnie zobowiązany (art. 21a ust. 1), (art. 41 ust. 4 pkt 1), (art. 42 ust. 2 pkt 1), (art. 42 ust. 2 pkt 2), (art. 42 ust. 2 pkt 3), (art. 46), (art. 75 ust. 1 pkt 1), (art. 75 ust. 1 pkt 2), (art. 75 ust. 1 pkt 3), (art. 57 ust. 1 pkt 2a), (art. 57 ust. 1 pkt 2b) i **musi spełniać polecenia i żądania** (art. 26 pkt. 1), (art. 26 pkt. 2) **oraz być obecny podczas czynności kontrolnych** (art. 81a ust. 2).

Artykuł 22, a szczególnie jego pkt 3, pokazuje, jak stale przybiera obowiązków kierownikowi budowy i jak ustawodawca opłata go coraz to bardziej szczegółowymi odpowiedzialnościami, z których nie sposób się wywiązać (art. 22 pkt 3d). Bardzo konkretnie rolę kierownika budowy opisują autorzy komentarza do Prawa budowlanego. (...)

Gdy już na dobre powróciła prywatna własność i gospodarka rynkowa, a roboty budowlane wykonywane są przez krajowe i unijne prywatne przedsiębiorstwa czy spółki, **zniknęło pojęcie**

„**wykonawca robót budowlanych**”. I to wtedy, gdy Prawo zamówień publicznych szczegółowo określa sposób wyłaniania **wykonawców robót**, gdy Unia Europejska warunkuje udzielenie pomocy finansowej od prawidłowego przeprowadzenia przetargów i zawierania umów (kontraktów) według wzorca opracowanego przez FIDIC, w którym **Zamawiający zawiera umowę z Wykonawcą, a nie z kierownikiem budowy**, a do czuwania nad prawidłowością realizacji kontraktu poleca zatrudnić niezależnego Inżyniera (Inżyniera kontraktu). (...)

Dlaczego Prawo budowlane nie zna pojęcia Wykonawcy ani Inżyniera? Dlaczego właśnie temu jednemu kierownikowi budowy przypisuje tyle podstawowych obowiązków i czyni go osobiście za wszystko odpowiedzialnym jakby to ON właśnie był wykonawcą robót na budowie. (...)

W jaki sposób kierownik budowy może się ustrzec przed wymienionymi wyżej zagrożeniami?

W ww. komentarzu czytamy m.in.: *Przed wszystkim należy wykonywać swoje obowiązki i w przypadku jakichkolwiek problemów z inwestorem, który nie kwapi się do wypełniania swoich obowiązków, lub z wykonawcą, który również lekceważy swoje obowiązki wobec pracowników, rezygnować z kierowania taką budową. Należy pamiętać, że wszelkie nieprawidłowości (...) mogą stanowić podstawę ukarania go z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, a tu jedną z kar jest zakaz wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie na okres nawet 5 lat.*

Czy którykolwiek z aktywnych kierowników budowy byłby aż tak pozbawiony instynktu samozachowawczego, aby wymyślać lub głosować za takim Prawem budowlanym? **Oczywiste jest, że obecne brzmienie Prawa budowlanego jest jak najbardziej na rękę przedsiębiorcom budowlanym i inwestorom**, gdyż lwią część odpowiedzialności za skutki ich samowoli i **chcivości** spada na kierowników budów, pełniących samodzielne (hi, hi!) funkcje techniczne w budownictwie.

Zatem jeśli wszyscy nie błądzimy, to zapewne ci, co mają sporo czasu... na obmyślanie kolejnych nowelizacji Prawa budowlanego, wiedzą dobrze, komu na czym zależy.

W.K.

Całość listu Czytelnika na www.inzynierbudownictwa.pl

Walka podjazdowa

Pracuję w przedsiębiorstwie budowlanym od kilkunastu lat, również przy opracowywaniu **ofert przetargowych na roboty budowlane**. Wiele było w tym czasie „ciekawych” przepisów, choćby na przykład punktowanie terminu płatności faktur w ocenie ofert. „W przeddzień” wprowadzenia przepisu o płatności za roboty budowlane w terminie maksymalnie 30-dniowym jeden z oferentów podaje termin 999 dni i wygrywa, choć jest droższy od najtańszego oferenta dużo ponad milion. Ale to było. A teraz? Na ostatnim przetargu organizowanym przez jedną z okolicznych gmin podano cenę inwestorską w wysokości powyżej 1 300 000, a jedna z obecnych miejscowych firm podała cenę powyżej 700 000 (co prawda pozostałe ceny były niewiele wyższe). Można by sądzić, że źle skalkulowano cenę inwestorską. Albo powróciły zwyczaje „zatrudniania” pracowników bez umów, niepłacenia podwykonawcom czy hurtowniom choćby tej ostatniej faktury.

W każdym przedsiębiorstwie budowlanym pracują członkowie Izby Inżynierów. Czy musimy we własnym gronie akceptować nieprawidłowe reguły gry? **Czy nie możemy, pełniąc w końcu funkcje ważne społecznie, szanować i promować właściwe standardy zachowania i działania?**

Dlaczego coraz częściej zamawiający traktują podanie obmiarów przyszłym oferentom za niekonieczne? Przecież muszą je mieć, bo jak inaczej oszacowaliby wartość inwestycji. Myślę, że wskaźnikowe szacowanie nie jest stosowane w takich przypadkach. Tak więc najczęściej dużo pracy wymaga od uczciwego oferenta rzetelne określenie wartości inwestycji. A na przetargu pojawia się oferent,

który inwestycję wykona za niewiele ponad połowę określonej przez zamawiającego ceny i zostaje przez tego zamawiającego wybrany! Mogę spróbować określić przyczyny takiego stanu:

- zamawiający świadomie przeszacowuje inwestycję, a może jeszcze właściwy oferent o tym wie,
- wykonawcy z góry zakładają zastosowanie materiałów o niższej jakości (może mają na to ciche przyzwolenie),
- wykonawcy z góry zakładają, że nie zatrudnią pracowników na żadne umowy (praca na czarno, a umowy in blanco w biurku kierownika),
- wykonawcy zatrudnią podwykonawców, którym zawsze można znaleźć usterki i nie dopłacić, a może i nie zapłacić w ogóle.

Wiem, że im dłuższe pismo, tym gorzej się je czyta. To nie jest wszystko, o czym można wspomnieć w tym szerokim temacie zamówień publicznych. Myślę, że wątpliwości, które określiłam powyżej, można w prosty sposób ukrócić. Czy nikt nie ma takiej woli, abyśmy nie musieli, zamiast uczciwej konkurencji, prowadzić walki podjazdowej na cwaniaka?

U.W. |

INSTYTUT METEOROLOGII
I GOSPODARKI WODNEJ W WARSZAWIE

zatrudni

HYDROTECHNIKA

Wymagania:

- Wykształcenie wyższe kierunkowe,
- Uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej,
- Umiejętność pracy z komputerem,
- Prawo jazdy kat. B,
- Umiejętność pracy samodzielnej i pracy w zespole.

Zakres obowiązków:

- Interpretacja badań i pomiarów wykonywanych dla budowli piętrzących,
- Wykonywanie ocen stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa budowli piętrzących,
- Programowanie i nadzorowanie badań i pomiarów filtracji dla budowli ziemnych,
- Udział w przeglądach budowli piętrzących i innych pracach terenowych.

Preferowane osoby z doświadczeniem hydrotechnicznym.
Miejsce pracy: Warszawa lub siedziby Oddziałów IMGW.

Zainteresowane osoby prosimy o przesłanie CV ze zdjęciem i listu motywacyjnego na adres:

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
Ośrodek Komunikacji Społecznej,
Marketingu i Współpracy z Zagranicą,
ul. Podleśna 61, 01-673 Warszawa

lub pocztą e-mail: praca@imgw.pl

Hydroizolacja pomieszczeń wilgotnych i mokrych

w budownictwie mieszkaniowym

Postęp technologiczny, jak również coraz wyższe wymagania jakościowe i technologiczne wymuszają stosowanie coraz lepszych, skuteczniejszych i trwalszych materiałów izolacyjnych, zarówno w budownictwie przemysłowym, jak i mieszkaniowym, i to niezależnie od miejsca wbudowania.

W budownictwie mieszkaniowym i użyteczności publicznej najbardziej narażone na kontakt z wodą i wilgocią są pomieszczenia takie jak łazienki, ubikacje, prysznice, pralnie, suszarnie, myjnie itp., gdzie powierzchnie ścian i podłóg najczęściej zabezpieczane są okładzinami ceramicznymi. Jednak sama okładzina nie stanowi skutecznej izolacji przeciwwilgociowej i przeciwwodnej.

Do tej pory najczęściej stosowano tradycyjne metody izolowania pomieszczeń mokrych, polegające na ułożeniu na betonowym podłożu dwóch warstw papy na lepiku, wykonaniu na niej wylewki o grubości ok. 3 cm i położeniu okładziny ceramicznej. Są one jednakże pracochłonne, a ich skuteczność bywała wątpliwa, szczególnie w tzw. miejscach krytycznych, takich jak kratki wpustowe, przejścia rur kanalizacyjnych, dylatacje itp. Takie właśnie rozwiązania skutkują dzisiaj licznymi przeciekami, zaciekami wokół krutek ściekowych, odpinaniem się płytek, zaciekami w narożach ścian pod sufitem itp., stwarzającymi warunki do rozwoju grzybów pleśniowych.

Stosowane obecnie nowoczesne materiały pozwalają na ułożenie okładzin ceramicznych bezpośrednio na warstwie hydroizolacji, pozwalającej zatrzymać wilgoć na poziomie spodu płytki i uniemożliwiając jej penetrację w głąb podłoża. Inną ważną zaletą tego rozwiązania jest fakt, że cienkowarstwowe powłoki izolacyjne nie wymagają wykonania warstwy dociskowej, nie pojawia się więc problem konieczności podniesienia podłogi o kilka centymetrów, co może być bardzo istotne w przypadku remontów i modernizacji.

Do wykonania uszczelnienia podpłytkowego stosuje się:

- **SUPERFLEX 1** – bezrozpuszczalnikową masę, składającą się z wodnej dyspersji tworzyw sztucznych (polimerów). Jest łatwa w stosowaniu, nie oddziałuje negatywnie na człowieka i środowisko oraz daje gwarancję pełnego zabezpieczenia przeciwwilgociowego i powierzchniowego uszczelnienia. Charakteryzuje się dobrą przyczepnością do różnego rodzaju podłoży (beton, tynk cementowo-wapienny, płyty g-k, jastrzychy cementowe i anhydrytowe itp.) oraz znaczną elastycznością. Można bezpośrednio na niej układać płytki ceramiczne. Wiąże poprzez odparowanie wody (wyschnięcie).
- **SUPERFLEX D1** – elastyczną mikrozaprawę uszczelniającą (szlam), w skład której wchodzi cement, wyselekcjonowane kruszywo mineralne oraz specyficzne dodatki (polimery, związki hydrofobowe itp.), zapewniające m.in. znaczną elastyczność zaprawy po związaniu. Dodatkową zaletą mikrozaprawy jest możliwość aplikowania na wilgotne podłoża. Wiąże poprzez hydratację cementu.

Rozwiązania technologiczno-materiałowe marki Weber Deitermann to nie tylko produkty hydroizolacyjne, to także taśmy i kształtki uszczelniające, zaprawy klejące i spoinujące

(np. Deitermann KM Flex Plus, Cerinol Flex) oraz elastyczne masy do wypełnień dylatacji (np. Plastikol FDN). W połączeniu z materiałami do naprawy i przygotowania podłoża pozwalają na kompleksowe zrealizowanie robót związanych z hydroizolacją oraz wykańczaniem pomieszczeń wilgotnych i mokrych.

Istotną sprawą jest odpowiednie wykonanie i wypełnienie szczelin dylatacyjnych strefowych oraz obwodowych. Ciągłość izolacji zapewniają specjalne taśmy i kształtki, których krawędzie wtapia się pomiędzy dwie warstwy masy SUPERFLEX 1 lub szlamu SUPERFLEX D1. Środek taśmy należy ukształtować w literę U. Po ułożeniu płytek szczeliny dylatacyjne wypełnia się uszczelniającami silikonowymi, np. Plastikol FDN. Jest to silikon z grupy tzw. sanitarnych, o podwyższonej odporności na grzyby pleśniowe i wilgoć. Przejścia rur instalacyjnych oraz wpusty uszczelnia się dodatkowo za pomocą systemowych kołnierzy (manszet).

mgr inż. Maciej Rokieli

weber **DEITERMANN**

Saint-Gobain Construction Products Polska
Weber Deitermann – Biuro we Wrocławiu
ul. Mydlana 7, 51-502 Wrocław
tel.: 071 372 85 75, fax: 071 372 82 30
www.deitermann.pl, e-mail: info@deitermann.pl
infolinia: 0801 162 948

Tak się buduje w USA

Stany Zjednoczone Ameryki zadziwiają pięknem natury, osiągnięciami nauki, kultury, sztuki, a mnie – młodą inżynier budownictwa – zaskoczyły rozmachem, odmiennością i uproszczeniem procedur administracyjnych dotyczących wznoszenia i remontowania obiektów budowlanych.

Chicago podzielone jest układem równoległych i prostopadłych ulic przeciętych kilkoma głównymi arteriami komunikacyjnymi. Dzięki temu poruszanie się po mieście jest w miarę proste, a dodatkowym ułatwieniem jest oznaczenie ulic, których nazwy są kolejnymi parzystymi bądź nieparzystymi liczbami, w zależności od usytuowania w stosunku do kierunków świata. Taki układ komunikacyjny stosowany jest także poza centrum. Siatka ulic pomaga podzielić aglomerację na dzielnice, które są jak małe miasta, odrębnie rządzone, pobierające różnej wysokości podatki, inwestujące w inny sposób w infrastrukturę oświatową, kulturalną, sportową itp. Dzielnice mieszkalne na peryferiach miasta zabudowane domkami jednorodzinnymi charakteryzują się brakiem płotów, zadbany trawnikami

i urozmaiconą architekturą. Każdy dom ma inny kształt, wykonany jest z innego materiału i w innej kolorystyce, ale mimo dużej różnorodności całość jest spójna i harmonijna.

Praktyka zawodowa umożliwiła mi zapoznanie się z procesami budowlano-inwestycyjnymi, technologiami oraz materiałami stosowanymi głównie w budownictwie jednorodzinnym. Dowiedziałam się, że w **każdym stanie, a nawet w każdej dzielnicy obowiązuje odrębne prawo budowlane**. Ogólne przepisy stosowane w USA są zunifikowane, a te szczegółowe są określane przez poszczególne miasta/dzielnice, np. instalacja hydrauliczna

w jednej dzielnicy wykonana może być tylko z rurek mie-

dzianych, podczas gdy w innej – wyłącznie z plastikowych.

Inwestor, chcąc wybudować na swojej działce domek jednorodzinny, zobowiązany jest do sporządzenia projektu. Rzuty poszczególnych kondygnacji, rysunki elewacji i detali są jedynymi koniecznymi elementami dokumentacji. Żadne obliczenia nie są wymagane. Następnym krokiem inwestora to dostarczenie planów do odpowiedniego urzędu, który po zapoznaniu się z projektem i wniesieniu niezbędnych poprawek wydaje pozwolenie na budowę. Okres oczekiwania zależy od sytuacji na rynku nieruchomości, w czasach boomu budowlanego na decyzję inwestor czekał nawet do pół roku, natomiast obecnie, w czasie kryzysu, może uzyskać zgodę w ciągu dwóch tygodni. Każde pozwolenie wiąże się z wydatkiem kilku lub nawet kilkunastu tysięcy dolarów (określony procent przewidywanej wartości domu) i wydawane jest na określony czas. W przypadku nierozpoczęcia robót budowlanych przed upły-

Fot. 1 | Panorama Chicago, fot. Wikipedia

wem wyznaczonego terminu pozwolenie wygasa.

Przy projektowaniu domów należy brać pod uwagę wiele przepisów dotyczących warunków zabudowy. Powierzchnia zabudowy uzależniona jest od powierzchni działki łącznie z podjazdami i nie może przekraczać 40 procent. Należy pamiętać o zachowaniu prawidłowych odległości budynku od granicy działki i ograniczeniach dotyczących wysokości budynku, nachylenia dachu oraz usytuowania kalenicy, a także dostosowania linii zabudowy do istniejących już domów. Niektóre dzielnice powołują specjalne komisje, które zajmują się weryfikacją projektowanych domów pod względem ich dopasowania do istniejącego stylu zabudowy na danym obszarze. Oceniają kształt, kolor i materiał, z którego planowane jest wykonanie domu, i w razie niezgodności z obowiązującym stylem nakazują wprowadzenie zmian.

Osoba odpowiedzialna za całokształt procesu budowlanego, którą jest inwestor lub powołany przez niego generalny wykonawca, nie musi mieć jakichkolwiek uprawnień budowlanych. Zadaniem jej jest m.in.: ubezpieczenie budowy, zaangażowanie podwykonawców oraz wzywanie, po zakończeniu każdego etapu budowy, inspektora (przedstawiciela urzędu), który sprawdza prawidłowość wykonanych robót. Po przeprowadzonej kontroli sporządza on pismo, które załącza do dokumentacji znajdującej się w urzędzie, a kopię zostawia na budowie. Po zakończeniu prac budowlanych następuje końcowa kontrola i pozytywna jej ocena jest równoznaczna z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie. Za zgodny ze sztuką budowlaną przebieg budowy odpowiadają: inspektor oraz podwykonawcy. Wszyscy specjaliści (hy-

draulik, elektryk itp.) muszą posiadać licencję i być wpisani na listę prowadzoną przez odpowiedni wydział danej dzielnicy. Taki wpis czyni ich wiarygodnymi pracownikami i uprawnia do wykonywania zadań na danym terenie.

Domy jednorodzinne wykonywane są głównie w technologii kanadyjskiej. Szkielet budynku stanowią normowo przyjmowane drewniane słupy i rygle obite z obu stron płytami wiórowymi i gipsowymi. W ścianach zewnętrznych przestrzenie między nimi wypełnione są termoizolacją, najczęściej wełną mineralną, natomiast w ścianach działowych nie stosuje się żadnego wypełnienia. Taka konstrukcja ścian umożliwia schowanie w nich wszelkiego rodzaju przewodów. Oprócz instalacji elektrycznej w ścianach i stropach znajdują się także elementy instalacji grzewczonawiewowej. Są to prostokątne, metalowe rury rozprowadzające ciepłe powietrze, które najczęściej schowane są w stropie pod ogrzewaną kondygnacją, z wyjątkiem najwyższej ogrzewanej z sufitu. Warstwę zewnętrzną ściany wykonuje się zazwyczaj z kamienia, cegły elewacyjnej lub sidingu.

Szkieletowa konstrukcja domu znacznie ułatwia przeprowadzanie jakichkolwiek remontów i zmian.

Należy jednak zwrócić uwagę na konieczność uzyskania pozwolenia, tak samo jak w przypadku budowy domu. W USA zauważyć można zupełnie inne podejście do przygotowania domów wystawianych na sprzedaż. **Nowo wybudowany dom musi być całkowicie wykończony**, począwszy od podłóg i ścian, poprzez wyposażenie kuchni i łazienek m.in. w kuchenki, lodówki, suszarki i pralki, skończywszy na żyrandolach. Domy z „drugiej ręki” oprócz podstawowego wyposażenia muszą zachować wszystkie elementy przykręcone lub przytwierdzone do ścian, jak karnisze, kinkiety itp.

Myślałam, że niechęć do budowania piwnic w domkach jednorodzinnych przysłała do Polski z USA, ale myliłam się. Zobaczyłam wiele zamieszkałych już domów, gdzie piwnice były oryginalnie, nowoczesnie i gustownie za-

Fot. 2 | Wnętrze budowanego domu

Fot. J. Przędzek

Fot. 3 | Trump International Hotel & Tower w Chicago – budowa najwyższych kondygnacji

aranżowane, wyposażone w doskonały sprzęt audiowizualny i sportowy (sale kinowe, siłownie, parkiety do tańca, barki) i stanowiły dla mieszkańców bardzo ważne miejsce rekreacji, wypoczynku i spotkań z przyjaciółmi.

Niezmiernie cenne były dla mnie rozmowy z właścicielem firmy, w której odbywałam praktykę. Przede wszystkim zwracał on moją uwagę na innowacyjne i ciekawe rozwiązania w budownictwie kubaturowym, wielorodzinnym i jednorodzinym, zarówno dotyczące zagadnień urbanistycznych, konstrukcyjnych, jak i architektonicznych. Na zakończenie chciałam podzielić się jeszcze jedną refleksją.

W chicagowskim Down Town, które jest centrum biznesowym i kulturowym miasta, króluje wysoka zabudowa, m.in. znajduje się tu budynek Sears Tower mający 110 pięter i 443 m wysokości. Zadziwiające jest to, że w tak gęstej zabudowie nieustająco powstają kolejne wysokościowce. Niekiedy

wiąże się to także z wyburzeniem istniejących już obiektów. Ciekawą inwestycją jest budynek Donalda Trumpa (Trump International Hotel & Tower), który ma być jednym z najwyższych w mieście. Nie byłoby w nim nic aż tak nadzwyczajnego, gdyby nie fakt, iż niższe kondygnacje są już wykończone i zamieszkane, podczas gdy górne partie budynku jeszcze są w budowie. Ukazuje to niesamowitą sprawność oraz precyzyjną organizację procesu budowlanego realizowanego przez wysoko wyspecjalizowane kadry inżynierskie. Imponujące wyzwania, kreatywne rozwiązania jeszcze raz utwierdziły mnie w przekonaniu, że wybrałam bardzo interesujący i mający ciekawą przyszłość zawód.

inż. **Joanna Pręcerek**
studentka Wydziału Nauk Technicznych
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
w Olsztynie

ul. Wygoda 69, 32-700 Bochnia
tel. (14) 615 1000, fax (14) 615 1118

Stalprodukt S.A.

- kształtowniki stalowe gięte na zimno
- blachy gorącownicowe oraz zimnowalcowane w arkuszach i taśmach ciętych

Swisspor BIKUTOP

www.

Nowa na polskim rynku linia pap termozgrzewalnych obejmuje zarówno te popularne – podkładowe i nawierzchniowe, np. BIKUTOP 250 (PYE PV250 S52H), jak i specjalistyczne, np. BIKUTOP SOLO FIRE RESIST oraz papę podkładową, która może być stosowana jako bariera antryradonowa (BIKUTOP podkładowa 200).

Elektryczna zmiatarka

Nowa profesjonalna zmiatarka Kärcher KM 35/5 C pozwala na sprzątanie 3 razy szybciej niż przy pomocy miotły i szufelki. To niewielkie urządzenie z napędem bateryjnym i 5-litrowym zbiornikiem na śmieci doskonale sprawdza się na niewielkich powierzchniach.

Placówka Szkoleniowa Systemów Sterowania Maszyn – TOPCON

www.

Przy Ośrodku Centralnego Szkolenia Maszynistów w Mińsku Mazowieckim powstał pierwszy w Polsce punkt szkoleniowy operatorów maszyn budowlanych, w którym kandydaci do zawodu będą edukowani w zakresie prawidłowego wykorzystywania systemów sterowania w maszynach budowlanych i drogowych. Stało się to możliwe dzięki współpracy ośrodka z firmą TPI Sp. z o.o., dystrybutorem sprzętu TOPCON w Polsce.

Źródło: TPI Sp. z o.o.

Systemowe konstrukcje Huty Pokój S.A.

Rozwiązania systemowe hal obejmują konstrukcje wykonane z blachownic i/lub kratownic. Charakteryzują się one dowolnością układu przestrzennego oraz szybkością i prostotą montażu (za pomocą połączeń śrubowych). Konstrukcje te mogą być wykorzystane do budowy hal: magazynowych, przemysłowych, sportowych i rekreacyjnych.

Gminy efektywne energetycznie

www.

W „Konkursie na najbardziej efektywną energetycznie gminę w Polsce” zwyciężyły: Bielsko-Biała, Lubin i Kleczew. To już III edycja tego prestiżowego przedsięwzięcia, którego organizatorem jest Krajowa Agencja Poszanowania Energii, a partnerem – Rockwool Polska.

II etap budowy Stadionu Narodowego

www.

Podpisano umowę z wyłonionym w wyniku przetargu wykonawcą ostatniego etapu budowy Stadionu Narodowego, którym jest konsorcjum firm: ALPINE BAU DEUTSCHLAND AG, ALPINE BAU GmbH, ALPINE Construction Polska Sp. z o.o., Hydrobudowa Polska SA i PBG S.A. Koszt inwestycji to 1,252 mld zł netto. Prace mają zostać zakończone w maju 2011 r.

Źródło: PAP, fot. materiały prasowe

Domy dla cudzoziemców

www.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o nabywaniu nieruchomości przez obywateli UE mogą oni od 1 maja nabywać w Polsce domy bez zezwolenia. Natomiast na zakup nieruchomości rolnych i leśnych bez dodatkowych pozwoleń i obwarowań muszą czekać jeszcze 7 lat.

Źródło: PAP

Muzeum Sztuki Współczesnej we Wrocławiu

www.

W 2012 r. w centrum Wrocławia ma działać muzeum autorstwa Nizio Design International. Inżynierowie z Buro Happold już rozpoczęli prace nad projektem konstrukcji i instalacji. Ma to być czarny budynek na planie kwadratu (50 x 50 m), którego górne kondygnacje przesunięte są według wewnętrznej osi. W ten sposób „skręcony” sześcian tworzy abstrakcyjną figurę. Elewację stanowić będzie odsunięta od niego o prawie metr ukośna krata, obłożona kamienną okładziną. Koszt budowy – ok. 160 mln zł.

Przygotowania do Euro 2012

Po sprawdzeniu przygotowań do Euro 2012 NIK stwierdziła w raporcie, że jedynie budowa stadionów przebiega zgodnie z planami, natomiast jedna trzecia dróg ekspresowych i autostrad nie będzie na czas oddana do użytku.

Źródło: Rzeczpospolita

IZOHAN szczelny taras

Nowa dwuskładnikowa, mineralna mikrozaprawa uszczelniająca do hydroizolacji tarasów i balkonów firmy IZOHAN. Jej zalety to m.in.: możliwość aplikacji na wilgotne podłoże, skrócony czas, po którym można przyklejać okładzinę ceramiczną, elastyczność (mostkowanie pęknięć), odporność na promieniowanie UV, brak negatywnego wpływu na środowisko i zdrowie człowieka.

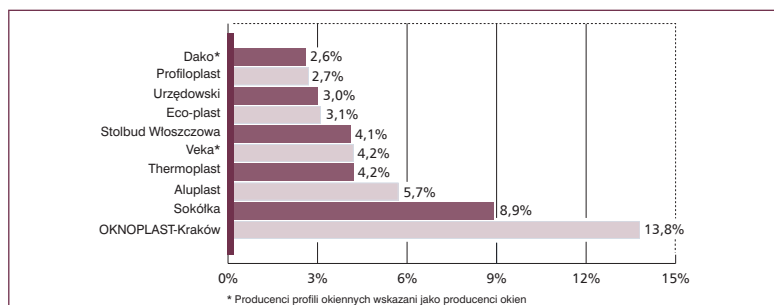
Rozbudowa szpitala w Kędzierzynie-Koźlu

Firma Awbud Design & Build, jako lider konsorcjum, zakończyła budowę nowego trzykondygnacyjnego pawilonu o powierzchni 5000 m² przy Szpitalu Zespolonym w Kędzierzynie-Koźlu. Mają tam mieścić się oddziały: wewnętrzny, ortopedyczny i neurologiczny. Wykonane zostały również: nowa centralna sterylizatornia i instalacje gazów medycznych.

Budownictwo stabilizuje rynek pracy

Zatrudnienie w branży budowlanej wzrosło o 12–15 tys. etatów w porównaniu do ubiegłorocznego sezonu wiosenno-letniego, według danych GUS. Prognoza na II kwartał 2009 r. zakłada wzrost o 18% i jest najbardziej optymistyczną spośród 10 badanych przez firmę Manpower branż.

OKNOPLAST-Kraków...

...jest najbardziej rozpoznawalną marką okien wśród inwestorów indywidualnych w Polsce, jak pokazują wyniki badania „Bud Investor Track 2008”, przeprowadzonego przez ASM – Centrum Badań i Analiz Rynku. Ranking wyłonił 10 najbardziej popularnych producentów stolarki okiennej.

Kontrola wyrobów budowlanych

W 2008 r. nadzór budowlany na terenie kraju, podczas 1703 kontroli, sprawdził 4791 wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu. Nieprawidłowości (np. niewłaściwe oznakowanie lub jego brak, brak deklaracji zgodności i specyfikacji technicznej, niedokonanie właściwej oceny zgodności) stwierdzono w przypadku 1382 wyrobów (29% wszystkich kontrolowanych materiałów).

Źródło: GUNB

Apartamentowiec Marina

Firma Varitex buduje luksusowy apartamentowiec w kształcie statku na Julianowie w Łodzi. Zastosowano w nim m.in. systemy ekologiczne, wpisujące się w projekt renaturyzacji pobliskiej rzeki Sokołówki. Mieści się tu 101 apartamentów (od 40 do 140 m²). Atuty: grube ściany, pełniące funkcję izolatora akustycznego, sauna, sale fitness i zabaw dla dzieci, taras dla gości, nowoczesne systemy telekomunikacyjne oraz planowane udogodnienia rekreacyjne i sportowe.

Stopień wodny we Włocławku

Pierwszy etap renowacji stopnia wodnego obejmie m.in. poprawę stanu technicznego zapory, modernizację jazu, wałów oraz śluzy i będzie kosztował 152 mln zł. Zostanie zakończony w 2015 r. Remont całkowity stopnia pochłonie 3 mld zł.

Źródło: PAP

Scania P 360 i P 400 Euro 5

Nowe samochody ciężarowe Scania z serii P są teraz dostępne z większymi, 13-litrowymi silnikami Euro 5 z techniką EGR. Bez żadnych ograniczeń rozwijany jest wysoki moment obrotowy – do 2100 Nm. EGR łączy ekonomikę paliwową z brakiem konieczności stosowania dodatków chemicznych. Samochody te mają dodatkowo wolną przestrzeń w podwoziu, gdzie można zamontować np. większy zbiornik paliwa.

Opracowała
Magdalena Bednarczyk

WIĘCEJ NA
www.inzynierbudownictwa.pl

Ceny ścianek działowych

Poniżej przedstawiamy analizę cen wykonania ścianek działowych w budownictwie mieszkaniowym w latach 2004-2009. Z uwagi na różnorodność materiałów, z których można wykonywać ścianki wewnętrzne, do prezentacji wybrano takie, które cieszą się popularnością wśród inwestorów lub są oryginalne i mogą stanowić ciekawy element dekoracyjny.

Badania rynku pod kątem używanych do budowy materiałów wskazują, że są inwestorzy, którzy hołdują tradycyjnym ściankom murowanym z ceramiki, wznoszonym może już nie z pełnych cegieł, ale z dziurawek, kratówek czy nowoczesnych pustaków POROTHERM. Te ostatnie zasługują na szczególną uwagę, ponieważ ścianki

muruje się szybko, nie są tak ciężkie jak w przypadku ścianek z cegieł pełnych, a cena wykonania metra kwadratowego o grubości 11,5 cm jest porównywalna, a nawet niższa niż przy użyciu wyrobów silikatowych.

Ścianki z wyrobów wapienno-piaskowych, tzw. silikatów, mają również swoją liczną grupę zwolenników.

Lp.	Rodzaj ścianek działowych	Grubość ścianki [cm]	J.m.	Koszt materiału M+Kz [zł]	Koszt wykonania R+S+Kp+Z [zł]	Cena [zł]	Normatywny czas wykonania [r-g]	Normatywne zużycie materiału podstawowego		
								nazwa materiału	ilość	j.m.
I. Ceramiczne										
I.1	z cegieł pełnych	12	m ²	79,55	45,67	125,22	1,41	cegła pełna 25x12x6,5 cm	48,10	szt.
I.2	z cegieł dziurawek	12	m ²	65,81	45,67	111,48	1,41	cegła dziurawka 25x12x6,5 cm	48,10	szt.
I.3	z cegieł kratówek	12	m ²	59,29	32,62	91,91	1,01	cegła kratówka K3 25x12x22 cm	16,90	szt.
I.4	z cegieł modularnych drążonych	8,8	m ²	48,87	28,51	77,38	0,90	cegła modularna drążona DZ – 28,8x8,8x22 cm	14,60	szt.
I.5	z pustaków POROTHERM	11,5	m ²	56,67	26,20	82,87	0,87	pustak POROTHERM 11,5x49,8x23,8 cm	8,14	szt.
II. Wapienno-piaskowe (silikatowe)										
II.1	z cegieł pełnych 1NF	12	m ²	49,77	45,67	95,44	1,41	cegła 1NF 25x12x6,5 cm	48,10	szt.
II.2	z bloków drążonych 3NFD	12	m ²	45,19	33,73	78,92	1,12	blok 3NFD 25x12x22 cm	16,90	szt.
II.3	z bloków drążonych SILKA	12	m ²	53,56	28,62	82,18	0,95	blok SILKA E 33,3x12x19,8 cm	14,70	szt.
II.4	z bloków drążonych SILIKAT	12	m ²	47,50	24,70	72,20	0,82	blok SILIKAT N 25x12x22 cm	17,40	szt.
III. Z betonu komórkowego										
III.1	z płytek odmiany M500-700	12	m ²	44,35	22,57	66,92	0,71	płytki z betonu komórkowego 59x24x12 cm	7,18	szt.
III.2	z bloczków YTONG	11,5	m ²	47,21	31,33	78,54	1,04	bloczki YTONG 60x20x11,5 cm	8,54	szt.
III.3	z bloczków H+H	12	m ²	37,11	23,88	60,99	0,76	bloczki H+H 59x24x12 cm	7,00	szt.
IV. Z keramzytobetonu										
IV.1	z pustaków Termo Optiroc	11,5	m ²	44,34	24,66	69,00	0,73	pustaki Termo Optiroc 11,5x24x50 cm	8,33	szt.
V. Gipsowe murowane										
V.1	z płyt Multigips	8	m ²	55,91	53,41	109,32	1,28	płyty Multigips 66,6x50x8 cm	3,15	szt.
VI. Gipsowe szkieletowe										
VI.1	z płyt gipsowo-kartonowych, na szkieletcie metalowym, z wypełnieniem wełną mineralną	12,5	m ²	58,99	78,69	137,68	2,60	plyta G-K 12,5 mm	2,06	m ²
								plyta z wełny mineralnej 100 mm	1,03	m ²
VI.2	z płyt gipsowo-włóknowych, na szkieletcie metalowym, z wypełnieniem wełną mineralną	12,5	m ²	89,41	71,93	161,34	2,27	plyta Fermacell 12,5 mm	2,08	m ²
								plyta z wełny mineralnej 100 mm	1,03	m ²
VII. Z pustaków szklanych										
VII.1	bezbarnych	8	m ²	259,86	69,74	329,60	2,01	pustaki szklane 19x8x19 cm	25	szt.

Tab. 1 | Struktura kosztów wykonania ścianek działowych w I kwartale 2009 r.

Popularność zdobyły bloki drążone SILKA i SILIKAT, które charakteryzują się dobrym wskaźnikiem izolacyjności akustycznej, wykonywane są z naturalnych surowców, przy zachowaniu technologicznego reżimu wymiarowego pozwalającego murować na pióro i wpust. Normatywny czas wykonania metra kwadratowego ścianki o grubości 12 cm wynosi poniżej jednej godziny, a cena kształtuje się na poziomie 72–82 zł/m².

Jednymi z tańszych przegród są ścianki z betonu komórkowego (od 61 do 78,5 zł/m²). Bloczki z betonu komórkowego są chętnie wykorzystywane do stawiania ścianek działowych ze względu na niewielką masę, duże wymiary (59x24x12 cm) i łatwość przycinania, co sprawia, że ścianki wznoszone są łatwo i szybko. Niestety, bloczki z betonu komórkowego mają też mankamenty. Słabo tłumią dźwięki i na tych ścianach mogą wystąpić trudności

z zawieszaniem cięższego wyposażenia czy elementów dekoracyjnych.

Korzystniejsze właściwości akustyczne oraz większą wytrzymałość mają ścianki stawiane z bloczków keramzytobetonowych. Cena wykonania metra kwadratowego ścianki jest atrakcyjna, w granicach 69 zł, a normatywny czas wykonania zaledwie 0,73 godziny. Są jednak cięższe niż z betonu komórkowego i wymagają pokrycia ich tradycyjnymi tynkami ce-

Lp.	Rodzaj tynków wewnętrznych	J.m.	Koszt materiału M+Kz [zł]	Koszt wykonania R+Kp+Z [zł]	Cena [zł]	Normatywny czas wykonania [r-g]	Normatywne zużycie materiału podstawowego		
							nazwa materiału	ilość	j.m.
I. Tynki cementowo-wapienne									
I.1	zwykłe kat. III	m ²	4,37	13,17	17,54	0,37	zaprawa cementowo-wapienna	0,026	m ³
I.2	z suchych mieszanek tynkarskich, jednowarstwowe grub. 10 mm, gładzone	m ²	6,79	17,62	24,41	0,51	sucha mieszanka tynkarska cementowo-wapienna	14,85	kg
II. Tynki gipsowe wykonywane na mokro									
II.1	z gipsu tynkarskiego, jednowarstwowe grub. 10 mm, gładzone	m ²	7,56	17,73	25,29	0,53	gips tynkarski do mechanicznego nakładania	10,30	kg
III. Suche tynki gipsowe									
III.1	z płyt gipsowo-kartonowych grub. 12,5 mm	m ²	13,98	18,72	32,70	0,61	płyty gipsowo-kartonowe grub. 12,5 mm	1,03	m ²
IV. Gładzie tynkowe									
IV.1	z gipsu szpachlowego	m ²	3,52	8,12	11,64	0,24	gips szpachlowy	3,30	kg
IV.2	z mieszanki – gładź gipsowa	m ²	4,74	8,12	12,86	0,24	mieszanka – gładź gipsowa	3,15	kg
IV.3	z mieszanki – gładź wapienna	m ²	3,62	8,12	11,74	0,24	mieszanka – gładź wapienna	3,75	kg

Tab. 2 | Struktura kosztów wykonania tynków wewnętrznych w I kwartale 2009 r.

Lp.	Rodzaj ścianek działowych	Grubość ścianki [cm]	J.m.	Cena ścianki zł	Wskaźniki zmiany cen – %				
					I kw. 2004 r.	I kw. 2005 r.	I kw. 2006 r.	I kw. 2007 r.	I kw. 2008 r.
I. Ceramiczne									
I.1	z cegieł dziurawek	12	m ²	59,08	100,15	100,00	117,05	151,73	106,08
I.2	z cegieł kratówek	12	m ²	53,93	98,85	99,39	113,99	150,36	101,22
I.3	z pustaków POROTHERM	11,5	m ²	45,58	105,92	97,12	122,37	135,76	106,38
II. Wapienno-piaskowe (silikatowe)									
II.1	z bloków drążonych 3NFD	12	m ²	42,86	104,39	102,68	112,49	141,80	107,70
II.2	z bloków drążonych SILKA	12	m ²	42,71	103,84	113,42	109,94	136,80	108,63
III. Z betonu komórkowego									
III.1	z płytek odmiany M500-700	12	m ²	36,42	99,67	100,36	110,05	161,09	103,62
III.2	z bloczków YTONG	11,5	m ²	52,65	102,47	100,59	105,33	128,81	106,67
IV. Z keramzytobetonu									
IV.1	z pustaków Termo Optiroc	11,5	m ²	49,30	100,83	100,78	103,81	127,03	104,43
V. Gipsowo szkieletowe									
V.1	z płyt gipsowo-kartonowych, na szkielecie metalowym, z wypełnieniem wełną mineralną	12,5	m ²	79,98	107,30	105,51	108,70	127,39	109,80

Tab. 3 | Wskaźniki zmiany cen w latach 2004–2009

mentowo-wapiennymi lub gipsowymi. Tam, gdzie oczekuje się od przegród lekkości oraz nietypowego kształtu, stosuje się ścianki z płyt gipsowo-kartonowych lub gipsowo-włóknowych na szkielecie np. metalowym z wypełnieniem wełną mineralną. Cena wykonania takich ścianek jest już wysoka i kształtuje się na poziomie od 137 do 161 zł/m².

Porównywanie cen wykonania ścianek działowych i czasów normatywnych w zależności od rodzaju zastosowanego materiału (tabela 1) nie jest miarodajne. Decydując się na wybór przegrody, należy mieć jeszcze na względzie sposób wykończenia ścianki. Ścianki z płyt gipsowo-kartonowych wykonane zgodnie ze sztuką budowlaną nie wymagają tynkowania, natomiast ścianki murowane przy użyciu dokładnych bloczków silikatowych czy z betonu komórkowego można pokryć jedynie tynkiem cienkowarstwowym. Do wykończenia przegród z ceramiki lub z keramzytobetonu, z uwagi na nierówności wyrobów i spoin, należy już użyć tradycyjnych tynków, chyba że postać surowa jest zamierzona formą wystroju wnętrza. Zastosowanie tynków lub innych materiałów wykończeniowych powoduje, że niestety rośnie cena wykonania ścianki, ale popra-

wiają się znacznie parametry dotyczące akustyczności ścianki.

Biorąc pod uwagę stopień gładkości wymurowanej ścianki, pożądanej jej izolacyjności akustycznej czy oczekiwanych efektów estetycznych, można zastosować różne rodzaje wykończeń:

- tynki wykonywane na mokro z tradycyjnej zaprawy cementowo-wapiennej, z suchej mieszanki tynkarskiej lub z gipsu tynkarskiego,

- okładziny z płyt gipsowo-kartonowych,
- gładzie tynkowe – gipsowe, wapienne, cementowo-wapienne, cementowe, polimerowe.

Posługując się danymi zawartymi w tabelach 1 i 2, można samodzielnie ustalić cenę wykonania ścianki z oczekiwanym wykończeniem, np.:

- ścianka z pustaków POROTHERM pokryta obustronnie tynkiem cementowo-wapiennym kat. III – cena 1 m² wynosi ok. 117,95 zł,

- ścianka z cegieł kratówek pokryta obustronnie tynkiem cementowo-wapiennym kat. III – cena 1 m² wynosi ok. 126,99 zł,

- ścianka z bloków SILKA pokryta obustronnie gładzią gipsową – cena 1 m² wynosi ok. 107,90 zł,

- ścianka z bloczków YTONG pokryta obustronnie gładzią gipsową – cena 1 m² wynosi ok. 104,26 zł.

W tabeli 3 podano dane dotyczące cen wybranych rodzajów ścianek działowych w poszczególnych latach. W kolumnach podano wartości procentowe zmian cen odnoszące się każdorazowo do I kwartałopoprzedniego roku, któremu nadaje się wartość 100%. Największy wzrost cen odnotowano od I kwartału 2007 r. do I kwartału 2008 r. Dynamicznie zmieniały się wówczas ceny ścianek wykonywanych zarówno z płytek z betonu komórkowego (ok. 61%), jak również z ceramiki (35,7–51,7%). W minionym roku ceny wybranych prezentowanych ścianek wzrosły średnio 1,2–9,8%. Wzrost ten stanowi jedynie 20% wzrostu notowanego w okresie wcześniejszym.

Dane cenowe prezentowane w artykule pochodzą z badań rynku prowadzonych przez firmę ORGBUD-SERWIS.

mgr inż. **Renata Niemczyk**
mgr inż. **Elżbieta Witt**
www.orgbud.pl

PREZENTUJEMY WYNIKI SONDY ZAMIESZCZONEJ NA WWW.INZYNIERBUDOWNICTWA.PL:

→ Jaką ocenę wystawiłbyś w skali od 1 do 5 za przestrzeganie zasad bhp na polskich budowach?

Zachęcamy do wzięcia udziału w kolejnej sondzie na naszej stronie internetowej i odpowiedzi na pytanie:

→ Czy uważasz, że Trybunał Konstytucyjny powinien uznać za niezgodną z Konstytucją RP nowelizację Prawa budowlanego (przewidującą m.in. likwidację pozwolenia na budowę)?

Umowa o kierowanie budową domu jednorodzinnego

W „IB” nr 3/2008 ukazał się ciekawy artykuł autorstwa inż. Gilberta Okulicz-Kozaryna „Kierownik budowy – formalność czy odpowiedzialność?”, omawiający przykład niewłaściwego wykonywania, a dokładniej mówiąc niewykonywania obowiązków przez kierownika budowy (KB) niewielkiego obiektu. Jak wiadomo, kierowanie budową małych obiektów – są to głównie domy jednorodzinne – w sposób opisany w tym artykule jest dość powszechne. Takie praktyki powinny być tępiące przez nasz samorząd, co jednak nie jest proste. **Często bowiem „ubezwłasnowolnieniem” kierownika budowy jest zainteresowany inwestor** – jak w powołanym artykule – który z reguły:

1. Sądzi, że w ten sposób obniży sobie koszty budowy.
2. Jest przeświadczony, że funkcja kierownika budowy domu jednorodzinnego to taki pic, wymagany przez przepisy, a sprowadzający się do podpisywania przez KB odpowiednich oświadczeń i do wypełniania dziennika budowy pod dyktando inwestora przy kompletowaniu dokumentów dla urzędu po zakończeniu budowy. Do kierowania budową wystarczy zaś w rzeczywistości inwestor do spółki z brygadziwą ekipą murarzy-betoniarzy. Ewentualnie drugim rozwiązaniem jest zlecenie budowy domku wynajętej firmie budowlanej, której właściciel co prawda nie posiada odpowiednich uprawnień, ale na budowie domów zna się znacznie lepiej (zdaniem inwestora) od tych, którzy je posiadają – daje zaś inwe-

Fot. K. Wiśniewska

Budowa domu jednorodzinnego w Ochojnicy

storowi „swojego” KB, z reguły figuranta przez siebie opłacanego.

3. Jest przekonany, że KB sugerujący mu sporządzenie projektów wykonawczych dla branż oraz badań geotechnicznych posadowienia budynku chce naciągnąć go na zbędne koszty i prawdopodobnie jest w zmoście z osobami wykonującymi te projekty i badania. Jako dowód, że opracowania te są całkowicie zbędne, podaje fakt, że urząd wydający pozwolenie na budowę ich nie wymaga, a także fakt, że sąsiad wybudował obok dom bez zwracania sobie głowy i kieszeni takimi bzdurami.

Oto kilka przykładów podejścia inwestorów, z jakimi autor zetknął się przy propozycjach objęcia kierownictwa budowy domu jednorodzinnego:

- Na pytanie, czy wykonane zostały badania geotechniczne posadowienia, inwestor stwierdza, że urząd ich nie wymagał, więc są zbędne.
- Na sugestię, że potrzebny będzie projekt wykonawczy branży elektrycznej, inwestor stwierdza, że wykona go sam, i nie będzie płacić żadnemu projektantowi elektryki. Projekt ten utożsamia z ustaleniem usytuowania gniazdek i włączników na ścianach.
- Inwestor jest brygadziwą budowlanym, który chce sam zbudować własny domek. Twierdzi, że wystarczy całkowicie, gdy KB przyjedzie na jego budowę dwa razy – raz na początku i drugi raz na końcu budowy.
- Inwestor stwierdza, że ma już wykonawcę swojego domku (prywatna mała firma budowlana, której właściciel nie ma uprawnień do kierowania

UMOWA O KIEROWANIE BUDOWĄ DOMU JEDNORODZINNEGO

zawarta w miejscowości _____ dnia _____

STRONY UMOWY: INWESTOR oraz KIEROWNIK BUDOWY (KB)

INWESTOR: _____

KIEROWNIK BUDOWY: _____

(uprawnienia bud. do kierowania robotami bud. _____ w specjalności _____, członek _____ OIIB nr _____)

PRZEDMIOT UMOWY: Kierowanie budową domu jednorodzinnego _____

(pozwolenie na budowę nr _____)

OGÓLNE WARUNKI UMOWY

1.1. Inwestor przed rozpoczęciem budowy zapewni sporządzenie: projektów wykonawczych (tj. szczegółowych) we wszystkich potrzebnych branżach, kosztorysu (ewentualnie przedmiaru robót), a także wykonanie badań geotechnicznych podłoża budynku (w razie ich braku). Projekty wykonawcze oraz badania geotechniczne mają być wykonane przez osoby uprawnione w danej branży budownictwa.

1.2. Rozpoczęcie budowy (tj. prac przygotowawczych budowy) może nastąpić – zgodnie z odpowiednimi przepisami – po uzyskaniu przez Inwestora klauzuli ostateczności decyzji o pozwoleniu na budowę, a następnie po minimum 7 dniach od daty zgłoszenia do właściwego urzędu zamiaru rozpoczęcia budowy.

1.3. Budowa będzie realizowana etapowo przez wyspecjalizowanych Wykonawców, wynajmowanych przez Inwestora do wykonania poszczególnych robót. Wynajęcie danego Wykonawcy i zawarcie z nim umowy przez Inwestora wymaga uprzedniej zgody KB. KB wstępnie ocenia fachowość i zdolność Wykonawcy do wykonania danych prac, a także sprawdza projekt tej umowy pod względem zgodności z prawem budowlanym, ze słusznym interesem Inwestora oraz z niniejszą umową pomiędzy Inwestorem a KB. W razie wystąpienia w projekcie umowy ustaleń naruszających powyższe, na żądanie KB treść umowy zostanie odpowiednio skorygowana. W umowie takiej muszą być zawarte klauzule: o zwierzchnictwie KB na budowie według punktu 1.4, o możliwości zerwania umowy przez Inwestora w przypadkach wymienionych w punkcie 1.4, a także o zatrzymaniu części wynagrodzenia według punktu 1.5.

1.4. KB na budowie – odnośnie do tej budowy – jest zwierzchnikiem wszystkich firm i osób na niej pracujących. W razie nieprawidłowego, niedbałego lub opieszałego wykonywania powierzonych prac, na żądanie KB Inwestor ma obowiązek zerwać umowę z nierzetelnym Wykonawcą.

1.5. Końcowe rozliczenie Inwestora z Wykonawcami następować będzie po końcowym odbiorze ich robót. Inwestor zatrzyma 10–15% całej sumy umownej jako gwarancję naprawienia ewentualnych usterek mogących pojawić się w okresie gwarancyjnym. Zatrzymana kwota zostanie wypłacona Wykonawcy przez Inwestora po upływie okresu gwarancyjnego, tj. minimum 3 lata od daty odbioru wykonanych przez niego robót – pod warunkiem niepojawienia się usterek w tych robotach (ewentualnie z usterek naprawionych w tym okresie przez Wykonawcę).

1.6. Zakupy materiałów budowlanych i urządzeń do budowy muszą być uprzednio uzgodnione z KB. Inwestor lub upoważniona przez niego osoba ma obowiązek kupować tylko takie materiały i urządzenia, które zgodnie z przepisami są dopuszczone do stosowania w budownictwie – to jest posiadających tzw. deklarację zgodności względnie certyfikat zgodności (tj. zgodności z odpowiednimi wymaganiami) oraz znak CE lub B. Deklaracje te oraz faktury za zakupione materiały i urządzenia, których należy żądać od sprzedawcy, Inwestor będzie przechowywać u siebie. Nie wolno wbudowywać materiałów i urządzeń bez wiedzy i zgody KB. W razie stwierdzenia przez KB zakupu wyrobów niespełniających ww. wymagań Inwestor lub osoba dokonująca zakupu sprowadzi brakujące deklaracje lub dokona wymiany zakwestionowanych wyrobów na odpowiednie.

1.7. Inwestor nie może wymagać od KB postępowania, które byłoby sprzeczne z przepisami prawa lub z zasadami wiedzy technicznej.

OBOWIĄZKI KIEROWNIKA BUDOWY

2.1. Obowiązki wymienione w ustawie – Prawo budowlane (m.in. prowadzenie dokumentacji budowy, pilnowanie poprawności wykonywania robót).

2.2. Ocena kompletności i jakości dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

2.3. Omówienie z Wykonawcami sposobu wykonania danego etapu robót przed ich rozpoczęciem (wraz z przekazaniem im odpowiedniej dokumentacji projektowej), następnie okresowa kontrola tych robót, a po ich zakończeniu dokonanie odbioru przy udziale Inwestora.

2.4. Uzgadnianie z Projektantami oraz z Inwestorem ewentualnych drobnych zmian w projekcie (tzw. zmiany nieistotne, niepowodujące konieczności uzyskania nowego pozwolenia na budowę).

2.5. Uzgadnianie z Inwestorem i ewentualnie z Wykonawcami rodzaju stosowanych materiałów i urządzeń.

2.6. Kontrola zakupionych materiałów i urządzeń co do zgodności z wymaganiami projektu i przepisów.

2.7. Przekazywanie Inwestorowi istotnych informacji dotyczących budowy i współdziałanie z nim dla dobra budowy.

OBOWIĄZKI INWESTORA

3.1. Wynajmowanie Wykonawców (wg ustaleń punktu 1.3) i finansowe rozliczanie się z nimi.

3.2. Zakup potrzebnych materiałów i urządzeń, załatwienie ich transportu na budowę, rozładunku i ich właściwe przechowywanie (Inwestor może to podzlecić np. Wykonawcom).

3.3. Zabezpieczenie budowy przed kradzieżami i dewastacją.

3.4. Niezlecanie wykonania robót bez wiedzy i zgody KB.

3.5. Przekazywanie KB istotnych informacji dotyczących budowy i współdziałanie z nim dla dobra budowy.

3.6. Załatwianie urzędowych spraw związanych z budową.

3.7. Przybywanie na budowę w terminach uzgodnionych z KB – w celu dokonywania wspólnych ustaleń, odbiorów itp.

3.8. Terminowe wypłacanie Kierownikowi Budowy uzgodnionego wynagrodzenia za kierowanie budową.

4. Umowa może być zerwana przez każdą ze stron w przypadku naruszenia postanowień umowy przez drugą stronę.

5. Umowa została sporządzona i podpisana w 2 egzemplarzach – po 1 egz. dla każdej strony.

INWESTOR

KIEROWNIK BUDOWY

budową), natomiast potrzebny jest jeszcze KB. Nie potrafi odpowiedzieć na pytanie, czy właściciel tej firmy ma wykształcenie z zakresu budownictwa. Po wysłaniu mu przedstawionego tu projektu umowy więcej się nie odzywa.

- Inwestor zgłasza się w celu uzyskania pomocy w legalizacji budowy domu, który PUNB zakwalifikował jako samowolę budowlaną. Inwestor wybudował bowiem zupełnie inny dom (wg własnego pomysłu) niż ten, na jaki uzyskał pozwolenie. Na pytanie, czy wiedział o tym jego KB, stwierdza, że nie miał KB, bo jak sądził, przy wykonywaniu budynku metodą gospodarczą nie jest on potrzebny.

Podobne podejście inwestorów zdarza się też, gdy w pozwoleniu na budowę większego obiektu (np. hali) nałożono na inwestora obowiązek ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego (INI), zaś inwestor ma dobrego i zaufanego (jak mu się zdaje) wykonawcę, z którym już współpracował. Inwestor zwykle oczekuje wówczas, że INI będzie figurantem, potrzebnym tylko dla formalnego wypełnienia nałożonego obowiązku.

Oprócz dbania o wpisy i informacje w dzienniku budowy (o którym pisze inż. Okulicz-Kozaryn jako o skutecznym narzędziu kierownika budowy) KB może w umowie z inwestorem – jeszcze przed objęciem funkcji – postawić takie wymagania, które zapewnią mu na budowie pozycję odpowiadającą jego odpowiedzialności, a także zapobiegną marginalizacji. Warto przypomnieć, że ustawa – **Prawo budowlane w art. 22 narzuca na KB bardzo dużo obowiązków (ich lista wydłuża się przy kolejnych nowelizacjach ustawy), przy czym na wstępie art. 22 nadmienia się, że są to tylko obowiązki podstawowe. Natomiast**

w art. 23 wymienia się tylko dwa prawa KB – i są to prawa o marginalnym znaczeniu. Ponieważ do realizacji obowiązków potrzebne są odpowiednie prawa – to skoro nie ma ich zagwarantowanych w ustawie, powinien je kierownikowi zapewnić inwestor w umowie o kierowanie budową. Na podstawie swoich doświadczeń oraz wzmiankowanego artykułu autor opracował wzór takiej umowy, patrz str. 62.

Oczywiste jest natomiast, że jeśli mimo zawarcia umowy inwestor łamie jej postanowienia, marginalizuje i pomija KB, to należy zrezygnować z pełnienia tej funkcji z zachowaniem wszelkich urzędowych procedur. W konkretnym przypadku może też być konieczne zawiadomienie PUNB o zaistniałej sytuacji, aby uniknąć własnej odpowiedzialności przy samowolnym naruszaniu warunków pozwolenia na budowę przez inwestora (np. gdy inwestor samowolnie powiększa dom bez uzyskania zmiany pozwolenia).

Ostatnią kwestią jest **wynagrodzenie KB**, będące przedmiotem ustaleń pomiędzy inwestorem a KB. Autor jest zdania, że dla zapewnienia odpowiedniej jakości nadzoru i pozycji KB na budowie powinno ono być odniesione do wartości nakładów na budowę i wynosić – przy założeniu obszernego zakresu kierowania i kontroli, związanemu z dużą ilością czasu i pracy, a określone w wzorze umowy – netto od 4% do 5% tych nakładów, płatne transzami związanymi z zakończeniem etapów robót. Na przykład przy koszcie budowy 400 tys. zł i czasie trwania budowy trzy lata byłoby to łącznie 16–20 tys. zł, zaś rocznie (przy założeniu równych nakładów w każdym roku) 5,3–6,7 tys. zł. Trzeba przy tym pamiętać, że od tych kwot

netto, płaconych KB przez inwestora, KB musi zapłacić urzędowi skarbowemu podatek dochodowy (minimum 18%). KB ma też koszty własne, np. koszty częstych wyjazdów na budowę inwestora, a także musi płacić comiesięczne składki na ZUS. Tak więc po odjęciu podatków i kosztów dla KB pozostanie jako czysty zarobek w najlepszym wypadku ok. 70% wymienionych kwot. Autor nie uważa, aby było to przesadne wynagrodzenie – może ono natomiast szokować osoby przyzwyczajone do dotychczasowych praktyk w tym zakresie, które to właśnie praktyki doprowadziły do deprecjacji zawodu i funkcji kierownika budowy. Można tu przytoczyć przykładową opinię inwestora domu jednorodzinnego, zamieszczoną bodajże w którymś czasopiśmie budowlanym w ramach dyskusji i opinii o KB inwestorów budujących domy jednorodzinne: „Kierownik budowy? 500 na dzień dobry i 500 na do widzenia”. Ani jeden dyskutant nie był zdania, że KB był lub jest ważnym uczestnikiem ich budowy, któremu inwestor ufa i na nim głównie polega. Tym opiniom winni są sami kierownicy budów, zgadzający się na takie traktowanie przez inwestorów – kierowanie budową staje się wówczas fikcją i za fikcyjne jest wtedy uważane także przez innych uczestników budowy. Proponowaną treść umowy opracowano przy założeniu, że prace będą wykonywane przez wynajmowane ekipy, wyspecjalizowane w konkretnym rodzaju robót. Zakłada się także, że wynagrodzenie KB będzie ustalone w oddzielnej umowie, ale nic nie stoi na przeszkodzie, żeby takie ustalenie tu włączyć.

mgr inż. bud. **Mirosław Basiak** |

Wzór umowy prosimy traktować jako sugestię Autora (red.)

Kalendarium

KWIECIEŃ

1.04.2009

Weszło w życie

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 marca 2009 r. w sprawie udzielenia dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę, budowę lub remonty dróg powiatowych i gminnych (Dz.U. Nr 53, poz. 435)

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych w zakresie przebudowy, budowy lub remontów dróg powiatowych i gminnych. Wysokość dotacji na dofinansowanie wskazanych zadań własnych nie może przekroczyć 50% kosztów realizacji zadania. Warunkiem uzyskania dotacji jest ocena pisemnego wniosku o dofinansowanie wydatków związanych z realizacją zadań, dokonana przez komisję, powołaną w tym celu przez właściwego wojewodę, oraz umieszczenie wniosku na liście zakwalifikowanych wniosków. Oceniając wniosek, komisja bierze pod uwagę wpływ realizacji projektu zadania na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, spójność drogi objętej wnioskiem z siecią dróg na obszarze województwa oraz współpracę jednostek przy realizacji tego zadania. Decyzję o wysokości kwoty dotacji przyznanej jednostkom podejmuje minister właściwy do spraw administracji publicznej poprzez zatwierdzenie listy na podstawie oceny wniosków dokonanej przez komisję. Udzielenie dotacji następuje na podstawie wniosku złożonego do właściwego wojewody i uwzględnionego na liście, zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

7.04.2009

Weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie dofinansowania z budżetu państwa zadań związanych z budową i remontami obiektów sportowych oraz rozwijaniem sportu (Dz.U. Nr 56, poz. 463)

Rozporządzenie określa zakres zadań związanych z budową i remontami obiektów sportowych oraz rozwijaniem sportu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, a także sportu osób niepełnosprawnych, objętych dofinansowaniem z budżetu państwa, oraz sposób i tryb udzielania dotacji na te zadania. Jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań związanych z: budową i remontami obiektów sportowych, w tym budową kompleksów sportowych w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012” oraz rozwijaniem sportu, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, a także sportu osób niepełnosprawnych. Wniosek o przyznanie dotacji na dofinansowanie ww. zadań powinien zostać złożony ministrowi właściwemu do spraw kultury fizycznej i sportu przez jednostkę samorządu terytorialnego, w terminie odpowiednio do dnia 30 listopada roku poprzedzającego rok realizacji zadania albo do dnia 31 marca roku, w którym dotacja ma być udzielona. Wniosek, przed złożeniem Ministrowi, powinien zostać zaopiniowany przez właściwego terytorialnie marszałka województwa. Dotacja na dofinansowanie zadania jest udzielana na podstawie umowy o dofinansowanie zawieranej przez jednostkę samorządu terytorialnego z Ministrem.

Ogłoszono

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 56, poz. 461)

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.), wynika przede wszystkim ze zmian zbioru Polskich Norm, przyjmującego normy europejskie, opracowywane głównie przez Europejski Komitet Normalizacji (CEN) i Międzynarodową Organizację Normalizacyjną (ISO). W związku z powyższym wprowadzono odpowiednie zmiany do tekstu przepisów rozporządzenia oraz załącznika nr 1 do rozporządzenia zawierającego identyfikację norm. Dokonano istotnych zmian w przepisach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego, które mają umożliwić stosowanie w Polsce wyrobów budowlanych wprowadzanych legalnie do obrotu na jednolitym rynku europejskich i znakowanych CE. Załącznik nr 3 do rozporządzenia zawiera stosowane w rozporządzeniu określenia dotyczące palności i rozprzestrzeniania ognia oraz odpowiadające im europejskie klasy reakcji na ogień i klasy odporności dachów na ogień zewnętrzny. Zezwala to na jednoczesne stosowanie dwóch systemów klasyfikacji ogniowej wyrobów budowlanych i materiałów budowlanych, tj. dotychczasowego krajowego oraz klasyfikacji europejskich. Istotna zmiana dotyczy także § 12 rozporządzenia regulującego problematykę usytuowania budynku na działce. Między innymi dopuszczono sytuowanie budynku zwróconego ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych w odległości 1,5 m od granicy lub bezpośrednio przy tej granicy, jeżeli wynika to z ustaleń planu miejscowego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, określono warunki rozbudowy oraz nadbudowy istniejącego budynku, wzniesionego w odległości mniejszej niż wymagana dla budynków nowo wznoszonych, określono warunki sytuowania w stosunku do granicy działki budynku gospodarczego i garażu w zabudowie jednorodzinnej, dopuszczono usytuowanie budynku ścianą bez otworów okiennych lub drzwiowych bezpośrednio przy granicy z sąsiednią działką budowlaną lub w odległości mniejszej niż 3 m, lecz nie mniejszej niż 1,5 m na działce budowlanej o szerokości mniejszej niż 16 m, na nowo uregulowano kwestię dotyczącą dopuszczalnych minimalnych odległości od granicy działki budowlanej takich elementów budynku, jak: okap, gzyms, balkon, rampa, taras, schody itp., a także sposób mierzenia tych odległości.

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 8 lipca 2009 r., z wyjątkiem § 1 pkt 33 rozporządzenia, który wszedł w życie z dniem 7 kwietnia 2009 r.

16.04.2009

Weszła w życie

Ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 53, poz. 433)

Nowelizacja dotyczy art. 73 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), który wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2006 r., sygn. akt P 13/05, został uznany za niezgodny z art. 2 i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim ustanawiał siedmiodniowy termin przechowywania pisma procesowego i nie wymagał ponawiania zawiadomienia adresata o złożeniu tego pisma. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 73 ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi w przypadku niemożności doręczenia pisma w sposób przewidziany we wcześniejszych artykułach dotyczących doręczeń pismo składa się na okres czternastu dni w placówce pocztowej albo w urzędzie gminy. Zawiadomienie o pozostawieniu pisma umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej, a gdy to nie jest możliwe, na drzwiach mieszkania adresata lub w miejscu wskazanym jako adres do doręczeń, na drzwiach biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, informując jednocześnie o możliwości odbioru pisma w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia. W przypadku niepodjęcia pisma w powyższym terminie pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości jego odbioru w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od dnia pierwszego zawiadomienia. Z upływem ostatniego dnia wskazanego wyżej czternastodniowego okresu doręczenie uważa się za dokonane.

17.04.2009

Weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 marca 2009 r. w sprawie trybu przekazywania mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w razie ustanowienia lub wygaśnięcia trwałego zarządu oraz trybu wnoszenia opłat (Dz.U. Nr 54, poz. 444)

Rozporządzenie określa tryb przekazywania mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w razie ustanowienia lub wygaśnięcia trwałego zarządu oraz tryb wnoszenia opłat, w tym wymagania dotyczące wniosku o przekazanie mienia w zarząd, zakres decyzji i umów o przekazaniu mienia w zarząd, a także zakres decyzji o wygaśnięciu zarządu. Przekazanie w zarząd mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa może nastąpić na wniosek państwowej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej lub jednostki organizacyjnej samorządu województwa realizującej zadania związane z melioracjami wodnymi jako zadania z zakresu administracji rządowej, w zakresie niezbędnym do wykonywania tych zadań. Straciło moc dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 sierpnia 1997 r. w sprawie trybu przekazywania mienia, wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, w razie ustanowienia lub wygaśnięcia zarządu oraz trybu ustalania i wnoszenia opłat (Dz.U. Nr 101, poz. 636).

21.04.2009

Weszło w życie

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. Nr 55, poz. 450)

Rozporządzenie nowelizuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz.U. Nr 207, poz. 2108), które to rozporządzenie określa sposób i tryb przeprowadzania rokowań po drugim przetargu zakończonym wynikiem negatywnym, na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego. Nowelizacja ma na celu umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa wykonywanie kompetencji przyznanych ustawą z dnia 15 października 2008 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 220, poz. 1412) w zakresie zbywania niektórych nieruchomości Skarbu Państwa. Jeżeli przetarg albo rokowania dotyczą nieruchomości, o których mowa w art. 57 ust. 1, oraz nieruchomości ujętych w ewidencji, o której mowa w art. 60a ust. 2 pkt 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami – przetarg na zbycie nieruchomości ogłasza, przeprowadza i organizuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

30.04.2009

Opublikowano

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2009 r., sygn. akt SK 55/08, dotyczący rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych (Dz.U. Nr 65, poz. 552)

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 6 ust. 1 w związku z art. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece jest zgodny z art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 1 i 3 konstytucji. Skarżący kwestionował konstytucyjność przepisów regulujących rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych oraz katalog wyjątków od niej. Zarzucił im, że nie wymieniają przypadku nabycia własności nieruchomości od osoby, która nabyła tę nieruchomość na podstawie czynności prawnej (umowy) uznanej następnie za nieważną. Zdaniem Trybunału zasada rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych stanowi ograniczenie ochrony prawnej własności. Może bowiem prowadzić do nabycia własności nieruchomości (lub innego prawa ujawnionego w księdze) od nieuprawnionego, a równocześnie do wygaśnięcia prawa rzeczywiście (materialnie) uprawnionego, niewspisanego do księgi. Jest to jednak, jak stwierdził Trybunał, ograniczenie konieczne z uwagi na potrzebę ochrony bezpieczeństwa i pewności obrotu nieruchomościami, a także powiązane z istotą i funkcją ksiąg wieczystych oraz całym systemem odnoszących się do nich rozwiązań materialno-prawnych i procesowych. Mechanizm ten należy uznać za konstytucyjnie legitymowany potrzebą ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich, będących w dobrej wierze i działających w zaufaniu do treści księgi wieczystej. Trybunał podkreślił także, że rzeczywiście (materialnie) uprawniony dysponuje odpowiednimi środkami procesowymi, których skutkiem może być wyłączenie działania rękojmi albo dobrej wiary nabywcy, wymienionymi m.in. w art. 8, art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz art. 755 par. 1 kodeksu postępowania cywilnego – przede wszystkim prawem żądania wpisania do księgi wieczystej nieruchomości ostrzeżenia o niezgodności treści księgi z rzeczywistym stanem prawnym.

Weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 1 kwietnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadawania uprawnień i licencji zawodowych w dziedzinie gospodarowania nieruchomościami (Dz.U. Nr 60, poz. 496)

Rozporządzenie nowelizuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lutego 2008 r. w sprawie nadawania uprawnień i licencji zawodowych w dziedzinie gospodarowania nieruchomościami (Dz.U. Nr 31, poz. 189), które określa szczegółowe zasady nadawania uprawnień zawodowych w zakresie szacowania nieruchomości, licencji zawodowych w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomości zarządzania nieruchomościami. Wprowadzone zmiany doprecyzowują oraz uściślają obowiązujące przepisy. Uściślono rodzaj dokumentów składanych przez kandydatów ubiegających się o odbycie praktyki zawodowej i wydanie dziennika praktyki zawodowej. Uproszczone zasady przeprowadzania części ustnej egzaminu dla kandydatów na rzeczoznawców majątkowych. Przywrócono zasadę dotyczącą uznawania części ustnej egzaminu jako zakończonej wynikiem pozytywnym. Zasada ta polega na uznaniu, że uzyskanie przez kandydata 60% punktów z ogólnej liczby punktów możliwych do uzyskania na postawione pytania stanowi podstawę do uznania, że część ustna egzaminu zakończona została wynikiem pozytywnym.

MAJ

6.05.2009

Weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis do rejestru oraz wzoru wniosku o zmianę wpisu do rejestru (Dz.U. Nr 68, poz. 582)

Rozporządzenie określa nowe wzory wniosków o wpis do rejestru oraz o zmianę wpisu do rejestru prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zgodnie ze zmianą przepisu art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyciu prądu elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. Nr 180, poz. 1495 oraz z 2008 r. Nr 223, poz. 1464), stanowiącego podstawę do wydania niniejszego rozporządzenia. Wnioski mogą być przekazywane w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym. Niniejsze rozporządzenie zastąpiło rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 stycznia 2006 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis do rejestru oraz wzoru wniosku o zmianę wpisu do rejestru, a także sposobu ich przekazywania (Dz.U. Nr 6, poz. 38).

7.05.2009

Ogłoszono

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., sygn. akt III CZP 15/09

Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 924 kodeksu postępowania cywilnego nie stanowi samodzielnej podstawy wpisu w księdze wieczystej wzmianki o wszczęciu egzekucji.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., sygn. akt III CZP 18/0.

Sąd Najwyższy stwierdził, że dopuszczalny jest przelew wierzycelności o odszkodowanie za wydanie decyzji administracyjnej odmawiającej współwłaścicielowi gruntu warszawskiego ustanowienia wieczystej dzierżawy lub prawa zabudowy, która uznana została za wydaną z naruszeniem prawa.

18.05.2009

18 maja 2009 r. Prezydent RP skierował do Trybunału Konstytucyjnego wnioski o zbadanie zgodności z Konstytucją ustawy z dnia 23 kwietnia o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw.

Prezydent zarzucił, że ustawa uniemożliwia niektórym właścicielom nieruchomości strzeżenie prawa własności oraz odbiera im prawo do sądu. Z wnioskiem o rozważenie możliwości skierowania ustawy do TK zwrócił się do Prezydenta RP Rzecznik Praw Obywatelskich uzasadniając, że „ustawa ta niesie szereg zagrożeń dla ochrony praw i wolności obywatelskich oraz zwalnia władze publiczne z obowiązku dbałości o te prawa i wolność, a także z obowiązku zapewnienia porządku publicznego”.

21.05.2009

Weszło w życie

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 kwietnia 2009 r. w sprawie upoważnienia Urzędu Dozoru Technicznego do uznawania kwalifikacji (Dz.U. Nr 68, poz. 579)

Rozporządzenie określa upoważnienie Urzędu Dozoru Technicznego do uznawania, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (obsługującego dźwigi, dźwignice, konserwatora dźwigów, a także innych wymienionych w rozporządzeniu) oraz podejmowania lub wykonywania niektórych działalności (wskazanych w rozporządzeniu) należących do działów gospodarka.

22.05.2009

Weszło w życie

Ustawa z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz.U. Nr 69, poz. 594)

Nowelizacja dotyczy ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz.U. Nr 122, poz. 1310) i wprowadza możliwość zawierania przez Ministra, w imieniu Skarbu Państwa, ze spółdzielniami, będącymi dłużnikami Skarbu Państwa z tytułu wykonania poręczenia, umów odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia całości lub części zadłużenia. Zawarcie takiej umowy odbywać się będzie na wniosek dłużnika i będzie możliwe w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika oraz uzasadnionym interesem Skarbu Państwa.

Ustawa weszła w życie 22 maja 2009 r.

Aneta Malan-Wijata |

NAJNOWSZE OPUBLIKOWANE: POLSKIE NORMY I POPRAWKI Z ZAKRESU BUDOWNICTWA (W OKRESIE: OD 17 KWIEŃNIA DO 12 MAJA 2009 R.)

Lp.	Numer i tytuł normy, zmiany, poprawki	Norma zastępowana	Data publikacji	KT*
1	PN-EN 14761+A1:2009 Podłogi drewniane – Parkiet z drewna litego – Listewki do układania wąskimi i szerokimi płaszczyznami do podłoża oraz kostka brukowa	PN-EN 14761+A1:2008 (oryg.)	2009-04-20	100
2	PN-EN 1991-1-1:2004/AC:2009 Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje – Część 1-1: Oddziaływania ogólne – Ciężar objętościowy, ciężar własny, obciążenia użytkowe w budynkach	–	2009-04-29	102
3	PN-EN 1991-1-3:2005/AC:2009 Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje – Część 1-3: Oddziaływania ogólne – Obciążenie śniegiem	–	2009-04-29	102
4	PN-EN 1991-1-5:2005/AC:2009 Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje – Część 1-5: Oddziaływania ogólne – Oddziaływania termiczne	–	2009-04-29	102
5	PN-EN 1991-3:2009 Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje – Część 3: Oddziaływania wywołane dźwignicami i maszynami	PN-EN 1991-3:2006 (oryg.)	2009-04-17	102
6	PN-EN 14600:2009 Drzwi, bramy i otwieralne okna o właściwościach odporności ogniowej i/lub dymoszczelności – Wymagania i klasyfikacja	PN-EN 14600:2005 (oryg.)	2009-05-05	169
7	PN-EN 1991-1-2:2006/AC:2009 Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje – Część 1-2: Oddziaływania ogólne – Oddziaływania na konstrukcje w warunkach pożaru	–	2009-04-29	180
8	PN-EN 15318:2009 Projektowanie i zastosowanie płyt gipsowych	PN-EN 15318:2007 (oryg.)	2009-04-29	194
9	PN-EN 13022-2:2009 Szkło w budownictwie – Oszklenia ze szczeliwem konstrukcyjnym – Część 2: Zasady montażu	PN-EN 13022-2:2006 (oryg.)	2009-05-04	198
10	PN-EN 1916:2005/AC:2009 Rury i kształtki z betonu niezbrojonego, betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe	–	2009-04-29	278
11	PN-EN 1917:2004/AC:2009 Studzienki wążowe i niewążowe z betonu niezbrojonego, z betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe	–	2009-04-29	278
12	PN-EN 877:2004/AC:2009 Rury i kształtki z żeliwa, złącza i elementy wyposażenia instalacji do odprowadzania wód z budynków – Wymagania, metody badań i zapewnienie jakości	–	2009-04-29	278
13	PN-EN 15242:2009 Wentylacja budynków – Metody obliczeniowe do wyznaczania strumieni objętości powietrza w budynkach z uwzględnieniem infiltracji	PN-EN 15242:2007(oryg.)	2009-05-06	279
14	PN-EN 15250:2009 ** Akumulacyjne ogrzewacze pomieszczeń na paliwa stałe – Wymagania i metody badań	PN-EN 15250:2007(oryg.)	2009-05-06	279

* Numer komitetu technicznego.

** Norma zharmonizowana z Dyrektywą 89/106/EWG Wyroby budowlane (ogłoszona w dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – OJ 2008/C 321/01 z 16 grudnia 2008 r.).

AC – poprawka europejska do normy (wynika z pomyłek niemerytorycznych popełnionych w trakcie wprowadzania Normy Europejskiej, zauważonych po jej opublikowaniu). Jest wprowadzana jako identyczna do zbioru Polskich Norm. Poprawka taka może być również włączona do treści normy podczas jej tłumaczenia na język polski.

Numer normy skonsolidowanej – norma, do której na etapie zatwierdzania w CEN włączono poprawkę A. Więcej na ten temat podano na stronie internetowej PKN: www.pkn.pl → Aktualności → Zmiana numeracji PN wprowadzających EN skonsolidowane

NORMY EUROPEJSKIE Z ZAKRESU BUDOWNICTWA UZNANE (W JĘZYKU ORYGINAŁU) ZA POLSKIE NORMY (W OKRESIE: OD 17 KWIEŃNIA DO 12 MAJA 2009 R.)

Lp.	Numer i tytuł normy, zmiany, poprawki	Norma zastępowana	Data ogłoszenia uznania	KT*
1	PN-EN 1366-3:2009 Badania odporności ogniowej instalacji użytkowych – Część 3: Uszczelnienia przejść instalacyjnych (oryg.)	PN-EN 1366-3:2006 ¹⁾	2009-04-22	180
2	PN-EN ISO 15927-3:2009 Ciepłno-wilgotnościowe właściwości użytkowe budynków – Obliczanie i prezentacja danych klimatycznych – Część 3: Obliczanie wskaźnika zacinającego deszczu dla powierzchni pionowych z danych godzinowych wiatru i deszczu (oryg.)	–	2009-04-22	179
3	PN-EN 1463-1:2009 Materiały do poziomego oznakowania dróg – Punktowe elementy odbłaskowe – Część 1: Wymagania dotyczące charakterystyki nowego elementu (oryg.)	PN-EN 1463-1:2000 PN-EN 1463-1:2000/A1:2005	2009-04-22	212

normalizacja i normy

4	PN-EN 409:2009 Konstrukcje drewniane – Metody badań – Określanie momentu uplastycznienia łączników trzpieniowych (oryg.)	PN-EN 409:1998 ²⁾	2009-04-22	215
5	PN-EN 1380:2009 Konstrukcje drewniane – Metody badań – Nośność złączy na gwoździe, śruby, trzpienie i sworznie (oryg.)	PN-EN 1380:2000	2009-04-22	215
6	PN-EN 15228:2009 Drewno konstrukcyjne – Drewno konstrukcyjne zabezpieczone przed korozją biologiczną (oryg.)	–	2009-04-22	215
7	PN-EN 12354-5:2009 Akustyka budowlana – Określanie właściwości akustycznych budynków na podstawie właściwości elementów – Część 5: Poziomy hałas pochodzące od wyposażenia technicznego (oryg.)	–	2009-04-22	253
8	PN-EN 12350-1:2009 Badania mieszanki betonowej – Część 1: Pobieranie próbek (oryg.)	PN-EN 12350-1:2001 ³⁾	2009-04-29	274
9	PN-EN 12350-2:2009 Badania mieszanki betonowej – Część 2: Badanie konsystencji metodą opadu stożka (oryg.)	PN-EN 12350-2:2001 ³⁾	2009-04-29	274
10	PN-EN 12350-3:2009 Badania mieszanki betonowej – Część 3: Badanie konsystencji metodą Vebe (oryg.)	PN-EN 12350-3:2001 ³⁾	2009-04-29	274
11	PN-EN 12350-4:2009 Badania mieszanki betonowej – Część 4: Badanie konsystencji metodą oznaczania stopnia zagęszczalności (oryg.)	PN-EN 12350-4:2001 ³⁾	2009-04-29	274
12	PN-EN 12350-5:2009 Badania mieszanki betonowej – Część 5: Badanie konsystencji metodą stolika rozplwowego (oryg.)	PN-EN 12350-5:2001 ³⁾	2009-04-29	274
13	PN-EN 15655:2009 Rury, kształtki i wyposażenie z żeliwa sferoidalnego – Wewnętrzna powłoka poliuretanowa na rury i kształtki – Wymagania i metody badania (oryg.)	–	2009-04-22	278

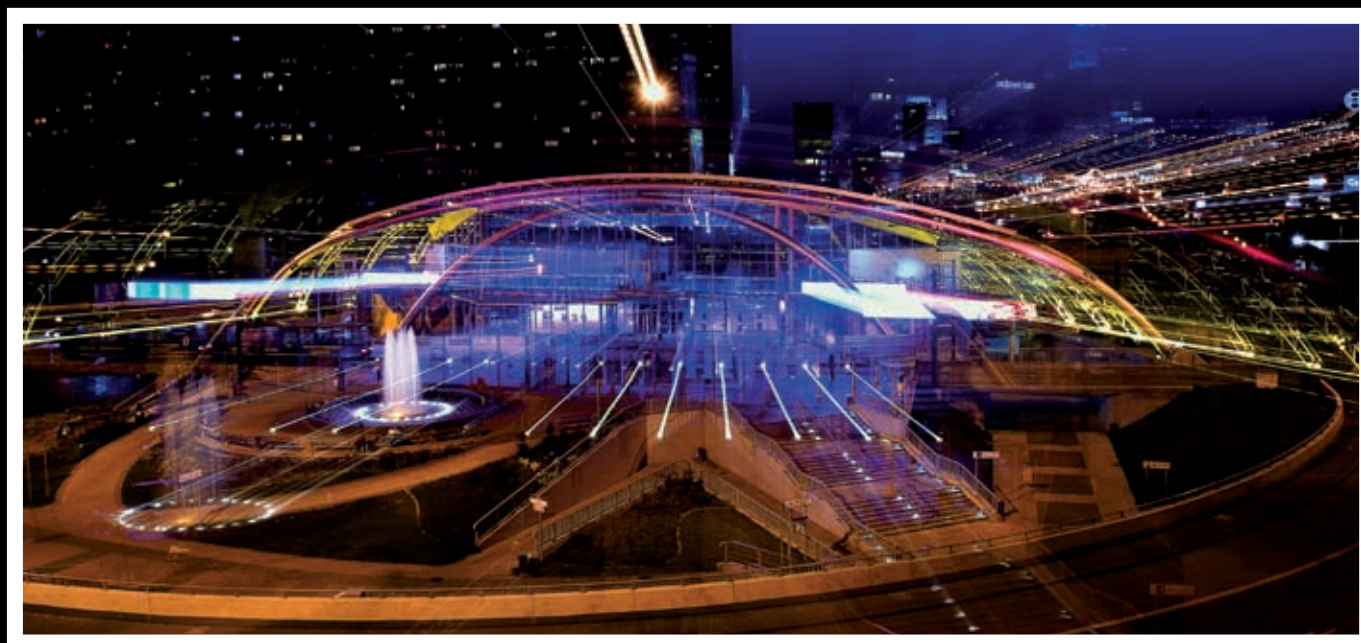
* Numer komitetu technicznego.

1) Norma ważna do 1 sierpnia 2009 r.

2) Norma ważna do 1 listopada 2009 r.

3) Norma ważna do 31 sierpnia 2009 r.

Janusz Opiłka
dyrektor Zespołu Budownictwa
Polski Komitet Normalizacyjny

ILUMINACJA RONDA SZTUKI

Znajdujące się w centrum Katowic Rondo Sztuki wyróżnia się oryginalną konstrukcją 14-metrowej kopuły przykrywającej budynek oraz nietypową lokalizacją tuż nad przelotową trasą szybkiego ruchu. Znajdują się tu galerie organizujące koncerty, wystawy oraz kawiarnia.

28 kwietnia br. firma Zdzienicki z Gliwic wykonała iluminację kopuły, wykorzystując ponad 100 reflektorów i opraw oświetleniowych Philips.

Mimo zaawansowania technologicznego instalacja jest energooszczędna.

Źródło: Philips

Describing people

Tact is the ability to describe others as they see themselves.

Abraham Lincoln

Phrasal verbs

pick sb up – odebrać kogoś
put sb up – przenocować kogoś
put up with – tolerować
take it out on – wyżywać się na

Useful phrases

find a way out = find a solution
I reckon = I think
no matter what – bez względu na wszystko
What does she look like? – Jak ona wygląda?
when it comes to – jeśli chodzi o

Glossary

actually – tak naprawdę
 attach – załączać
 bloke – gość, facet
 bonus – premia
 career – ścieżka zawodowa, praca, kariera
 cheerful – wesoły
 current – aktualny
 depend on – polegać na
 development – tu: wydarzenia
 either – też (w zd. przeczących)
 figures – dane liczbowe
 friendly – sympatyczny, przyjacielski
 generous – hojny
 impatient – niecierpliwy
 incredibly – niewiarygodnie
 lazy – leniwy
 mislay – zapodziać
 once – tu: jak już
 pay-rise – podwyżka
 properly – odpowiednio
 recognise – rozpoznawać
 reliable – solidny
 rely on – polegać na
 selfish – samolubny
 sensible – sensowny, rozsądny
 solution – rozwiązanie
 stubborn – uparty
 up-to-date – na bieżąco

Zad. 1 Przeczytaj poniższe opisy osób i do każdego opisu dopasuj odpowiednie przymiotniki z ramki

impatient, lazy, sensible, practical, ambitious, stubborn, reliable, cheerful, friendly, selfish, generous, punctual

Jamie

My boss, Jamie, is a person you can always depend on at the meetings – he is always on time and never forgets to prepare properly. He's also up-to-date with the latest figures and developments. He's very serious about his career – imagine he started as an assistant accountant only two years ago! Jamie's a nice bloke, really, although once he makes up his mind, he's unlikely to change it, no matter what!

_____ , _____ , _____ , _____ , _____

Eva

Eva, the secretary, is a smiling girl, who likes jokes and good company. People like talking to her because they know she'll listen to them and help as much as she can. She is incredibly well-organised and, whatever the situation, she can always find a way out. I reckon she's never mislaid a single piece of paper..

_____ , _____ , _____ , _____ , _____

Jane

Jane is our managing director. She's not very popular here, I'm afraid. She's always getting angry when things go wrong and so she takes it out on whoever's around. She's not a good team-player, either. She only thinks of herself and tries to get all the credits without doing any work, actually. On the other hand, she's quite fair when it comes to bonuses and pay-rises. We put up with her because the pay's really good here.

_____ , _____ , _____ , _____ , _____

Zad. 2. Zdecyduj, czy podane zdania są prawdziwe (true), czy nieprawdziwe (false)

- 1) Jamie has been working for the company for many years.
- 2) Jamie is well informed about the current situation in his department.
- 3) Eva is very popular.
- 4) You can't rely on Eva to find a solution if you have a problem.
- 5) Jane is good at cooperating with people.

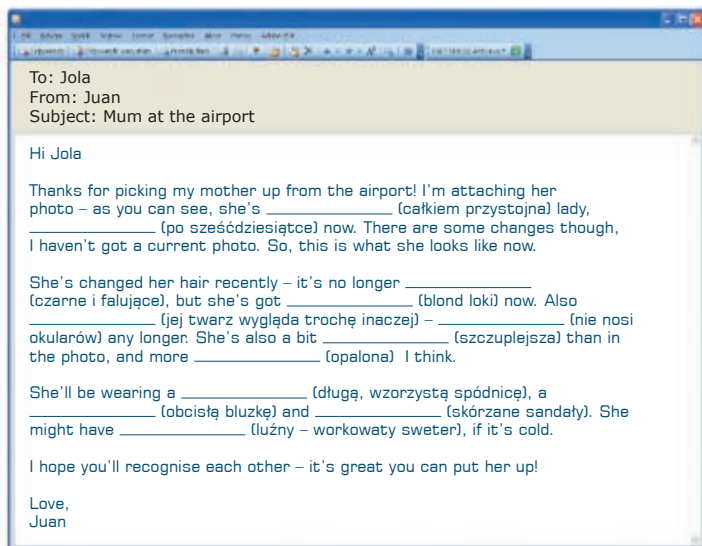
Zad. 3. Przykryj teksty w zadaniu 1. Postaraj się z pamięci opisać każdą osobę.

Zad. 4. Które przymiotniki z zadania 1.

a) można połączyć z przedrostkiem un-, tworząc w ten sposób ich przeciwieństwo?

b) są przeciwieństwem następujących przymiotników: hard-working, thoughtless, sad, rude, mean, chaotic

Zad. 5. Wygląd zewnętrzny. Uzupełnij brakujące części wiadomości e-maila.

Fot.: Klimburn (Wikipedia)

Ulica w Edynburgu

Zad. 1. Jamie: ambitious, studborn, reliable, punctual
Eva: sensible, practical, cheerful, friendly, Jane: impatient, lazy, selfish, generous
Zad. 2. 1. F, 2. T, 3. T, 4. F, 5. F
Zad. 4a. unfriendly, unselfish, unpunctual, unsimiling, unpopular, impractical (rowniez: impractical), unambitious, unreliable, well-organised
Zad. 5. a quite good-looking, in her sixties, generous, friendly, generous, slim, sun-tanned, patterned, black and wavy, blonde curls, her face looks a bit different, doesn't wear glasses, tight top, leather sandals, baggy jumper

Klucz do zadań:

Aneta Kaproń

Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych

Oddział w Krakowie

XII Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna

z cyklu

OCHRONA JAKOŚCI I ZASOBÓW WÓD

Krynica-Zdrój
27-29 września 2009

Zgłoszenia: biuro@pzits.krakow.pl
www.pzits.krakow.pl

Mosty Lutosławskiego

Artykuł dotyczy dziedzictwa technicznego, jakim są dwa mosty zbudowane kolejno w 1908 r. na Kalinowszczyźnie i 1909 r. na ul. Zamojskiej w Lublinie przez inż. Mariana Lutosławskiego.

Od kilku lat działa nieformalna grupa nacisku związana z Politechniką Lubelską, miejscowym środowiskiem ZMRP oraz konserwatorami zabytków, starając się doprowadzić do remontu mostów przy jednoczesnym kreowaniu wokół nich nowego otoczenia urbanistycznego.

Mosty powstały w okresie początków żelbetnictwa w technologii wynalezionej i stosowanej przez francuskiego inżyniera François Hennebique'a. O technologii Hennebique'a można mówić w kontekście jego dwóch patentów: na pomosty belkowo-płytowe oparte na słupach oraz na pale żelbetowe wbijane. Oba patenty zostały zastosowane w lubelskich mostach. Spośród innych mostów zbudowanych w tym systemie w Europie ocalały tylko te dwa lubelskie. Obie konstrukcje wykonano bardzo starannie.

Żelbetowy most na Bystrzycy w ciągu ul. Zamojskiej powstał w miejscu dawnego mostu (początkowo drewnianego),

Fot. S. Karas

Fot. 1 | Widok na skorodowany spód pomostu mostu przy ul. Zamojskiej

Fot. 2 | Widok mostu po zakończeniu budowy, 1914-1918

Zbiory Archiwum WKZ w Lublinie

o czym świadczą przekazy historyczne dotyczące ważnego średniowiecznego traktu bychawskiego i uściługsko-zamojskiego, prowadzącego z Lublina w kierunku południowym [2]. Fakt wzniesienia nowego mostu w 1909 r. utrwalono na żelaznej tabliczce: „Most żelazno-betonowy systemu Hennebiqua zbudowany przez inżyniera M. Lutosławskiego, Warszawa, Bohema 1”.

Nowe rozwiązania inżynierskie Lutosławskiego wzbogacały również ciekawe elementy architektoniczne. Betonowe bariery mostu zaprojektowane zostały w stylu neogotyckim w formie ażurowych maswerków zdobionych sterczynami. Na skrajnych przęsłach umieszczono dwie pary fial ze stylowymi latarniami. Autorem projektu, opartego na wzorcu balustrady z kościoła St. Severin w Paryżu, był architekt Jan Heurich „młodszy”. Nawierzchnię mostu stanowiła początkowo drewniana kostka dębowa, wymieniona w roku 1937 na wykładzinę ceramiczną z klinkieru, fot. 4. W roku 1985 most wyłączono z użytkowania, a wkrótce potem pojawiły się plany jego rozbiórki, co stało się sygnałem do podjęcia działań prawnych w celu ochrony tego unikalnego dzieła techniki.

Osobnym tematem jest życiorys Lutosławskiego [1], który w całości, włącznie z jego tragiczną śmiercią, odpowiada definicji człowieka pozytywizmu. Świetnie

wykształcony na politechnikach w Rydze i Darmstadt wdrażał ówczesne nowinki techniczne, jak uruchomienie silnika Diesla w warszawskiej elektrowni, budowa pierwszych w Polsce budynków żelbetowych, działania edukacyjne w formie wykładów w Szkole Mechaniczno-Technicznej Wawelberga i Rotwanda, wreszcie budowa mostów żelbetowych.

Mimo zniszczeń i zaniedbań most ma wciąż szansę na powrót do świetności. Zabytkową konstrukcją żelbetową z pewnością uda się uratować, podobnie jak elementy dekoracyjne balustrad, które wymagać będą częściowej rekonstrukcji na podstawie fotografii i uzupełnień o zdeponowane w magazynach służb miejskich sterczyny i latarnie. Żeliwna plakietka autorska także jest starannie przechowywana w Muzeum Historii Miasta Lublina. Zachowane są dokumentacje

Fot. 3 | Marian Lutosławski (1871-1918)

dawno, dawno temu

techniczne zabezpieczenia mostu i projekty rekonstrukcji architektonicznego wystroju, które można wykorzystać przy aktualnych pracach projektowych.

Na Politechnice Lubelskiej systematycznie prowadzono prace dyplomowe z zakresu budownictwa i architektury. W ten sposób powstały inwentaryzacje uszkodzeń, rozpoznanie metodami nieniszczącymi jakości betonu i stali zbrojeniowej, a także koncepcje remontu. Podejmowano próby odtworzenia procesu projektowania mostów i porównania metodyki z obecnymi. Dalej istnieje wiele niewiadomych wynikających głównie z braku dokumentacji technicznej oryginalnej, a także dokumentacji prowadzonych do 1985 r. doraźnych napraw i wzmocnień mostu. Jako przykład problemów można podać istniejącą jedynie w przekazie ustnym informację o wykonaniu w latach 70. wzmocnienia płyty pomostu przy ul. Zamojskiej. Nie jest znana grubość płyty nadbetonu i jej zbrojenie, sposób jej łączenia z oryginalną konstrukcją. Jedyne co można stwier-

Fot. S. Karas

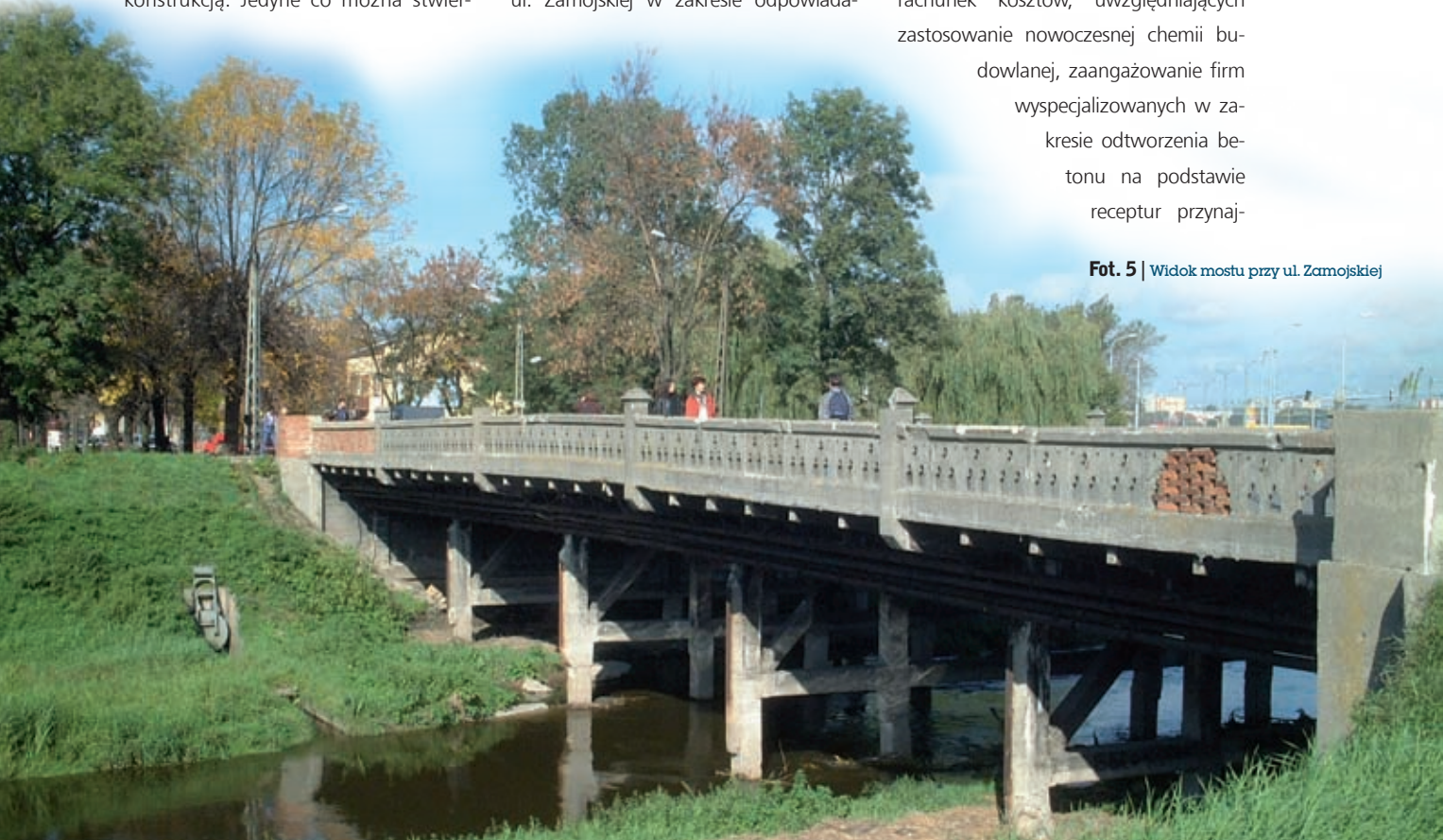
Archiwum miasta Lublin

Fot. 4 | Wymiana nawierzchni w 1937 r.

dzić na pewno, to fakt, że nie ułożono właściwej izolacji przeciwwodnej. Podstawą prawną do prac remontowych jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23 lipca 2003 r. [3], która odpowiada standardom międzynarodowym zawartym w dokumentach Międzynarodowego Komitetu Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego [4]. Wcześniej mówiło się o remoncie mostu przy ul. Zamojskiej w zakresie odpowiada-

jącym remontom zwykłych mostów. Remont w kategoriach odtworzenia i zachowania zabytku stwarza okazję do sporządzenia pełnej dokumentacji inwentaryzacyjnej, rozpoznania betonu pod względem fizycznym i chemicznym, wreszcie, co najważniejsze, do zachowania tworzywa konstrukcji w maksymalnym dopuszczalnym zakresie. Remont obiektu zabytkowego to zupełnie inny rachunek kosztów, uwzględniających zastosowanie nowoczesnej chemii budowlanej, zaangażowanie firm wyspecjalizowanych w zakresie odtworzenia betonu na podstawie receptur przynaj-

Fot. 5 | Widok mostu przy ul. Zamojskiej

Fot. S. Karaś

Fot. 6 | Neogotycka prefabrykowana bariera mostu

mniej zbliżonych do oryginalnych. Mimo że obiekt jest zabytkiem, to po przeprowadzeniu remontu wydaje się niezbędne przeprowadzenie próbnego obciążenia, choćby po to, by sprawdzić, czy most ma nośność odpowiadającą wyznaczonej w próbnym obciążeniu przeprowadzonym przez Lutosławskiego.

Remont może być postrzegany poprzez punkty widzenia budownictwa lub architektury. Lista oczekiwań architektów jest równie bogata i pokrótce obejmuje: odtworzenie neogotyckich ornamentów barier, ponowne zamontowanie fiali lamp oświetleniowych, ułożenie nawierzchni z kostki dębowej, a przede wszystkim utworzenie nowej przestrzeni urbanistycznej wokół mostu.

Jak się wydaje, do dzisiaj nie powstało lepsze opracowanie od koncepcji sformułowanej w 1989 r. przez mgr. arch. Wojciecha Koziejowskiego [5], który w swym projekcie po raz pierwszy zaproponował odtworzenie mostu w jego oryginalnej formie. Należy również brać

pod uwagę aspekty utrzymania odrestaurowanej konstrukcji. Na pewno zostanie zachowana forma użytkownia mostu jako kładki dla pieszych. Tuż obok biegnie wzdłuż Bystrzycy ścieżka rowerowa, a nieopodal jest zlokalizowany zespół obiektów sportowych.

Mając w pamięci działania, które doprowadziły do odnowienia kładki Thulliego we Lwowie, można mieć nadzieję, że cenne obiekty dziedzictwa technicznego odpowiednio propagowane mają szansę na przetrwanie. Uratowanie zabytkowych mostów Lutosławskiego w Lublinie staje się realne, choć jest to dopiero początek działań.

dr inż. **Sławomir Karaś**

Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej
Politechnika Lubelska

dr arch. **Halina Mandecka**

Politechnika Lubelska
Wydział Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej
Politechnika Lubelska
wojewódzki konserwator zabytków

Piśmiennictwo

1. S. Karaś, L. Gazda, *Inżynier Marian Lutosławski i jego mosty w Lublinie*, „Drogownictwo” nr 2/2004.
2. *Katalog architektury przemysłowej w Lublinie*, tom I, cz. II, ZDH Mansarda, 1995.
3. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz.U. Nr 162, poz. 1568).
4. S. Karaś, H. Mandecka, K. Kowieska, *Mosty zabytkowe – szanse ochrony na przykładzie powiatu Biała Podlaska w województwie lubelskim*, „Drogownictwo” nr 11/2008.
5. W. Koziejowski, *Badania historyczne i koncepcja architektoniczna rekonstrukcji wystroju z wytycznymi konserwatorskimi. Lublin – most na Bystrzycy*, 1989.

Nasza działalność z zakresu wykonawstwa obejmuje przede wszystkim:

Głębokie fundamentowanie

- pale VIBRO SEGAR
- pale wiercone CFA SEGAR
- pale wiercone
- pale w rurze osłonowej
- pale prefabrykowane
- pale stalowe
- pale drewniane
- mikro pale
- ściany szczelinowe

Zabezpieczenia wykopów

- ścianki szczelne (wvibrowywanie i wciskanie)
- ścianki berlińskie
- palisady z pali

Stabilizacja podłoża

- kolumny z dowolnego materiału
- kolumny jet-grouting

Przesłony przeciwfiltracyjne

- przesłony w technologii WIPS
- przesłony z grodzic winylowych

Regulacja nabrzeży

- grodzice stalowe
- grodzice winylowe

Ponadto prowadzimy wynajem sprzętu w w/w zakresie.

Segar Sp. z o.o.

ul. A. Krzywoń 8/48

01-391 Warszawa

tel. + 48 - 22 - 3538060

fax: + 48 - 22 - 3538061

www.segar.pl; e-mail: segar@segar.pl

Strona internetowa www.kataloginzyniera.pl Wydawnictwa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa to kompendium wiedzy na temat produktów budowlanych, instalacyjnych, sprzętu i oprogramowania inżynierskiego. To także baza firm z branży ogólnobudowlanej, w tym producentów, dystrybutorów oraz firm wykonawczych. **Baza zawiera ponad 11 000 produktów**, podzielonych na branże, grupy i kategorie. Informacje przedstawione są w formie kart technicznych, w których zawarte są szczegółowe parametry produktów oraz ich zdjęcia. Serwis działa od grudnia 2007 r. Aktualnie w wyniku modernizacji został on znacznie rozbudowany.

Nowa odsłona strony

www.kataloginzyniera.pl

2. PODRĘCZNE MENU FIRMY umożliwia szybkie dotarcie do interesujących użytkownika informacji

Kluczową zmianą w serwisie jest dodanie nowej zakładki **FIRMY** oraz usprawnienie systemu nawigacji, dzięki którym strona zyskała na przejrzystości i czytelności.

W zakładce **FIRMY** z łatwością znajdziemy producentów, dystrybutorów lub firmy wykonawcze z interesującej nas branży (ilustracja 1), a zastosowanie nowego mechanizmu w postaci „**podręcznego menu firmy**” (ilustracja 2) umożliwi szybkie dotarcie do interesujących użytkownika informacji. Menu pojawia się na poziomie każdej karty technicznej produktu lub prezentacji firmy. Informuje użytkownika o tym ile i jakie produkty, w jakich działach zamieściła dana firma. Funkcja umożliwia także przemieszczanie się między tymi działami. Dzięki niej potencjalny klient czy kontrahent może w pełni korzystać z oferty firm, które zamieściły produkty na stronie www.kataloginzyniera.pl.

1. Nowa zakładka **FIRMY** umożliwia szybkie wyszukiwanie producentów, dystrybutorów lub firm wykonawczych

Naszym celem jest dotarcie do jak najszerszego grona inżynierów oraz wszystkich zainteresowanych, umożliwienie im dokonania prostego i szybkiego wyboru produktu lub firmy, a także ułatwienie wysłania zapytania ofertowego. Dużym atutem strony jest zamieszczenie szczegółowych danych teleadresowych, dostępnych na poziomie każdej karty produktu lub firmy. Wyszczególnienie numerów telefonów oraz adresów e-mail do działu handlowego i technicznego ułatwia nawiązanie kontaktu z ich reprezentantem. Daje to możliwość zapoznania się z tą częścią oferty, która nas najbardziej interesuje, bez konieczności przemieszczania się w terenie.

Serwis ma za zadanie skrócenie czasu poszukiwania informacji. Gwarantuje łatwe wykonanie pracy związanej z zestawieniem oraz wstępną analizą danych produktów budowlanych.

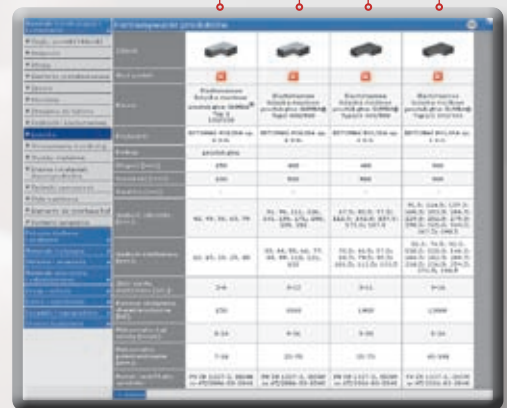
- Produkty z danej kategorii można filtrować wg cech podpowiadanych w konkretnych polach wyboru. Każda grupa ma ustalone odpowiednie pola filtrujące, są to najważniejsze parametry liczbowe oraz kryteria dotyczące m.in. podziałów ze względu na rodzaj lub przeznaczenie. W serwisie znajduje się również mechanizm, który pozwala wyszukać produkty wg marki. Dzięki filtrom w bazie można odszukać produkt o konkretnych, poszukiwanych parametrach (ilustracja 3).

3. Możliwość selekcji produktów wg parametrów oraz marki

- Kolejną bardzo przydatną funkcją jest możliwość wykonania zestawienia kilku produktów z tej samej grupy i porównanie ich szczegółowych parametrów technicznych. Po kliknięciu w zakładkę „porównaj” otrzymamy zestawienie, które można dowolnie modyfikować, usuwając i dodając nowe produkty, a następnie je wydrukować (ilustracja 4).

4. Porównywanie wybranych produktów

Naszym celem jest ciągła rozbudowa strony, dodawanie funkcjonalności, które mogłyby ułatwić weryfikację rynku budowlanego oraz usprawnić kontakty między inżynierem i firmami. Priorytetem jest również poszerzanie bazy produktów oraz bieżąca aktualizacja danych.

Marzena Sarniewicz
z-ca redaktora naczelnego roczników
KATALOG INŻYNIERA
www.kataloginzyniera.pl

DACHY PŁASKIE ROCKWOOL – PROFESJONALNE ROZWIĄZANIA IZOLACYJNE

PRODUKTY I SERWIS NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI

Kluczem do odpowiedniej izolacji dachów płaskich jest przede wszystkim wybór wysokiej jakości produktów. Równie ważne jest jednak właściwe ich zaprojektowanie i wykonanie, dlatego oferujemy Państwu serwis działu Doradztwa Technicznego firmy Rockwool Polska. Jego pracownicy podzielą się profesjonalną wiedzą dotyczącą izolacji dachów płaskich na każdym etapie inwestycji i pomogą w wyborze najbardziej efektywnego rozwiązania.

SKALNA WEŁNA MINERALNA

IZOLACYJNOŚĆ TERMICZNA – skalna wełna mineralna ROCKWOOL produkowana jest przy użyciu najnowszych technologii z zachowaniem wszelkich norm ochrony środowiska naturalnego, z powszechnie dostępnych surowców oraz z wykorzystaniem materiałów z recyklingu. Skalna wełna mineralna ROCKWOOL jest jednym z nielicznych produktów w sektorze przemysłowym, która oszczędza wielokrotnie więcej energii niż jest zużywane przy jej produkcji. Typowy produkt izolacyjny ROCKWOOL może przez 50 lat zaoszczędzić ponad 100 razy więcej energii pierwotnej niż energii zużytej podczas całego cyklu jego istnienia, tj. podczas produkcji, transportu, eksploatacji (kilkadziesiąt lat użytkowania budynku) oraz utylizacji.

BEZPIECZEŃSTWO PRZECIWOŻAROWE – wśród rozmaitych materiałów termoizolacyjnych płyty dachowe ROCKWOOL są materiałem unikalnym. Potwierdzeniem tego faktu jest uzyskanie najwyższej klasy reakcji na ogień – A1. Przeprowadzone badania odporności ogniowej stropodachów (REI, RE) jednoznacznie potwierdzają, iż każde rozwiązanie z zastosowaniem płyt ze skalnej wełny mineralnej daje najlepsze efekty. Stosowanie skalnej wełny mineralnej zapewnia bezpieczeństwo każdego rodzaju dachu płaskiego, niezależnie od użytego materiału pokryciowego. Przebadane rozwiązania z różnymi rodzajami hydroizolacji i blach trapezowych jednoznacznie potwierdzają znakomite właściwości przeciwogniowe skalnej wełny mineralnej. W pewnych przypadkach nie ma konieczności wykonywania dodatkowych prac związanych ze specjalnym uszczelnieniem, a co za tym idzie ponoszenia dodatkowych kosztów. Stosowanie płyt ROCKWOOL w każdym przypadku zapewnia całkowite bezpieczeństwo przeciwpożarowe. Klasa reakcji na ogień A1 oznacza również, iż materiał nie uczestniczy w ewentualnym rozwoju pożaru.

KOMFORT AKUSTYCZNY – skalna wełna mineralna ROCKWOOL dzięki swej włóknistej strukturze, a jednocześnie odpowiedniej masie, posiada własności absorbujące i wylumniające fale dźwiękowe. Wyroby z niej produkowane są stosowane tam, gdzie konieczne jest wyluminienie hałasu urządzeń, a także w miejscach, w których mają być zapewnione sprzyjające warunki do prowadzenia rozmów. Wśród rozwiązań dachowych ROCKWOOL znajdują się między innymi izolacje akustyczne dachów hal produkcyjnych, lotnisk, kin i sal koncertowych.

KOMPLEKSOWE ROZWIĄZANIA DLA DACHÓW PŁASKICH

Podstawowy asortyment wyrobów dachowych ze skalnej wełny mineralnej Rockwool to znane na rynku inwestycyjnym płyty MONROCK MAX i DACHROCK MAX. Płyty MONROCK MAX przeznaczone są na standardowe dachy, a DACHROCK MAX warto stosować tam, gdzie przewiduje się częstsze oddziaływanie sił skupionych. Poza tradycyjnymi płytami ze skalnej wełny Rockwool produkowane są inne dachowe elementy o różnych kształtach i wymiarach lub całe ich zestawy, w tym: płyty DACHROCK SPS, które przeznaczone są do kształtowania spadku lub kontrspadku na dachu płaskim o dowolnym nachyleniu. Gama płyt dachowych i akcesoriów takich jak: kliny dachowe, płyty kształtujące spadek, bloczki trapezowe, łączniki, kleje, folia paraizolacyjna oraz możliwość nieodpłatnego wypożyczenia wózka Lift&Roller do transportu wełny umożliwiają wykonanie każdego dachu, niezależnie od rodzaju materiału pokryciowego czy sposobu mocowania.

MONROCK PRO – NOWOŚĆ W OFERCIE ROCKWOOL DLA DACHÓW PŁASKICH

Wiedza naszych technologów i inżynierów oraz międzynarodowa współpraca w ramach Grupy Rockwool owocuje wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań izolacyjnych na polski rynek. Przykładem jest płyta MONROCK PRO. Unikalna kombinacja parametrów cieplnych i mechanicznych płyt MONROCK PRO jest odpowiedzią na rosnące wymagania dotyczące poprawy izolacyjności cieplnej przegród. Niski współczynnik przenikania ciepła ($\lambda = 0,037 \text{ W/mK}$) pozwala na bardziej efektywne izolowanie dachów płaskich. Jednocześnie wysoka – 500 N – odporność na obciążenia punktowe, np. chodzenie, pozwala na sprawniejsze wykonywanie prac i utrzymanie dachu w czasie jego eksploatacji.

WSPARCIE NA WYCIĄgniĘCIĘ RĘKI

Specjalnie dla projektantów i architektów stworzyliśmy serwis www.projektanci.rockwool.pl, planując go w taki sposób, aby użyteczne informacje znajdowały się na wyciągnięcie ręki:

- katalog rozwiązań i produktów,
- programy kalkulacyjne służące do odpowiedniego doboru izolacji,
- biblioteka rysunków technicznych,
- dokumenty dopuszczające produkty do obrotu (aprobaty techniczne, deklaracje zgodności).

Na życzenie klienta, po dostarczeniu przez niego niezbędnych danych, projektowane są zestawy DACHROCK SPS (System Płyt Spadkowych) – płyty dachowe do kształtowania spadków, potrzebnych do odprowadzania wód opadowych w warstwie termoizolacji. Doradcy przygotowują szczegółowy projekt odwodnienia dachu płaskiego, obejmujący:

- zestawienie płyt spadkowych DACHROCK SP i kontrspadkowych DACHROCK KSP,
- kalkulację cenową,
- plan ułożenia systemu płyt spadkowych na dachu.

Pomocą w rozwiązaniu problemów technicznych, doborze optymalnych rozwiązań oraz dostosowaniu do oczekiwań projektanta i inwestora służą Państwu przedstawiciele Rockwool Polska. Kontakt do przedstawiciela handlowego w danym regionie znajduje się na www.rockwool.pl.

POLICZYMY ZA CIEBIE

Dokładne obliczenia parametrów potrzebnych przy projektowaniu dachów płaskich mogą Państwo wykonać wykorzystując przygotowane specjalnie dla Was programy kalkulacyjne. Na ofertę doradczą Rockwool składa się obecnie siedem programów obliczeniowych, z których skorzystało już ponad 5 tysięcy osób odwiedzających stronę internetową www.rockwool.pl. Poniżej prezentujemy te programy, które cieszą się największą popularnością wśród profesjonalistów:

- RockProfit służący do wyliczania optymalnej grubości izolacji termicznej przegród budynku (ścian, dachów, podłóg) w oparciu o zdyskontowaną wartość netto inwestycji NPV.
- SoundPro, który służy do doboru rozwiązań ścian działowych zgodnie z wymaganiami dotyczącymi izolacyjności akustycznej, odporności ogniowej oraz izolacyjności termicznej.
- Kalkulator U, używany do wyliczenia współczynnika U – podstawowego parametru oceniającego izolacyjność termiczną przegród budynku: ścian, dachów, podłóg i posadzek (dawne Uk).
- HeatRock pozwala w prosty sposób wyznaczyć grubość izolacji w technice grzewczej, chłodniczej i instalacjach przemysłowych.
- Kalkulator ciepłno-wilgotnościowy służy do doboru układu warstw przegród w taki sposób, aby zapobiec powstawaniu kondensacji pary wodnej na powierzchni którejś z warstw analizowanej przegrody oraz uniknąć rozwoju pleśni.

PRO fesjonaliści
doceniają lepsze
parametry.

NOWOŚĆ

$\lambda = 0,037$ W/mK
PL₍₅₎ = 500 N

Profesjonalne ocieplenie dachów płaskich

MONROCK
PRO

doświadczenie <<<

wsparcie <<<

pewność <<<

www.rockwool.pl | doradcy@rockwool.pl | 0 801 66 00 36 | 0 601 66 00 33 | pn.-pt.: 8.00-16.00

OCIEPLENIE TRWAŁE
JAK SKAŁA

ROCKWOOL®
NIEPALNE IZOLACJE

Rozdzielnice w budynkach mieszkalnych

Po roku 1990 dokonał się w Polsce znaczny postęp w wykonawstwie instalacji elektrycznych w budynkach mieszkalnych dzięki otwarciu krajowego rynku na sprzęt z importu oraz stopniowemu wprowadzaniu norm europejskich. Łatwo dostrzegalnym syndromem zmiany są rozdzielnice mieszkaniowe, które z obskurnych tablic licznikowych z paroma bezpiecznikami lub prymitywnymi wyłącznikami wkrętkowymi przeistoczyły się w estetyczne i nowoczesnie wyposażone rozdzielnice modułowe.

Rozdzielnica jest urządzeniem służącym do rozdzielania energii elektrycznej, zawierającym aparaty zabezpieczeniowe, ochronne, łączeniowe, sterownicze i pomiarowe obwodów odpływowych wraz z połączeniami elektrycznymi i mechanicznymi. Może też zawierać stosowne wyposażenie aparatu zasilającego obwodu dopływowego, poza jego zaciskami przyłączowymi, które zawsze są niezbędne.

Rozdzielnica ma obudowę o określonym stopniu ochrony IP (przed dostępem do części niebezpiecznych i wnikaniem obcych ciał stałych oraz przed wnikaniem wody), z przodu otwartą bądź zaopatrzoną w drzwiczki. Przewody i aparaty, znajdujące się przed rozliczeniowym pomiarem energii, trwale zamknięte i zaplombowane, powinny być dostępne tylko dla personelu dostawcy energii; umieszcza się je poza mieszkaniem.

Gabaryt rozdzielnicy i jej koszt zależą od liczby i obciążenia obwodów od-

pływowych oraz od standardu jej wyposażenia aparatu. Normy i przepisy formułują w tym zakresie pewne wymagania minimalne, ale projektant może w porozumieniu z klientem przyjąć rozwiązania bogatsze i kosztowniejsze, zapewniające większy komfort użytkownika instalacji. Punktem odniesienia mogą być standardy obecnie respektowane w bogatszych krajach Unii, mające na względzie horyzont czasowy około 30 lat i jego implikacje techniczne, a także ekonomiczne i społeczne. Poza **normalnym standardem** instalacji elektrycznej, którego dotyczą normy i przepisy formułujące wymagania minimalne, stosuje się **podwyższony standard** w apartamentach i luksusowych rezydencjach, w których żaden koszt instalacji elektrycznych nie jest nadmierny, co zresztą u rodzimych nowobogackich prowadzi nieraz do rozwiązań absurdalnych – tyleż kosztownych, co mało funkcjonalnych. Niemal we wszystkich krajach występuje

też wstydliwie przemilczany **obniżony standard** mieszkań socjalnych.

Obwód instalacji elektrycznej jest to taka jej część, która ma to samo najbliższe poprzedzające zabezpieczenie nadprądowe, reagujące w razie przetężenia (zwarcia bądź groźnego przeciążenia). Jeżeli zatem w rozdzielnicy mieszkaniowej widać dziesięć wyłączników nadprądowych zabezpieczających zasilaną z niej instalację odbiorczą, to znaczy, że ta instalacja ma dziesięć obwodów (jest podzielona na dziesięć obwodów). Nie ma znaczenia, ile jest w tej rozdzielnicy wyłączników różnicowoprądowych bądź innych aparatów. Ten rachunek mógłby ulec zmianie, gdyby z rozpatrywanej rozdzielnicy odchodziły jakieś obwody odbiorcze zabezpieczone – zamiast wyłącznikiem nadprądowym – bezpiecznikiem (bezpiecznikami), czego zresztą zabraniają obecne polskie przepisy [1].

Zwiększenie **liczby obwodów odbiorczych** w mieszkaniu daje tę korzyść, że w razie przetężenia i zadziałania zabezpieczenia nadprądowego zostaje wyłączona spod napięcia mniejsza część instalacji, mniej urządzeń odbiorczych. Całkowity black-out jest kłopotliwy dla osób nieobeznanych z elektryką, zwłaszcza dla osób starszych i niepełnosprawnych. Dlatego nawet w najmniejszych mieszkaniach wymaga się obecnie po-

Powierzchnia mieszkania A [m ²]	Najmniejsza dopuszczalna liczba obwodów
A ≤ 50	2
50 < A ≤ 75	3
75 < A ≤ 100	4
100 < A ≤ 125	5
A > 125	6

Tab. 1 | Najmniejsza dopuszczalna liczba obwodów oświetlenia i gniazd wtyczkowych ogólnego przeznaczenia w mieszkaniu [4, 5]

Fot. 1 | Rozdzielnica mieszkaniowa w pełni zmontowana (2x12 modułów) – Moeller

dzielenia instalacji mieszkaniowej na co najmniej dwa obwody, a w większych mieszkaniach – na odpowiednio większą liczbę obwodów. Podana w tabeli 1 najmniejsza dopuszczalna ich liczba dotyczy obwodów oświetlenia i gniazd wtyczkowych ogólnego przeznaczenia. Do tej liczby należy dodać obwody zasilające pojedyncze odbiorniki o dużej mocy znamionowej ($P_n \geq 2$ kW), jak kuchnia elektryczna, pralka, zmywarka czy ogrzewacz wody, choćby były przyłączane za pośrednictwem przypisanego im gniazda wtyczkowego, a nie na stałe.

Nieporadnie sformułowany w polskich przepisach [1] nakaz stosowania **wyłączników nadprądowych** w obwodach odbiorczych, zamiast bezpieczników, jest słuszny w odniesieniu do instalacji mieszkaniowych obsługiwanych przez osoby nieobeznane z elektryką. Po samoczynnym wyłączeniu obwodu i usunięciu bądź ustaniu przyczyny tego zdarzenia wystarczy dźwignią napędową wyłącznik na powrót zamknąć, co jest czynnością łatwą i w pełni bezpieczną. Unika się kłopotów z dostępem do przepalonych wkładek bezpiecznikowej, z przechowywaniem zapasu wkładek na wymianę i eliminuje się groźbę „naprawiania” wkładek, co nieraz kończyło się pożarem, a szkodzi też ochronie od porażeń. Natomiast

ogólny nakaz stosowania wyłączników nadprądowych w obwodach odbiorczych, sformułowany w § 183 ust. 1 pkt 4 przepisów [1], jest bezzasadny, wręcz szkodliwy, jeżeli rozciągać go na instalacje użytkowane w warunkach przemysłowych. Nie ma takiego ogólnego zakazu w żadnym innym kraju świata.

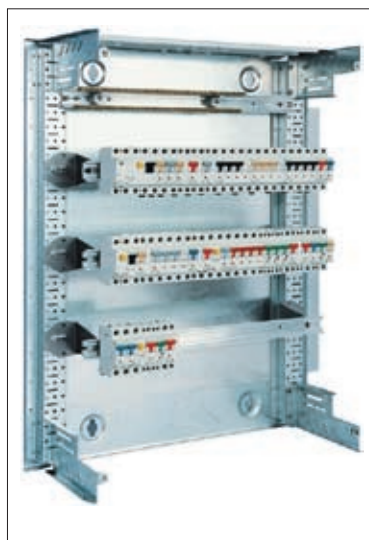
Europejska rozdzielnica mieszkaniowa powinna być przystosowana do prądu zwarciowego początkowego 6 kA. Zainstalowane w niej wyłączniki nadprądowe powinny mieć zatem zdolność wyłączenia 6 kA i klasę ograniczania cieplnych skutków zwarcia 3 (najwyższą). W ogromnej większości polskich mieszkań tak ostre warunki wprawdzie nie występują, ale takie podejście nie oznacza dostroczalnego podrożenia rozdzielnic, a pozwala oderwać się od różnorodnych i ewoluujących w czasie warunków zasilania.

Nieodzowne w rozdzielnicach mieszkaniowych są też **wyłączniki różnicowoprądowe**. Ochroną przeciwporażeniową uzupełniającą przed dotykaniem bezpo-

średnim za pomocą wyłączników różnicowoprądowych wysokoczułych ($I_{\Delta n} \leq 30$ mA) powinny być objęte [2] obwody wchodzące do łazienki, do piwnicy, a także wszelkie obwody z gniazdami wtyczkowymi o niedużym prądzie znamionowym ($I_n \leq 20$ A). Jeden wyłącznik różnicowoprądowy może chronić więcej niż jeden obwód instalacji, dzięki czemu w rozdzielnicach mieszkaniowych wyłączników różnicowoprądowych jest mniej niż wyłączników nadprądowych. Rachunek ten mogą zmieniać konstrukcje zespolone: wyłącznik różnicowoprądowy z wbudowanym członem nadprądowym. Z ograniczaniem liczby wyłączników różnicowoprądowych nie należy przesadzać, by upływ prądu w jednym obwodzie nie powodował wyłączenia zbyt wielu obwodów nieuszkodzonych. Sformułowane w § 183 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia [1] wymaganie selektywności zabezpieczeń dotyczy bowiem wszelkich zabezpieczeń, nie tylko nadprądowych.

Zawarte w § 183 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia [1] postanowienie, iż *w instalacjach elektrycznych należy stosować (...) urządzenia ochrony przeciwprzebieciowej, należy odczytywać roztropnie*. Właściwsze byłoby ogólne wymaganie stosowania środków ochrony przeciwprzebieciowej (naturalnych i/lub sztucznych), bo urządzenia ochronne, w tym **ograniczniki przepięć**, są nieodzowne dopiero wtedy, kiedy występują określone narażenia, a nie wystarczają naturalne środki ograniczania przepięć. Jest tak wówczas, kiedy występuje co najmniej jedna z następujących okoliczności:

1) instalacja elektryczna jest narażona na wnikanie prądu piorunowego (budynek ma piorunochron i/lub jest zasilany bezpośrednio z linii napowietrznej), co wymaga

Fot. 2 | Płyta główna rozdzielniczy Xboard BP 3-rzędowej, 72-modułowej (3x24) ze wspornikami szynowymi i aparatami przed wykonaniem połączeń – Moeller

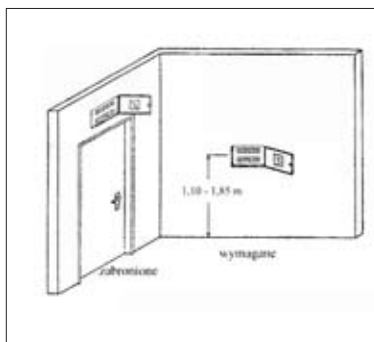
zainstalowania jak najbliżej złącza instalacji elektrycznej odgromników, czyli ograniczników przepięć klasy B, pierwszego stopnia ochrony,

2) instalacja zasilająca urządzenia elektryczne wrażliwe na przepięcia, co uzasadnia zainstalowanie w rozdzielnicach mieszkaniowych ograniczników przepięć – stosownie do okoliczności – klasy C (D), czyli drugiego (trzeciego) stopnia ochrony.

Niezależnie od tego już przy projektowaniu budynków powinny być respektowane naturalne środki ochrony przeciwprzepięciowej i szerzej – kompatybilności elektromagnetycznej, szczególnie wyartykułowane w normach (PN-HD 60364-4-443:2006, pkt 443.3, PN-IEC 60364-4-444:2001, pkt 444.3). Wyraźne postanowienia na ten temat, a co najmniej odsyłacze do wspomnianych norm, powinny się znaleźć w przepisach ogólnobudowlanych [1], bo dotyczą one również dziedzin (architektura, konstrukcje budowlane, technika sanitarna), których przedstawiciele nie czują się obowiązani zaglądać do norm elektrycznych.

Wszelkie aparaty niezbędne w **rozdzielnicach mieszkaniowych**, wymienione wyżej i inne, są dostępne w wykonaniu modułowym; mają szerokość równą modułowi (17,5 mm) lub jego wielokrotności i podobny obrys zewnętrzny. W przeciętnym mieszkaniu wystarcza rozdzielnica 18- lub 24-modułowa (fot. 1). Ustalając jej wielkość, **liczbę modułów** niezbędnych przy montażu nowej instalacji należy powiększyć co najmniej o 20% na ewentualne przyszłe potrzeby [4, 5]; na przykład w nowej rozdzielnicie 24-modułowej co najmniej 4 moduły powinny na początku pozostać niewykorzystane.

Podstawy aparatów są tak wyprofilowane i zaopatrzone w zatrzask, że łatwo mocuje się je przez obrót na **wsporni-**

Rys. 1 | Zabronione i wymagane usytuowanie rozdzielnic mieszkaniowych

ku szynowym TH-35, bez użycia narzędzi, co ułatwia montaż i ewentualną wymianę. Dzięki temu, że różne aparaty mają identyczne położenie zacisków przyłączowych, standardowe połączenia między nimi można wykonywać za pomocą gotowych izolowanych mostków łączeniowych (tzw. grzebieńni), docinanych na potrzebną długość. Po wykonaniu połączeń zakłada się maskownicę zakrywającą połączenia mechaniczne i elektryczne (fot. 1). Widoczne i dostępne pozostają tylko elementy napędowe i sygnalizacyjne aparatów oraz ich dane rozpoznawcze.

Są na rynku rozdzielnice wielu producentów, o różnej wielkości wyrażonej liczbą modułów, np. nx18 modułów lub nx24 modułów (fot. 2), gdzie n jest liczbą rzędów aparatów. Rozdzielnice wnekowe, do instalowania we wnęce w ścianie i zlicowane z nią, pozwalają ukryć skrzynkę elektryczną, która przecież nie jest elementem wystroju wnętrza. **Rozdzielnice naścienne** bądź częściowo zagłębione pozostają widoczne, ale są jedynym rozwiązaniem, jeżeli o wykonaniu głębokich wnęk zapomniano na etapie projektowania albo grubość ściany nie pozwala na nie.

W wykonaniu bez drzwiczek rozdzielnice mają na ogół stopień ochrony IP 30, a z drzwiczkami – IP 40. Drzwiczki mogą

całkowicie maskować wnętrze, a nawet obecność rozdzielnic wnekowej; mogą też być przezroczyste lub przejrzyste na całej powierzchni albo na jej części. Ze względu na ochronę przeciwporażeniową dodatkową (ochronę przy dotyku pośrednim) rozróżnia się następujące dwa wykonania rozdzielnic.

Rozdzielnice klasy ochronności I, oznakowane symbolem uziemienia w kółku, mają na zewnątrz części przewodzące dostępne przystosowane do objęcia ochroną przez przyłączenie przewodu ochronnego do galwanicznie połączonego z nimi zacisku ochronnego. Skuteczność ochrony jest uwarunkowana ciągłością połączeń ochronnych w rozdzielnicach i ciągłością przewodów ochronnych w instalacji oraz doбором zabezpieczenia obwodu gwarantującego spełnienie warunku samoczynnego wyłączenia zasilania w razie uszkodzenia izolacji doziemnej. Tak się wykonuje przede wszystkim większe rozdzielnice piętrowe i główne rozdzielnice budynku.

Rozdzielnice klasy ochronności II, oznakowane dwoma współśrodkowymi kwadratami o stosunku boków 2:1, mają obudowy izolacyjne wykonane

Fot. 3 | Rozdzielnica piętrowa pomiarowa (u góry liczniki indukcyjne, u dołu liczniki elektroniczne przedpłatowe) – Aparator

z materiałów niepalnych i niehigroskopijnych, odporne na narażenia mechaniczne. Do metalowych wsporników szynowych w ich wnętrzu nie wolno przyłączać przewodu ochronnego, bo zmieniłoby to ich klasę ochronności na klasę I. W przypadku niedużych rozdzielnic mieszkaniowych jest to rozwiązanie słusznie preferowane jako bardziej bezpieczne. Skuteczność ochrony nie zależy bowiem od ciągłości przewodów ochronnych ani od warunków zasilania. Właściwym miejscem usytuowania rozdzielnic mieszkaniowej jest przedpokój bądź hol. Dobrze ją umieścić w pobliżu środka ciężkości obciążeń elektrycznych, wyrażonych pobieraną mocą; bierze się pod uwagę przede wszystkim odbiorniki o dużej mocy, załączane na dłuższy czas. W większym mieszkaniu pozwala to zaoszczędzić trochę miedzi przy montażu, a trochę traconej mocy i energii przez lata eksploatacji. To kryterium lokalizacji rozdzielnic na ogół schodzi na dalszy plan, a decydują inne względy, użytkowe bądź estetyczne.

Kto wybrałby dla rozdzielnic ścianę oddzielającą przedpokój od łazienki, powinien zaostrzyć uwagę, czy potrafi z pewnym marginesem bezpieczeństwa spełnić zastrzeżone przez najnowszą normę [3] wymagania określające najmniejszą dopuszczalną odległość 5 cm od powierzchni ograniczających strefy ochronne 0, 1 i 2 w łazience do przewodowania w jej ścianach.

W tradycyjnym wykonaniu instalacji elektrycznej z rozdzielnic mieszkaniowej odchodzi tyle przewodów o odpowiedniej liczbie żył, ile jest obwodów. Każdy z przewodów jest przyłączony do zacisków wyjściowych zabezpieczenia nadprądowego swego obwodu. Układ połączeń rozdzielnic jest prosty i przejrzysty.

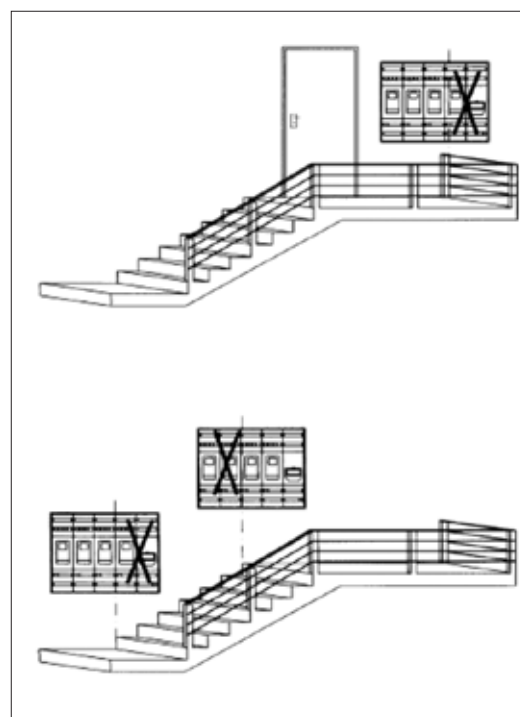
Ze względów estetycznych obecnie na ogół rezygnuje się z puszek rozgałęźnych w mieszkaniu, a połączenia dawniej w nich wykonywane przenosi się do rozdzielnic mieszkaniowej lub w jej pobliżu; rozdzielnica pełni wtedy dodatkowo funkcję zbliżoną do centralnej puszkii rozgałęźnej (CPR). Do rozdzielnic są doprowadzone co najmniej następujące przewody wielożyłowe obwodów odbiorczych:

- jeden przewód od każdego promieniowego obwodu gniazd wtyczkowych zasilanych przelotowo,
- dwa przewody od każdego pierścieniowego obwodu gniazd wtyczkowych zasilanych przelotowo,
- jeden przewód od każdego odbiornika dużej mocy zasilanego z osobnego obwodu,
- jeden przewód od każdego łącznika instalacyjnego obwodu oświetleniowego,
- jeden przewód od każdego wypustu oświetleniowego.

Nad uprzednio przedstawionym wyposażeniem rozdzielnic jest potrzebna przestrzeń montażowa, o wysokości co najmniej jednego modułu, na wspornik szynowy TH-35 z zaciskami szeregowymi umożliwiającymi wykonanie niezbędnych połączeń, przede wszystkim w obwodach oświetleniowych. Wyżej, nad rozdzielnicą, jest potrzebne miejsce na uporządkowane doprowadzenie tak licznych przewodów, by uniknąć przesadnej ich

plątany we wnętrzu rozdzielnic; najlepiej zarezerwować na to przestrzeń nad rozdzielnicą aż do sufitu.

Środek rozdzielnic mieszkaniowej powinien znajdować się na wysokości 1,1–1,85 m od podłogi [4, 5], w miejscu umożliwiającym łatwy dostęp w razie potrzeby nagłego wyłączenia całej instalacji, zamknięcia wyłącznika po samoczynnym otwarciu bądź okresowego sprawdzania stanu wyłączników różnicowoprądowych. Rozdzielnic nie powinna być zastawiona meblami ani wieszakiem na wierzchnie okrycia. We Francji od początku roku 2007 wszelkie łączniki – również w rozdzielnic mieszkaniowej – instaluje się na wysokości 0,9–1,3 m od podłogi, aby były dostępne dla osób niepełnosprawnych. Spotykane w Polsce instalowanie rozdzielnic mieszkaniowych nad drzwiami (rys. 1) jest przejawem bezmyślnego poniewierania osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Rys. 2 | Dozwolone i niedopuszczalne usytuowanie rozdzielnic piętrowych na klatce schodowej

Po zmontowaniu rozdzielnic poszczególne obwody opisuje się w sposób niebudzący wątpliwości, np.: pralka, oświetlenie górne, gniazda kuchnia. Cechą rozpoznawczą każdego obwodu jest jego wyłącznik nadprądowy, a zatem przy nim powinno się znaleźć odpowiednie oznaczenie na maskownicy, na przykład w postaci drukowanej naklejki. Wyłącznik różnicowoprądowy chroniący kilka obwodów powinien znajdować się tuż przy wyłącznikach nadprądowych tych obwodów. Niezależnie od opisu w rozdzielnicach klient powinien otrzymać schemat i plan instalacji elektrycznej nowo budowanego mieszkania. Godne upowszechnienia jest postępowanie niektórych deweloperów przekazujących klientowi zestaw cyfrowych fotografii wszystkich ścian w stanie surowym, po ułożeniu wszelkich instalacji, ale przed ich zakryciem (zatynkowaniem, wygładzeniem, umocowaniem płyt kartonowo-gipsowych). Przydaje się to przy późniejszych naprawach, pracach modernizacyjnych czy chociażby przy wierceniu jakichkolwiek otworów w ścianie.

Urządzenia rozliczeniowego pomiaru energii elektrycznej już od dawna instaluje się nie w mieszkaniach, lecz w **rozdzielnicach piętrowych pomiarowych** (fot. 3) albo centralnie, w pobliżu głównej rozdzielnic budynku, co w Polsce jeszcze nie jest częste. W pierwszym przypadku przez wszystkie kondygnacje przechodzi trójfazowa wewnętrzna linia zasilająca (WLZ) o przewodach izolowanych nieprzecinanych, do których w specjalnych zaciskach przyłącza się trójfazowe odgałęzienia do mieszkań (jednofazowe w standardzie obniżonym). W budynkach o dużym poborze mocy wewnętrznych linii zasilających może być

więcej niż jedna bądź WLZ może być przewodem szynowym o dużym przekroju. Na wszystkich albo na wybranych kondygnacjach instaluje się wtedy rozdzielnice piętrowe pomiarowe, w których następuje rozdział energii do mieszkań i jej pomiar. Każde odgałęzienie ma zabezpieczenie nadprądowe, na przykład bezpieczniki gG 63 A działające selektywnie z zabezpieczeniami w rozdzielnicach mieszkaniowej. Dobrym rozwiązaniem jest wtedy rozłącznik bezpiecznikowy izolacyjny, który w stanie otwartym tworzy w obwodzie przerwę izolacyjną bezpieczną. Stosownie do zasad taryfowych układ pomiaru rozliczeniowego może obejmować, poza licznikiem energii elektrycznej, również zewnętrzne urządzenia sterujące; liczniki elektroniczne mają je zwykle wbudowane. Wyposażenie obsługujące poszczególnych odbiorców powinno być tak zgrupowane, opisane i przypisane do poszczególnych mieszkań, aby wyeliminować wątpliwości zarówno przy oglądaniu całej rozdzielnic po otwarciu drzwiczek, jak i przy oglądaniu jej fragmentów przez ewentualne wzierniki.

Rozdzielnic piętrowe instaluje się na klatkach schodowych bądź w korytarzach, najlepiej we wnękach, by nie były przeszkodami w ciągach komunikacyjnych. Pełny dostęp do nich ma tylko personel wykwalifikowany zajmujący się najpierw ich montażem, a następnie – eksploatacją. W celach bezpieczeństwa i ułatwienia tych prac stawia się pewne wymagania odnośnie do usytuowania rozdzielnic. Powinny się one w całości znajdować nad równą podłogą, nie powinny wystawać nad schody ani tym bardziej nad czeluść schodową (rys. 2). Według technicznych warunków przyłączenia

w różnych krajach Unii górna krawędź rozdzielnic powinna znajdować się na wysokości nie większej niż 1,5–2,0 m nad podłogą, a dolna na wysokości nie mniejszej niż 0,50–0,80 m. W razie instalowania w narożniku pomieszczenia odległość krawędzi rozdzielnic od ściany bocznej powinna wynosić co najmniej 0,30 m. W kierunku prostopadłym do powierzchni przedniej rozdzielnic (np. powierzchni drzwiczek), na całej jej szerokości i wysokości, powinna pozostawać do dyspozycji przestrzeń montażowa i przestrzeń obsługowa o głębokości co najmniej 1,20 m (odległość do przeciwległej ściany lub innej przeszkody).

Wszystkie powyższe zalecenia i rozważania dotyczą instalacji elektroenergetycznych, czyli instalacji dostarczających do mieszkań energię elektryczną. Oprócz tego do nowoczesnych mieszkań doprowadza się różnorodne instalacje do przekazywania informacji, a więc instalacje: domofonowe, przyzewowe, alarmowe, telefoniczne, radiofonii i telewizji kablowej, naziemnej i/lub satelitarnej, internetowe, a w bliskiej przyszłości – usług AVOD (ang. audio video on demand) i MOD (ang. music on demand) oraz kolejne generacje instalacji informatycznych, które na razie są w fazie koncepcji albo tylko fantazji. Z siecią przewodową połączenie następuje przyłączem przewodowym (kablowym), a z siecią bezprzewodową – mostem Wi-Fi (ang. wireless fidelity). Bywają też w „mieszkaniach inteligentnych” instalacje sterownicze o rozproszonej inteligencji, których zasięg jest ograniczony do jednego mieszkania bądź jednego budynku.

Na razie instalacje takie projektuje się i wykonuje dość chaotycznie, doraźnie, bez koncepcji unifikacji i wizji rozwoju

w przyszłości. A przecież chodzi o dziedzinę o imponującym postępie technicznym i silnie rosnącym popycie. Wymagania techniczne dla takich instalacji są zawarte w nieustannie nowelizowanych normach przedmiotowych (EN, ETSI), natomiast w przepisach ogólnobudowlanych [1] są potrzebne takie wymagania i zalecenia, aby przy przekazywaniu budynku do użytkowania nie okazywało się, że ma on standard instalacji do przekazywania informacji sprzed kilkunastu i więcej lat.

Potrzebne są uregulowania wymuszające kompleksowe projektowanie i wykonawstwo wszelkich instalacji elektrycznych. Nie w tym rzecz, by to robiła jedna osoba, lecz w tym, aby projektowanie i montaż były skoordynowane od koncepcji projektowej do sprawdzeń odbiorczych. Chodzi o to, aby przy respektowaniu zasad kompatybilności elektromagnetycznej wykorzystywać te same trasy przewodowe i te same lokalizacje urządzeń rozdzielczych, pozostawiając w nich rozsądną rezerwę miejsca na dodatkowe przewody i dodatkowe aparaty. Przykładem takiego kompleksowego podejścia jest obowiązująca od paru lat we francuskim budownictwie mieszkaniowym technologia GTL (franc. gaine technique logement), czyli system pionowych kanałów bądź listew instalacyjnych o dużym przekroju (np. 600x200 mm) z nabudowanymi rozdzielnicami mieszkaniowymi zarówno energii elektrycznej, jak i wszelkich torów sygnałowych. Szczegóły wykonawcze zainteresowani znajdą chociażby w katalogach firmy Legrand, przedstawiających rozdzielnice naścienne Ekinox montowane na kanale DLP oraz szafki multimedialne Ekinox VDI.

W krajach rozwiniętych narastają problemy starzejącego się społeczeństwa,

w tym – wspierania choćby ograniczonego, ale jak najdłuższego samodzielnego funkcjonowania ludzi starszych we własnym domu, a nie w przytułku, choćby był on komfortowy i miał wyszukaną nazwę. Takie funkcjonowanie ułatwiają nowoczesne instalacje elektroenergetyczne wspomagane inteligentnym sterowaniem oraz instalacje informatyczne zapewniające stosownie do potrzeb niezawodny kontakt ze światem zewnętrznym, nadzór medyczny i nadzór socjalny oraz rozrywkę i kultywowanie zainteresowań.

dr inż. **Edward Musiał** |

Przepisy i normy

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – Dz.U.: z 2002 r. Nr 75, poz. 690, z 2003 r. Nr 33, poz. 270, z 2004 r. Nr 109, poz. 1156, z 2009 r. Nr 56, poz. 9.
2. PN-HD 60364-4-41:2007 Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa – Ochrona przeciwporażeniowa.
3. PN-HD 60364-7-701:2007 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych – Część 7-701: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji – Pomieszczenia wyposażone w wannę lub natrysk.
4. N SEP-E-002:2003 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Instalacje elektryczne w obiektach mieszkalnych. Podstawy planowania. Wytyczne wymiarowania i wyposażenia instalacji.
5. DIN 18015-2: 2004-08 Elektrische Anlagen in Wohngebäuden – Teil 2: Art und Umfang der Mindestausstattung.

ZAREZERWUJ TERMIN

INŻYNIERIA 2009 VII Międzynarodowa Konferencja Wystawa i Pokazy Technologii

- Termin: 16–18.06.2009
- Miejsce: Tomaszowice k. Krakowa
- Kontakt: tel. +48 12 351 1090-93
- e-mail: biuro@i-b.pl; [www: www.i-b.pl](http://www.i-b.pl)

Zachodnia Konferencja Przedsiębiorstw Wodociągów i Kanalizacji – VI edycja

- Termin: 24–26.06.2009
- Miejsce: Gronów Lubuski k. Łagowa
- Kontakt: tel. 605053860, 660405688

ITM – POLSKA, Targi nowoczesnych technologii dla przemysłu

- Termin: 16–19.06.2009
- Miejsce: Poznań
- Na targach m.in.:

Nauka dla gospodarki 2009 Prezentacja dorobku polskiej nauki stosowanej

- tel. +48 61 869 25 39
- e-mail: nauka@mpt.pl

WELDING 2009 Salon Spawalnictwa

- tel. +48 61 869 20 93
- e-mail: joanna.kucharska@mpt.pl

MACH-TOOL Salon Obrabiarek i Narzędzi

- tel. +48 61 869 26 69
- e-mail: damian.jachnik@mpt.pl

Ochrona obiektów budowlanych przed wilgocią, korozją biologiczną i ogniem – X Sympozjum

- Termin: 18–20.06.2009
- Miejsce: Gdańsk
- Kontakt: tel. +48 71 344 80 12
- e-mail: biuro@psmb.wroclaw.pl

Nowoczesność w Architekturze II Międzynarodowa Konferencja Naukowa

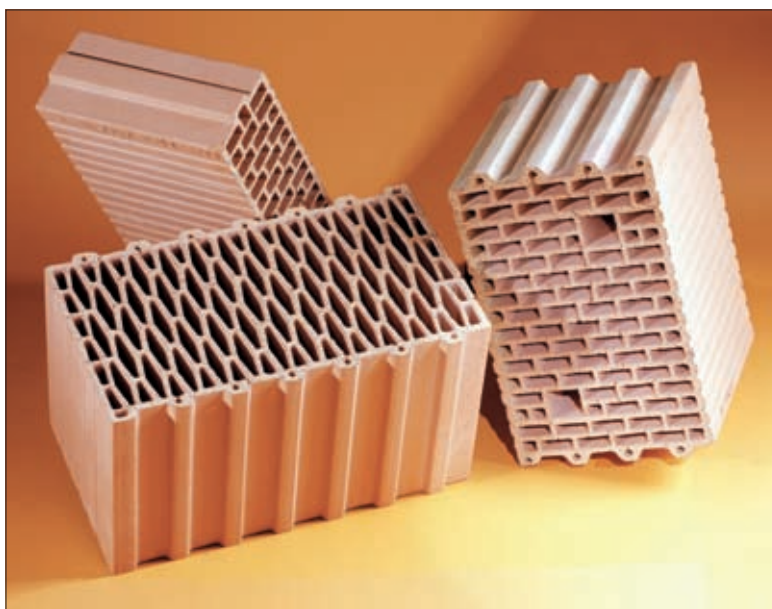
- Termin: 18–29.06.2009
- Miejsce: Gliwice
- Kontakt: tel. +48 32 237 24 41
- e-mail: nowoczesnosc@polsl.pl

Porotherm Profi

– system murowania na cieką spoinę

Cegła ceramiczna w ostatnich latach przeszła ogromne przeobrażenie. Na skutek potrzeby coraz to szybszego, łatwiejszego i ekonomiczniejszego budowania, z prostej tradycyjnej cegły ewoluowała w nowoczesny, drążony pustak ceramiczny. Najnowocześniejsze cegły ceramiczne mają znacznie większe wymiary, wysoki stopień poryzacji czerepu ceramicznego i tak dopasowaną geometrię, by maksymalnie wyeliminować zużycie zaprawy. Kolejnym krokiem w modyfikacji ceramicznych elementów murowych była, wprowadzona przez firmę Wienerberger, obróbka mechaniczna wypalonego już produktu. W wyniku procesu szlifowania pojawił się na polskim rynku nowy pustak ceramiczny – Porotherm Profi. Podstawową różnicą w stosunku do klasycznych pustaków Porotherm P+W jest jego wysokość 249 mm, wykonana z dokładnością do ± 1 mm, co pozwala na zastosowanie ciekiej spoiny o grubości ok. 1 mm. Z pozoru niewielka modyfikacja pozwoliła na znaczne ograniczenie zużycia zaprawy (do ok. 80%), poprawę parametrów izolacyjności termicznej murów oraz ograniczenie wilgotności technologicznej w murze. Dodatkowo zastosowanie szlifowanych pustaków

Fot. 1 | Pustaki szlifowane Porotherm Profi

Porotherm Profi pozwala zwiększyć szybkość prac murarskich, zmniejszyć ilość odpadów oraz znacznie ograniczyć ilość sprzętu na budowie, dzięki czemu murowanie stało się bardziej ekonomiczne.

Ze względu na bardzo cieką spoinę poziomą oraz niewielkie odchyłki wysokości pustaków konieczne jest dokładne wyrównanie podłoża pod pierwszą warstwę cegieł. Czynność tę można w stosunkowo prosty

Fot. 2 | Narzędzia do murowania

Fot. 3 | Wyrównanie podłoża pod pierwszą warstwę cegieł

sposób wykonać, wyrównując powierzchnię fundamentów zaprawą Porotherm AM przy użyciu zestawu wyrównującego. Kolejne warstwy pustaków układane są na zaprawie do cienkich spoin Porotherm DM przy użyciu specjalnego wałka o odpowiedniej szerokości. Wszystkie niezbędne narzędzia i zaprawy dostępne są w ofercie firmy, której podstawę stanowią pustaki do murowania zewnętrznych ścian nośnych bez docieplenia (Porotherm 44 Profi), zewnętrznych ścian nośnych z dociepleniem (Porotherm 25 Profi oraz Porotherm 30 Profi) oraz ścian wewnętrznych (Porotherm 11.5 Profi oraz Porotherm 25 Profi).

Konstruktorom i projektantom technologia cienkospoinowa nie przysparza dodatkowych problemów. Wszystkie niezbędne do projektowania parametry pustaków szlifowanych oraz ścian z nich zbudowanych deklarowane są przez producenta i można je znaleźć w broszurach oraz na stronie internetowej firmy Wienerberger. Projektowanie konstrukcyjne opiera się na obecnie istniejących i ogólnie stosowanych normach budowlanych, w tym również PN-B-03002:2007 „Konstrukcje murowe – Projektowanie i obliczanie”. Ponadto produkcja ceramicznych pustaków szlifowanych opiera się na normie

Fot. 5 | Napełnianie wałka zaprawą do cienkich spoin

PN-EN 771-1 „Wymagania dotyczące elementów murowych – Część 1: Elementy murowe ceramiczne”, tak więc system nie wymaga dodatkowych aprobat technicznych i możliwe jest sygnowanie wyrobów znakiem CE. Dzięki temu nie ma żadnych przeszkód w stosowaniu pustaków szlifowanych w Polsce.

Porotherm Profi to rozwiązanie w naszym kraju jeszcze mało znane, które znalazło już bardzo szerokie grono odbiorców w Europie. Dla przykładu warto przytoczyć fakt, iż w Niemczech ok. 50% sprzedawanych pustaków ceramicz-

Fot. 6 | Nanoszenie zaprawy za pomocą wałka

nych to pustaki szlifowane. Pamiętać należy, że system ten to rewolucja w sposobie murowania, a nie w samym elemencie murowym. Jest to w dalszym ciągu tradycyjny i naturalny pustak ceramiczny, który zachował wszystkie zalety ceramiki. Można więc z pewnością powiedzieć, że budynki wznoszone w systemie Porotherm Profi charakteryzować się będą zdrowym mikroklimatem wewnątrz pomieszczeń, dobrymi parametrami izolacyjności termicznej i akustycznej, dobrą odpornością ogniową i dużą wytrzymałością.

www.wienerberger.pl |

Fot. 4 | Układanie pierwszej warstwy cegieł

Fot. 7 | Układanie kolejnych warstw pustaków Porotherm Profi

Fot. 1 | Wnętrze opery – widok na salę główną, scenę i podscenie

Budowa wysokiej kultury

Złotą Statuetką i tytułem Najlepszej Budowy Roku 2007 białostocki oddział PZITB uhonorował pierwszy etap budowy Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki w Białymstoku oraz jej twórców.

Współorganizatorem konkursu „Budowa Roku w Regionie Polski Płn.-Wsch.” jest też Podlaska OIIB.

Blisko półtora roku trwała budowa stanu surowego gmachu Opery i Filharmonii Podlaskiej, w którym ma działać m.in. pierwsza po prawej stronie Wisły scena operowa w Polsce.

Opera Podlaska została zaprojektowana przez prof. Marka Budzyńskiego jako obiekt „zielony”, otoczony roślinnością, przyjazny środowisku naturalnemu. Zakłada się, że elewacja będzie wykonana tak, by umożliwić pięcie się roślinności po ścianach zewnętrznych. Według założeń w osiem lat po oddaniu budynku jego elewacja ma być zielona.

Ideą architektów było przekształcenie funkcjonującego dotychczas w tym miejscu amfiteatru muzycznego w operę. Obiekt ma podkreślać atmosferę miejsca, łącząc sztukę ogrodu ze sztuką regulacji powstawania miasta. Kolumnada, amfiteatr oraz park na dachach scalą park cmentarza żydowskiego oraz prawosławnego i włączą w życie pobliskie uliczki Operową i Odeską. W pomieszczeniach planowane jest powiązanie rozwiązań wy-

korzystywanych w operze historycznej ze współczesną elastyczną wielofunkcyjnością. Zgodnie z decyzją inwestora obiekt i jego program zostały dostosowane do systemu impresaryjnego. Większość magazynów i pracowni została usunięta przy założeniu, że będą one przyjeżdżać na określony występ. W budynku będzie funkcjonowała scena główna z widownią, sale prób orkiestry i chóru, kawiarnia i zaplecze towarzyszące, czyli kasy, szatnie, korytarze itp.

Budowa opery w Białymstoku ma w zasadniczy sposób wpłynąć na rozwój kultury oraz zwiększyć dostępność do dóbr kultury Podlasia i całego regionu północno-wschodniego Polski – mówi Kazimierz Lech Wasilewski, dyrektor biura inwestycji Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku. – Opera ma być także kulturalną „bramą wschodu” dla polskich artystów współpracujących z Litwinami, Rosjanami i Białorusinami, pozwalając zacieśniać i rozwijać związki kulturowe tego regionu Europy.

Wnętrze opery ma pomieścić jednocześnie ponad 800 widzów i 320 pracowników. Powierzchnia użytkowa obiektu wynosi 9424 m², powierzchnia zabudowy – 6302 m², kubatura – 108 868 m³. Najwyższy punkt jest wyniesiony na 32,22 m ponad poziom „0”, zaś maksymalne zagłębienie sięga 11,1 m poniżej poziomu „0”.

Pierwszy etap inwestycji obejmował wykonanie stanu surowego otwartego budynku głównego oraz „pod klucz” amfiteatru – teatru letniego.

Budynek jest podzielony dylatacjami na samodzielne pod względem konstrukcyjnym części: budynek główny, budynek zaplecza, amfiteatr i schody wejściowe. Foyer ukształtowano w sposób umożliwiający funkcjonowanie jego jako całodziennego przestrzeni wydarzeń artystycznych. Układ konstrukcyjny budynku głównego wygląda następująco: konstrukcję nośną dachu nad salą stanowią stalowe dźwigary kratowe, na których oparta jest żelbetowa płyta nośna dachu; stropy żelbetowe monolityczne mają postać płyt; cały obiekt posadowiony jest bezpośrednio na płytach fundamentowych, ławach i stopach; część podziemną stanowi zamknięta skrzynia żelbetowa; sztywność przestrzenną zapewnia układ „skrzynkowy” ścian wokół widowni i sceny oraz tarcze dachów i stropów, przenoszące obciążenia poziome na ściany usztywniające.

Budowa opery to nie lada wyzwanie dla projektantów konstrukcji. Początkowo zadania tego podjęło się warszawskie biuro, współpracujące z pracownią prof. Budzyńskiego, które wykonało projekt budowlany i przetargowy. Prace budowlane rozpoczęły się w czerwcu 2006 r. Po niespełna dwóch miesiącach warszawskie biuro konstrukcyjne zrezygnowało z kontynuowania prac projektowych. „Fanaberiom” – jak się mówi żartobliwie w środowisku – architekta zdołali sprostać

Fot. 2 | Wnętrze opery – część administracyjna od strony południowej

Inwestor: województwo podlaskie reprezentowane przez Zarząd Województwa Podlaskiego

Projekt: arch. Marek Budzyński wraz z zespołem, Warszawa

Konstrukcje: Urszula Madejczyk, Jan Krzysztof Grochowski, Pracownia Projektowa JKG s.c., Białystok

Generalny wykonawca I etapu:

Warbud SA, Warszawa

Kierownik budowy: mgr inż. Jacek Nosorowski

Kierownicy robót: mgr inż. Anna Jakubowska, mgr inż. Maciej Sztachelski, mgr inż. Bogusław Sujeta

Inżynierowie budowy: mgr inż. Marcin Krzykwa, mgr inż. Piotr Figarski

Technik budowy: Jacek Łupiński

Inspektorzy nadzoru inwestorskiego: robót budowlanych – Ireneusz Domański, robót sanitarnych – Krzysztof Makarewicz, robót elektrycznych – Aleksander Demianiuk

białostocki projektanci. Zaawansowaną budowę przejęła w sierpniu Pracownia Projektowa JKG s.c.

Wyzwania nie stanowił projekt opery pod względem statyczno-wytrzymałościowym, ale plan wykonania szczegółów. A wszystko to za sprawą prof. Budzyńskiego, który wymyślił po pierwsze: niesamowicie rozczłonkowaną bryłę z mnóstwem elementów, będących jednocześnie elementami nośnymi i architektonicznymi. Po drugie użycie betonu architektonicznego zmuszało do nowatorskich rozwiązań konstrukcyjnych. Trzeba było zaprojektować wykonanie jednej wielkiej masy bez przerw technologicznych. Przykładem mogą być słupy o wyso-

Fot. 3 | Amfiteatr

kości 15 m, które były wylewane w całości na pełną wysokość, a później dopiero opierano na nich poszczególne elementy konstrukcji. Mocowanie belek do słupów też nie było tradycyjne, wykorzystano tu systemy różnych kotew.

Ciekawostką konstrukcyjną był sposób łączenia belek drewnianych do żelbetonowych elementów konstrukcji. Belek było ok. 100 sztuk i każda z nich wymagała innego mocowania. Stąd wziął się pomysł zawiasów, które umożliwiły ustawienie belek pod dowolnym kątem w pionie i poziomie w ten sam ujednolicony sposób. Jest to nietypowe rozwiązanie, niespotykane dotychczas na Podlasiu.

Potwierdzeniem skomplikowanej formy architektonicznej może być przykład małego balkonu, który ma więcej przekrojów niż cały projekt konstrukcji domu jednorodzinnego.

Jednym z najciekawszych etapów było wykonanie konstrukcji podscenia. Otwór sceniczny ma wymiary 16 x 16,5 m. Pod projektowane podscenie należało wykonać wykop o ponad 10-metrowej głębokości i zabezpieczyć go ścianką szczelną z profilu stalowego typu G61. Prace były wykonywane późną jesienią, grunt był bardzo niestabilny. Zadaniem ścianki szczelnej było odcięcie dopływu wód gruntowych do wykopu. Miała ona wysokość 9 m i była zagłębiona w gruntach nieprzepuszczalnych na ok. 2,5 m. Zabezpieczała też wykop przed parciem gruntu podczas prac poniżej zwierciadła wody. Lico profilu było oddalone od lica projektowanej konstrukcji o 10 cm. W płycie fundamentowej podscenia, w celu zabezpieczenia przed wyporem wody, zaprojektowano mikropale kotwiące o średnicy 210 mm i długości 7 m, rozmieszczone w siatce 3 x 3 m. Ściany były betonowane dwa razy: pierwszy raz w celu wyrównania powierzchni, drugi – po położeniu izolacji przeciwwodnej – wykonania ściany właściwej.

Interesującym etapem był też montaż dźwigarów kratowych, będących konstrukcją stropu nad widownią i sceną auli opery. 9 dźwigarów o rozpiętości 24 m i wadze kilkunastu ton każdy zamontowanych zostało na wysokości 35 m nad ziemią. Od dołu podwieszane będą na nich urządzenia do obsługi sceny, na górze zaś wylano płytę żelbetową – podstawę zielonego dachu użytkowego. Kratownice o wymiarach 24 x 4 m transportowane były w całości na plac budowy nocą, w godz. 22–4, pod eskortą policji, na podstawie specjalnych zezwoleń. Montaż kratownic odbywał się przy pomocy jednego z najmocniejszych w Polsce, teleskopowego żurawia samochodowego Terex Demag AC 500 o udźwigu 500 t firmy Żuraw Grohmann z Gdańska.

Tego typu żuraw pracował na Podlasiu po raz pierwszy. Uzbrojenie maszyny przywiezione zostało na miejsce pracy na 15 specjalistycznych pojazdach. Dla porównania, zwykły żuraw budowlany mieści się na 6, maksymalnie 8 tirach. Zadaniem tak olbrzymiej maszyny (gotowa do pracy ważyła ok. 400 t!) było podniesienie 9 elementów na wysokość 35 m i odległość ok. 60 m. 4 dźwigary ważyły po 12 t i zostały zamontowane nad przyszłą sceną opery, 5 kolejnych – po 14,5 t – nad widownią. Przenoszenie dźwigarów opery odbywało się w kolizji ze stacjonarnymi żurawiami wieżowymi, a więc de facto na wysokości ok. 70 m.

Było to bardzo trudne zadanie. Montowaliśmy jedną z największych konstrukcji stalowych na Podlasiu – ocenia Jacek Nosorowski, kierownik budowy z ramienia firmy Warbud SA. Żurawia obsługiwało dwóch operatorów, ze względu na jego wielkość i skomplikowany montaż. Jedna osoba pracowała w kabinie, wykonując czynności związane z montażem, druga kontrolowała

pracę z zewnątrz. Obaj utrzymywali łączność radiową. Mirosław Gajewski i Mariusz Skrzypek, operatorzy ze specjalnymi uprawnieniami, opowiadają ze szczegółami: udźwig maksymalny wynosi 500 t, teleskopowy wysięgnik żurawia ma długość 56 m, a za pomocą kratowego wysięgnika dodatkowego (90 m) zwiększa się ją do 145,80 m. W promieniu 106 m od osi żurawia można operować ładunkiem 2,5-tonowym, po zamontowaniu balastu o maksymalnej masie 180 t. Podwozie żurawia ma długość 20 m (3 m szerokości i 4 m wysokości) i jest wyposażone w 8 osi (z czego 7 skręca), które muszą przenosić obciążenie o masie ponad 96 t. Napędzane są 4 osie (1, 2 i 5, opcjonalnie 3). Silnik DaimlerChrysler ma moc 480 kW i pozwala na osiągnięcie prędkości 70 km/h. Mechanizmy żurawia są napędzane drugim silnikiem, także DaimlerChrysler o mocy 205 kW. Jest on odpowiedzialny za napęd wciągarek haka (lina o średnicy 24 mm i długości 600 m) oraz ruchomego wysięgnika pomocniczego (lina o średnicy 24 mm i długości 720 m). Nad bezpieczeństwem i skuteczną pracą żurawia czuwa też komputer, sprawujący kontrolę nad wszystkimi systemami. To widowiskowe podnoszenie było jedną z ostatnich prac budowlanych, kończących pierwszy etap budowy.

Drugi etap budowy rozpoczął się od wyłonienia trzech wykonawców. Każdy miał pracować przy innym zadaniu.

Na roboty całego etapu drugiego przewidziano ponad 141 mln zł. Na początku stycznia br. otwarto oferty w przetargu (po kilkakrotnym przekładaniu jego terminu), a w pierwszych dniach lutego wyłoniono firmy, które oferowały najkorzystniejsze warunki. I tak na realizację pierwszego zadania, obejmującego wykończenie wnętrza obiektu, wpłynęły cztery oferty, z których najkorzystniejszą złożyło przedsiębiorstwo UNIBEP SA z Bielska Podlaskiego. Zadanie drugie – wykonanie fasady i świetlików – chciały realizować trzy firmy. Najkorzystniejsza była oferta Przedsiębiorstwa Produkcjno-Usługowo-

-Handlowego „Rodex” Sp. z o.o. z Białegostoku. Trzecie zadanie – technologia sceny i widowni z elektroakustyką – nie znalazło wykonawcy i na tę część przetarg będzie powtórzony.

14 kwietnia odbyło się oficjalne przekazanie placu budowy Opery i Filharmonii Podlaskiej wykonawcom. Po ośmiomiesięcznej przerwie na stoku Wzgórza św. Magdaleny znów pojawili się pracownicy.

Do tej pory na budowę opery wydano niecałe 50 mln zł. Całość ma kosztować ok. 200 mln. Otwarcie obiektu zaplanowano na drugą połowę 2011 r. W tym czasie powstanie jeszcze 20 dwumetrowych rzeźb, które będą się znajdowały na fryzie sali operowej – nie tylko po to, by ją ozdobić, ale też poprawić jej akustykę.

Barbara Klem
Fot. autorki

Więcej na temat budowy Opery i Filharmonii Podlaskiej można przeczytać w „Biuletynie Informacyjnym Podlaskiej OIIB” w wydaniach: nr 3(18)/2007, nr 1(20)/2008, nr 2(25)/2009.

Fot. 3 | Jeden z dźwigarów kratowych, montowanych na szczycie opery

Ocena Jacka Nosorowskiego, kierownika budowy:

Prof. Marek Budzyński powiedział, że opera jest obiektem trudnym, że „zrobi” ją ten, kto ją pokocha. Zrobił ją pan. Czy ją pan pokochał?

– W pewnym sensie tak, choć każdy swoją budowę traktuje wyjątkowo. Opera to bardzo szczególna inwestycja, chociażby ze względu na dużą ilość prac na wysokości i skomplikowaną geometrię budynku. Stan surowy był trudny do realizacji ze względu na mnogość elementów, które nie będą podlegały dalszemu wykończaniu lub będą tylko

malowane. W całym obiekcie niewiele będzie ścian przeznaczonych do tynkowania lub zabudowy. Nawet aula sali głównej przewidziana jest jedynie do malowania. Architekci szczegółowo określili wymogi co do lica powierzchni wykonanego betonu, uwzględniając miejsce jego występowania i wyeksponowania w obiekcie. Jako wzorcową jakość dla wykonania elementów żelbetowych budynku Opery Podlaskiej w Białymstoku prof. Marek Budzyński wskazał jakość betonu uzyskaną przy wykonywaniu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego na warszawskim Powiślu.

Masz ochronę???

Jesteś skupiony na swojej pracy i tylko w sytuacjach krytycznych zastanawiasz się, czy przykładowe, niżej wymienione sytuacje objęte są ochroną przez Twoje ubezpieczenie:

- **Płyta betonowa** zerwała się z dźwigu. Spadając, uszkodziła ogrodzenie budowy oraz zniszczyła samochód prywatny inwestora, zaparkowany na parkingu przy placu budowy.
- **Na skutek** prac remontowo-budowlanych, prowadzonych przez Twoją firmę w lokalach mieszkalnych, doszło do zalania dwóch mieszkań.
- **Podczas** pełnienia obowiązków inspektora nadzoru pozwoliłeś na zamontowanie niewymiarowych i niezgodnych z przepisami prawa budowlanego drzwi wejściowych do budynku.
- **Podczas** kierowania robotami budowlanymi, przy wykonywaniu izolacji przeciwwodnej nie zauważyłeś, że zastosowano szkodliwy dla zdrowia środek gruntujący.
- **Pełniąc** funkcję rzeczoznawcy budowlanego zostałeś oskarżony o poświadczenie nieprawdy w sporządzonym piśmie, przeznaczonym do złożenia w urzędzie gminy.
- **Sporządziłeś** projekt konstrukcji schroniska dla zwierząt. Po wykonaniu obiektu zgodnie z projektem

stwierdzono przecieki przez dach, spowodowane przez nadmierne ugięcie połaci dachowej.

- **Byłeś** wykonawcą dokumentacji projektowej ocieplenia budynków dla spółdzielni mieszkaniowej. Wydano pozwolenie na budowę, które po wykonaniu ocieplenia cofnięto z powodu zastosowania niewłaściwego styropianu.

- **Byłeś** autorem dokumentacji projektowej modernizacji kotłowni gazowej. Doszło do awarii dwóch kotłów.

- **Masz** ubezpieczone mieszkanie od ognia i innych zdarzeń losowych (w tym od zalania). W wyniku pęknięcia przewodu doprowadzającego wodę do pralki zalane zostały

mieszkania Twoje oraz trzech sąsiadów z dołu.

→ **Masz** ubezpieczenie komunikacyjne OC/AC i w wyniku wypadku został zniszczony Twój samochód, a Ty sam doznałeś obrażeń.

→ **Jako** autor projektu układu drogowego źle zaprojektowałeś zjazd do garażu.

→ **Pełniłeś** funkcję kierownika budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego. Wykonano obiekt niezgodnie z projektem i zasadami sztuki budowlanej.

Twoje pytania i wątpliwości są jak najbardziej uzasadnione, dlatego służymy radą i pomocą przy ich wyjaśnianiu.

Jesteśmy, Szanowny Czytelniku, Twoim adwokatem ubezpieczeniowym i reprezentujemy wyłącznie interesy Członków PIIB, czyli Twoje interesy.

Na wstępie jednak musimy rozwiązać zasadniczą wątpliwość, która dotyczy ubezpieczeń. Nie ma funkcjonującego jednego, doskonałego ubezpieczenia, które obejmuje wszystkie możliwe zdarzenia.

Mając ubezpieczenie obejmujące ochroną tylko jeden obszar ryzyka działalno-

ści, nie możemy liczyć na wypłatę odszkodowania z innego obszaru. Nasze życie zawodowe oraz osobiste zmienia się w sposób ciągły i, aby mieć odpowiednią ochronę, nasze ubezpieczenia również muszą się zmieniać i być dostosowane do aktualnych potrzeb.

Program INŻYNIER PROFIT będzie dawał członkom PIIB możliwość zapewnienia pełnej, indywidualnie wybieranej ochrony ubezpieczeniowej we wszystkich obszarach życia zawodowego i sfery prywatnej.

Innowacyjność i prestiż INŻYNIER

PROFIT polega na tym, że będzie to pierwsze i jedyne kompleksowe rozwiązanie ubezpieczeniowe, które w jednym programie zapewni możliwość uzyskania maksymalnie szerokiego wachlarza ochrony ubezpieczeniowej za możliwie najniższą kwotę składki. Dzięki temu programowi Członkowie PIIB będą mieli sposobność wyboru rodzaju ubezpieczenia według własnych preferencji, przy zachowaniu warunków ubezpieczeniowo-cenowych zdecydowanie lepszych niż istniejące na rynku.

Odpowiedzi na powyższe pytania z przyjemnością udzieli specjaliści ubezpieczeniowi z Hanza Brokers.

HANZA BROKERS Sp. z o.o.

00-043 Warszawa, ul. Czackiego 3/5

www.hanzabrokers.pl

hanza@hanzabrokers.pl

tel. 022-827-99-30

fax 022-827-98-11

Infolinie dla

Inżynierów Budownictwa:

0801 384 666 - ubezpieczenie OC

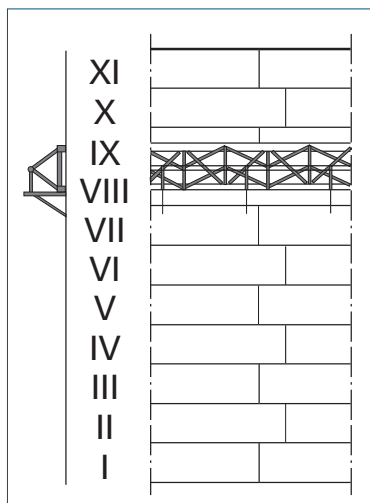
0800 241 100 - ubezpieczenie na życie

Remonty i wzmacnianie stalowych zbiorników na paliwa płynne – cz. III

Remonty zbiorników całkowicie wypełnionych ropą naftową

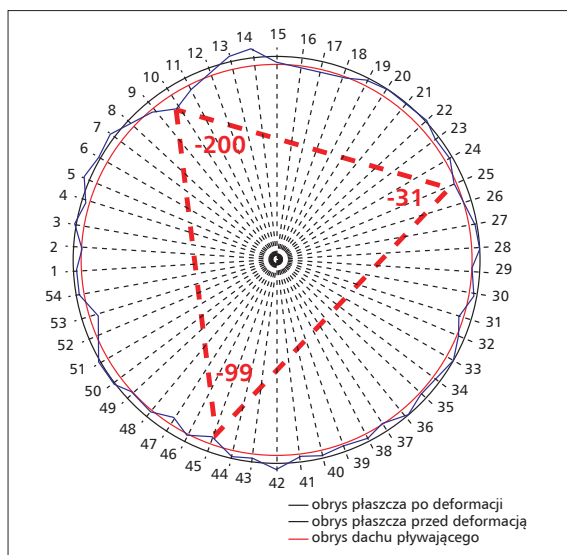
Remonty zbiorników, w których były magazynowane paliwa płynne, muszą odbywać się przy bezwzględnym zachowaniu zasad bezpieczeństwa wykluczających możliwość powstania pożaru czy wybuchu. Z reguły remonty wykonuje się więc po wyłączeniu zbiornika z eksploatacji, wymaga to jednak dokładnego wyczyszczenia wnętrza zbiornika, zwłaszcza całkowitego usunięcia z dna osadów, z których mogą długotrwale wydzielać się pary węglowodorów. Wybuchowość mieszanki powietrza i par węglowodorów występuje w wąskim przedziale stężenia par (od ok. 1% do ok. 6%), ale dlatego właśnie jest niebezpieczna, ponieważ mała zawartość par stwarza zagrożenie wybuchem w pomieszczeniu zamkniętym, takim jak zbiornik z dachem stałym lub przestrzeń pod dachem pływającym osadzonym na podpierakach na dnie remontowanego zbiornika.

Czyszczenie zbiornika przed remontem jest drogie, a ponadto wymaga wyłączenia go z eksploatacji na dłuższy okres, a to stwarza użytkownikowi zbiornika dodatkowe kłopoty z tytułu czasowej utraty pojemności magazynowej. Niektóre prace remontowe, zwłaszcza płaszcz zbiornika, w tym wymagające stosowania spawania, można jednak bezpiecznie prowadzić bez wyłączania zbiornika z eksploatacji. Warunkiem

Rys. 2 | Schematyczny rysunek pierścienia i jego lokalizacja na płaszczu zbiornika

podstawowym jest w tym przypadku, aby prace spawalnicze na zewnętrznej stronie płaszczu wykonywać poniżej poziomu, do którego zbiornik wypełniony jest paliwem płynnym, czyli aby ciepło nieodłącznie związane ze spawaniem nie promieniowało

Rys. 1 | Defekcja zbiornika w rejonie górnej krawędzi ósmego pierścienia przy zbiorniku napełnionym do poziomu + 9,429 m

do strefy parowo-powietrznej we wnętrzu zbiornika. Omówione zostaną dwa przykłady napraw wykonanych przy całkowitym wypełnieniu zbiornika ropą naftową.

Korekta kształtu płaszcza

Zbiornik o pojemności 32 tys. m³ (średnica płaszcza 52,20 m, wysokość 16,43 m) wykonany został z ponadnormatywnymi nieprawidłowościami kształtu. Płaszcz zbiornika składał się z 11 pierścieni blach, a największe deformacje występowały na ósmym i dziewiątym pierścieniu, nieco mniejsze na dziesiątym i jedenastym pierścieniu.

Deformacje te były wyjątkowo niefortunnie zlokalizowane na obwodzie płaszcza, znajdowały się bowiem na wierzchołkach prawie równobocznego trójkąta wpisanego w kolisty przekrój płaszcza i były skierowane do wnętrza zbiornika (rys. 1), mogły więc utrudniać pionowe przemieszczanie się dachu pływającego podczas eksploatacji zbiornika.

Użytkownik zbiornika stwierdził, że gdy dach pływający przemieszcza się w obrębie ósmego pierścienia płaszcza, słyszalne są huki, mogły one być spowodowane tarciami zderzaków pontonu dachu pływającego o deformacje płaszcza albo gwałtownym przechodzeniem blach płaszcza z wklęśnięć w wypukłości. Pomiary geodezyjne kształtu płaszcza wyka-

zały, że wartość największych deformacji ulega istotnemu zmniejszeniu, gdy zbiornik jest maksymalnie wypełniony ropą naftową – występujące wówczas największe parcie hydrostatyczne wypychało wklęsnięcia płaszczu. Spostrzeżenie to stanowiło punkt wyjściowy przyjętej technologii remontu zbiornika. Odstąpiono od koncepcji wycinania zdeformowanych blach płaszczu i zastępowania ich nowymi, gdyż naprawy takie są bardzo trudne i nie zawsze dają dobry rezultat.

Przyjęto następujący sposób naprawy:

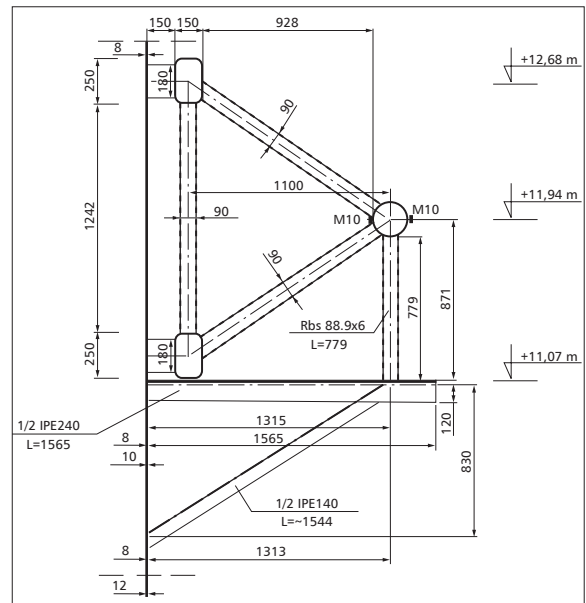
- zbiornik wypełniono ropą naftową do maksymalnego poziomu, spowodowało to zmniejszenie wklęsnięć w najbardziej zdeformowanych pierścieniach płaszczu;
- przy stanie jak w punkcie a) opasano płaszcz z zewnątrz na poziomie ósmego i dziewiątego pasa blach pierścieniem kratowym o przekroju trójkątnym. Pierścień połączono przewiązkami z płaszczem zbiornika, utrwalając w ten sposób kształt płaszczu wytworzony przez maksymalne ciśnienie hydrostatyczne panujące w zbiorniku (rys. 2 i 3, fot. 1);
- obniżono poziom ropy naftowej w zbiorniku i wykonano pomiary geodezyjne kształtu płaszczu w celu stwierdzenia skuteczności przeprowadzonej naprawy.

Wynik był dobry.

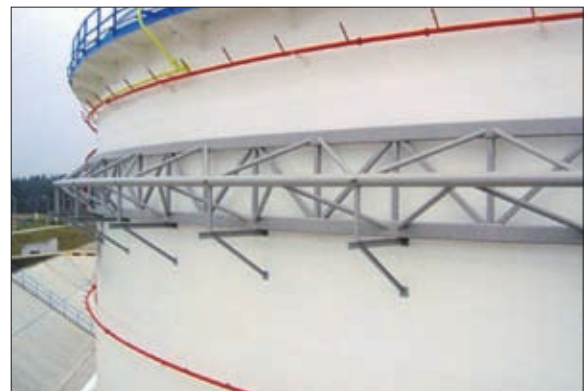
Omówioną technologię naprawy zrealizowano późną jesienią, gdy temperatura powietrza była niska, a więc mało intensywne było parowanie ropy naftowej przez uszczelnienie dachu pływającego nieprzylegające lokalnie do zdeformowanego płaszczu.

Czy opisana technologia remontu była bezpieczna? Tak, gdyż w strefie spawania nie było warunków do wytworzenia się mieszanki wybuchowej par węglowodorów i powietrza:

- po stronie zewnętrznej płaszczu, nawet gdyby wystąpił przeciek ropy naftowej, to kontakt jej z powietrzem w otwartej przestrzeni nie był groźny;
- po stronie wewnętrznej płaszczu występowało chłodzące działanie dużej objętości ropy naftowej. Spawanie natomiast prowadzono po stronie zewnętrznej płaszczu poniżej zwierciadła ropy naftowej magazynowanej w zbiorniku. Kratowy trójpasowy pierścień korygujący kształt płaszczu był do niego łączony za pośrednictwem pionowych przewiązek z blachy grubości 10 mm rozmieszczonych na obwodzie zbiornika w rozstawie ok. 1500 mm. Przewiązki miały wysokość 180 mm i były spawane do płaszczu spoinami pachwinowymi grubości 4 mm, wykonywanymi najmniej energochłonną techniką spawania, tj. spawanie w osłonie gazu obojętnego. Pas dolny pierścienia korygującego kształt

Rys. 3 | Przekrój poprzeczny pierścienia kratowego

Fot. 1 | Widok przyspawanego pierścienia kratowego do płaszczu zbiornika

płaszczu znajdował się 3,8 m poniżej lustra ropy naftowej przy maksymalnym napełnieniu zbiornika, w tej strefie naprężenia w płaszczu wywołane parciem hydrostatycznym wynosiły ok. 150 MPa, czyli były znacznie mniejsze niż wytrzymałość obliczeniowa stali S235 wynosząca 215 MPa. Jeszcze mniejsze wyężenie materiału płaszczu zbiornika występowało w strefie spawania przewiązek łączących pas górny pierścienia korygującego – tam naprężenia wynosiły ok. 64 MPa. Nie było więc zagrożenia ani pożarem i wybuchem, ani obawy przekroczenia wytrzymałości płaszczu.

Przedłużenie króćców włazów do komór dachu pływającego

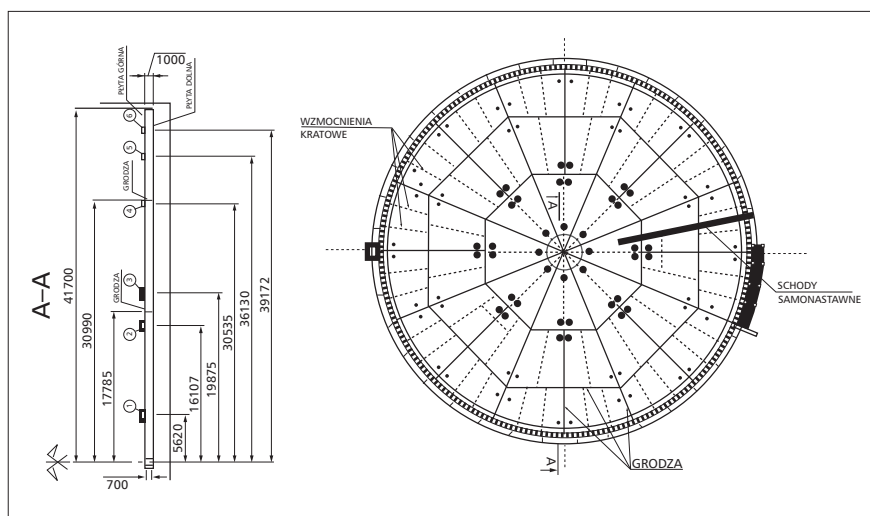
Nieprawidłowości w odwodnieniu dachów pływających stwierdzono w dwóch nowo wybudowanych zbiornikach na

Fot. 2 | Montaż stalowej zaślepki we włazie do komory dachowej

Fot. 3 | Podwyższone króćce włazów do komór dachu pływającego

Rys. 4 | Rzut i przekrój dachu zbiornika $V = 100$ tys. m^3 (przekrój A-A jest dwukrotnie zwiększony w stosunku do rzutu dachu z lewej strony rysunku)

ropę naftową. Każdy ze zbiorników ma pojemność 100 tys. m^3 i dach pływający typu dwupłytowego. Górna płyta dachu ma spadek w kierunku osi zbiornika, aby zapewnić spływ wody z opadów atmosferycznych do studzienki zbiorczej znajdującej się w środku dachu. Zbiorniki mają identyczną konstrukcję, identyczne były również kłopoty związane z odwodnieniem dachów i w ten sam sposób je usunięto, dlatego w dalszej części artykułu dla uproszczenia omawiany będzie jeden zbiornik.

Konstrukcja dachu pływającego pokazana jest na rys. 4, składa się on z ośmiu identycznych sekcji, z których każda podzielona jest na pięć hermetycznych komór.

Do czterech z tych komór zaprojektowano po dwa włazy z górnej płyty dachu, natomiast do komór najbliższych osi zbiornika należało wykonać po trzy włazy ze względu na odmienny układ wewnętrznych usztywnień. Łącznie na dachu jest 88 włazów. Króćce tych włazów miały jednakową wysokość 200 mm ponad górną powierzchnię dachu. Włazy zamknięte są od góry pokrywami luźno spoczywającymi (bez uszczelek) na górnej krawędzi

króćca. Wysokości króćców zostały przyjęte zgodnie z polską normą i są o 20% wyższe niż wymagana wysokość do zatrzymania wody deszczowej z opadów z okresu jednego miesiąca, ale nie więcej niż 200 mm w najniższym punkcie dachu (w tym przypadku w osi dachu).

W końcu marca 2005 r. wystąpiły wyjątkowo duże opady śniegu. Woda z topniejącego śniegu przedostała się pod pokrywami włazów do komór dachu pływającego

w środkowej jego części. Wyporność dachu jest tak duża, że obciążenie wodą niektórych jego komór nie zagrażało jego bezpiecznej eksploatacji, tym niemniej należało podjąć działania, aby podobna sytuacja nie powtórzyła się w przyszłości. Postanowiono podwyższyć 40 króćców włazów do komór w środkowej części dachu (tj. na trzech okręgach włazów, rys. 4). Użytkownik nie dysponował wolną pojemnością magazynową, do której mógłby przepompować ropę naftową z remontowanego zbiornika, postanowiono zatem przedłużyć króćce włazów w stanie całkowitego wypełnienia zbiornika. Gdy dach pływający znajduje się w położeniu bliskim górnej krawędzi płaszcza, wówczas ssanie wiatru usuwa z powierzchni dachu wszelkie opary węglowodorów przedostające się np. przez uszczelnienie dachu lokalnie nieprzylegające do płaszcza lub przez perforacje w rurze pomiarowej. Istniało także niebezpieczeństwo przedostania się oparów naftowych do wnętrza komór dachu pływającego, dlatego wstępnie przewidziano zalanie wodą komory, która będzie miała przedłużane króć-

ce włązów. Objętość komory wynosiła ponad 150 m³, wypełnienie jej wodą powodowało pewne przechylenie dachu pływającego, ale było ono niegroźne dla pływalności dachu. Natomiast przepompowywanie wody z komory do komory przedłużało remont. Koncepcję zabezpieczenia prac spawalniczych upraszczano więc trzykrotnie, pozostawiając jednak podstawowe jej założenie – stworzenie zamknięcia wodnego między miejscem spawania a wnętrzem komory dachowej. Trzecia wersja zabezpieczenia przed wybuchem sprowadzona została do wykonania stalowej zaślepki – denka, które na obwodzie miało gumową dętkę wypełnianą powietrzem (fot. 2). Dętka po napompowaniu tak silnie rozpieła w króćcu zaślepkę, że mógł stanąć na niej człowiek.

Na zaślepkę umieszczoną u dołu króćca nalewano wodę w takiej objętości, aby wysokość zamknięcia wodnego wynosiła co najmniej 200 mm, a lustro wody znajdowało się 20 mm poniżej miejsca spawania, była to objętość ok. 40 litrów. Wysokość podwyższenia króćców włązów była zróżnicowana w zależności od ich usytuowania względem najniższego punktu dachu (fot. 3), króćce najbliższe osi dachu podwyższono o 220 mm, natomiast te, które usytuowane są na okręgu o promieniu 19 875 mm od osi dachu, tylko o 120 mm.

Przed przystąpieniem do spawania pierścienia blachy przedłużającej króćciec włązu każdorazowo sprawdzano eksplozywem stężenie par węglowodorów w powietrzu w sąsiedztwie miejsca, w którym miało rozpocząć się spawanie.

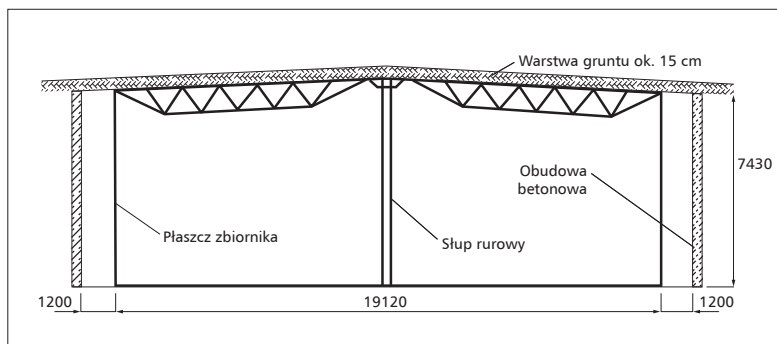
Na obu remontowanych zbiornikach przedłużono łącznie 80 króćców włązów do komór dachu pływającego, użyto do tego tylko jednej zaślepki króćca.

Oba omówione remonty były przeprowadzone sprawnie przy stałym zabezpieczeniu prowadzonym przez straż pożarną.

Oba omówione remonty były przeprowadzone sprawnie przy stałym zabezpieczeniu prowadzonym przez straż pożarną.

Remont zbiornika podziemnego

Zbiornik ma pojemność $V = 2$ tys. m³ i konstrukcję pokazaną na rys. 5 – betonowa obudowa zbiornika przenosi parcie poziome gruntu, którego nie mogły przyjąć na siebie stalowy płaszcz. Dach zbiornika pokryty jest izolacją termiczną, hydroizolacją oraz warstwą ziemi. W osi zbiornika dach podparty jest rurowym słupem, który w głowicy połączony jest sztywno z więzarami kratowymi, a dołem oparty jest za pośrednictwem przegubu kulistego na łożysku podporowym.

Rys. 5 | Schemat konstrukcji zbiornika podziemnego $V = 2$ tys. m³

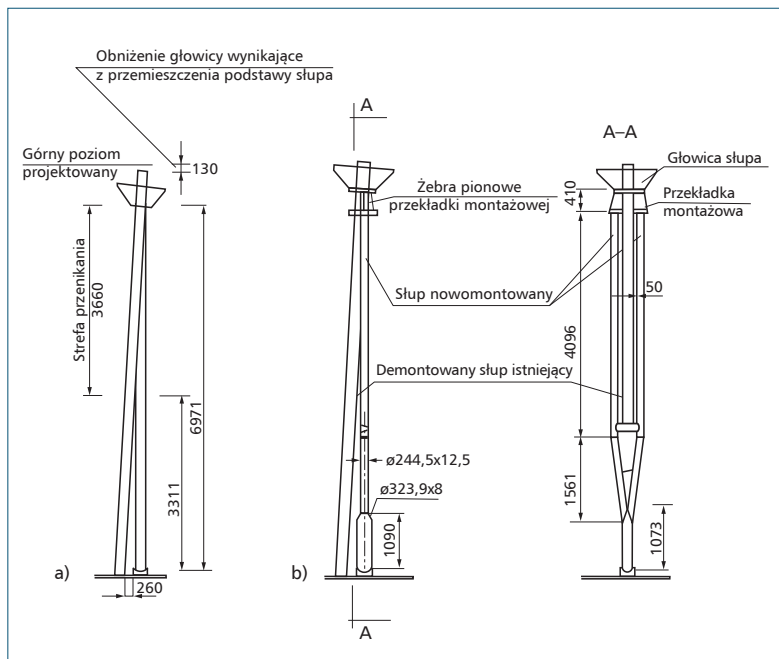
Po ok. 30 latach eksploatacji zaplanowano pokrycie dna zbiornika powłoką antykorozyjną. Po wyłączeniu zbiornika z eksploatacji stwierdzono, że podstawa słupa zsunęła się z łożyska podporowego i opiera się na blachach dna w odległości ok. 260 mm od podstawy (fot. 4). Przyczyny tego stanu przedawaryjnego nie udało się jednoznacznie ustalić ze względu na braki wiarygodnych danych. Najbardziej prawdopodobną hipotezą jest, że w zbiorniku zostało wytworzone nadciśnienie, które uniosło dach wraz z połączonym z nim słupem. Środek ciężkości dachu nie znajduje się w osi zbiornika ze względu na osprzęt technologiczny umieszczony niesymetrycznie na obwodzie dachu. Spowodowało to wychylenie się słupa z prawidłowego położenia, a jego podstawa nie była zabezpieczona przed ześlizgnięciem się z łożyska.

Naprawa polegała na:

- zabezpieczeniu dołu słupa przed dalszym przesuwaniem się po blachach dna;
- wykonaniu tężnika pionowego pomiędzy więzarami dachowymi, tężnik ten umieszczono w ok. 1/4 rozpiętości więzarów (licząc od osi zbiornika);
- oparciu dachu na rusztowaniu słupowym umieszczonym pod tężnikiem, o którym mowa wyżej;

Fot. 4 | Położenie słupa podpierającego dach po przemieszczeniu się jego dolnej końcówki poza łożysko – widok ogólny

Rys. 6 | Koncepcja naprawy: a) nowy słup przenikający się z istniejącym, b) słup typu „Y” – koncepcja zrealizowana

- wykonaniu nowego słupa podporowego dachu; słup rurowy na wysokość ok. 1000 mm ponad dnem miał dwie rozchylone gałęzie, jest więc kształtem zbliżony do litery Y; dołem słup oparto na istniejącym łożysku podporowym, a rozgałęziona górna jego część „okraczała” istniejący słup wychylony z pionu;
- podklinowaniu słupa rusztowania podtrzymującego dach, przeniesiono więc obciążenie z wychylonego z pionu słupa na rusztowanie i wówczas przebudowano głowicę słupa – zwornik wiązarów – tak by można było połączyć go z oboma ramionami nowego słupa (rys. 6);
- połączeniu zwornika wiązarów z nowym słupem, wówczas usunięto niebezpiecznie wychylony z pionu słup pierwotny;
- obudowaniu łożyska słupa rurą o średnicy większej niż średnica dolnej części słupa, słup był więc nadal oparty przegubowo na łożysku, lecz nie miał możliwości zsunięcia się z niego.

Opracowując koncepcję naprawy – wykluczono przyłożenie siły pionowej na dole wychylonego z pionu słupa. Siła ta mogłaby przywrócić pionowość słupa, ale mogłaby również spowodować pęknięcia spoin w połączeniu słupa z wiązarami i zawalenie się dachu.

prof. dr hab. inż. **Jerzy Ziółko**
 Politechnika Gdańska i Uniwersytet
 Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy

Artykuł oparty na referacie przygotowanym na XXIII WPPK, Szczyrk 2008 r.

Literatura

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 listopada 2005 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz.U. z 2005 r. Nr 243, poz. 2063 wraz ze zmianami z 12 grudnia 2007 r. – Dz.U. z 2007 r. Nr 240, poz. 1753).
2. J. Ziółko, E. Supernak, *Naprawa zbiorników stalowych na paliwa płynne uszkodzonych wskutek korozji wżerowej*, „Inżynieria i Budownictwo” nr 7/1996.
3. J. Ziółko, *Remonty stalowych zbiorników na ropę naftową i paliwa płynne*, LI Konferencja Naukowa Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN „Krynica 2005” – tom 1.
4. Z. Agócs, J. Ziółko, J. Vičan, J. Brodniansky, *Assessment and refurbishment of Steel Structures*, Spon Press Taylor & Franic Group, ISTER SCIENCE Ltd. London and New York, Bratislava 2005.
5. J. Ziółko, *Remonty zbiorników stalowych*, „Materiały Budowlane” nr 11/2005.
6. Z. Budkiewicz, P. Jereczek, T. Mikulski, *Montaż płaszczy osłonowych i zbiorników stalowych metodą podbudowy*, „Inżynieria i Budownictwo” nr 11/2007.
7. J. Ziółko, T. Mikulski, E. Supernak, *Modernizacja jednopłaszczowych stalowych zbiorników walcowych na cieczce palne*, Prace Naukowe Instytutu Budownictwa Politechniki Wrocławskiej nr 90 Seria: Studia i Materiały nr 19, Budownictwo w energetyce, Wrocław 2008.
8. J. Ziółko, T. Mikulski, E. Supernak, *Analiza stateczności wewnętrznej powłoki walcowego pionowego zbiornika dwupłaszczowego w warunkach próby wodnej*, XLVIII Konferencja Naukowa Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Komitetu Nauki PZITB, Opole–Krynica 2002, tom 2.

Sprostowanie. W cz. II artykułu na str. 82, 14 wers od dołu, pojawił się błąd – powinno być: zowalizowanej górnej części płaszczu zbiornika (a nie znowelizowanej), za co przepraszamy.
 Redakcja

Stal zbrojeniowa B500SP ze znakiem EPSTAL® – problem zakotwienia strzemion

Od paru lat krajowi producenci stali zbrojeniowej w ramach klasy A-IIIIN oferują stal, która według Eurokodu 2 spełnia wymogi klasy C (o dużej ciągliwości) – jest to stal EPSTAL® w gatunku B500SP. Stal ta stanowi alternatywę dla innych gatunków klasy A-IIIIN o małej lub średniej ciągliwości (klasa A lub B) i jest dostępna praktycznie w jednakowej cenie. Nic więc dziwnego, że projektanci coraz częściej decydują o zastosowaniu w konstrukcjach betonowych właśnie gatunku B500SP - EPSTAL®. Na zlecenie CPJS w 2007 r. na Wydziale Budownictwa Politechniki Śląskiej przeprowadzone zostały badania porównawcze belek żelbetonowych na ścinanie. Celem tego badania było zaobserwowanie różnic w zachowaniu się żelbetonowych jednoprzęsłowych belek, zbrojonych poprzecznie strzemionami (prostopadłymi do osi podłużnej belek), wykonanymi ze stali o zróżnicowanej ciągliwości. Badania przeprowadzono na czterech modelach, w których parametrami zmiennymi (różnymi modelem) były rodzaje strzemion – gatunek zastosowanej stali oraz średnica:

- model 1 – stal gorącowałkowana, gat. B500SP - EPSTAL® (klasa C), średnica 8 mm,
- model 2 – stal gorącowałkowana, gat. B500SP - EPSTAL® (klasa C), średnica 10 mm,
- model 3 – stal zimnowalcowana, gat. St3SY-b500 (klasa B), średnica 8 mm,
- model 4 – stal zimnowalcowana, gat. St3SY-b500 (klasa B), średnica 10 mm.

Co istotne, oba gatunki stali zalicza się do klasy A-IIIIN (granica plastyczności w obu przypadkach wynosi 500 MPa), różnią się one jedynie klasą ciągliwości. Zbrojenie podłużne w każdej z belek wykonane było ze stali EPSTAL®.

Przyjęto obciążenie przesła belek dwoma siłami skupionymi, których położenie dobrano tak, aby uzyskać stałą wartość momentu zginającego (od obciążenia zewnętrznego) w środku rozpiętości i możliwie jak najdłuższy odcinek ścinania.

Wszystkie belki uległy zniszczeniu ze względu na ścinanie odcinka przypodporowego. Mechanizm zarysowania i utraty nośności wszystkich modeli początkowo przebiegał w sposób podobny – rysy ukośne rozwijały się od podpory do punktu przyłożenia obciążenia.

W przypadku modelu 3, kiedy rysy ukośne osiągnęły punkt przyłożenia obciążenia, nastąpiło gwałtowne zerwanie obu ramion jednego ze strzemion (fot. 1) i upadek belki na podpory tymczasowe. W trakcie oględzin nie stwierdzono zarysowań górnej powierzchni belki ani rozgięcia haków strzemion.

W modelach 1, 2 i 4 pojawiły się natomiast, poza rysami ukośnymi od podpory do miejsca przyłożenia obciążenia, również zarysowania poprzeczne (nad strzemionami) i podłużne (nad prętami podłużnymi) górnej powierzchni belek (fot. 2). Po zniszczeniu i wykuciu strzemion

okazało się, że w przypadku tych modeli doszło do odchylenia się haków niektórych strzemion.

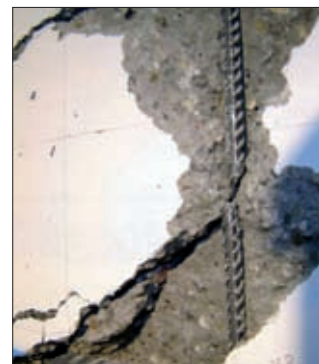
Nieoczekiwanie, uzyskane wyniki stały się bardzo ciekawym punktem wyjścia do dalszych rozważań. Utrata nośności ze względu na ścinanie w belkach 1, 2 i 4 związana była z zarysowaniem strefy ściskanej betonu oraz prostowaniem się haków strzemion. Zatem zastosowane zakotwienie (rodzaj haka) nie pozwoliło na pełne wykorzystanie nośności stali. Uzasadnione stało się wykonanie rozoznania, jak powinno się wykonywać strzemiona ze stali klasy A-IIIIN, w szczególności stali o wysokiej ciągliwości (EPSTAL®), aby pod wpływem sił ścinających nie ulegały one prostowaniu. Zadania tego, na zlecenie CPJS, podjęła się ponownie Katedra Konstrukcji Budowlanych Politechniki Śląskiej.

Badanie podzielone zostało na dwa etapy:

- 1 – w którym wykonywane są testy na betonowych elementach drobnowymiarowych z zakotwionym wewnątrz strzemieniem ze stali EPSTAL®. Wyrwanie strzemienia dla części modeli połączone jest ze ściskaniem całego elementu. W poszczególnych modelach zastosowano różne kształty i średnice strzemion oraz grubości otulenia pręta. Celem tego etapu badania jest wyłonienie najbardziej efektywnego kształtu strzemienia oraz grubości otulenia, dla których nie nastąpi prostowanie się haków, a pręt zostanie zerwany po osiągnięciu granicy plastyczności oraz wytrzymałości na rozciąganie – wykorzystaniu rezerwy, jaką daje wysoka ciągliwość stali;
- 2 – w którym przygotowane w pierwszym etapie zalecenie zastosowane zostanie w belkach poddanych badaniu ścinania.

Częściowo wykonane zostały już testy etapu pierwszego. W kwestii ukształtowania strzemion w wykonanych modelach zastosowano się do zaleceń normowych (rys. 1), zbadano również kształty pozanormowe (rys. 2). Poza tym modele różniły się otuliną prętów: 10, 15 i 20 mm.

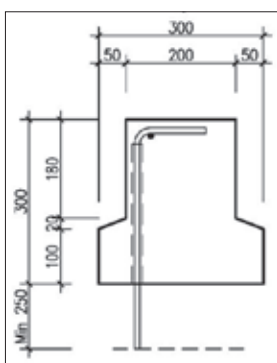
Po zakończeniu badań ich wyniki oraz nasuwające się wnioski i zalecenia będą przygotowane w postaci biuletynu technicznego CPJS, zostaną one również zreferowane podczas Konferencji Naukowej „Krynica 2009”.

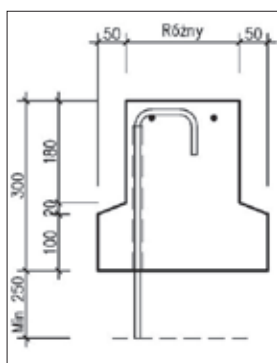
Fot. 1 |

Fot. 2 |

Rys. 1 |

Rys. 2 |

CPJS
Centrum Promocji Jakości Stali

ul. Koszykowa 54
00-675 Warszawa
Tel. 22 630 83 75
Fax 22 625 50 49

e-mail: biuro@cpjs.pl, www.cpjs.pl

Zebranie plenarne Wydziału IV Nauk Technicznych PAN w ITB

16 kwietnia br. odbyła się w siedzibie Instytutu Techniki Budowlanej w Warszawie V Sesja Wydziału IV Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk w kadencji 2007-2010. Spotkaniu przewodniczył prof. Władysław Włosiński. Podczas zebrania swoje referaty wygłosili przedstawiciele PAN:

- prof. Tadeusz Burczyński – *Modelowanie wielkoskalowe: metodologia i zastosowania*,

- prof. Henryk Krawczyk – *Przestrzeń inteligentna jako przykład implementacji algorytmów interaktywnych*,
- prof. Józef Modelski – *Mikrofalowe anteny rekonfigurowane*.

Gospodarzy spotkania reprezentowali dyrektor ITB Marek Kaproń oraz przewodniczący Rady Naukowej ITB prof. Lech Czarnecki, którzy przedstawili prezentację nt. działalności Instytutu ze szczególnym uwzględnieniem prowadzonych w ITB prac badawczo-rozwojowych. Referat oparty na pracy tego typu (*Ocena środowiska budynku w warunkach pożaru metodą numerycznej mechaniki płynów*) wygłosił Grzegorz Sztarbała z Zakładu Badań Ogniwych ITB. Na zakończenie spotkania sprawozdanie

z prac Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN przedstawił jego przewodniczący prof. Wojciech Radomski.

dr inż. Jadwiga Fangrat

LITERATURA FACHOWA

ABC CERTYFIKATÓW ENERGETYCZNYCH BUDYNKÓW WYCIĄG AKTÓW PRAWNYCH

Wyd. 1, str. 257, oprawa broszurowa, wydawnictwo Polcen, 2009.

Publikacja bardzo przydatna dla wszystkich zainteresowanych problemami modernizowania i użytkowania obiektów budowlanych oraz związanej z tym poprawy jakości i efektywności wykorzystania energii. Może stanowić pomoc w pracy przy sporządzaniu świadectw charakterystyki energetycznej budynków. Uwzględnia stan prawny na 15 lutego 2009 r.

Inżynier budownictwa

prenumerata

11 zeszytów w cenie 10

imię

nazwisko

nazwa firmy

NIP

ulica nr

kod miejscowość

tel.

e-mail

egzemplarze proszę przysyłać na adres

Zamawiam roczną

(11 zeszytów) prenumeratę „Inżyniera Budownictwa” od zeszytu nr .....
w cenie 80 zł (w tym VAT)

Zamawiam roczną studencką

(11 zeszytów) prenumeratę „Inżyniera Budownictwa” od zeszytu nr .....
w cenie 44 zł (w tym VAT)

UWAGA! Warunkiem realizacji prenumeraty studenckiej jest przesłanie na numer faksu 022 551 56 01 lub e-mailem kopii legitymacji studenckiej

Zamawiam archiwalne

zeszyty „Inżyniera Budownictwa” nr ..... w cenie 8 zł
za jeden zeszyt (w tym VAT)

Oświadczam, że jestem płatnikiem VAT i upoważniam Wydawnictwo Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Sp. z o.o. do wystawienia faktury bez podpisu.

Oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Wydawnictwo Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Sp. z o.o. dla potrzeb niezbędnych z realizacją niniejszego zamówienia zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926).

.....
data i podpis zamawiającego

Wyliczoną kwotę prosimy przekazać na konto: **54 1160 2202 0000 0000 9849 4699**

Prenumerata będzie realizowana po otrzymaniu należności.
Z pierwszym egzemplarzem otrzymają Państwo fakturę.

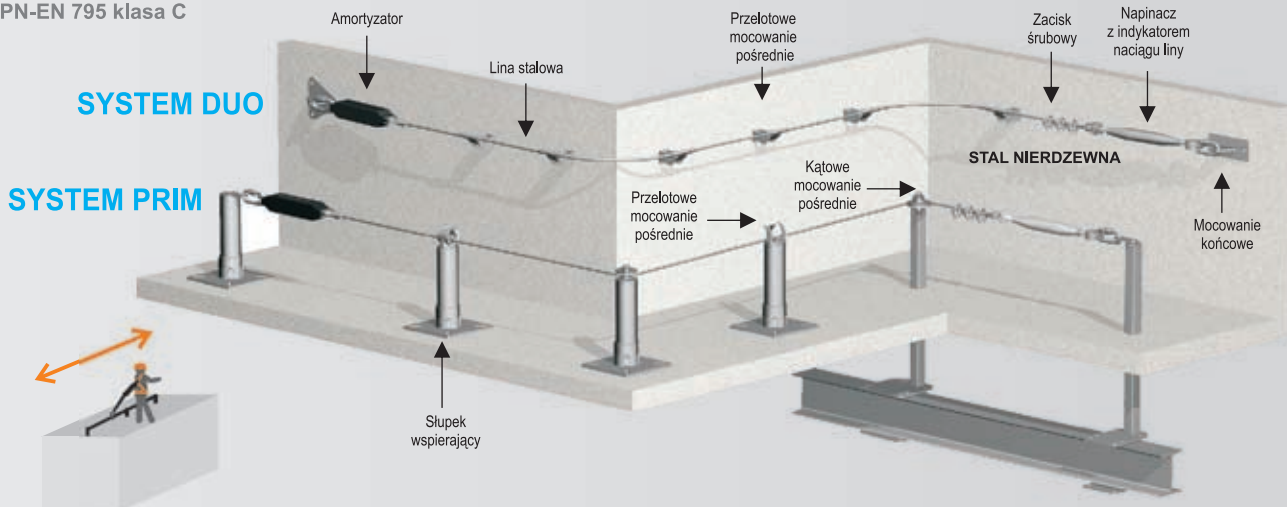
Kontakt:

Wydawnictwo Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Sp. z o.o.
tel. 022 551 56 25, e-mail:
prenumerata@inzynierbudownictwa.pl

Wypełniony kupon proszę przesyłać na numer faksu 022 551 56 01

systemy linowe

PN-EN 795 klasa C

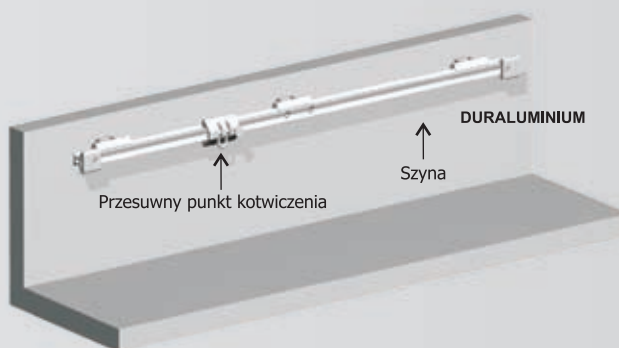
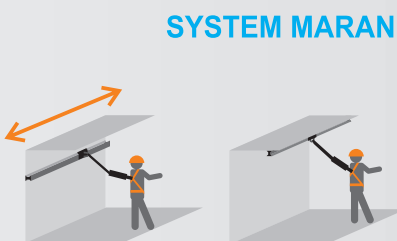
SYSTEM DUO

SYSTEM PRIM

systemy szynowe

PN-EN 795 klasa D

systemy szynowe

PN-EN 795 klasa D

słupki kotwiczące

PN-EN 795 klasa A

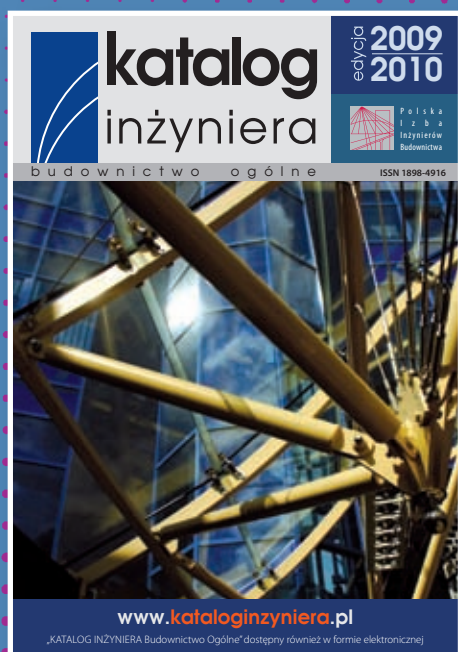
PROTON I

Zamów już teraz Katalog Inżyniera

Wydawnictwa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

Dla członków PIIB katalogi są bezpłatne.
Ilość egzemplarzy ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń.

„KATALOG INŻYNIERA Budownictwo Ogólne”

- około 500 stron na temat aktualnej oferty rynku budowlanego
- szczegółowe parametry techniczne produktów
- format A5, nakład 30 000 egzemplarzy
- termin wydania grudzień 2009

„KATALOG INŻYNIERA Instalacje”

- około 270 stron na temat aktualnej oferty rynku z branży instalacyjnej, sanitarnej, elektrycznej
- szczegółowe parametry techniczne produktów
- format A5, nakład 15 000 egzemplarzy
- termin wydania październik 2009

Formularz zamówienia na stronie
www.formularze.inzynierbudownictwa.pl